



Brüsszel, 2026. június 8.
(OR. en)

10133/26
ADD 1

ECOFIN 742
UEM 220
SOC 330
EMPL 159
COMPET 689
ENV 632
EDUC 214
ENER 331
JAI 743
GENDER 70
JEUN 111
SAN 407
ECB
EIB

FEDŐLAP

Küldi:	az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma:	2026. június 3.
Címzett:	Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára
Biz. dok. sz.:	SWD(2026) 217 final
Tárgy:	BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM 2026. évi országjelentés – Magyarország amely a következő dokumentumot kíséri Ajánlás A TANÁCS AJÁNLÁSA Magyarország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: SWD(2026) 217 final.

Melléklet: SWD(2026) 217 final



EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2026.6.3.
SWD(2026) 217 final

BIZOTTSÁGI SZOLGÁLATI MUNKADOKUMENTUM

2026. évi országjelentés – Magyarország

amely a következő dokumentumot kíséri

**Ajánlás
A TANÁCS AJÁNLÁSA**

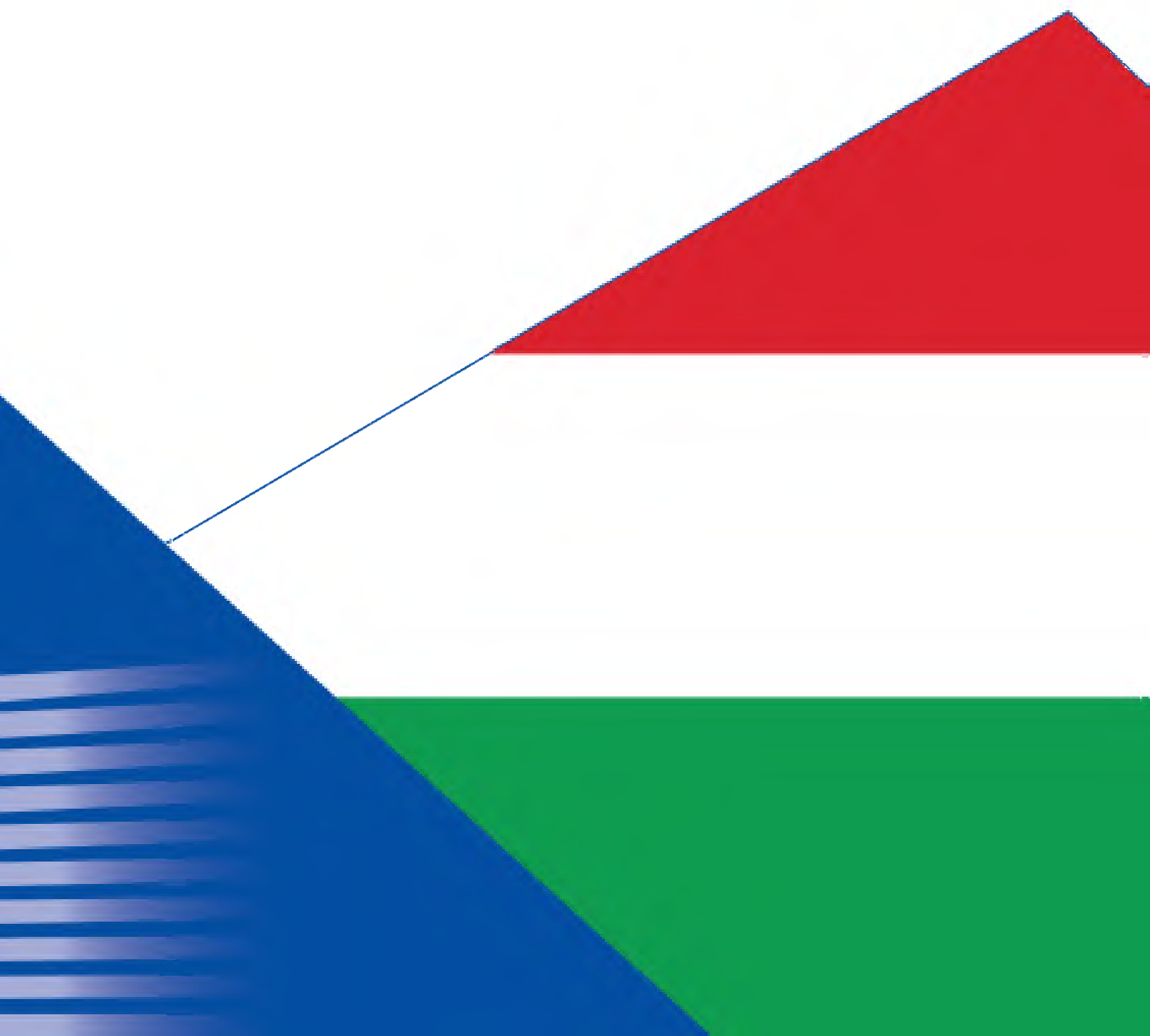
**Magyarország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési
politikájáról**

{COM(2026) 217 final}



Hungary

2026 Country Report

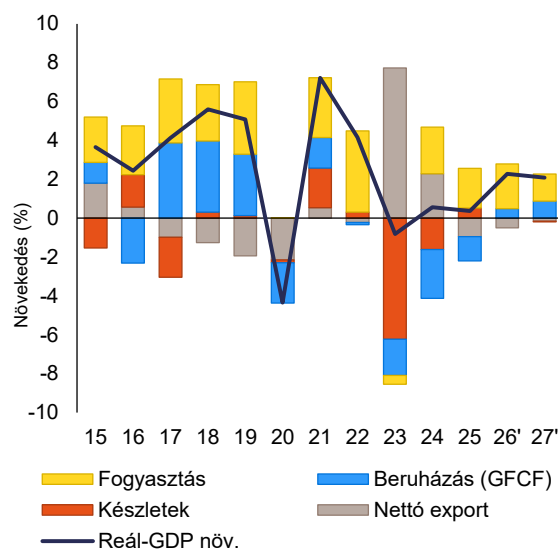


GAZDASÁGI FEJLEMÉNYEK ÉS FŐ SZAKPOLITIKAI KIHÍVÁSOK

A GDP hosszú stagnálást követően várhatóan emelkedni fog

Három év stagnálás után a növekedés várhatóan újraindul, de továbbra is jelentős kockázatok állnak fenn. Az elmúlt évek gyenge gazdasági teljesítménye főként a beruházások meredek visszaesésére – amit a bizonytalan üzleti és szakpolitikai környezet okozott – és a gyenge külső keresletre vezethető vissza. A fogyasztás továbbra is kedvezően hatott a növekedésre, köszönhetően a jelentős béremeléseknek, többek között a minimálbér 11%-os emelésének és a közszférabeli béremeléseknek, valamint az expanzív költségvetési politikának. E tényezők várhatóan 2026-ban is pozitív hatást gyakorolnak. Az export az előrejelzések szerint szintén fellendül, ami a gépjárműipari összeszerelő üzemek beindításának köszönhető. Mindazonáltal a globális ellátási láncokból fakadó problémák tartós fennállása kockázatot jelent a makrogazdasági kilátásokra.

1.1. ábra: A magyar GDP-növekedés összetétele

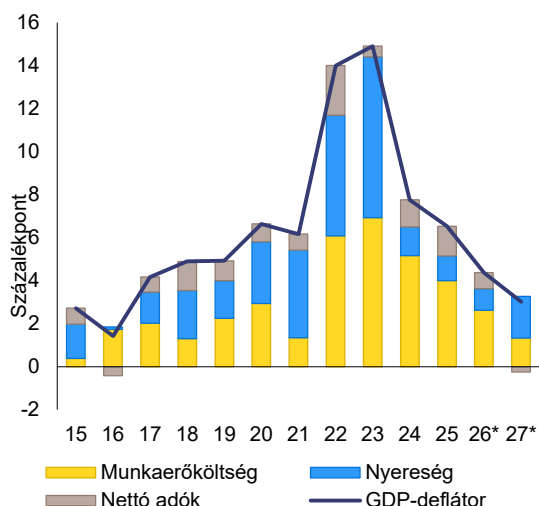


Forrás: Eurostat és az Európai Bizottság

Az elkövetkező években továbbra is inflációs nyomás várható. Az infláció 2023-ban rekordmagasságra, 17 %-ra emelkedett, majd 2024-ben jelentősen, 3,7 %-ra csökkent, amint alábbhagyott az energia- és az élelmiszerárak emelkedése, és javult az ellátási lánc szűk keresztmetszeteinek áteresztő képessége. 2025-ben az infláció 4,4 %-ra emelkedett, ami az élelmiszerárak globális emelkedésére és a belföldi kereslet töretlenségére vezethető vissza. A kormány ársapkákat vezetett be az élelmiszer-kiskereskedelemben, valamint a gyógyszerek és az energiatermékek terén, emellett az árak visszafogása érdekében nyomást gyakorolt a bankokra és a távközlési vállalatokra. A maginfláció azonban jóval az uniós átlag felett maradt. A nominális bérnövekedés várhatóan fenntartja a belföldi árnyomást.

Mindamellett az ársapkák és a szolgáltatókkal kötött, az áremelések elhalasztására vonatkozó megállapodások hosszú távon nem fenntarthatók, és növelik az inflációs kockázatot. Az infláció 2026-ban várhatóan fokozatosan csökken, de 3 % felett marad.

1.2. ábra: A GDP-deflátor összetétele



Forrás: Eurostat és az Európai Bizottság

Továbbra is fennállnak gazdasági sebezhetőségek

Magyarország gazdasága továbbra is sebezhető, ami főként a magas államadóssághoz és a kormányzati finanszírozási igényekhez, a versenyképességhez és a lakásokhoz kapcsolódik. A Bizottság a makrogazdasági egyensúlyhiány kezelésére szolgáló eljárás részeként 2026 elején elvégezte a magyar gazdaság részletes felülvizsgálatát⁽¹⁾. A felülvizsgálat kiemelte, hogy a jelentős hiány és a magas adósságszolgálati költségek miatt 2025-ben nőtt az államadósság. Eközben a bérek

gyorsan növekedtek, nyomást gyakorolva a versenyképességre, továbbá a nagymértékű energiaiimport rontja a külső egyenlegeket. A kiterjedt keresletösztönző intézkedések következtében a lakások emelkedésének üteme 2025-ben tovább gyorsult. A kormányzati politikák – különösen az expanzív költségvetési politika – súlyosbították ezeket a sebezhetőségeket.

Az állami beavatkozások költségesek, és csökkentik az üzleti környezet kiszámíthatóságát

A kormány gyakori eseti beavatkozásai negatív hatást gyakoroltak az üzleti környezetre, továbbá költségvetési terhekkel járnak, csökkentve a költségvetés sokk-kezelési mozgásterét. 2025-ben az Európai Unió Tanácsa azt ajánlotta Magyarországnak, hogy törekedjen a makrogazdasági politikák hatékony koordinációjára, és fokozatosan szüntesse meg a még fennálló ár- és kamatsapkákat és az ezekkel egyenértékű intézkedéseket. Azóta nem történt előrelépés ezen ajánlás végrehajtása terén. Az ár- és kamatsapkák, valamint a támogatott hitelprogramok a monetáris transzmissziós mechanizmust is gyengítették.

A kormány új ársapkákat vezetett be, és kiterjesztette a meglévő kamatsapkákat. A kiskereskedelmi ágazatban a kötelező árendedmények fokozatos megszüntetését követően a kormány ellenőrzött árakat vezetett be egyes élelmiszerekre és ipari termékekre, 2026 január hónapja tekintetében csökkentette a szabályozott közüzemi árakat, 2026 márciusában pedig az eszközalódó közel-keleti konfliktus hatásának kezelése érdekében maximálta az üzemanyagárakat. Ami a kamatlábakat illeti, a kormány 2026 júniusáig

⁽¹⁾ SWD (2026) 138 final; [European Economy Institutional Paper 336](#), 2026. május.

meghosszabbította a jelzáloghitelekre vonatkozó kamatstopot, a 2021. októberi szinten rögzítve a változó kamatozású jelzáloghitelek kamatlábát ⁽²⁾. Ezen intézkedések ideiglenes jellege és folyamatos megújítása növeli az árak alakulásával kapcsolatos bizonytalanságot, és negatív hatást gyakorol az üzleti környezetre és a kiskereskedelmi beruházásokra.

A támogatott hitelprogramok rontják a bankrendszer és a monetáris politika működését. A meglévő támogatott lakáshitelprogramok mellett a kormány új jelzáloghitel-programot vezetett be a háztartások számára, és lejjebb vitte a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k) vonatkozó kedvezményes kamatlábát. A támogatott hitelprogramok 3 %-os kamatlába jóval alacsonyabb a jegybanki kamatlábnál vagy a piaci alapú referencia-kamatlábnál, például a tízéves államkötvények hozamánál, amely 2025-ben átlagosan 6,9 % volt. A hitelekhez az állam garanciát is nyújt. Ezek a szakpolitikák tovább torzítják a hitelpiacokat, jelentős költségvetési terhekkel járnak, gyengítik a monetáris politika transzmissziós mechanizmusát, és az alacsony megtérülési rátájú beruházások finanszírozásával hátrányosan befolyásolják a tőkeallokációt ⁽³⁾.

A magas államháztartási hiány és adósságráta miatt Magyarország jelentős költségvetési kihívásokkal néz szembe. Magyarország a 2025 februárjában elfogadott középtávú

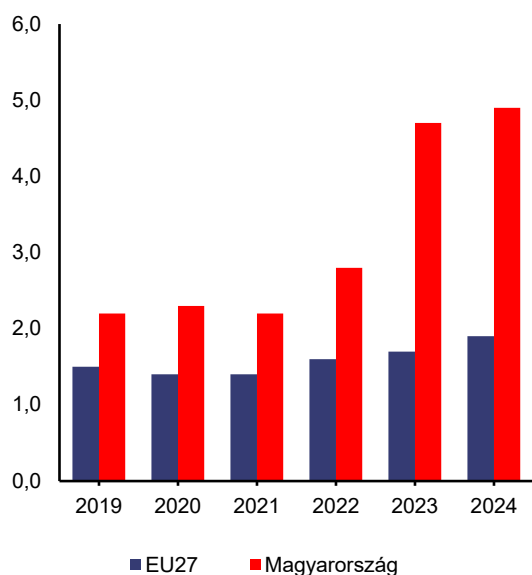
költségvetési-strukturális tervében vállalta, hogy a nettó kiadások növekedésének visszafogásával 2026-ig a GDP 3 %-a alá csökkenti a hiányt, a túlzotthiány-eljárás követelményeinek megfelelően. A terv szerint ez 2024 és 2028 között a GDP-arányos strukturális elsődleges egyenleg 2,2 százalékpontos javulását jelentené. A terv végrehajtásának megkezdése után Magyarország a védelmi kiadásokra vonatkozó nemzeti mentesítési rendelkezés aktiválását kérte, amit a Tanács jóváhagyott, további rugalmasságot biztosítva Magyarország számára a védelmi kiadások növeléséhez. A költségvetési politika továbbra is expanzív – elsősorban új hiánynövelő intézkedések elfogadása miatt –, ami a hiánycélok gyakori felülvizsgálatához vezetett. Az említett intézkedések számottevő része ellentétes a kormány azon erőfeszítésével, hogy a hiányt a GDP 3 %-a alá csökkentse. Az adósság csökkenő pályára állításának szükségessége Magyarország magas adósságszolgálati költségeivel és a nyugdíjkiadások 2070-re előre jelzett jelentős növekedésével is indokolható. Magyarország nemzeti költségvetési kerete a költségvetési fenntarthatóság biztosítása terén is csak korlátozottan hatékony.

Az államháztartási hiány továbbra is magas, ami az adósságráta növekedéséhez vezet. Az államháztartási hiány 2025-ben a GDP 4,7 %-a volt, szemben az eredetileg bejelentett 3,7 %-os költségvetési céllal. A Bizottság 2026. tavaszi gazdasági előrejelzése szerint a személyi jövedelemadó csökkentése, az állami bérek emelése, a 14. havi nyugdíj és a nagyvonalú lakhatási támogatások következményeként a hiány 2026-ban a GDP 6,2 %-a, 2027-ben pedig a GDP 5,8 %-a lesz. Az államadósság a 2025. évi mintegy 74,6 %-ról 2027-re várhatóan 76,8 %-ra nő, nagyrészt a jelentős költségvetési hiány miatt.

⁽²⁾ Magyarország legnagyobb bankja (OTP) bírósághoz fordult a vonatkozó kormányrendelet megsemmisítése érdekében.

⁽³⁾ A Vidéki Otthonfelújítási Programról szóló kormányrendelet előírja, hogy a támogatott jelzáloghitelek kamatlába nem lehet nagyobb, mint a referenciaként használt ötéves államkötvények hozamának 110 %-a + 1 százalékpont. Ez az elméleti kamatláb képezi a kamattámogatás meghatározásának alapját.

1.3. ábra: Kamatkiadások, a GDP %-ában, 2019–2024



Forrás: Ameco

Az adósságszolgálati költségek továbbra is magasak, ami növeli a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatos aggályokat.

A kamatkiadások az EU tagállamai közül Magyarországon a legmagasabbak, 2024-ben a GDP közel 5 %-át tették ki. Az adósságszolgálati költségek a világjárvány óta gyorsan emelkedtek, és a magyar államadósság magas hozamai tükrözik a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatos kihívásokat. A kamatteher miatt Magyarországnak nincs elegendő költségvetési mozgástere a gazdasági növekedés támogatására, ha a gazdaság sokkhatásokkal szembesül, vagy a potenciálja alatt teljesít. Emellett a magyar államháztartásnak jelentős a bruttó finanszírozási igénye (2026-ban a GDP mintegy 18 %-át teszi ki), és az államadósság közel egyharmada devizában denominált. Az államháztartás emiatt ki van téve a befektetői hangulat változásainak.

A lakossági kötvények jelentős mértékű igénybevétele költséges, és növeli az adósságkezelés kockázatait. A lakossági kötvények elvileg stabil finanszírozási

forrásnak számítanak. Magyarországon azonban a lakossági kötvények bármikor visszaválthatók, és hozamemelkedés esetén általában vissza is váltják azokat. Ez a gyakorlatban csökkenti az államadósság átlagos futamidejét, továbbá befolyásolhatja a finanszírozási igényeket, és növelheti az állampapír-kibocsátással kapcsolatos bizonytalanságot. Az Államadósság Kezelő Központ szerint például 2025-ben a bruttó finanszírozási igény az év elején a GDP 15 %-a volt, végül azonban a GDP 26 %-a lett. A lakossági kötvények hozamai 2025-ben mintegy 60–90 bázisponttal haladták meg a piaci rátákat, e kötvények piaci részesedése ezért magasabb volt, mint más uniós országokban. A kormány adókedvezményekkel is ösztönözte a lakosságot és a bankokat az államkötvények vásárlására. 2025-ben a háztartások forrásadó-mentessége a GDP mintegy 0,4 %-ának felelt meg, míg a bankok adókötelezettségei a GDP-arányában mintegy 0,1 %-kal csökkentek. Ezek az adókedvezmények csökkentik az államháztartás bevételeit és ezáltal tovább növelik az éves adósságszolgálati költségeket, továbbá lehetőséget adnak arra, hogy a támogatott hitelprogramokat államkötvények vásárlására fordítsák.

Számos tényező növeli a költségvetési kockázatokat.

2019 óta jelentősen nőtt azon állami garanciák, különösen az egyes állami vállalatok és háztartások hitelfelvételére nyújtott garanciák volumene, amelyek lehívásuk esetén növelnék az államháztartás hiányát és adósságát: 2025-ben a GDP 13 %-a volt, jóval meghaladva az uniós átlagot. A kormány a GDP több mint 5 %-ának megfelelő mértékben fektetett be közpénzt magántőkealapokba és egyéb alapokba (közérdekű vagyonkezelő alapítványokba, központi banki alapítványokba stb.). Ezen alapok átláthatósági és ellenőrzési mechanizmusai azonban aggályokat vetnek

fel (további részletekért lásd a 2. fejezetet). Emellett a központi bank a GDP mintegy 2 %-ának megfelelő mértékű veszteséget halmozott fel, nagyrészt a monetáris politikai műveletei keretében a kereskedelmi bankoknak fizetett kamatok miatt, ami megnövelte a költségvetés kockázatait, mivel ezt a veszteséget a költségvetésnek kell fedeznie, bár a jogszabályok közelmúltbeli változása miatt csak fokozatosan.

A nemzeti költségvetési keret csak korlátozott mértékben ösztönzi a költségvetés fenntarthatóságát. A Tanács 2025-ben azt ajánlotta, hogy Magyarország erősítse meg középtávú költségvetési keretét. A 2020 óta fenntartott „veszélyhelyzetben” nem kell közzétenni többéves költségvetési tervet, és emiatt a költségvetési keret kevésbé képes biztosítani a középtávú orientációt és az elszámoltathatóságot. 2024-ben Magyarország a Bizottság uniós szintű költségvetési irányítási adatbázisában az utolsó előtti helyen állt mind a középtávú költségvetési keret erőssége, mind a nemzeti költségvetési szabályok kialakítása terén. A kormány 2024-ben és 2025-ben nem felelt meg annak a nemzeti adósságszabálynak, amely szerint minden évben biztosítani kell az államadósságráta csökkentését, és már bejelentette, hogy az 2026-ban sem fog teljesülni. A Magyar Költségvetési Tanács megbízatása továbbra is szűk; működési kapacitásának növelése erősítené szerepét és függetlenségét, ami hozzájárulhatna a költségvetési fegyelem és az átláthatóság javításához. A kiadási felülvizsgálatok a hatékonyság javításának hasznos eszközei. Magyarország 2023–2024-ben két kiadási felülvizsgálatot végzett, de azok eredményeit nem tették közzé és a költségvetési tervezésben sem használták fel.

A jelenlegi gyakorlat – a költségvetés korai elfogadása és gyakori módosítása – csökkenti a célok hitelességét. A 2025. évi költségvetést 46 alkalommal módosították ⁽⁴⁾. A 2026. évi költségvetést 2025 júniusában fogadták el, emiatt végrehajtásának 2026-os megkezdésére mind az alapul szolgáló makrogazdasági feltételezések, mind a bejelentett szakpolitikai intézkedések elvesztették aktualitásukat. Emellett 2025-ben több alkalommal is felülvizsgálták a 2025-re és 2026-ra vonatkozó költségvetési célokat.

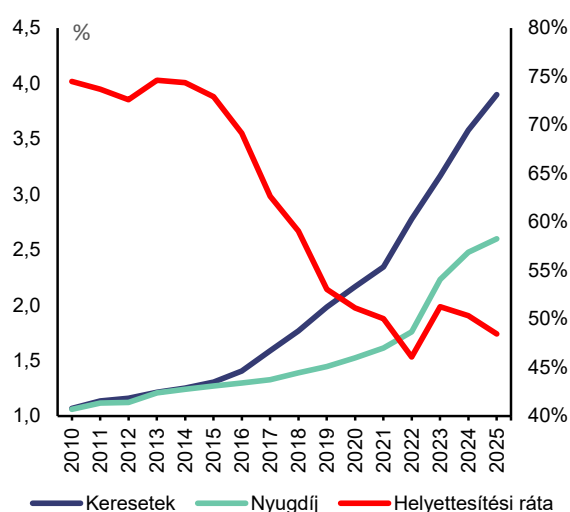
A nyugdíjkiadások előre jelzett növekedése és az alacsony jövedelműek nyugdíjának fokozatosan romló megfelelése kihívást jelent. A Tanács 2025-ben azt ajánlotta Magyarországnak, hogy a nyugdíjak megfelelésének megőrzése mellett javítsa a rendszer hosszú távú fenntarthatóságát. A GDP-arányos magyar állami nyugdíjkiadások a leggyorsabban növekvők között vannak az EU-ban, 2025 és 2070 között várhatóan 4,1 százalékponttal emelkednek. A Bizottság előrejelzései szerint az elöregedéssel kapcsolatos kiadások kezelése nélkül Magyarország államadóssága egy évtizeden belül meghaladná a GDP 100 %-át. A kiegészítő nyugdíjak csak korlátozott szerepet játszanak a nyugdíjjövedelem biztosításában, lefedettségük alacsony, pénzügyi mélységük korlátozott (lásd a 2. és a 6. mellékletet).

A nyugdíjrendszer szerkezete méltányossági problémákhoz vezet. Ilyen például a különböző korcsoportba tartozó nyugdíjasok közötti jelentős nyugdíjszakadék, valamint a nagy összegű nyugdíjakra fordított kiadások növekedése. Az új nyugdíjak a jelenlegi, gyorsan megnövekedett béreken alapulnak, míg a

⁽⁴⁾ [hvg360: Nyolcnaponta írta át 2025-ben a kormány a költségvetést, mutatjuk, pontosan hogyan.](#)

meglévő nyugdíjak növekedése csak az inflációt követi. Emiatt a régebben nyugdíjba vonultak nyugdíja alacsonyabb, mint azoké, akik hasonló pályafutás után a közelmúltban vonultak nyugdíjba. A nyugdíjárulékok nem korlátozottak, ami a jelenben növeli a magas keresetűektől befolyó bevételek szintjét, de a jövőben magasabb nyugdíjkiadásokhoz vezet. Ennek eredményeként a 65 év feletti népesség körében 2010 és 2024 között 2,6-ról 4-re nőtt a jövedelmi egyenlőtlenség (vagyis a legnagyobb és a legkisebb jövedelmű ötöd teljes jövedelmének az aránya), amely a hasonló országokban ⁽⁵⁾ ugyanebben az időszakban 2,7 maradt. A nyugdíjak átlagos értéke a bérekhez viszonyítva az elmúlt másfél évtizedben – a gyors béremelkedés következtében – jelentősen csökkent (lásd az 1.4. ábrát).

1.4. ábra: Az átlagnyugdíj és az átlagbér aránya Magyarországon, 2010–2024



Forrás: KSH

A közelmúltban tett intézkedések nem kezelik hatékonyan a nyugdíjrendszer kihívásait. A kormány 2026-ban bevezette az általános 14. havi nyugdíjat, amely fokozatosan, évente a havi ellátás egy

negyedével nő, és 2029-ben éri el teljes összegét. Ez az intézkedés növeli ugyan a nyugdíjak átlagos szintjét, de általános jellege miatt nem kezeli sem a növekvő egyenlőtlenségekkel kapcsolatos, sem az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságával kapcsolatos kihívásokat. A kormány felkérte az OECD-t, hogy vizsgálja meg reformjavaslatait. Az OECD jelentését ⁽⁶⁾ közzétették, de további intézkedésre nem került sor.

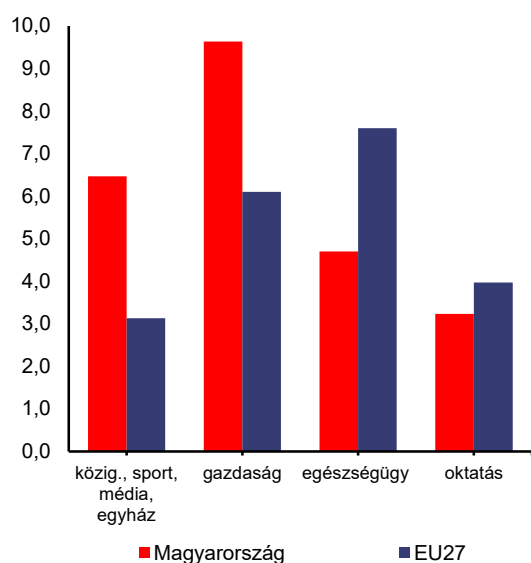
A kiadásokat a növekedést jobban elősegítő területekre lehetne összpontosítani. A kormány arányaiban keveset költ egészségügyre, oktatásra és K+F-re. Az egészségügyi kiadások mértéke észrevehetően alacsonyabb az uniós átlagnál, ami hozzájárulhat az ország rossz egészségügyi eredményeihez. A felsőoktatás nélküli oktatásra és a K+F-re fordított közkiadások a legalacsonyabbak közé tartoznak az EU-ban. A gazdaságfejlesztési kiadások ugyanakkor jóval meghaladják az uniós átlagot, mivel az állam fokozottan – például a vállalkozások nagyvonalú támogatásával – beavatkozik a gazdaságba. A közigazgatásra ⁽⁷⁾, valamint a sportra, a médiára és az egyházakra fordított kiadások szintje 2022 és 2024 között a GDP 6 %-a volt, ami a legmagasabb az EU-ban, és jóval meghaladja a 3 %-os uniós átlagot.

⁽⁶⁾ [A magyar nyugdíjrendszer megerősítése \(Strengthening-the-Hungarian-Pension-System.pdf\)](#).

⁽⁷⁾ 01.1 Végrehajtó és törvényhozó szervek, pénzügyi és költségvetési tevékenységek, külügyek

⁽⁵⁾ Csehország, Lengyelország és Szlovákia.

1.5. ábra: A magyar közkiadások az uniós átlaghoz képest, 2022–2024 (a GDP %-ában)



(1) Felsőoktatás nélküli oktatás

Forrás: Eurostat

Javítani lehetne a közkiadások hatékonyságát. Noha a közigazgatási kiadások magasak, az intézmények színvonala és a kormányzati hatékonyság a legalacsonyabbak között van az EU-ban (lásd a 2. fejezetet), ami a túlárzott közbeszerzésekre, továbbá az átláthatóság és az elszámoltathatóság alacsony szintjére vezethető vissza. A felsőoktatásra fordított kiadások az uniós átlag dupláját teszik ki, de a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya még mindig a legalacsonyabbak közé tartozik az EU-ban. A magas gazdaságfejlesztési kiadások nem vezetnek magas termelékenység-növekedéshez.

Magyarország 2021 óta jelentősen növelte védelmi kiadásait. Magyarország 2021 és 2024 között 1,0 %-ról 2,0 %-ra növelte GDP-arányos védelmi kiadásait, de nem jelezte, hogy a GDP 3,5 %-ára, illetve 5 %-ára módosított NATO-cél elérése érdekében tovább növelné kiadásait. A Tanács Magyarország esetében aktiválta a védelmi kiadásokra vonatkozó nemzeti mentesítési rendelkezést, amelynek keretében Magyarország rugalmasan

növelheti kiadásait, mivel védelmi kiadásait már 2021 óta növeli.

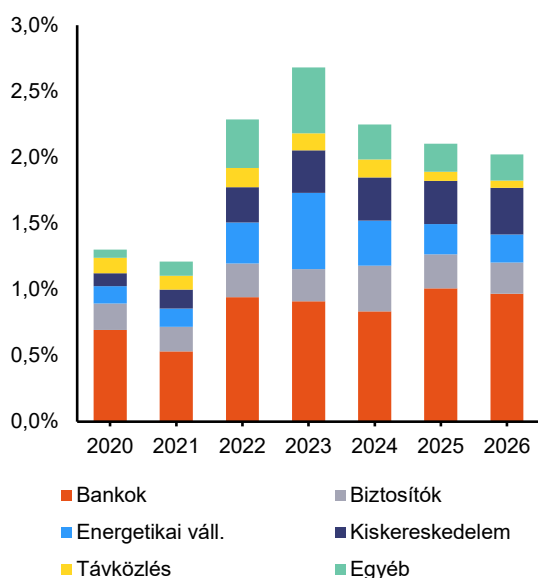
Az adórendszer túlságosan összetett, és negatívan hat a növekedésre, a versenyképességre és a jövedelmi egyenlőtlenségre

Magyarország GDP-arányos adóbevételei jó ideje csökkenő tendenciát mutatnak, ami nehezíti a költségvetés konszolidációját. A GDP-arányos adóbevételek 2016 óta csökkennek, 39 %-ról mintegy 35 %-ra estek vissza, miközben az uniós átlag stabil maradt. A jövedelemadó-bevételek arányát számos intézkedés csökkentette, például a társadalombiztosítási járulékok 2017 és 2022 közötti fokozatos csökkentése, az anyák szja-mentességének 2025 és 2029 közötti fokozatos bevezetése, valamint a családi adókedvezmény növelése. Magyarország 2026-ban meghosszabbította a banki, az energia- és a kiskereskedelmi ágazat ideiglenes különadóját, ez azonban az előrejelzések szerint nem fogja ellensúlyozni a bevételcsökkentő intézkedések hatását. Emiatt kevesebb forrás jut majd a növekedést ösztönző kiadásokra, és nehezebb lesz megvalósítani a kellő konszolidációt annak érdekében, hogy az államháztartási hiány a GDP 3 %-a alá csökkenjen.

Az adómentességek, az adókedvezmények és az ágazatspecifikus adók nagy száma még bonyolultabbá teszi az adórendszert. Ágazatspecifikus adót viszonylag kevés vállalatnak kell fizetnie – és ezek a bruttó hozzáadott értéknek csak mintegy 10%-át állítják elő –, de az ebből származó adóbevétel 2025-ben a GDP 2,1 %-át tette ki, szemben a társasági adóból származó bevétellel, amely a GDP

1,2 %-át tette ki. Az ágazatspecifikus adók az érintett ágazatokban 30–100 %-ra növelik a tényleges adókulcsokat. Megemelik továbbá az árakat az építőipari, az energia- és a szolgáltatási ágazatban, amelyek döntő fontosságúak az innováció és a növekedés szempontjából. Magyarország korábban vállalta, hogy fokozatosan ki fogja vezetni a torzító hatású ágazatspecifikus adókat, de a gyakorlatban ehelyett tovább bővítette az ilyen jellegű adók körét és hatályát (a 2026-ban hatályban lévők egy része tekintetében). 2025-ben 54 adónem volt hatályban.

1.6. ábra: Ágazati adók a GDP %-ában



Forrás: A magyar pénzforgalmi szemléletű költségvetés adatai

Javítani lehetne az adórendszer méltányosságát. Magyarország fogyasztási adókra támaszkodik, amelyek természetüknél fogva nagyobb terhet rónak az alacsony jövedelműekre. Ugyanakkor a személyijövedelemadó-rendszer nem progresszív, mivel Magyarország azon kevés tagállamok egyike, amelyek egykulcsos adót vetnek ki a munkajövedelemre. Az alacsony jövedelműek adóéke a legmagasabbak

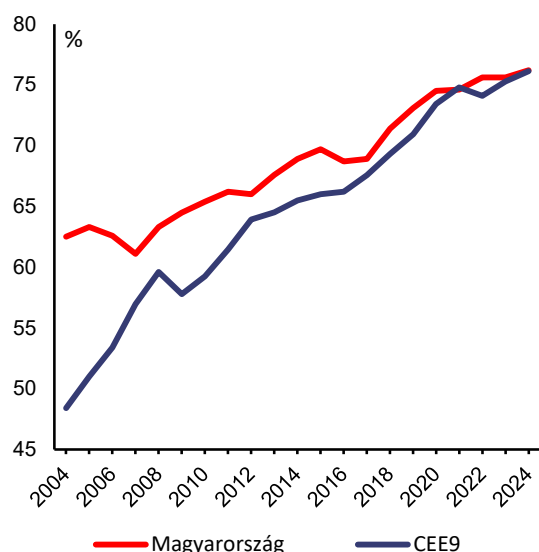
közé tartozik az EU-ban (lásd a 3. mellékletet).

A strukturális kihívások ambiciózus reformokat tesznek szükségessé

A jövedelmi konvergencia Magyarországon lassabban zajlik a régió hasonló országaihoz képest.

Magyarország gazdasága az uniós csatlakozást követő években felzárkózott az uniós átlaghoz (1.7. ábra). A jövedelmi konvergencia azonban inkább a foglalkoztatás jelentős növekedésén alapult, nem pedig készségek és a termelékenység javulásán. Ezt példázza, hogy a magyar munkatermelékenység az elmúlt évtizedben tapasztalt erőteljes jövedelmi konvergencia ellenére nagyjából ugyanolyan szinten van az uniós átlaghoz képest, mint 15 évvel ezelőtt, a régió hasonló országaiban viszont sokkal gyorsabban nőtt a termelékenység. Összességében a magyar termelékenységi szint és átlagfizetés továbbra is a legalacsonyabbak között van az EU-ban. A termelékenység szerény növekedésének egyik oka az, hogy a munkaerő létszáma elsősorban az alacsony képzettséget igénylő területeken bővült.

1.7. ábra: **Jövedelmi konvergencia, EU=100, vásárlóerő-egységben**



(1) Bulgária, Horvátország, Észtország, Litvánia, Lettország, Lengyelország, Románia és Szlovákia

Forrás: Eurostat

A jelenlegi növekedési modell elérte korlátait. A munkaképes korú népesség évente 30 000 fővel csökken, ezért a foglalkoztatás bővülésétől nem várható további növekedés. Ahhoz, hogy segítse az életszínvonal fenntartását és javítását, a növekedésnek nagyobb mértékben az innováción és a magas hozzáadott értéket képviselő tevékenységekbe való beruházásokon kell alapulnia. A termelékenység növekedését azonban egyelőre továbbra is akadályozza a munkaerő alacsony képzettségi szintje, az üzleti környezet kiszámíthatatlansága és a jövedelem egyenlőtlen elosztása, ami korlátozza a humán tőkét és a lehetőségeket.

Magyarország belső regionális egyenlőtlensége a legnagyobb mértékűek közé tartozik az EU-ban. Jelentős különbségek vannak különösen az egy főre jutó GDP, a K+F-kiadások és az alapvető helyi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés terén. Emellett a helyi önkormányzatok szűkös pénzügyi lehetőségei és csökkenő költségvetési

autonómiája korlátozza képességüket a minőségi közszolgáltatások fenntartására és fejlesztésére (lásd a 18. mellékletet). A minőségi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása központi szerepet játszik a helyi lakosság megtartásában és a gazdasági teljesítmény növelésében ⁽⁸⁾.

Az energiaiimporttól való függőség kihívást jelent a gazdasági biztonság szempontjából

Magyarország gazdasága az importált energiára támaszkodik, erőforrás-hatékonysága alacsony. A magyar gazdaság rendkívül energiaigényes, és továbbra is nagymértékben támaszkodik az – elsősorban Oroszországból – importált fosszilis energiahordozókra. 2024-ben Magyarország az energiaszükségletének 50 %-át importból fedezte, ami nagyjából megfelel az uniós átlagnak. Gazdasága azonban – a cseh és a szlovák mellett – az egyik legenergiaigényesebb az EU-ban, és az uniós átlagnál 70 %-kal több energiát használ fel egységnyi hozzáadott érték előállításához, amiben a háztartások és az ipar viszonylag magas fogyasztása is közrejátszik. 2025-ben Magyarország nettó energiaiimportja a GDP-jének 2,6 %-át tette ki, ez a harmadik legmagasabb arány az EU-ban. Emellett az ország erőforrás-hatékonysága is a legalacsonyabbak közé tartozik az EU-ban. A kormány az olyan erőforrás-igényes iparágakat támogatja, mint az akkumulátorgyártás, amelyek sok energiát, vizet és munkaerőt igényelnek.

Az uniós finanszírozási eszközök jelentős forrásokat biztosítanak Magyarországnak számára. Ezek az eszközök beruházások és

⁽⁸⁾ Horeczki R., Póla P. (2023). „Fejlesztési lehetőségek a periférián egy Baranya megyei felmérés tükrében”. Tér és Társadalom 37(3):77–97.

strukturális reformok megvalósítását támogatják a versenyképesség, a környezeti fenntarthatóság, a készségek, a társadalmi méltányosság és a biztonság erősítése céljából, és segítik az országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások kezelését is. A legfontosabb eszközök közé tartozik a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (lásd: a 2. keretes írást) és a kohéziós politikai alapok (lásd: a 3. keretes írást). Emellett a közös agrárpolitika keretében a 2023–2027-es időszakra szóló KAP stratégiai terv alapján Magyarország számára 8,5 milliárd EUR összegű uniós hozzájárulás biztosított⁽⁹⁾. További 252 millió EUR áll rendelkezésre a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alap keretében, a Határigazgatási és Vízügyeszközzel (HAVE) és a Belső Biztonsági Alappal (BBA) együtt. Más uniós programok is hozzájárulnak a versenyképesség javításához Magyarországon, például az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz nyílt pályázati felhívások révén.

⁽⁹⁾ Az EU közös agrárpolitikájának nemzeti szintű végrehajtására irányuló, hivatalosan jóváhagyott magyar stratégia áttekintése itt található: https://agriculture.ec.europa.eu/cap-my-country/cap-strategic-plans/hungary_hu.

Az ENSZ által kitűzött fenntartható fejlődési célok

Magyarország a legtöbb fenntartható fejlődési cél tekintetében előre lépett, de az 1. (A szegénység felszámolása), a 7. (Megfizethető és tiszta energia), a 8. (Tisztességes munka és gazdasági növekedés) és a 11. (Fenntartható városok és közösségek) cél kivételével elmarad az uniós átlagtól. Sőt, egyes fenntarthatósággal kapcsolatos célok (a 11. és a 15.) és makrogazdasági stabilitással kapcsolatos célok (a 16. és a 17.) esetében visszalépés történt.

Magyarország a méltányossággal kapcsolatos célok többsége tekintetében (1., 3., 4., 5., 7. és 8. cél) javulást ért el, de a 10. (Egyenlőtlenségek csökkentése) cél tekintetében visszalépés történt.

A helyreállítási és rezilienciaépítési terv legfontosabb eredményei

Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési terve összesen **10,4 milliárd EUR** összegű, a GDP 5,3 %-ának megfelelő mértékű beruházási költségvetést biztosít a zöld és digitális átállás támogatásához, a gazdasági reziliencia megerősítéséhez és az európai szemeszterben azonosított, régóta fennálló strukturális kihívások kezeléséhez.

Magyarország 2026. május 1-jéig még nem nyújtott be kifizetési kérelmet. A végrehajtás lassan halad, gyakorlati eredményeket eddig csak néhány reform és beruházás hozott.

A terv főbb elemei és hatásai

- **A 21. századi technológiai környezetre épülő, versenyképes köznevelés megteremtése.** A beruházás révén 2026-ig mintegy 580 000 diák és tanár jut laptop-hoz a digitális oktatás támogatása érdekében; az intézkedést a tanári szakma vonzerejének növelését célzó reformok kísérik.
- **A villamosenergia-hálózat fejlesztése és digitalizációja.** A beruházások és a reformok együttesen jelentősen növelni fogják a villamosenergia-hálózat azon képességét, hogy integrálja a megújuló energiaforrásokon alapuló további erőművi kapacitásokat.
- **Napelem-telepítés és energiahatékonysági fejlesztések a lakóépületekben.** A háztartások támogatást kapnak napelemes rendszerek és elektromos fűtési megoldások telepítéséhez, valamint az energiahatékonyság javításához.

Az uniós kohéziós politikából származó forrásokat Magyarország a versenyképesség, a környezeti fenntarthatóság, valamint a készségek és a társadalmi méltányosság növelésére fordítja. A 2021–2027 közötti programozási időszakban az uniós kohéziós politikai alapokból ⁽¹⁰⁾ 19,6 milliárd EUR (nemzeti társfinanszírozással 24,3 milliárd EUR) áll Magyarország rendelkezésére, amely összeg a 2024. évi GDP 9,5 %-át teszi ki, vagyis a kohéziós politika az ország egyik fő közberuházási forrása. A már kiválasztott projektek összértéke 2026 márciusában a teljes allokáció 58,8 %-ának felelt meg, további pályázati felhívások folyamatban vannak.

- **Innováció, üzleti környezet és termelékenység.** 5,5 milliárd EUR-t különítettek el kutatásra és innovációra, a kkv-k versenyképességére és digitalizációra. Mintegy 25 000 cég projektjét már jóvá is hagyták.
- **Dekarbonizáció, az energia megfizethetősége és fenntarthatóság.** 6,1 milliárd EUR-t különítettek el a tiszta átállással kapcsolatos projektekre. Ebből több mint 865 millió EUR-t fordítanak vízgazdálkodási, ivóvízkezelési és szennyvíztisztítási projektekre, amelyek – egyéb eredmények mellett – várhatóan 612 000 ember számára javítják a szennyvíztisztítási kapacitást. További 985 millió EUR jut energiahatékonysági intézkedésekre.
- **Készségek, minőségi munkahelyek és társadalmi méltányosság.** Az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) forrásaiból közel 1,8 milliárd EUR-t különítettek el arra, hogy a tanári szakma vonzerejének növelésével előmozdítsák a minőségi oktatást, további 800 millió EUR pedig a minőségi többségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés megvalósítására szolgál. Mintegy 1 milliárd EUR-t különítettek el a leginkább rászorulóknak és a fiatalok munkaerőpiachoz való hozzáféréseinek a támogatására, 17 millió EUR-t pedig a szociális partnerek kapacitásainak bővítésére. 200 millió EUR-val támogatják a szegénység és a társadalmi kirekesztettség csökkentését a gazdaságilag és társadalmilag hátrányos helyzetű területeken, az úgynevezett „felzárkózó településeken”.

A félidős felülvizsgálat⁽¹¹⁾ megerősítette a kohéziós politika hozzájárulását a felmerülő stratégiai prioritásokhoz: mintegy 930 millió EUR-t csoportosított át a versenyképességre a kritikus technológiák támogatása, többek között a Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) keretében a kritikus technológiák fejlesztéséhez szükséges készségek előmozdítása érdekében, illetve a védelemre, különösen az EU fő folyosóit érintő katonai mobilitásra. A félidős felülvizsgálatot követően az ESZA+ forrásaiból 135 millió EUR-val fogják támogatni a kritikus STEP-technológiák fejlesztését és gyártását, konkrétan a speciális készségek fejlesztését.

ésétén azon javaslatok előterjesztése, amelyek révén javítható a programok teljesítménye, az újonnan felmerülő igények fényében is megőrizhető a relevanciájuk, és fenntartható a más uniós szakpolitikákkal való összhangjuk.

INNOVÁCIÓ, ÜZLETI KÖRNYEZET ÉS TERMELÉKENYSÉG

Az üzleti környezet javítása és az innováció fokozása kulcsfontosságú a termelékenység növeléséhez.

Magyarország 2025-ben országspecifikus ajánlásokat kapott arra, hogy javítsa a szabályozási keretet, fokozza a versenyt az áruk és a szolgáltatások piacán, segítse elő a tőkepiacok fejlődését, továbbá erősítse meg az állami szektor és a vállalkozások innovációs keretét. A 2025. évi országspecifikus ajánlások elfogadása óta a kormány újabb olyan intézkedéseket vezetett be, amelyek bizonytalanságot teremtenek a vállalkozások számára. Fontos jogszabályokat fogadnak el az érdekelt felek érdemi bevonása nélkül. Az ágazat- és vállalatspecifikus intézkedések növelik az árakat, és elriasztják a vállalatokat a beruházásoktól. A közbeszerzés továbbra is versenyellenes gyakorlatokkal és korrupciós kockázatokkal szembesül. Változatlan kihívást jelent a korrupcióellenes keret gyengesége is. Az állami kutatásra fordított K+F-kiadások alacsonyak, a vállalatoknak nyújtott nagyvonalú K+F-támogatások pedig nem hozzák a várt eredményeket. A tőkepiacok fejletlenek, és a szabályozási környezet több szempontból gátolja fejlődésüket.

A belföldi piacokon a verseny gyengesége növeli a költségeket és visszafogja a termelékenységet

A termelékenység növekedésének egyik fő akadálya a gyenge üzleti környezet. Magyarország 2025-ben országspecifikus ajánlást kapott arra, hogy javítsa a

szabályozási keretet, és fokozza a versenyt az áruk és a szolgáltatások piacán. A 9 %-os társasági adó, amely uniós szinten a legalacsonyabb, a környezetvédelmi szabályok kevésbé szigorú betartatása és a nagyvonalú állami támogatások vonzó helyszínt teremtenek a – főként feldolgozóipari – beruházások számára. Számos ágazat azonban akadályokkal szembesül, és az üzleti környezet általános megítélése negatív. Az IMD (International Institute for Management Development) 2025. évi versenyképességi évkönyvének globális ranglistáján Magyarország az utolsók között volt az EU-ban.

A vállalkozásoknak továbbra is rendkívül változó és kiszámíthatatlan szabályozási környezetben kell működniük. A kormányzat gyakran módosítja a szabályokat, széleskörűen alkalmaz veszélyhelyzeti intézkedéseket, és kevés felkészülési időt hagy a jelentős gazdasági változtatásokhoz való alkalmazkodásra. Ez tartósan fennálló strukturális kihívás, mivel a szabályozás változtatásának üteme és módja nem kiszámítható, ami nehezíti a hosszú távú üzleti tervezést.

Az érdekelt felek bevonása és a minőségi jogalkotási eszközök használata a gyakorlatban továbbra is korlátozott. Az érdekelt felek bevonása az elsődleges jogszabályok kidolgozásába 2021 és 2024 között a második legalacsonyabb volt az EU-ban⁽¹²⁾. A szabályalkotás korai

⁽¹²⁾ OECD Regulatory Policy Outlook (Az OECD szabályozási politikai kitekintése)

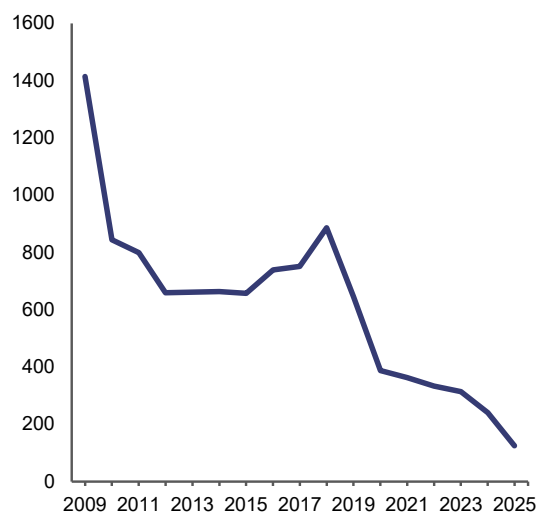
szakaszaiban nem kötelező konzultációt tartani, és bár az utólagos értékelést jogszabály írja elő, azt nem végzik el szisztematikusan. Magyarország létrehozott ugyan egy központi konzultációs portált, amelyen közzéteszi az előzetes hatásvizsgálatok összefoglalóit, azonban nem rendelkezik olyan konkrét felügyeleti szervvel, amelynek biztosítania kellene a szabályozási hatásvizsgálatok minőségét vagy az érdekelt felekkel folytatott konzultáció mélységét. Emellett bizonyos fontos törvénytervezeteket egyéni képviselői indítványként nyújtják be, hogy azok ne tartozzanak a szokásos konzultációs és hatásvizsgálati követelmények alá. Még ha sor is kerül konzultációra, az érdekelt felek észrevételeit nem feltétlenül veszik érdemben figyelembe, és a végrehajtási határidők továbbra is rövidek lehetnek.

Jelentős szabálmódosításokat gyorsan hajtanak végre, kevés időt hagyva az alkalmazkodásra. Gyorsított jogalkotási eljárásra legfeljebb évente 20 alkalommal kerülhet sor (2025-ben hét törvényt fogadtak el így), a kormány azonban 2025-ben több mint 80 alkalommal módosított jogszabályokat a háborús veszélyhelyzetre hivatkozva. Ez lehetővé teszi a kormány számára, hogy rendes jogalkotási eljárás lefolytatása nélkül módosítsa a parlament által hozott törvényeket vagy eltérjen azoktól⁽¹³⁾. A rendeleti szabályozás fenntartása korlátozza a Parlament ellenőrzési hatáskörét, bizonytalanságot teremt a vállalkozások számára a megfeleléssel kapcsolatban és növeli szabályozási kockázatukat, amit az is súlyosbít, hogy 2009 óta nyolcadára

⁽¹³⁾ A kormány a veszélyhelyzeti hatáskörével élve például új adókat, valamint élelmiszer- és gyógyszer-kiskereskedelmi árréssapkákat vezetett be, a bankokat bankjegykiadó automaták üzemeltetésére kötelezte, továbbá egyes esetekben különleges fizetéseképtelenségi eljárásokat vezetett be.

csökken a jogszabályok első módosításáig tartó átlagos idő (2.1. ábra).

2.1. ábra: A jogszabályok hatálybalépése és első módosítása közötti átlagos idő, nap



Forrás: Magyar Közlöny

Az üzleti dinamika alacsony, mivel a szigorú szabályozás nehezíti a vállalkozásalapítást, ami lassítja a tőke legtermelékenyebb vállalkozásokhoz történő átirányítását. A vállalat alapítások száma 2021 és 2024 között továbbra is a legalacsonyabbak között volt az EU-ban. A különböző támogatási programok széles körű igénybevétele a kevésbé termelékeny vállalkozásokat is a piacon tartja. A termékpiaci szabályozás az egyik legszigorúbb az OECD-tag uniós országokkal összehasonlítva, ami különösen az állami részvétel miatti torzulással, a szabályozás hatásvizsgálatával és a szolgáltatási ágazat akadályaival kapcsolatos alkategóriákban figyelhető meg⁽¹⁴⁾. Az új vállalkozások alapítása adminisztratív szempontból bonyolult és költséges. A késedelmes fizetések esetében a vállalkozásoknak egyre többet kell várniuk arra, hogy megkapják az állami szervektől vagy más vállalkozásoktól a lejárt esedékességű összegeket. A Világbank

⁽¹⁴⁾ OECD PMR 2023–2024.

szerint a vállalkozások piaci belépésére vonatkozó szabályozás, a fizetésektelenségi eljárások és a piaci versenyt ösztönző szabályozások minősége a legalacsonyabbak közé tartozik az EU-ban. A szakmai képezések elismerése sokáig tart és túlzottan bürokratikus. Uniós szinten Magyarországon az egyik legnagyobb a szabályozott szakmák száma.

A verseny számos szolgáltatás- és termékpiacra korlátozott. Számos szolgáltatást monopolhelyzetben lévő állami tulajdonú vagy magánvállalkozások nyújtanak. Ilyen szolgáltatás a tankönyvkiadás, a hulladékgazdálkodás, a mobilfizetés, a pénzszállítás, a dohány nagy- és kiskereskedelme, a szerencsejáték, az autópálya-építés, valamint 2025-től a kiberbiztonsági audit és a hiteles fordítás.

Bizonyos ágazatokban célzott intézkedések nehezítik a külföldi vállalkozások tevékenységét. Az állam különböző beavatkozásokkal hátrányos helyzetbe hozott bizonyos – többnyire külföldiek tulajdonában álló – vállalkozásokat, ily módon elősegítve az állami vagy kormányhoz kötődő „nemzeti bajnokok” létrehozását. A kiegészítő bányajáradék, a széndioxid-kvóta adó, a kiskereskedelmi árrésstop és az építőanyagokra vonatkozó exportkorlátozások miatt sok vállalkozás veszteségesen működik. A Bizottság az említett négy intézkedés kapcsán kötelezettségszegési eljárást indított⁽¹⁵⁾, mivel azok nincsenek összhangban az egységes piaci szabályokkal. Az építészeti törvény 2025. évi módosítása további

beavatkozási jogokat biztosít, ideértve az építőanyag-gyártók eszközeire vonatkozó elővásárlási jogokat is.

A kormány folytatta a külföldi vállalatokkal szemben felhasználható intézkedések bevezetését. 2025-ben egy jogszabály-módosítás feljogosította a versenyhivatalt arra, hogy a bányászati és építőipari ágazatban működő nagyvállalatokkal szemben fellépjen, és azok tulajdonosait a vállalatok részleges értékesítésére kényszerítse. Az új eszköz látszatra egy német jogszabály modelljét követi, de attól eltérően nem tartalmaz garanciákat, és nagyobb mérlegelési jogkört biztosít a versenyhivatal számára. A Gazdasági Versenyhivatal függetlensége a vonatkozó értékelés alapján a legalacsonyabbak közé tartozik az EU-ban⁽¹⁶⁾. A kormányzat fontos beruházásokat és felvásárlásokat „nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűnek” vagy „stratégiai jelentőségűnek” minősít, mentesítve azokat a közfelügyelet és a versenyhivatal általi részletes értékelés alól⁽¹⁷⁾. Úgy tűnik, hogy az ilyen minősítésekről szóló határozatokat önkényesen hozzák meg. A kormány szigorította a felvásárlásra vonatkozó szabályokat, hogy hatékonyabban tudja megakadályozni a magyarországi vállalatok felvásárlását. Tiltó döntés esetén a kormány elővásárlási joggal fog rendelkezni. Az ilyen elővásárlási jog idegen a versenyvédelmi és más versenyszabályok céljaitól, csökkenti a vállalatok értékét, gyengíti a vállalatok tulajdonosainak tulajdonjogait, korlátozza a felvásárlási versenyt, rontja az üzleti dinamikát és akadályozza az összefonódási és felvásárlási piacot. Káros hatása van az

⁽¹⁵⁾ 2025 novemberében, 2026 januárjában és 2026 áprilisában az Európai Unió Bírósága azt az ítéletet hozta, hogy az exportkorlátozások, a kiegészítő bányajáradék és a széndioxid-kvóta adó sértik a letelepedés szabadságát, valamint a gazdasági szereplőkkel szembeni egyenlő bánásmód és megkülönböztetésmentesség elvét.

⁽¹⁶⁾ [A 2025. évi uniós igazságügyi eredménytábla \(2025 EU Justice Scoreboard\)](#)

⁽¹⁷⁾ A versenyhivatal 2025-ben az összefonódások 92 %-át hagyta jóvá egyszerűsített eljárással úgy, hogy érdemi vizsgálat nélkül adta ki a hatósági bizonyítványt.

innovatív és az induló vállalkozásokra, amelyek esetében a tulajdonosok fő kilépési stratégiája a vállalat eladása. 2025-ben a kormány közérdekre hivatkozva megakadályozta, hogy egy külföldi befektető felvásároljon egy tejnagykereskedő vállalatot.

A kiskereskedelmi üzletek továbbra is gyorsan változó szabályozási környezetben működnek. A kormány 2025 novemberében az adósávok felemelésével kismértékben csökkentette a kiskereskedelem adóterhét. Ugyanakkora a külföldi vállalatok adóterhe még mindig aránytalanul nagy, és az adószabályok nem teszik lehetővé, hogy a vállalatok szerkezetátalakítás útján csökkentsék adóalapjukat. 2025 márciusában a kormány az infláció megfékezésére irányuló ideiglenes intézkedésként árrepasszákat vezetett be egyes élelmiszer- és nem élelmiszer jellegű termékekre. Azóta ezen intézkedésnek mind a tárgyi, mind az időbeli hatályát kiterjesztették. 2025-ben tovább szigorították a „plázastop” törvényt. Jelenleg nemcsak a kiskereskedelmi üzletek megnyitásához van szükség engedélyre, hanem bérbeadásukhoz vagy átalakításukhoz is. Az új szabályok 800 m²-re korlátozzák az élelmiszer-kiskereskedelmi üzletek maximális méretét, vagyis lehetetlenné teszik ennél nagyobb méretű üzletek nyitását a sűrűbben lakott területeken. A vállalkozások szerint az egyéb, csomagolással, címkézéssel és hulladékkezeléssel kapcsolatos intézkedések, például az élelmiszer-pazarlás elleni diszkriminatív követelmények és a kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó, megterhelő szabályok egyértelműen akadályozzák az árukereskedelmet és növelik a megfelelési költségeket.

A célzott intézkedések korlátozzák a versenyt, akadályozzák a beruházásokat és növelik az árszintet. Az állami beavatkozásokkal hátrányos helyzetbe

hozott vállalkozások nem ruháznak be elegendő mértékben az általuk nyújtott szolgáltatások minőségének fenntartásába vagy javításába. A magyarok magasabb árakkal szembesülnek az érintett ágazatokban, például az építőanyagok, a kiskereskedelem, a távközlés, a banki szolgáltatások terén (a HICP-kosár 3,6 %-a, szemben az uniós 1,2 %-kal) és az energiaágazatban (lásd a 4. fejezetet).

A közelmúltbeli szakpolitikai erőfeszítések ellenére Magyarországon a közbeszerzés továbbra is ki van téve versenyellenes gyakorlatoknak és a korrupciónak kockázatoknak. Az egyajánlatos tenderek aránya csökkent, miután a helyreállítási és rezilienciaépítési tervben versenyösztönző intézkedéseket vezettek be. Az elsőfokú közbeszerzési felülvizsgálati határozatok számának aránya az eljárást megindító felhívások számához képest a 2023. évi 21 %-ról 2024-ben 28,6 %-ra nőtt, ami a második legmagasabb arány az EU-ban. A vállalkozások mindössze 28 %-a véli úgy, hogy a Közbeszerzési Döntőbizottság függetlensége nagyon jó vagy meglehetősen jó ⁽¹⁸⁾.

A közbeszerzés integritását és a piac működését továbbra is tartós kihívások befolyásolják. Úgy tűnik, hogy a hatékony versenyt strukturális tényezők akadályozzák a közbeszerzési eljárásokban, különösen az infrastruktúra, a védelem és a központosított közbeszerzés terén, ahol a tenderekre valószínűleg csak egy vagy nagyon kevés ajánlat érkezik be, és a szerződések értéke viszonylag magas. Az Integritás Hatóság arról is beszámol, hogy magas a piaci koncentráció, ami különösen az azonos tulajdonosi körrel rendelkező vállalatokra vezethető vissza. A politikai összeköttetésekkel rendelkező gazdasági szereplőkkel kapcsolt viszonyban álló

⁽¹⁸⁾ 2025. évi uniós igazságügyi eredménytábla, 59. ábra.

vállalatok más piaci szereplőkhöz képest lényegesen nagyobb valószínűséggel nyernek el közbeszerzési szerződéseket, többek között az uniós finanszírozású pályázatokon is. A keretszerződések széles körű alkalmazása tovább csökkentheti a versenyt azáltal, hogy az ilyen szerződések beszállítói függőséget eredményeznek és növelik a piaci koncentrációt, továbbá kevésbé átláthatók a lehívások alapján teljesített megrendelések az eljárás második lépcsőjében. 2025-ben értékük meghaladta az összes többi pályázat értékét (kb. 60 %), és közel 75 %-ukat egyetlen ajánlattevővel kötötték meg. Az ajánlattételi összejátszás és egyéb összejátszási gyakorlatok továbbra is aggodalomra adnak okot, különösen azokban az ágazatokban, amelyekben mindig a vállalkozások ugyanazon kis csoportja vesz részt. Bár a közbeszerzési rendszer átláthatósága általában véve jó, a gyakorlatban hiányosságok mutatkoznak egyes közbeszerzési adatok átláthatósága és az összeférhetetlenségi szabályok alkalmazása terén.

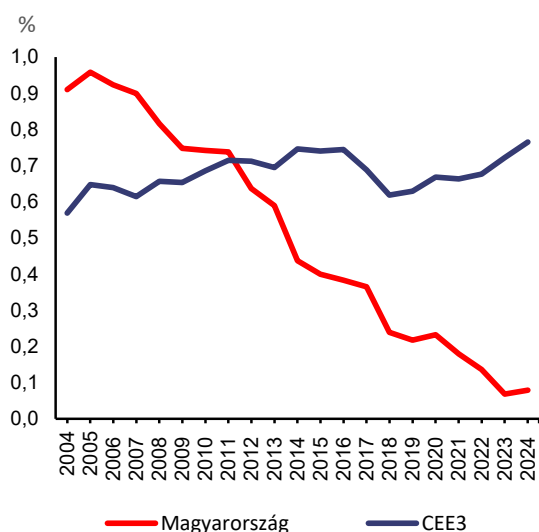
Magyarország egyes kulcságazatokban évtizedekre szóló koncessziós szerződéseket kötött, amelyek torzíthatják a piac szerkezetét és a versenyt. 2025-ben a Bizottság kötelezettség-szegési eljárást indított Magyarországgal szemben az országos hulladékgazdálkodási koncesszióval és az autópálya-koncesszióval kapcsolatban. A Bizottság szerint a koncessziós szerződések 35 éves időtartama mindkét esetben meghaladja az uniós szabályok által megengedett maximális időtartamot. Az autópálya-szerződések esetében nem valósul meg a működési kockázat megfelelő átruházása, vagyis azokat tévesen minősítették koncessziónak, ezzel potenciálisan erősítve a szerződő fél piaci erőfölényét és korlátozva a jövőbeli versenytárgyalások lehetőségét a kulcsfontosságú hálózatos iparágakban.

A korrupció továbbra is komoly aggodalomra ad okot, mivel a korrupcióellenes keret rendszerszintű hiányosságai továbbra is fennállnak. A globális kormányzati mutatók más mutatókkal együtt ⁽¹⁹⁾ ma is azt jelzik, hogy Magyarország egyre romló teljesítményt nyújt a korrupció ellenőrzése terén. Az emberek továbbra is nagyon nagy arányban érzékelik úgy, hogy az országban széles körű korrupció áll fenn (88 %, szemben az EU-ban mért 69 %-kal), emellett a túlnyomó többség (78 %, szemben az EU-ban mért 66 %-kal) úgy véli, hogy a magas szinten elkövetett korrupciós ügyeket nem kezelik megfelelően. Tovább nőtt azoknak a száma, akik úgy vélik, hogy a korrupció akadályozza a vállalkozásokat (50 %, szemben az EU-ban mért 35 %-kal), és hogy üzleti sikert csak jó politikai összeköttetésekkel lehet elérni (78 %, szemben az EU-ban mért 51 %-kal) ⁽²⁰⁾.

⁽¹⁹⁾ WJP jogállamisági index; TI korrupcióérzékelési index; BTI kormányzási index.

⁽²⁰⁾ 2026. évi Eurobarométer tematikus felmérés a korrupcióról.

2.2. ábra: A véleménynyilvánítási, elszámoltathatósági és korrupció-ellenőrzési pontszám alakulása, uniós átlag = 1



(1) CEE3 = Csehország, Lengyelország és Szlovákia.

Forrás: globális kormányzati mutatók

Az adózási integritás megerősítése terén voltak pozitív lépések, de a magas szinten elkövetett korrupció továbbra is probléma. Az adóigazgatás és -bevallás digitalizálásának köszönhetően kisebb lett a héabevétel-kiesés. Az egészségügyben a célzott ellenőrzéseknek köszönhetően visszaszorult a hálapénz gyakorlata. Bár a korrupciós bűncselekmények miatti vádemelések száma összességében nőtt, a magas szinten elkövetett korrupció határozott és szisztematikus büntetőjogi szankcionálása még hiányos. Az ilyen vizsgálatok évekig elhúzódhatnak, és gyakran függőben maradnak. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) jelentése szerint a hatóságok a 2015–2024 közötti időszakban a korrupcióval és csalással érintett forrásoknak csak 18 %-át fizettették vissza, sokkal kevesebbet, mint átlagosan más uniós országokban (71 %).

A korrupcióellenes keretet meg kell erősíteni. A vagyonynyilatkozati szabályrendszer a közelmúltban megváltozott, de még mindig nem felel meg a célnak. A nyilatkozatok

valóságtartalmát nem ellenőrzik szisztematikusán, a hamis nyilatkozatoknak nincs következménye. Mivel a hozzátartozók nyilatkozatai nem nyilvánosak, és a nyilatkozatokat nem elektronikus úton nyújtják be, a közfelügyelet korlátozott. Az összeférhetetlenségre vonatkozó szabályozási keret széttagoaltsága – továbbá az összeférhetetlenség általános definíciójának és egy központi felügyeleti szervnek a hiánya – tartós sebezhetőséget jelent. Hasonlóképpen évek óta aggályos, hogy a magas rangú kormányzati tisztviselőkre nem vonatkoznak munkaviszony megszűnése utáni, hatékony jogérvényesítési mechanizmussal ellátott korlátozások. Az Integritás Hatóság szerint a feladatai hatékony ellátását továbbra is akadályok nehezítik.

Az új közpénzkezelési struktúrák nem átláthatóak. Magyarország az elmúlt években egyre több alapot (közérdekű vagyonkezelő alapítványokat, központi banki alapítványokat stb.) hozott létre olyan közfeladatok ellátására, mint az oktatás és a kutatás. Ezek az alapok jelentős állami vagyont (ingatlanokat és társasági részesedéseket) kaptak, amelynek értéke meghaladta a GDP 2 %-át. A közérdekű vagyonkezelő alapítványok döntéshozatali struktúrái és eljárásai átláthatatlanok ⁽²¹⁾ és nem állnak külső felügyelet alatt, irányító és ellenőrző szerveikben pedig hivatalban lévő politikusok kapnak jelentős szerepet ⁽²²⁾. A

⁽²¹⁾ 2025-ben két új közérdekű vagyonkezelő alapítványt hoztak létre, és folytatódott a meglévő alapítványokba való vagyonátruházás. Az alapítványok az éves jelentéseikben nem egységes részletességgel számolnak be döntéseikről, némelyiküknek továbbra sincs honlapja, és nem tartoznak a Központi Információs Közadat-nyilvántartás hatálya alá tartozó szervek körébe.

⁽²²⁾ A helyek több mint 20 %-át hivatalban lévő politikusok és segítők, közel 10 %-át korábbi politikusok, több mint 25 %-át pedig a politikai vezetőktől függő köztisztviselők töltik be. Az említett szervezetekbe történő meghívásukra az alapításkor,

magántőkealapok egyre nagyobb szerepet játszanak a gazdaságban, és egyre több közbefektetés irányul ilyen struktúrákba. A kormány eddig a GDP 3 %-ának megfelelő összegű közpénzt fektetett be magántőkealapokba, ami több mint 50 %-át teszi ki azok teljes eszközállományának. A magyar jog azonban a magántőkealapok esetében még nem biztosítja a végső tényleges tulajdonosok átláthatóságát, ami gátolja a hatóságokat és a nyilvánosságot abban, hogy ténylegesen meggyőződhesse az összeférhetetlenség hiányáról vagy a pénzmosás elleni szabályoknak való megfelelésről.

A közfelügyeletnek korlátozott szerep jut a korrupció elleni küzdelem támogatásában. A 2022-ben és 2023 elején bevezetett reformok még növelték a nyilvános információkhoz való hozzáférést, ám a tendencia ezután megfordult, és a kormányzat újból korlátozni kezdte a közpénzek felhasználásával és a közérdekű döntésekkel kapcsolatos információkhoz való hozzáférést⁽²³⁾. A közintézmények

diszkrecionális alapon, személyes minőségükben került sor. Kinevezésükhöz nem alkalmaznak átlátható és objektív kiválasztási kritériumokat, és nem szükséges a vagyonkezelési tapasztalat igazolása.

⁽²³⁾ A 2023. évi CI. törvény 2024. január 1-jétől kitágította az adathozzáférés megtagadására vonatkozó korlátokat, emellett 2023 óta az állami eszközök fogalom meghatározása csak a közvetlenül az állam tulajdonában lévő vállalati részvényeket foglalja magában, ami szintén korlátozza a közvetett tulajdonban lévő részvényekre vonatkozó információkhoz való hozzáférést. Ez korlátozza a közvetett tulajdonban lévő részvényekre vonatkozó információkhoz való hozzáférést. A közjogi szervek már nem kötelesek teljesíteni az olyan információkra vonatkozó kéréseket, amelyek nem közvetlenül a birtokukban, hanem az alárendelt szerveik birtokában vannak. Emellett az állami tulajdonú vállalatok 10 évig titokban tarthatják a külföldi befektetésekre vonatkozó adatokat, és a kormány 10 év helyett 20 évre titkosíthatja egyes döntéseit. Sőt, a 2025. évi CXXVIII. törvény új, kiberbiztonsági aggályokra hivatkozó elutasítási indokot vezetett be. Az ítélkezési gyakorlat lényegében megszüntette a bírói jogvédelmet azokban az esetekben, amikor a

előzetesen csak erősen korlátozott körű és szintű információkat tesznek közzé a tevékenységeikről. Az elmúlt néhány évben bővültek lehetőségeik az információhoz való hozzáférés iránti kérelmek elutasítására. Az adatigénylőknek bírósághoz kell fordulniuk, hogy hozzáférést kapjanak a kért információkhoz. Az eljárások a szigorú határidők ellenére általában elhúzódnak, az eljárási hiányosságok vagy a határidők elmulasztása miatt⁽²⁴⁾. Emellett az állami szervek gyakran nem hajtják végre a bírósági ítéleteket. A médiaszabadság foka is romlott. A magyar média szabadsága az egyik legalacsonyabb fokú az EU-ban, és a helyzet az elmúlt években csak romlott. 2018-ban egyetlen holdingba vonták össze a médiaorgánumokat, ami súlyosbította a médiapluralizmust fenyegető általános kockázatot⁽²⁵⁾.

A közszektorbeli K+F-kiadások alacsonyak, és az üzleti innováció néhány nagyvállalatra korlátozódik.

Magyarország 2025-ben országspecifikus ajánlást kapott arra, hogy erősítse meg az állami szektor és a vállalkozások innovációs keretét, a meglévő intézkedések keretében pedig hatékonyabban célozza meg a kis- és középvállalkozásokat (kkv-k). A 2025. évi európai innovációs eredménytábla szerint Magyarország visszaesett a feltörekvő innovátorok kategóriájába. Magyarország K+F-intenzitása az elmúlt évtizedben stagnált, és jelentősen elmarad az uniós átlagtól (2024-ben a GDP 1,31 %-a,

dokumentumokhoz való hozzáférést külpolitikai okokból tagadják meg. A Magyar Fejlesztési Bank jelentéseivel kapcsolatban is adatszolgáltatási problémák merültek fel, amelyeket a bank felügyeleti hatósága tárt fel, többek között a magántőkealapok tekintetében.

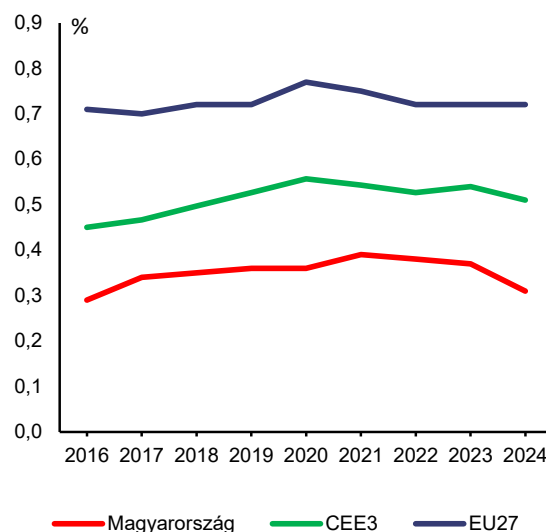
⁽²⁴⁾ Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság. Emellett úgy tűnik, hogy a hatóságok egyre többször a Kúria elé viszik az eljárásokat, ami késleltetheti az információkhoz való hozzáférést.

⁽²⁵⁾ Médiapluralizmus Monitor 2026.

szemben a 2,24 %-nak megfelelő uniós átlaggal). A tudományos kutatóműhelyek és a vállalkozások továbbra sem működnek együtt a lehetséges mértékben, innovációs tevékenységeket pedig változatlanul csak a külföldi tulajdonú vállalatok egy szűk csoportja végez, ami korlátozza egy szélesebb, kifejezetten a kkv-kat is magában foglaló belföldi innovációs bázis kialakulását. Emellett az ország déli része és számos keleti területe elmarad a fejlett technológiák alkalmazása terén.

Magyarország K+F-beruházásainak tartósan alacsony szintje hátráltatja a tudományos fejlődést. A K+F-re fordított közkiadások az elmúlt évtizedben stagnáltak, 2024-ben a GDP 0,31 %-ára csökkentek, ami messze elmarad a 0,72 %-os uniós átlagtól, és elmarad a legtöbb közép- és kelet-európai országtól (2.3. ábra). A magyar egyetemek kiadásainak csupán 10 %-át fordítják K+F-re, szemben a 60 %-os uniós átlaggal. Ez az alulfinanszírozottság korlátozza a tudományos kiválóságot. Magyarország 2025-ben folytatta a kutatási rendszer átszervezését azzal a céllal, hogy javítsa annak hatékonyságát, a köz- és magánszféra közötti együttműködést és a stratégiai rangsorolást. Ugyanakkor – elsősorban az állandó változtatások, a párhuzamos intézményi struktúrák létrehozása, a tudományos élet szabadságával kapcsolatos aggályok, valamint a kutatók jogállásában bekövetkezett változások, többek között a feltételek és a szakszervezeti képviselő módosulása miatt – a kutatók egyre bizonytalanabbnak érzik helyzetüket. Emellett a kutatói életpályamodell hiánya és a fizetések alacsony szintje jelentősen csökkenti a tudományos kutatói életpálya vonzerejét.

2.3. ábra: Az állami K+F-re fordított kiadások a GDP arányában



(1) CEE3 = Csehország, Lengyelország és Szlovákia.

Forrás: Eurostat

Az üzleti K+F állami támogatása nem hozta meg a várt eredményeket. A kormány számos ösztönző intézkedést alkalmaz az üzleti K+F előmozdítása érdekében, emellett közvetlen és közvetett támogatásokat is rendelkezésre bocsát, például kohéziós politikai és más uniós forrásokból, illetve adókedvezményeken keresztül. Az adókedvezmények kkv-k általi igénybevétele azonban a vártnál alacsonyabb volt. Ezért – a szabadalmi bejelentések számából ítélve – a támogatások a magas költségeik ellenére sem jártak az innovációs teljesítmény megfelelő növekedésével. Sok vállalkozás nem kívánja megosztani kutatásának eredményeit, ezért inkább nem is pályázik a támogatásra. A K+F-tevékenységekkel kapcsolatos korlátozott ismeretek és a kkv-kra nehezedő magas adminisztratív terhek szintén visszafogják az innovációs tevékenységet. Az Európai Beruházási Bank (EBB) szerint az innovációt bevezető magyar vállalkozások aránya az egyik legalacsonyabb az EU-ban (2025).

A tudományos élet és a vállalkozások közötti együttműködés továbbra is

korlátozott. Az elmúlt évben számos kezdeményezés indult az egyetemek és az ipar közötti együttműködés fellendítése érdekében, például tudományos és innovációs parkok létrehozása, mentorálás, vállalkozói ismeretek oktatása és az egyetemi kutatás kereskedelmi hasznosításának támogatása. E kezdeményezések ellenére Magyarország még mindig lemaradásban van a vállalkozások digitalizációja, a vállalkozói ismeretek oktatása és az innovációs teljesítmény terén. A vállalkozások digitalizációját számos tényező hátráltatja, leginkább a munkaképes korú felnőtt népesség gyenge digitális készségei, az informatikai szakemberek korlátozott kínálata a munkaerőpiacon, valamint a digitális megoldások, többek között a mesterséges intelligencia korlátozott alkalmazása. Az elmúlt években a szakképzési és felsőoktatási tantervek vállalkozói elemekkel, valamint pénzügyi támogatási és mentorálási programokkal egészültek ki a diákok vállalkozói készségeinek megerősítése érdekében. A vállalkozói gondolkodásmód azonban továbbra is fejletlen. Emellett egyes régiókban lassabban halad a tudásintenzív gazdasági tevékenységek bevezetése, többek között azért, mert kevesebbet ruháznak be a regionális innovációs ökoszisztémákba, és nem fejlesztik az üzleti szféra és a tudományos körök közötti együttműködést.

A kockázatitőke-ökoszisztéma mérete továbbra is csekély, és abban kormányzati források dominálnak. A kockázatitőke-befektetések GDP-arányosan 2021-ig jó ütemben bővültek, majd a 2021. évi 0,09 %-ról 2024-ben jelentősen, 0,03 %-ra estek vissza (ami jóval elmarad a 0,06 %-nak megfelelő uniós átlagtól). A tranzakciók száma a 2021. évi 247-ről 2024-ben 56-ra csökkent. Az ágazat továbbra is nagymértékben függ a közfinanszírozástól. Noha ez tagadhatatlanul ösztönzést jelent a

piac számára, mégis aggályokat vet fel a hosszú távú fenntarthatósággal kapcsolatban, hiszen a támogatott finanszírozás előbb-utóbb csökkenni fog ⁽²⁶⁾. A fő probléma azonban az, hogy a nem támogató szabályozási és üzleti környezet, valamint a magyar gazdaság elhúzódó gyenge teljesítménye miatt kevés induló vállalkozás keres finanszírozást kockázatitőke-befektetéshez.

A tőkepiac fejletlen. Magyarország 2025-ben országspecifikus ajánlást kapott arra, hogy segítse elő a tőkepiacok fejlődését. A Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) forgó részvények piaci kapitalizációja 2025 harmadik negyedévében a GDP 21,9 %-át tette ki (uniós átlag: 70 %). A BÉT együttműködésbe kezdett a regionális értéktőzsdékkal a szinergiák kiaknázása érdekében. A tartós befektetési számla konstrukciója öt év tartási időszak után adókedvezményre jogosít.

A szabályozási és adózási környezetet támogatóbbá lehetne tenni. A kormányzati politikák a megtakarításokat inkább az államkötvények és a lakásszektor felé terelik, mintsem a tőkepiacok felé, amelyek a termelőberuházásokat finanszírozzák. 2022-ben a kormány adómentes hosszú lejáratú kötvényeket kezdett kibocsátani a lakossági befektetők számára, miközben a kamatjövedelemre kivetett forrásadót (2023. júliustól) 15 %-ról 28 %-ra emelte. 2023 októberétől a bankoknak tájékoztatniuk kell ügyfeleiket arról, hogy milyen potenciális veszteséggel járhat, ha pénzüket államkötvényekbe való befektetés helyett készpénzben tartják. Ha a likvid államkötvényekbe való közvetlen befektetés adómentes, és alacsony kockázat mellett magas hozamot kínál, nehéz arra ösztönözni a lakossági ügyfeleket, hogy életbiztosításba vagy (III.

⁽²⁶⁾ <https://doi.org/10.2478/ceej-2025-0009>.

pillérbe tartozó) nyugdíjalapba fektessenek be. Az értékpapírokra pénzügyi tranzakciós illetéket vetnek ki (ez tranzakciónként 0,45 %, de legfeljebb kb. 50 EUR), ami csökkenti a tőkepiacok vonzerejét. Az államkötvény-tranzakciók mentesülnek a pénzügyi tranzakciós illeték alól. A kiszámíthatatlan szabályozási környezet megnehezíti az alapkezelők számára az üzleti tervezést.

A kkv-k számos támogatási programot vehetnek igénybe, így számukra a tőkepiaci finanszírozás nem vonzó. A

kkv-k 2025-ben 8,8 %-os kamatot fizettek banki hitelek után, amely a legmagasabb érték volt az EU-ban. E magas kamatlábak nem riasztják el a magyar vállalkozásokat az ilyen típusú finanszírozástól. 2025-ben a régió szintjén a magyar vállalkozások adósságállománya ⁽²⁷⁾ (a GDP 53 %-a) volt a legmagasabb, és az ország jövedelmi szintjéhez képest is magas volt. 2025 őszén a kormány általános támogatott hitelprogramot indított a kkv-k számára, a piaci kamatlábnál mintegy 600 bázisponttal alacsonyabb kamatlábbal. A kkv-k ezt nemcsak beruházásokra használhatják, hanem meglévő hitelek refinanszírozására és alacsony kockázatú termékek, különösen államkötvények tőkepiacokon történő megvásárlására is. Ez az arbitrázs csökkenti a kkv-k nemteljesítési kockázatát, és segíti a kormányt adósságának finanszírozásában, de ellehetetleníti a piaci hiányosságok kezelését. 2025-ben a kkv-k hitelállományának mintegy 50 %-a volt támogatott. Az EU-ban a magyar vállalkozások részesülnek a legbőkezűbb állami támogatásokban (a GDP 1,4 %-a, szemben a 2024. évi 0,86 %-os uniós átlaggal). A támogatások bősége a kevésbé termelékeny vállalkozásokat is a piacon tartja, ami visszafogja az üzleti dinamikát.

⁽²⁷⁾ Teljes adósságállomány a közvetlen külföldi tőkebefektetések nélkül.

DEKARBONIZÁCIÓ, AZ ENERGIA MEGFIZETHETŐSÉGE ÉS FENNTARTHATÓSÁG

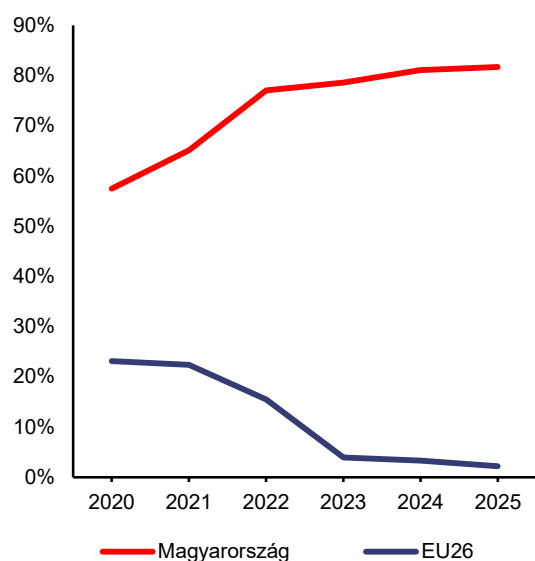
Az energiaágazat szabályozásának gyenge pontjai akadályozzák a versenyt és a beruházásokat, és növelik a vállalkozások által fizetendő energiaárakat. Ugyanakkor a nem megfelelő célzottságú energiatámogatások hátráltatják az energiahatékonyság javítását.

Magyarország 2025-ben országspecifikus ajánlást kapott arra vonatkozóan, hogy diverzifikálja a fossziliztüzelőanyag-ellátását az orosz forrásoktól való elmozdulás érdekében, fokozatosan szüntesse meg a fosszilis tüzelőanyagok támogatását, növelje a rugalmasságot és a versenyt a villamosenergia-ágazatban, valamint javítsa a vízgazdálkodás rezilienciáját és a gazdaság körforgásos jellegét. Magyarország továbbra is függ az orosz fosszilis tüzelőanyagok, különösen az olaj behozatalától, és lassan halad előre a földgázforrások diverzifikálása terén. Az ország nem tett lépéseket a káros fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetése, illetőleg a hulladékgazdálkodási kapacitás javítása érdekében. Történtek intézkedések a kiegyenlítő piac javítása érdekében, mindenekelőtt a vállalkozások és a háztartások tárolási kapacitásának bővítése révén. Magyarország megtette a kezdeti lépéseket a fenntartható vízgazdálkodás felé, például a vízmegtartást előmozdító intézkedéseket vezetett be. A közlekedés dekarbonizációja komoly kihívást jelent Magyarországon.

A versenyképesség kulcsát a jól működő energiapiacok jelentik

Magyarország továbbra is nagymértékben függ az orosz energiaforrásoktól, és csak minimális lépéseket tett annak érdekében, hogy teljesítse a diverzifikációra vonatkozó országspecifikus ajánlást. Annak ellenére, hogy az egyetlen beszállítóra való túlzott támaszkodás geopolitikai kockázatokkal jár, az orosz források részesedése az energiabehozatalban tovább nőtt. 2025-ben az importált olaj több mint 90 %-a (2024-ben 86 %-a) és az importált földgáz 74 %-a volt orosz eredetű, ezzel Magyarország orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függősége a második legmagasabb az EU-ban (lásd a 9. mellékletet). Összességében az Oroszországból származó fosszilis tüzelőanyagok importja 2025-ben a GDP 2,1 %-át tette ki. Magyarország 2025-ben három hosszú távú megállapodást írt alá egyesült államokbeli és uniós vállalatokkal földgáz vásárlására, amelyek a szállítás megkezdését követően az éves belföldi földgázfogyasztás mintegy 12 %-át fedeznék. Bár Magyarország tett lépéseket a nukleárisfűtőanyag-ellátás jövőbeli diverzifikálása érdekében, a meglévő reaktorai tekintetében legalább 2028-ig továbbra is az orosz nukleáris fűtőanyagtól fog függeni.

3.1. ábra: Az Oroszországból származó olaj- és földgázimport aránya Magyarországon és az EU többi tagállamában



(1) Az EU Magyarország nélkül, súlyozott átlag, kg-ban

Forrás: Eurostat

A nagyvonalú támogatások nem ösztönöznek az energiatakarékosságra. Magyarország nem tett intézkedéseket annak érdekében, hogy teljesítse a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetésére vonatkozó 2025. évi országspecifikus ajánlást. 2024-ben változatlanul jelentősek voltak a környezetre káros fosszilis tüzelőanyagokhoz kapcsolódó támogatások, amelyeket az ország nem tervez 2030 előtt kivezetni; a támogatások a GDP 0,7 %-át tették ki, szemben a 0,32 %-os súlyozott uniós átlaggal (lásd a 9. mellékletet). Magyarország 2022 óta nem módosította a hatályos támogatási rendszert. 2025-ben a fosszilis tüzelőanyagok kedvezményes áfakulcsok és adó-visszatérítések formájában megvalósuló költségvetési támogatásának összege a 2024. évi 165 millió EUR-ról 202 millió EUR-ra nőtt. Emellett az energiaszolgáltatók 2025-ben 2,5 milliárd EUR-t kaptak az egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódóan felmerült veszteségek kompenzációjára; a kormány adatai szerint

ennek az összegnek a 72 %-át tette ki a fossziliztüzelőanyag-fogyasztás támogatása. 2026 elején az egyetemes szolgáltatás keretében nyújtott támogatást megnövelték, ezzel biztosítva a 2026. januári gázfogyasztás 30 %-ának fedezését. A közel-keleti konfliktus kialakulását követően a kormány úgy döntött, hogy a benzinre vonatkozó árplafon bevezetése mellett ideiglenesen csökkenti a benzin és a dízelolaj jövedéki adóját. Az említett fossziliztüzelőanyag-támogatások célkitűzései elérhetők lennének olyan alternatív támogatási formákkal, amelyek nem járnak káros környezeti externáliákkal.

A közelmúltbeli beruházások ellenére a villamosenergia-hálózatra továbbra is nyomás nehezedik. Bár Magyarországon előrelépés történt a hálózattal kapcsolatos reformok végrehajtása terén, a hálózati szűk keresztmetszetek jelentős csatlakozási sorok kialakulását eredményezték, ami lassította a megújuló energiaforrások elterjedését, és rávilágított arra, hogy jelentős beruházásokra van szükség a villamosenergia-hálózat fejlesztéséhez. Emellett részben a földgáztól való nagymértékű függőséggel magyarázható, hogy Magyarországon viszonylag magas a villamos energia ára, mivel a fogyasztási órák 68 %-át tekintve a földgáz az ármeghatározó tényező. Emellett a csúcsterhelés időszakában Magyarország jelentős mértékű hirtelen áremelkedésekkel szembesül a napenergia-termelés ingadozása és a nem fosszilis alapú rugalmasság korlátozottsága miatt, ezzel magyarázható, hogy 2025-ben az átlagos árkülönbség²⁸ 155 EUR/MWh volt, ami jelentősen meghaladja a 121 EUR/MWh uniós átlagot. A villamosenergia-import – különösen csúcsidőszakban – segíti a

(28) Az „árkülönbség” az egy napon belüli legmagasabb és legalacsonyabb másnapi óránkénti villamosenergia-árak közötti különbségre vonatkozik.

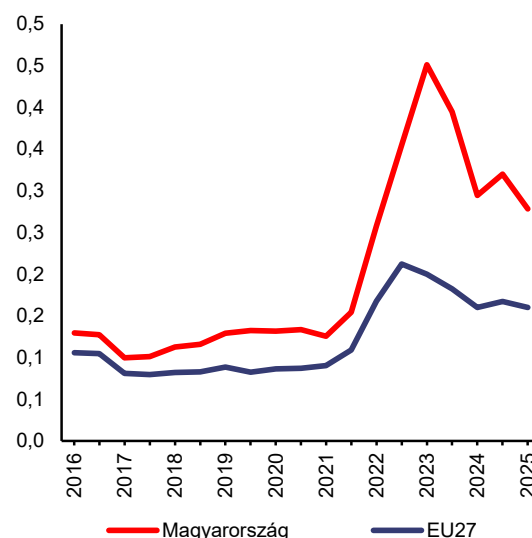
kínálat stabilizálását és alacsonyan tartja a belföldi árakat. A szélenergia felhasználása a villamosenergia-termelésben 1,5 %-on stagnál, míg a napenergia 28 %-ot tesz ki. Mivel a szélenergia-hányad a villamosenergia-termelésben alacsony, nem tudja ellensúlyozni a napenergia-termelés jelentős volatilitását.

A kiegyenlítő piac és a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem megerősítésére irányuló kezdeti intézkedések növelték a villamosenergia-rendszer rugalmasságát, de a 2025. évi országspecifikus ajánlással összhangban további intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy a villamosenergia-ágazatban javuljon a rugalmasság és erősödjön a verseny. 2025-ben és 2026 elején Magyarország jelentősen felgyorsította az akkumulátoros energiatároló rendszerek bevezetését, és a kohéziós politikai programokból, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és a Modernizációs Alapból nyújtott támogatás felhasználásával beruházásokat valósított meg a hálózat – többek között az intelligens hálózat – fejlesztése céljából. Magyarország csatlakozni kíván a határokon átnyúló kiegyenlítésre szolgáló PICASSO és MARI platformhoz, és megkezdte a tesztelési szakaszt. Az ország jelenleg a határkeresztező átviteli kapacitás legalább 70 %-át rendelkezésre tudja bocsátani a kereskedéshez. A keresletoldali választ azonban több tényező is nehezíti, például az, hogy a háztartások energiaár-támogatásokban részesülnek, hogy az ipari fogyasztók korlátozottan férnek hozzá a fogyasztási adatokhoz, hogy lassú ütemben zajlik az intelligens fogyasztásmérők bevezetése⁽²⁹⁾, és hogy az aggregátorok és az energiaközösségek csak csekély szerepet

⁽²⁹⁾ A kormányzati adatok szerint intelligens fogyasztásmérők a csatlakozási pontok mintegy 12 %-ában vannak, és az energiaáramlás 6 %-át mérik.

játszanak. A nem fosszilis alapú rugalmassági megoldások ambiciózusabb fejlesztése segíthetné a rendszer stabilizálását és az olcsó megújuló energiaforrások előnyeinek jobb kiaknázását.

3.2. ábra: A vállalkozások által fizetendő villamosenergia-ár, EUR/KWh



(1) Adók és illetékek nélkül, vásárlóerő-egységben (PPS), fogyasztás: 500–1999 MWh

Forrás: Eurostat

Az ipari felhasználóknak továbbra is az uniós átlagnál magasabb villamosenergia-árakat kell fizetniük, ami rontja a versenyképességét. Miközben a háztartásokra és a mikrovállalkozásokra vonatkozó rezsicsökkentés, a többi fogyasztó által fizetendő villamosenergia-árak 2025 első felében 74 %-kal magasabbak voltak az uniós átlagnál. A villamos energia magyarországi nagykereskedelmi ára a harmadik legmagasabb volt az Unión belül. Csehország és Szlovákia mellett a magyar gazdaság is a legenergiaigényesebbek közé tartozik az EU-ban: az uniós átlaghoz képest 70 %-kal több energiát használ fel egységnyi hozzáadott érték előállításához. Az ipari felhasználók magasabb villamosenergia-költsége számos mögöttes tényezővel magyarázható: csekély a verseny

a szolgáltatók között, a szabályozások és adók megterhelőek, és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó kötelező átvételi tarifák (KÁT) garantált kompenzációját az üzleti fogyasztók fizetik meg, bár a KÁT rendszerét 2025-ben bizonyos mértékben megreformálták. A magas rendszerhasználati díjak részben a hálózatüzemeltetők jelentős költségeiből adódhatnak. Emellett a szabályozott, alacsony lakossági energiaárak közvetett módon továbbra is növelik a vállalkozások energiaárait. A háztartásoknak nyújtott támogatások költségét részben a vállalkozásokra áthárított energiaágazati különadóból (az úgynevezett Robin Hood-adó) fedezik, ami tovább növeli a vállalkozások energiaárait, és akadályozza az energiatermelő vállalatok beruházásait.

Az energiahatékonyság – különösen a lakóépületekkel összefüggésben – továbbra is az egyik fő kihívás. A lakóépületek energiatenkitása 2023-ban az 5. legmagasabb volt az EU-ban. 2023-ban a lakossági ágazat fogyasztása a teljes végsőenergia-fogyasztás 29 %-át tette ki; az energiafogyasztás 47 %-át földgáz, 23 %-át pedig bio-tüzelőanyagok és hulladék felhasználásával fedezték⁽³⁰⁾, ami jelentős üvegházhatásúgáz- és szállópor-kibocsátással járt. Tekintettel arra, hogy a magyarországi lakásállomány a legkevésbé energiahatékonyak közé tartozik az EU-ban⁽³¹⁾, az energiahatékonyság javítására irányuló beruházások jelentősen hozzájárulnának a dekarbonizációhoz, csökkentenék a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget, a fűtésből eredő szennyezés csökkentése révén javítanák a levegőminőséget, valamint – különösen a

szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett háztartások esetében – visszaszorítanák az energiaszegénységet. A vállalkozások energiahatékonyságának növelésével kapcsolatos adatok arra utalnak, hogy az árjelzések működnek, ugyanakkor a lakossági energiafogyasztás nem közelít egyértelműen a 2030-ra vonatkozó csökkentési célokhoz.

A fenntartható növekedés biztosításához kezelni kell a környezeti és éghajlati sebezhetőségeket

Történekm lépések a fenntarthatóbb vízgazdálkodási gyakorlatok felé, de a végrehajtás még mindig kezdeti szakaszban van. Magyarország 2025-ben országspecifikus ajánlást kapott arra vonatkozóan, hogy javítsa a vízgazdálkodás rezilienciáját a természetes vízmegtartás és megerősített adminisztratív kapacitások révén. A vízhasználat és -gazdálkodás terén az ország továbbra is környezeti kihívásokkal néz szembe, ideértve a fokozott aszálykockázatot, a gyenge vízminőséget és az illegális vízkivételt (lásd a 10. mellékletet). Az éghajlatváltozással szembeni sérülékenységet tekintve rendkívül nagy a különbség Magyarország régiói között, az Alföldet különösen sújtja a vízhiány. A kormány 2025-ben elindította a „Víz a tájba” elnevezésű programot, amelynek célja, hogy a vízmegtartás elősegítésével és a mezőgazdasági termelőkre irányuló tájékoztató kampányokkal enyhítse az éghajlatváltozás káros következményeit. A végrehajtás folyamatban van, bár az elárasztásra felajánlott területek egyharmadát alkalmatlannak minősítették⁽³²⁾. 2025-ben

⁽³⁰⁾ Water Governance for Climate Resilience in Hungary (Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló vízgazdálkodás Magyarországon) [hivatkozás](#).

³¹ Lásd az OECD országjelentését – még nem tették közzé.

⁽³²⁾ Forrás: terkeptar.vizugy.hu/vizetatajba/.

megkezdte munkáját a Vízgazdálkodási Tárcaközi Bizottság is. Az említett intézkedések ellenére a vízkivétel ellenőrzése és adóztatása nem megfelelő. Emellett a fenntartható vízgazdálkodási gyakorlatok sikeres végrehajtását akadályozza a zöld készségek hiánya a szakpolitika és a végrehajtás szintjén.

A vízgazdálkodás irányítása terén jelentkező problémák az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló szakpolitika hiányosságait tükrözik. Magyarországon jelentősek az éghajlati kockázatok, különösen a vízhiány és a közlekedési zavarok, és nagyszabású beruházásokra van szükség az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás megerősítése érdekében. Ezek a beruházások, amelyek finanszírozási igénye a becslések szerint 2050-ig évente a GDP 0,52 %-át teszi ki (az uniós átlag 0,46 %), kulcsfontosságúak az ország éghajlatváltozással szembeni sérülékenységével összefüggő – többek között költségvetési – kockázatok kezeléséhez. Az irányítással kapcsolatos problémák azonban akadályozzák az eredményes fellépést. A vízgazdálkodás terén például nincs megfelelő együttműködés az ágazatok (energia, ipar, mezőgazdaság és erdészet), valamint a területi és nemzeti hatóságok között. Rontja az ország éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességét az is, hogy nincs átfogó ellenőrzési és értékelési keretrendszer. Folyamatban van a második nemzeti éghajlatváltozási stratégia felülvizsgálata, és a kockázatok kezeléséhez továbbra is kulcsfontosságú az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos stratégiák aktualizálása.

Magyarországon jelentős költségekkel és egészségügyi kockázattal jár a légszennyezés, amely elsősorban a közlekedésből, az ipari kibocsátásból és a háztartások fűtési rendszereiből ered.

A légszennyezés miatt évente mintegy 9 300-an halnak meg Magyarországon, ami az arányokat tekintve az egyik legmagasabb érték az EU-ban. A légszennyezésből eredő népegészségügyi és gazdasági költségek éves szinten meghaladják a 6,3 milliárd EUR-t, ezzel Magyarország az egy főre jutó kiadásokat tekintve a 10. helyen áll az EU-ban⁽³³⁾ (lásd a 10. mellékletet). Emellett Magyarország az energia-, ásványianyag- és hulladékágazat miatt az ipari kibocsátásintenzitást tekintve uniós összehasonlításban a 9. helyen áll. A háztartások fűtése telente növeli a szmogképződést, és továbbra is magas a közlekedésből és a mezőgazdaságból származó kibocsátás. Magyarország nem teljesíti a finomrészcsekákra (PM_{2,5}) és a nitrogén-dioxidra (NH₃) vonatkozó 2020–2029-es kibocsátási célértékeket, ami rendszerszintű szakpolitikai hiányosságokat jelez. Amennyiben nem történik meg a szabályozás szigorítása, a célzott adók bevezetése, a szakpolitikák összehangolásának javítása, valamint a fűtés és a közlekedés gyors dekarbonizációja, akkor Magyarországnak tartós egészségügyi válságokkal, valamint magas gazdasági és környezetszennyezési költségekkel kell számolnia.

A körforgásos gazdaságra való átállás nem halad előre. 2025-ben Magyarország országspecifikus ajánlást kapott arra vonatkozóan, hogy javítsa a gazdaság körforgásos jellegét, a hulladékkezelési kapacitások bővítése révén, de nem került sor érdemi intézkedésre az említett ajánlás kezelése céljából. Magyarország erőforrás-termelékenysége jóval az uniós átlag alatt

⁽³³⁾ Európai Bizottság: Környezetvédelmi Főigazgatóság, IEEP, Green taxation and other economic instruments – Internalising environmental costs to make the polluter pay (Környezetvédelmi adóztatás és más gazdasági eszközök – A környezeti költségek internalizálása a „szennyező fizet” elv érvényesítése érdekében) (32. o., 3. táblázat), 2021, [hivatkozás](#).

van, de az elmúlt években javult. A fő újrafeldolgozási arányok elmaradnak az uniós átlagoktól és a tendencia romlik (lásd a 8. mellékletet). 2024-ben a települési hulladék 53 %-a hulladéklerakóba került, ami több mint kétszerese az uniós átlagnak (2023-ban 22 %). A települési hulladék újrafeldolgozási aránya 2018 óta nem nőtt. A romló mutatók az erőforrások szűkösségére, a kezelési kapacitások elégtelenségére és a hulladékgazdálkodási ágazaton belüli verseny fokozatos csökkenésére vezethetők vissza. Emellett Magyarország még nem fogadott el a körforgásos gazdaságra vonatkozó nemzeti stratégiát. A gazdasági ösztönzők továbbra is elégtelenek. Magyarországon 2014 óta nem változott a hulladéklerakási járulék, és nem segíti hatékonyan a hulladéktalmentesítés mértékének csökkentését. Emellett nincsenek a hulladékégetésre vagy a műanyagokra kivetett adók, noha ezek szükségességét a jogalkotás szintjén már elismerik. A fiskális eszközök korszerűsítésével javítható lenne a hatékonyság.

A közlekedési ágazat dekarbonizációja lassú

A szállítás szén-dioxid-mentesítése tartós kihívást jelent Magyarország számára: a vasútra való modális váltás mellett a vasúti és közúti ágazat dekarbonizációjára is szükség van. Magyarországon a szállítási ágazat végsőenergia-fogyasztása a második legnagyobb a teljes energiafogyasztás 26 %-ával, aminek 81 %-át olajtermékekkel fedezik⁽³⁴⁾ (lásd a 8. mellékletet). A vasútra való modális váltás folytatásához jelentős beruházásokra lenne szükség. 2018 és 2022

között Magyarországon csökkent a belföldi vasúti áruszállítás aránya, és a vasúti infrastruktúrába történő beruházások egy főre jutó szintje az uniós átlag alatt van (2022-ben 73 EUR/lakos volt, míg az uniós átlag 114 EUR/lakos)⁽³⁵⁾. Magyarország a transzeurópai közlekedési hálózattal (TEN-T) kapcsolatos követelmények terén elmarad a céloktól. 2024-ben egy uniós szintű értékelés megállapította, hogy Magyarország közlekedési rendszere nagymértékben ki van téve az éghajlati kockázatoknak, ideértve a teljes TEN-T vasúti pályahálózatán a folyami árvizek és a hóhullámok okozta sebezhetőség magas kockázatát. Továbbá nem valósultak meg jelentős, a magyar helyreállítási és rezilienciaépítési tervben előterjesztett vasúti infrastrukturális beruházások. A vasúti és közúti ágazat dekarbonizációja nem halad elég gyorsan: a magyar vasúthálózatnak csak 45,3 %-a villamosított, ami elmarad az uniós átlagtól⁽³⁶⁾. A közlekedési infrastruktúrára irányuló átfogó tervezés hiánya akadályozza a kevésbé fejlett és a peremterületek fejlődését, és gátolja a minőségi tömegközlekedési szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést, ezért az említett területeken egyre súlyosabb a közlekedési szegénység (lásd a 12. mellékletet). A közúti közlekedés terén Magyarország 2025 végéig a 2030-ra kitűzött cél teljesítéséhez szükséges elektromos töltőinfrastruktúrának csak mintegy 25 %-át építette ki. Szinte alig áll rendelkezésre a tehergépjárműveket kiszolgáló elektromos töltőinfrastruktúra, és nem támogatják kellően a

³⁵ Forrás: a számítás a „vasúti infrastrukturális beruházásokra” vonatkozó adatok tekintetében a vasúti piac nyomon követésével kapcsolatos (RMMS, 2024) adatokon, a „népességre” vonatkozó adatok tekintetében pedig az Eurostat adatain alapul.

⁽³⁶⁾ Európai Bizottság, Statistical pocketbook 2025: EU Transport in figures (Az Európai Unió közlekedése számokban – Statisztikai zsebkönyv, 2025., 80. o.) [hivatkozás](#).

⁽³⁴⁾ <https://www.iea.org/countries/hungary/efficiency-demand>.

kibocsátásmentes tehergépjárművek
elterjedését, noha e járművek
mentesíthetők lennének az útdíj
infrastruktúradíj-komponense alól.

KÉSZSÉGEK, MINŐSÉGI MUNKAHELYEK ÉS TÁRSADALMI MÉLTÁNYOSSÁG

Az oktatás és az egészségügy terén elért eredmények gyengék, és a szociálpolitika nem nyújt megfelelő támogatást a rászorulóknak. A Magyarországra vonatkozó 2025-ös országspecifikus ajánlások között szerepelt, hogy javítsa az oktatási eredményeket és a hatékony aktív munkaerőpiaci intézkedésekhez való hozzáférést, a szociális ellátások és a munkanélküli ellátások megfelelőségét, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést, továbbá alakítson ki hatékony szociális párbeszédet és biztosítson elegendő szociális bérlakást. A 2025. évi ajánlások elfogadása óta a kormány különböző intézkedéseket hajtott végre azok kezelése érdekében, de az említett szakpolitikai területeken nem történt kellő előrelépés (lásd a 10., 11. és 12. mellékletet). A megelőző egészségügyi ellátás gyengesége, valamint a magas színvonalú egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápoláshoz-gondozáshoz való egyenlőtlen hozzáférés miatt Magyarországon gyakoribbak a megelőzhető betegségek és nagyobb mértékű az idő előtti halálozás. A szociális védelmi rendszer nem gondoskodik megfelelően a nevelőszülőknél elhelyezett gyermekekről, nem nyújt segítséget a fiataloknak az önálló életvitelhez, és nem támogatja az atipikus formákban dolgozó munkavállalókat és a hajléktalanokat. A munkaerőpiaci igények kielégítése, valamint a termelékenység és az innovációs kapacitás fokozása érdekében minden életszakaszban javítani kell a készség szinteket és az egészségi állapotot, valamint a munkahelyek minőségét.

Az oktatási egyenlőtlenségek tartós fennállása jelentősen rontja a versenyképességet

Az oktatási rendszer erősíti a meglévő társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket.

Magyarország 2025-ben országspecifikus ajánlást kapott arra vonatkozóan, hogy javítsa az oktatási eredményeket és növelje a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát. A diákok társadalmi-gazdasági háttere uniós összevetésben az egyik legnagyobb hatást gyakorolja az alapkészségek terén elért teljesítményükre. A sok hátrányos helyzetű diákot tanító vagy rossz eredményeket felmutató iskolák részesülnek ugyan némi támogatásban, de több intézkedésre van szükség ahhoz, hogy a tanárok és az iskolavezetők hasznosítani tudják a szabványosított kompetenciatesztek és a korai előrejelző rendszer révén gyűjtött adatokat. A roma háttérrel rendelkező tanulók szegregációjának kezelésére irányuló intézkedések nem kellően célzottak, és megvalósításuk nem megfelelő, így e tanulók körében nagyobb a korai iskolaelhagyás kockázata és gyakoribb az alacsony iskolázottsági szint. Az oktatási szegregációt tovább fokozza a diákok képesség alapján történő korai szelekciója, valamint az egyházi fenntartású iskolák és a magániskolák növekvő száma. Számos hátrányos helyzetű régióban jellemzően ezeket az iskolákat választják az előnyösebb helyzetű diákok és itt tanítanak nagyobb számban a tapasztalt tanárok, ami tovább szélesíti a meglévő szakadékokat.

Magyarország javíthatná a szakképzésben részt vevő diákok egész életén át tartó tanulását és munkaerőpiaci kilátásait azáltal, ha a szakképzésben több idő jutna az alapkészségek elsajátítására, megfelelő képesítéssel rendelkező tanárokat alkalmaznának és nagyobb lenne az átjárhatóság a szakképzés és más képzési lehetőségek között.

A korai iskolaelhagyás csökkentésére irányuló erőfeszítések ellenére egyes területek és veszélyeztetett csoportok között továbbra is jelentős egyenlőtlenségek állnak fenn. A korai iskolaelhagyás aránya a 2023. évi 11,6 %-ról 2025-ben 9,3 %-ra csökkent, de továbbra is a 9 %-os uniós átlag felett marad. 2025-ben a vidéki térségekben élő fiatalok a városiakhoz képest csaknem négyszer nagyobb valószínűséggel morzsolódtak le, és 2024-ben a fogyatékkal élők 40 %-a volt korai iskolaelhagyó. Magyarország folytatja az iskolai lemorzsolódás megelőzését célzó intézkedések végrehajtását, de azok hatékonyságáról kevés adat áll rendelkezésre. Fontolóra lehetne venni a rendszerszintű értékelés, az ágazatközi együttműködés és a veszélyeztetett tanulókat célzó személyre szabott támogatás megerősítését.

Az állami iskolák intézményi autonómiája továbbra is szűk. Az állami oktatási intézményeket a tankerületi központokon keresztül, felülről irányítják; e központok hatáskörébe tartoznak az iskolák működésének fő szempontjai, beleértve az iskolai felvételt, a személyi állományt, a költségvetés-tervezést és az infrastruktúrát. A tankönyvpiac monopolizált, és a tantervekre vonatkozó részletes követelmények miatt az iskolák és a tanárok csak korlátozottan tudják a helyi igényekhez alakítani az oktatási tartalmakat és anyagokat. Ezek a pénzügyi és irányítási korlátok hatást gyakorolhatnak az inkluzív oktatást támogató szolgáltatások

nyújtására is, beleértve a pedagógiai szakszolgálatokat, valamint a korai diagnosztikai és fejlesztési támogatást⁽³⁷⁾

A komoly tanárhiányt a tanári állomány előregedése is súlyosbítja. A tanárhiány a vidéki térségekben a legnagyobb, és a hátrányos helyzetű iskolákban a szakképesítés nélküli pedagógusok aránya 2–3-szor magasabb, mint a többi iskolában⁽³⁸⁾. Magyarországon a tanárok életkora uniós összehasonlításban a legmagasabbak között van, ami – főként a vidéki térségekben – még aggasztóbbá teszi a meglévő tanárhiányt. Magyarország 2024-ben – az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) jelentős támogatásával – nagyszabású bérreformot hajtott végre. Ennek eredményeként a közoktatásban dolgozó tanárok fizetése a diplomások átlagbérenek mintegy 80 %-ára nőtt. A tanárok jó része nagy munkateher és komoly stressz mellett végzi hivatását, miközben a szakma társadalmi elismertsége alacsony. A felkészítő programok erősítésével fokozni lehetne a pályakezdő tanárok támogatását és elő lehetne segíteni, hogy a tanári pályán maradjanak. A szakmai továbbképzési lehetőségek javultak. A többségi oktatásban részt vevő, sajátos nevelési igényű tanulók növekvő számára tekintettel fontolóra kellene venni a sajátos nevelési igényekkel kapcsolatos alap- és továbbképzések fejlesztését. Ugyanakkor az iskolarendszer korlátozott autonómiája csökkentheti a pedagógiai

⁽³⁷⁾ Velkey Gábor (2022): „The increasing replication of territorial and social inequalities in public education in Hungary-causes, components, practices and mechanisms” (A társadalmi és térbeli egyenlőtlenségek újratermelődése a magyarországi közoktatásban – okok, összetevők, gyakorlatok és mechanizmusok), Soc. Sci., 11(3), 95
<https://doi.org/10.3390/socsci11030095>.

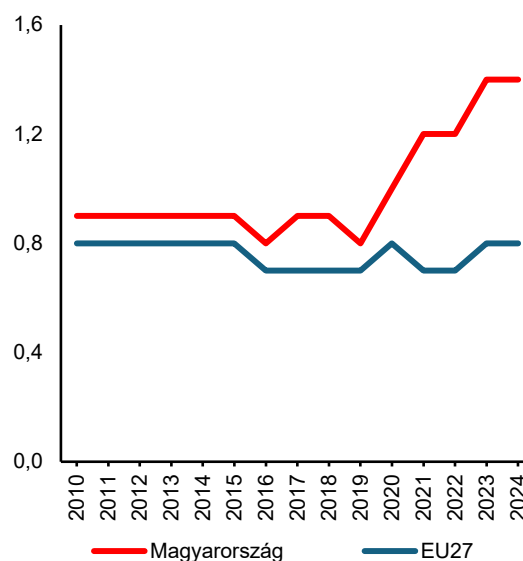
⁽³⁸⁾ Európai Bizottság. Oktatási és Képzési Figyelő 2025 – Magyarországról szóló országjelentés.

innováció lehetőségét, és ezáltal a tanári szakma vonzerejét.

A felsőoktatásban való részvétel növekszik, de a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya továbbra is a legalacsonyabbak között van az EU-ban.

A felsőoktatásba beiratkozók száma 2022 óta emelkedett, és növekszik a külföldi hallgatók aránya is. A diplomások iránti kereslet magas, a frissen végzettek foglalkoztatási rátája meghaladja az uniós átlagot. 2020 óta a felsőoktatásra fordított kiadások jelentősen nőttek, 2023-ban pedig jóval meghaladták az uniós átlagot, az államilag finanszírozott helyek száma azonban lassabb ütemben nőtt. Emellett a 25–34 évesek 32,6 %-a rendelkezik felsőfokú végzettséggel, ez az arány továbbra is a legalacsonyabbak között van az Unión belül (ahol 44,8 %), ami az innováció és a termelékenységjavulás gátját jelenti. A hátrányos helyzetű fiatalok esetében még mindig pénzügyi akadályai vannak a felsőoktatásba való bejutásnak, és a szülői háttér változatlanul nagymértékben befolyásolja, hogy a fiatalok hozzáférnek-e a felsőoktatáshoz. Ugyanakkor nem nőtt jelentősen az olyan közép fokú oktatási intézményekbe beiratkozók száma, amelyek lehetővé teszik a felsőoktatásban való részvételt. Annak ellenére, hogy vannak a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) területének népszerűsítésére irányuló kezdeményezések, a beiratkozottak aránya továbbra is elmarad az uniós átlagtól.

4.1. ábra: A felsőoktatásra fordított kiadások a GDP %-ában



Forrás: Eurostat

Az alacsony képzettségű felnőttek gyakran nem kapnak ösztönzést a tanuláshoz. Az elmúlt 12 hónapban felnőttképzésben részt vevők aránya a legmagasabbak közé tartozott az EU-ban. Azonban az alacsony képzettségűek, a munkanélküliek és a munkaerőpiacon jelen nem lévőek részvétele lényegesen kisebb. E csoportok alap- és digitális készségeinek szintje is alacsonyabb. Az ESZA+ támogatja az alapvető digitális készségek fejlesztését, többek között a hátrányos helyzetű csoportok esetében is. A felnőttek alapkészségeinek és általában a munkaerő versenyképességének javítása érdekében további intézkedésekre van szükség. Az egyéni tanulási számlák megfelelő intézményi és jogi kerete az orientáció és tanácsadás megerősítésével együtt előmozdíthatja a felnőttek tanuláshoz való hozzáférését.

Az egyenlőtlenségek és a szociális párbeszéd hiányosságai a munkaerőpiacra is hatást gyakorolnak

A munkaerőpiac továbbra is szűk és a jelentős egyenlőtlenségek tartósan fennállnak. Az alacsony képzettségűek, a romák, és a fogyatékossgal élők munkaerőpiaci belépését és tartós részvételét továbbra is akadályok nehezítik. Noha Magyarország viszonylag jó teljesítményt mutat fel a munkahelyek minőségének legtöbb elemét tekintve, a nemek közötti bérszakadék az egyik legmagasabb az EU-ban, az alacsony iskolázottságúak körében jelentős a dolgozói szegénység aránya, és az álláskeresői járadék három hónapos időtartama nem elegendő ahhoz, hogy a munkanélküliek megfelelő munkahelyet találjanak, mivel az átlagos álláskeresői időszak nőtt, és 2025-ben meghaladta a 12 hónapot. Az egyedülálló személyek esetében a hat hónapig tartó munkanélküliség után számított nettó helyettesítési ráta a legalacsonyabbak között van az Unión belül. Az álláskeresői járadéknak az átlagos álláskeresői időszakra történő meghosszabbítása jobban tudná segíteni a készségkereslet és -kínálat összehangolását a munkaerőpiacon.

Az aktív munkaerőpiaci intézkedések nem hatékonyak a legkiszolgáltatottabb személyek integrálásában. Magyarország országspecifikus ajánlást kapott arra vonatkozóan, hogy javítsa a hatékony aktív munkaerőpiaci intézkedésekhez való hozzáférést, de csak korlátozott előrelépést tett ezen a téren. 2024-től a jogi keret lehetővé teszi, hogy a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) finanszírozza a munkaerőpiaci képzések oktatóanyagait és felügyelje a képzés

minőségét. Az ESZA+ finanszírozásával nagyszabású intézkedésekre került sor, amelyek némelyike hozzájárult a fogyatékossgal élők foglalkoztatási különbségének csökkentéséhez, de az még mindig az uniós átlag felett van. Annak ellenére, hogy az utóbbi időben némileg nőtt a résztvevők száma, a képzések kihasználatlansága változatlanul jelentős. Az alulfinanszírozott NFSZ nagyban függ az uniós forrásoktól. A széttagolt intézményi keret nem teszi lehetővé, hogy összehangolt intézkedésekkel kezeljék a tartósan munkanélküli személyek összetett szükségleteit. Az aktív munkaerőpiaci politikák hatékonyságát, valamint a készségkereslet és -kínálat összehangolását javítani lehetne, ha a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat egyablakos rendszerben a fő kapcsolattartó pont lenne az összes szereplő számára, továbbá ha az aktivizálási és képzési szolgáltatásokat a munkaerőpiaci igényekhez igazítanák, többek között helyi szinten is.

A szociális párbeszéd hatékonysága továbbra is korlátozott és a kollektív tárgyalások általi lefedettség csekély. Magyarország országspecifikus ajánlást kapott arra vonatkozóan, hogy javítsa a szociális párbeszéd hatékonyságát, de a szociális partnerek szakpolitikai döntéshozatalba való bevonása továbbra is korlátozott. A közszférában gyakorlatilag nincs szociális párbeszéd. A versenyszféra háromoldalú egyeztető fórumán (a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma – VKF) létrejöttek minimálbér-megállapodások, de a kormány jellemzően nem együttműködésre, hanem információmegosztásra használja a fórumot. A magyarországi szociális párbeszédet a kapacitásépítés megerősítésével kellene előmozdítani, és a szociális partnereket módszeresen, érdemben és időben be kellene vonni a szakpolitikai döntéshozatalba. A jogi keret jelenlegi hiányosságait kezelni lehetne, ha a

szociális párbeszéd és a kollektív tárgyalások megerősítésére vonatkozó konkrét rendelkezéseket beillesztenék a Munka Törvénykönyvébe és a közjogi szervek alapszabályába. A kollektív tárgyalások általi lefedettség szintén az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és vannak olyan ágazatok, amelyekben tilos a kollektív alku. A jogszabályban foglalt 10 %-os reprezentativitási küszöbérték a gyakorlatban ellehetetleníti az ilyen megállapodások megkötését. A hatóságok dolgoznak a kollektív tárgyalásokra vonatkozó cselekvési terven, de a szociális partnerekkel még nem konzultáltak. A kollektív tárgyalások általi lefedettségnek és a szakszervezeti tagok létszámának növelése hatékonyan hozzájárulhatna ahhoz, hogy a munkavállalók jobban befolyásolni tudják a munkafeltételeket és a szakpolitikai döntéshozatalt.

A szociális ellátások nem megfelelőek, és a szolgáltatásokhoz való egyenlőtlen hozzáférés hozzájárul a szegénység növekedéséhez

Annak ellenére, hogy az átlagos életkörülmények javulnak, a szociális védelmi rendszer nem tudja hatékonyan kezelni a mélyszegénységet és enyhíteni a súlyos anyagi és szociális nélkülözést. Magyarország országspecifikus ajánlást kapott arra vonatkozóan, hogy javítsa a szociális ellátások megfelelőségét, és mindenki számára biztosítsa az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférést, de nem történt intézkedés. Magyarországon csökkent a súlyos anyagi és szociális nélkülözés, de uniós összehasonlításban továbbra is a legmagasabbak között van. 2018 és 2025 között a felére csökkent a szociális transzferek szegénységcsökkentő hatása, és az egyik legalacsonyabb az EU-

ban, hozzájárulva a jövedelmi egyenlőtlenségek növekedéséhez, és ahhoz, hogy Magyarország az Unión belül a szegénység mélysége szempontjából az átlagnál rosszabban teljesítő országok közé tartozik. Észak-Magyarországon és az Alföld északi részén különösen jellemző a szegénység. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás a megfelelőség szempontjából továbbra is a legrosszabbak között van az Unióban, és rendszeres kiigazítására annak ellenére sincs mechanizmus, hogy a magyarországi infláció az utóbbi években uniós viszonylatban a legmagasabbak közé tartozott. A foglalkoztatást helyettesítő támogatások rendszeres, a megélhetési költségekhez igazított indexálásának bevezetése csökkenthetné a szegénység mélységét és javíthatná a legszegényebbek életkörülményeit. Ezt ki lehetne egészíteni az alacsony jövedelmű háztartásokat célzó pénzügyi és természetbeni támogatással, valamint a szociális védelemnek az atipikus formákban dolgozó munkavállalókra való kiterjesztésével. A nyugdíjak megfelelőségének javítása segítheti az egyre nagyobb arányú időskori szegénység kezelését.

A veszélyeztetett csoportok – különösen a vidéki területeken – nehézségekkel szembesülnek az alapvető és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén. Az alacsony iskolai végzettségűek, a romák és a fogyatékkal élő személyek esetében lényegesen nagyobb a társadalmi kirekesztődés kockázata, többek között a foglalkoztatás terén is. A romák jelentős része szegregált településeken és infrastruktúrában rossz ellátottságú környékeken él, ahol gyakran nem megfelelő a tömegközlekedés, ami korlátozza a munkahelyekhez, a minőségi oktatáshoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférést. A leghátrányosabb helyzetű régiókban vagy a vidéki térségekben élők kihívásokkal szembesülnek a kulcsfontosságú közszolgáltatásokhoz,

például a gyermekgondozáshoz, az oktatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a tartós ápoláshoz-gondozáshoz és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén. 2023-ban jelentős uniós finanszírozású projekt megvalósítása kezdődött meg a 300 leghátrányosabb helyzetű településen, de az eredmények elmaradtak a várakozásoktól. 2025-ben számos település a „helyi önazonosság védelmére” hivatkozva helyi rendeletet fogadott el a hátrányos helyzetűek letelepedésének korlátozása céljából. Emiatt tovább romolhat a romák és a kiszolgáltatott csoportok helyzete. A szegregáció felszámolására irányuló határozottabb intézkedések mellett a hátrányos helyzetű településeken beruházásokra van szükség a fenntartható általános alapvető (digitális, közlekedési, vízügyi és energiaellátási) és szociális (egészségügyi, oktatási és gondozási) szolgáltatások terén, beleértve a megfelelően képzett személyzet biztosítását is.

A gyermekek különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak. Miközben a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek aránya általában csökken, a roma gyermekek és az alacsony iskolai végzettségű szülők gyermekei lényegesen kiszolgáltatottabbak. Az érintett gyermekek gyakran túlszűfolt háztartásokban élnek, és kisebb a valószínűsége annak, hogy hároméves koruk előtt bekerülnek az intézményes gyermekgondozásba. A család szociális és pénzügyi nehézségei miatt egyre több gyermek kerül gyermekvédelmi szakszolgálatokhoz, illetve – mivel a nevelőszülők száma nem elegendő – intézményi gondozásba. A kormány továbbra is elkötelezett amellett, hogy növelje a bölcsődei férőhelyek számát, ezzel összefüggésben a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alap

keretében kapott támogatással országszerte több mint 3 500 új férőhelyet hoz létre. Ugyanakkor további beruházásokra van szükség ahhoz, hogy minden gyermek számára elérhetővé váljanak az általános szolgáltatások (gyermekgondozás, oktatás, egészségügyi ellátás és szociális szolgáltatások), beleértve a korai beavatkozást és a megelőzést, a mentális egészséggel, az alternatív gondozással kapcsolatos szolgáltatásokat és a megfelelően képzett szakemberek biztosítását.

A meredeken emelkedő lakhatási költségek rávilágítanak arra, hogy növelni kell a szociális lakások állományát, és célzott támogatást kell nyújtani az alacsony jövedelmű háztartások számára. Magyarország 2025-ben országspecifikus ajánlást kapott arra vonatkozóan, hogy a lakástámogatási intézkedéseket az alacsony jövedelmű háztartásokra összpontosítsa, valamint növelje a szociális lakások kínálatát. A magyar háztartásoknak több mint 15 évi jövedelmet kell megtakarítaniuk ahhoz, hogy egy 100 m²-es lakást vásároljanak, ami az egyik leghosszabb idő az EU-ban, és az uniós átlag közel kétszerese. Miután az elmúlt években jelentősen meghaladta, tavaly az uniós átlag alá csökkent azoknak a háztartásoknak az aránya, amelyek rendelkezésre álló jövedelmük több mint 40 %-át fordították lakhatási költségekre⁽³⁹⁾. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett személyek ötödének és a bérlők több mint harmadának túlzott terhet jelentenek a lakhatási költségek. Ezzel párhuzamosan csökken az önkormányzatok szociális lakásállománya. A növekvő lakhatási költségek miatt egyre több gyermeknek

⁽³⁹⁾ Ezt a mutatót a tulajdonosi struktúra (tulajdonosok, bérlők) figyelembevételével együtt kell értelmezni, amely az országon belül és régiók között eltérhet.

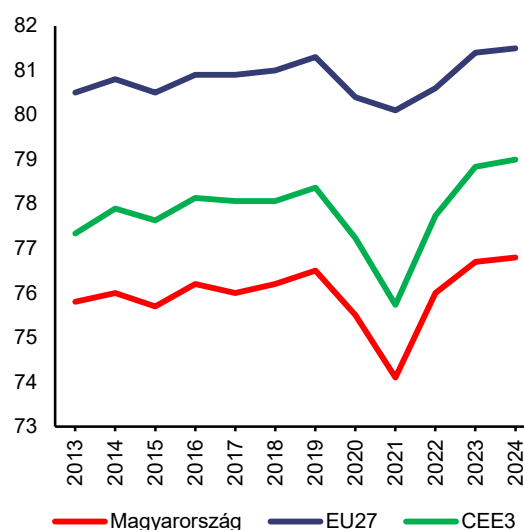
kell ideiglenes szálláshelyen lagnia, és növekszik a hajléktalanszállókat igénybe vevők száma. Az állam csak a fiatal munkavállalók számára biztosít lakbértámogatást, általánosabb, rászorultságon alapuló támogatások nincsenek. A bérleti piac szabályozatlan, ami bizonytalanságot teremt mind a bérlők, mind a bérbeadók számára, továbbá növeli az árakat és csökkenti a kínálatot. A nem célzott, nem rászorultságon alapuló támogatási rendszer 2025. szeptemberi elindítása óta a lakások még inkább megugrottak. A 300 leghátrányosabb helyzetű településre irányuló projekt keretében folyamatban van a szociális lakhatás fejlesztése, de hiányoznak a hajléktalanság felszámolására irányuló célzott intézkedések. Folytatni kell a lakóhelyi szegregáció kezelését és növelni kell a meglévő szociális lakások karbantartására és felújítására irányuló beruházásokat, valamint általánosságban bővíteni kell a szociális lakások kínálatát (lásd a 16. mellékletet).

Az egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápoláshoz-gondozáshoz való hozzáférés terén sok a tennivaló

Az egészségügyi rendszer erőteljesen kórházcentrikus, ezért az alapellátás és a megelőző ellátás nem kap elegendő finanszírozást. 2023-ban az egy főre jutó egészségügyi kiadás a legalacsonyabbak között volt az EU-ban, és 2015 óta rendkívül csekély az egészségügyi infrastruktúrára irányuló, egy főre jutó beruházás. A rendszer alapját a kórházi szolgáltatások jelentik, az egészségügyi finanszírozás legnagyobb részét ezekre fordítják, így nem jut elegendő forrás az alapellátásra és a megelőző ellátásra. Ennek következtében a százezer főre jutó kórházi ágyak száma az egyik legmagasabb az EU-

ban, míg az alapellátás iránti kielégítetlen igények közel kétszeresét teszik ki az uniós átlagnak. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz, valamint az ESZA+ keretében nyújtott támogatásnak köszönhetően történt némi előrelépés a háziorvosok szerepének megerősítése, valamint a megelőző programokban részt vevők számának növelése terén. A forrásoknak az alapellátásba és a megelőző egészségügyi ellátásba történő stratégiai átcsoportosítása segítheti az egészségügyi eredmények javítását.

4.2. ábra: Születéskor várható élettartam



(1) CEE3: Csehország, Lengyelország és Szlovákia

Forrás: Eurostat

A megelőzés színvonalának emelésével javulna a lakosság egészségi állapota. Magyarország némileg növelte a betegségmegelőzésre irányuló beruházásokat, de a kiadások továbbra is viszonylag alacsonyak. Az elkerülhető halálozás aránya Magyarországon a legmagasabbak között van az EU-ban, ami leginkább magatartási kockázati tényezőkre, így a dohányzásra, a helytelen táplálkozásra és a mozgáshiányra vezethető vissza. A várható élettartam az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és az elmúlt évtizedben nem csökkent az uniós és regionális átlaghoz viszonyított különbség

(4.2. ábra). Az öngyilkossági ráta uniós összehasonlításban még mindig az egyik legmagasabb, és a világjárvány óta egyre többen nem jutnak hozzá a szükséges mentális egészségügyi ellátáshoz. A Magyarország által 2024-ben elindított „Mozgás receptre” elnevezésű program lehetővé teszi a háziorvosok számára, hogy testmozgást mint gyógymódot írjanak fel receptre az életmóddal összefüggő betegségek leküzdése érdekében. Több intézkedésre van azonban szükség a megelőző egészségügyi ellátás megerősítéséhez és az egészséges életmód előmozdításához, mert a nem fertőző betegségek magas előfordulási gyakoriságának visszaszorítása és az egészségügyi rendszer általános hatékonyságának javítása csak így érhető el.

A tartós szakemberhiány és a jelentős földrajzi egyenlőtlenségek akadályozzák az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáférést. 2023-ban a százezer főre jutó ápolók száma a legalacsonyabbak között volt az EU-ban, és az 55 éves vagy annál idősebb ápolók magas aránya rávilágít arra, hogy sürgető szükség van fiatal szakemberekre. A százezer lakosra jutó háziorvosok száma alacsony a szakorvosok számához képest. A vidéki és a távoli területeken különösen nagy a munkaerőhiány, az egészségügyi szakemberek komoly mentális egészségi problémákról, többek között a depresszió gyakori előfordulásáról számolnak be. Sor került fokozatos béremelésekre és teljesítményalapú jutalmazásra, de – különösen a rossz ellátottságú területeken – még többet kell tenni az egészségügyi munkaerő bővítése és a munkaerő-megtartás javítása céljából.

A magas színvonalú tartós ápoláshoz-gondozáshoz való hozzáférés, mindenekelőtt a vidéki térségekben, korlátozott. A 65 évesek várható

egészséges élettartama viszonylag alacsony. 2024-ben a városi területeken élőkkel összehasonlítva a vidéki területeken élő idősök közül kevesebben értékelték úgy, hogy az egészségi állapotuk jó vagy nagyon jó. A tartós ápolási-gondozási létesítmények és a szakellátás a fejlett városi területekre koncentrálódik, és elsősorban a bentlakásos gondozás jellemző, az otthoni ápoláshoz-gondozáshoz rendelkezésre álló szakemberek száma korlátozott. Kevés a megfizethető otthoni ápolási-gondozási és intézményen kívüli gondozási szolgáltatás. Az otthoni ápolási-gondozási kapacitás és az intézményen kívüli gondozási szolgáltatások bővítésére, valamint a személyi állomány képzésére irányuló beruházások javíthatják az ellátást, és potenciálisan csökkenthetik az egészségügyi rendszerre jelenleg nehezedő nagy nyomást.

FŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK

A **meglévő országspecifikus ajánlások által érintett** területeken Magyarország előnyére válna, ha:

- **javítaná a gazdaságpolitika hatékonyságát** azáltal, hogy megszünteti a hitel- és termékpiacokat érintő, torzító hatású, költséges kormányzati beavatkozásokat;
- **javítaná az államháztartás fenntarthatóságát**, többek között a középtávú költségvetési keret és az éves költségvetés-tervezés megerősítésével, továbbá a közkiadások minőségének és hatékonyságának a kiadási felülvizsgálatok révén történő javításával, valamint a nyugdíjrendszer reformjával, amelynek keretében kezeli a rendszeren belüli jövedelmi egyenlőtlenségeket és biztosítja az alacsony jövedelmű csoportok nyugdíjának megfelelőségét;
- **javítaná az üzleti környezet minőségét és biztosítaná az egységes piac szabályainak következetes alkalmazását** azáltal, hogy minden vállalat számára kiszámítható szabályozási keretet és egyenlő versenyfeltételeket teremt, elkerüli a piactorzító hatású, államilag támogatott tranzakciókat és a torzító hatású jogszabályok alkalmazását, továbbá szisztematikus versenyellenőrzésnek veti alá az üzleti tranzakciókat, valamint egyszerűsíti a közigazgatási eljárásokat mindenekelőtt a kiskereskedelmi ágazatban;
- **megkönnyítené az innovatív és gyorsan növekvő kis- és középvállalkozások finanszírozáshoz**

való hozzáférést azáltal, hogy szabályozási intézkedések révén egyenlő versenyfeltételeket biztosít a tőkepiac fejlődéséhez, és javítja a meglévő támogatási intézkedések hatékonyságát;

- **előmozdítaná az innovációt** kiszámíthatóbb és hatékonyabb állami K+F-kiadásokkal, valamint a kis- és középvállalkozásoknak a tudás- és technológiaátadásba való fokozottabb bevonásával, figyelembe véve a régiók versenyelőnyeit és a specializációs stratégiák közötti különbségeket is;
- **tovább gyorsítaná a zöld átállást** azáltal, hogy fokozatosan megszünteti az orosz energia importjától való függőséget és konkrét lépéseket tesz a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos támogatások fokozatos kivezetése érdekében, különös tekintettel a dízelolaj jövedéki adójára és a lakóingatlanok villamosítását akadályozó intézkedésekre;
- **javítaná a rugalmasságot és a versenyt a villamosenergia-ágazatban** azáltal, hogy növeli a hálózat kapacitását, felgyorsítja a megújuló energiaforrások (különösen a szélenergia) elterjedését, megerősíti az aggregátorok szerepét, támogatja az energiaközösségek létrehozását, és bővíti az intelligens hálózatok és intelligens fogyasztásmérők infrastruktúráját;
- **kezelné az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatokat** természetalapú vízmegtartási intézkedések bevezetésével és a

kapcsolódó zöld készségek terén jelentkező hiányosságok kezelésével, valamint a kevésbé fejlett régiókra és az éghajlatváltozásnak nagymértékben kitett régiókra vonatkozó integrált megközelítést tartalmazó átfogó ágazatközi stratégiák kidolgozásával;

- **tovább javítaná a körforgásos jelleget** a hulladékkezelési kapacitások megerősítése révén;
- **javítaná a veszélyeztetett csoportok munkaerőpiaci részvételét**, többek között az alacsony képzettségűek, a romák és a fogyatékkal élő személyek esetében, az eredményes átképzés és továbbképzés biztosításával, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat kapacitásának bővítésével;
- **hatékony szociális párbeszédet biztosítana** mindenekelőtt a közszférában, megerősítve a kollektív tárgyalások általi lefedettséget és a szociális partnerek kapacitását;
- **előmozdítaná a humán tőke fejlesztését és javítaná az oktatás teljesítményét és a készségeket** az alapkészségek terén mutató alulteljesítés kezelésével, a hátrányos helyzetű csoportok, különösen a romák minőségi többségi oktatásban való részvételének növelésével, a tanári szakma vonzerejének további javításával és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányának javításával;
- **hatékonyabb szociális védelmet biztosítana** i. a foglalkoztatást helyettesítő támogatások megfelelőségének javításával, ideértve a megélhetési költségekhez való indexálásukat; ii. a minőségi általános alapvető és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javításával, többek

között a hátrányos helyzetű településeken, valamint a fogyatékkal élő személyek és a gyermekek esetében; iii. az álláskeresői járadék időtartamának meghosszabbításával; és iv. azáltal, hogy valamennyi munkavállaló – többek között az atipikus foglalkoztatási formákban dolgozók – számára biztosítja a szociális védelmet;

- **növelné a lakhatáshoz való hozzáférést** azáltal, hogy a lakhatási és bérletdíj-támogatásokat célzottan a leginkább rászorulóknak számára biztosítja, továbbá a lakáskínálat növelését célzó intézkedéseket vezet be, ideértve a szociális lakások kínálatának növelését a nem szegregált területeken, és a települések közötti együttműködés révén;

Más területeken Magyarország számára előnyös lenne, ha:

- **egyszerűsítene az adórendszert** az egyes ágazatokra kivetett torzító hatású adók fokozatos megszüntetésével, és az adórendszer méltányosságának növelésével;
- **javítaná a korrupcióellenes keret hatékonyságát** többek között az ügyészégi munka és a közérdekű információkhoz való hozzáférés javítása révén;
- **javítaná a döntéshozatali eljárás minőségét és átláthatóságát** az érdekelt felek tényleges bevonásával, rendszeres hatásvizsgálatokkal, továbbá azáltal, hogy a veszélyhelyzeti jogszabályok alkalmazását a feltétlenül szükséges mértékre korlátozza;
- **javítaná a közbeszerzési versenyt** a korlátozó pályázati követelmények megszüntetésével, az egyajánlatos eljárások arányának csökkentésével

különösen a nagy értékű szerződések esetében, valamint a piaci fejleményekkel és érdekekkel kapcsolatos adatok átláthatóságának növelésével;

- **előmozdítaná a tisztább közlekedést és kezelné a közlekedési szegénységet** a villamosításra irányuló beruházásokkal és a közlekedési ágazat éghajlatváltozással szembeni sérülékenységének kezelésével, a vasútra történő modális váltás megkönnyítésével, valamint a megfizethető tömegközlekedés minőségének javításával mindenekelőtt a kevésbé fejlett régiók peremterületein;
- **felgyorsítaná a dekarbonizációt és javítaná a levegőminőséget** az energiahatékonyság javításába történő beruházásokkal, többek között a lakóépületek esetében, és ezzel párhuzamosan a szabályozott energiaárak jelenlegi rendszerének kiigazításával;
- **javítaná a magas színvonalú egészségügyi ellátáshoz, mindenekelőtt a megelőző és alapellátási szolgáltatásokhoz való hozzáférést** azáltal, hogy több erőforrást különít el a megelőző ellátásra, kezeli az egészségügyi szakemberhiányt, továbbá a tartós ápolás-gondozás terén fejleszti a megfizethető otthoni gondozást és a közösségi alapú ápolási szolgáltatásokat.

MELLÉKLETEK

A MELLÉKLETEK LISTÁJA

A1. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása	38
Költségvetés	41
A2. Költségvetési fejlemények és az államadósság fenntarthatósága	41
A3. Adózás	46
Termelékenység	49
A4. Innováció és vállalkozások	49
A5. Egységes piac és ipar	54
A6. Megtakarítások, befektetések és forráshoz jutás	62
A7. Hatékony intézményi keret	70
Fenntarthatóság	75
A8. Az ipar dekarbonizációja, körforgásos jelleg és az éghajlatváltozás mérséklése	75
A9. Megfizethető energetikai átállás	82
A10. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, felkészültség és környezetvédelem	89
Méltányosság	97
A11. Munkaerőpiac	97
A12. Szociálpolitika	101
A13. Oktatás és készségek	106
A14. Szociális eredménytábla	111
A15. Egészségügy és egészségügyi rendszerek	112
A16. Lakhatás	116
Horizontális	121
A17. Fenntartható fejlődési célok	121
A18. Versenyképes régiók	123
A19. Közlekedés	131

A TÁBLÁZATOK LISTÁJA

A1.1. Az országspecifikus ajánlások végrehajtása és a Bizottság értékelése	38
A2.1. Az előregedéssel kapcsolatos kiadások várható változása 2025–2040 és 2025–2070 között	43
A2.2. Kiegészítő nyugdíjrendszerek – A kiterjesztés lehetősége	43
A2.3. A költségvetési irányítási adatbázis mutatói és az államháztartási számviteli érettség	45
A3.1. Adózási mutatók	47

A4.1.	Fő innovációs mutatók	53
A5.1.	Egységes piac és ipar	61
A6.1.	A megtakarítási és beruházási unió összefoglaló diagnosztikája	62
A6.2.	Pénzügyi ágazati mutatók	69
A7.1.	Magyarország. Az elsődleges jogot érintő minőségi jogalkotási gyakorlatokkal kapcsolatos kiválasztott mutatók	71
A7.2.	Digitális évtized – fő teljesítménymutatók: a digitális szolgáltatások rendelkezésre állása	72
A8.1.	A tiszta iparral és az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos fő mutatók: Magyarország	81
A10.1.	Fő alkalmazkodási mutatók	96
A14.1.	Szociális eredménytábla – Magyarország	111
A15.1.	Fő egészségügyi mutatók	113
A18.1.	Főbb fejlődési tendenciák, kihívások és az erőforrások koncentrációja	124
A18.2.	Magyarország fő regionális mutatói (NUTS 2 szinten)	126
A19.1.	Az ERTMS kiépítése Magyarországon	132

AZ ÁBRÁK LISTÁJA

A2.1.	Hozzájárulás az államháztartási egyenleg változásához (a GDP %-ában)	41
A2.2.	A közberuházások alakulása és összetétele (a GDP %-ában)	42
A2.3.	Az elsődleges kiadások alakulása és összetételének változása	42
A3.1.	Adóbevételek gazdasági funkciók szerint 2024-ben, Magyarországon (külső kör) és az EU-27 egészében (belső kör)	46
A3.2.	Adók az egyedülálló és a második keresők esetében, a teljes munkaerőköltség %-ában, 2025	48
A4.1.	A K+F-re fordított közkiadások (kormányzati+felsőoktatási) a GDP százalékában 2024-ben	49
A4.2.	Az Európai Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott szabadalmi bejelentések a bejelentők és feltalálók országa szerint 2024-ben	51
A5.1.	Bruttó hozzáadott érték NACE nemzetgazdasági ágak szerinti bontásban Magyarországon (belső kör) és a 27 tagú EU-ban (külső kör)	54
A5.2.	Feldolgozóipari termelés: összesen és kiválasztott ágazatok, index (2021 = 100), 2015–2024	60
A6.1.	A nem pénzügyi vállalatok finanszírozásának összetétele	63
A6.2.	Tőkepiacok és pénzügyi közvetítők	63
A6.3.	A háztartások pénzügyi eszközeinek összetétele	64
A7.1.	Az igazságszolgáltatásba, a regionális/helyi hatóságokba és a kormányzatba vetett bizalom	70
A7.2.	A szolgáltatásnyújtás legidőigényesebb aspektusai	72
A8.1.	A közös kötelezettségvállalás hatálya alá tartozó ágazatok üvegházhatásúgáz-kibocsátása 2005-ben, 2023-ban és 2024-ben	77
A9.1.	A háztartási és nem háztartási fogyasztók által fizetendő villamosenergia- és gázárak, 2025 első fele	83
A9.2.	Alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamosenergia-termelés szemben a nagykereskedelmi villamosenergia-árakkal, 2025	83
A9.3.	Magyarország telepített megújulóenergia-kapacitás mennyisége a villamosenergia-termelési szerkezetén belül	86
A11.1.	Foglalkoztatási ráták	97
A12.1.	A szociális transzferek hatása a szegénység visszaszorítására (a nyugdíjak nélkül)	101
A12.2.	Regionális különbségek a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázata, az alacsony iskolai végzettség és a munkanélküliség terén 2025-ben	104
A13.1.	Bevezető képzés biztosítása a tanárok számára az iskolába való belépéskor	108
A15.1.	Kezelhető okok miatti halálozás	112
A15.2.	A munkával töltött évek megelőzéssel elérhető lehetséges növelése 2022 és 2040 között	113
A16.1.	Lakásárak, bérleti díjak és az ár/jövedelem arány alakulása Magyarországon és az EU-27-ben 2005 óta	116
A16.2.	Lakáskínálati mutatók Magyarországon 2005 óta	117
A16.3.	Háztartásoknak nyújtott lakáscélú bankhitelek	117
A16.4.	A lakhatás megfizethetőségére vonatkozó kiválasztott mutatók	120
A17.1.	A fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén elért eredmények Magyarországon	121
A19.1.	Az egymillió lakosra jutó halálos kimenetelű közúti balesetek száma Magyarországon	133

A TÉRKÉPEK LISTÁJA

A18.1.	Az egy főre jutó GDP az uniós átlaghoz képest	123
A18.2.	Munkatermelékenység (2023), Magyarország (NUTS 2 régiók)	124

A18.3. Átlagos éves népességváltozás NUTS 3 szinten (2015–2024)	128
A18.4. Jövedelemhez viszonyított lakásvásárlási kapacitás (2024)	129
A18.5. Az éghajlatváltozás gazdasági hatása (2024)	130

1. MELLÉKLET: AZ ORSZÁGSPECIFIKUS AJÁNLÁSOK VÉGREHAJTÁSA

Table A1.1: **CSR Implementation and Commission assessment**

Hungary faces challenges in a wide range of policy areas, as identified in the country-specific recommendations (CSRs). Hungary was recommended, among other things, to reinforce overall defence and security spending, improve the regulatory framework, stimulate the development of capital markets, strengthen the innovation framework for the public sector and businesses, accelerate the diversification of fossil fuel supply, improve education outcomes and tertiary attainment rate, increase access to effective active labour market measures, the adequacy of social assistance and unemployment benefits, and ensure access to essential services for all.

The Commission has assessed the degree of implementation of the 2025 CSRs considering the policy action taken by Hungary to date*. To do so, the Commission has taken into account the information provided by Hungary in its Annual Progress Report as well as other information sources. This annex provides summary information on the policy actions taken or planned by Hungary for each CSR. More detailed information on these actions is included in the relevant chapters and other annexes of the report.

**CSR 2 is not assessed in CeSaR RRP implementation is monitored through the assessment of RRP payment requests and analysis of the bi-annual reporting on the achievement of the milestones and targets, to be reflected in the country reports. Progress with the cohesion policy is monitored in the context of the Cohesion Policy of the European Union.*

Recommendation text	Main measures adopted or implemented By 30 April 2026	Preparatory steps/ credibly announced measures By 30 April 2026	Assessm. of progress
1.1: Reinforce overall defence and security spending and readiness while ensuring debt sustainability in line with the European Council conclusions of 6 March 2025.	Total general government defence expenditure in 2026 is projected at 2.1% of GDP, corresponding to an increase of 0.1 ppt. compared to 2024.	Total general government defence expenditure in 2027 is projected at 2.0% of GDP, unchanged compared to 2024.	Substantial Progress
1.2: Adhere to the maximum growth rates of net expenditure recommended by the Council on 18 February 2025, with a view to bringing an end to the situation of an excessive deficit while making use of the allowance under the national escape clause for higher defence expenditure.	Cumulated deviation in 2025 amounted to 0.8% of GDP but is fully explained by the NEC flexibility (0.8 pps. of GDP). Cumulated deviation in 2026 projected at 3.0% of GDP and is only partially explained by the NEC flexibility (1.1 pps. of GDP). The EDP is held in abeyance.		Limited Progress
1.3: Wind down the emergency energy support measures.	The net budgetary cost of energy support measures is estimated at 1.6% of GDP in 2023 and at 1.7% in 2024, and 1.1% in 2025. In particular, subsidies to utility companies for the losses incurred due to caps on residential energy prices are assumed to remain in force in 2026 and beyond. The energy support measures were not wound down as soon as possible in 2023, 2024 and 2025.		Limited Progress
1.4: Pursue effective coordination and clear demarcation of macroeconomic policies to ensure fiscal and external sustainability.	No measures.		No Progress
1.5: Phase out price and interest-rate caps, and equivalent measures, to reduce distortive effects and facilitate the smooth transmission of monetary policy.	No measures.		No Progress
1.6: Strengthen the medium-term budgetary framework,	A new regulation broadened the tasks of the Fiscal Council.		Limited Progress

(Continued on the next page)

Table (continued)

Recommendation text	Main measures adopted or implemented By 30 April 2026	Preparatory steps/ credibly announced measures By 30 April 2026	Assessm. of progress
align the preparation of annual budgets with the budgetary year and limit discretion in the implementation of annual budgets.			
1.7: Improve the long-term sustainability of the pension system, while preserving adequacy, in particular by addressing income inequalities.	No measures.		No Progress
3.1 Improve the regulatory framework and enhance competition in product markets and services, in particular in retail, by avoiding arbitrary administrative interventions, tailor-made legislation providing undue advantage or disadvantage to specific companies and market-distorting state-supported transactions and by reducing the use of emergency measures to what is strictly necessary, in line with the principles of the single market and the rule of law.	No measures.		No Progress
3.2 Stimulate the development of capital markets by increasing tax and regulatory incentives.	No measures.		No Progress
3.3 Strengthen the innovation framework for the public sector and businesses by improving the predictability of public R&D spending and better targeting existing measures towards SMEs	The public science and innovation framework has been modified without the involvement of stakeholders		No Progress
4.1 Accelerate the diversification of fossil fuel supply to phase out dependence on Russian sources and	Hungary signed three long-term gas purchase agreements in 2025 with US and EU companies, which would cover approximately 12% of annual domestic gas consumption once the deliveries will have started.		No Progress
4.2 take concrete steps to phase out fossil-fuel subsidies, in particular those related to excise duties on diesel and those hindering electrification in the residential sector.	No measures.		No Progress
4.3 Improve flexibility and competition in the electricity sector, by strengthening the balancing market and boosting cross-border electricity trading.	Some progress related to the balancing market: -70% minimum transmission capacity reached by 31/12/2025 on all TSO network elements - increased storage capacity - amended rules to facilitate colocation	-test period to join MAR and PICASSO started in April 2026	Some Progress
4.4 Improve water resilience through natural water retention and strengthened administrative capacities, and	- Government launched the "Water to Landscape" programme to enhance water retention. - Act on Water Management was		Limited Progress

(Continued on the next page)

Table (continued)

Recommendation text	Main measures adopted or implemented By 30 April 2026	Preparatory steps/ credibly announced measures By 30 April 2026	Assessm. of progress
	amended, establishing drought mitigation and water retention as core water-management responsibilities. - An inter-ministerial committee on water management commenced its work to coordinate water policy across sector with a focus on climate resilience and drought/flood risks.		
4.5 improve circularity, in particular by strengthening waste treatment capacities.		Some investments are included in the EEFOP+ and in the waste management's rolling development plan.	No Progress
5.1 Improve education outcomes and tertiary attainment rate and increase the participation of disadvantaged groups, particularly Roma, in quality mainstream education by further increasing the attractiveness of the teaching profession and the share of pupils obtaining an upper-secondary qualification that gives access to tertiary education.	- Pilot project ongoing to improve VET permeability. - Progress on reducing ESL rates through the roll out of an early warning monitoring system.		Limited Progress
6.1 Increase access to effective active labour market measures, in particular by providing upskilling and reskilling opportunities to the most disadvantaged groups, and	Due to a legislative change the Public Employment Service can procure trainings.		Limited Progress
6.2 ensure effective social dialogue.	No measures.		Limited Progress
6.3 Improve the adequacy of social assistance and unemployment benefits, and ensure access to essential services for all.	No measures.		No Progress
6.4 Target support measures in the housing sector to low-income households and increase housing supply, including for social housing.	No measures.		No Progress

KÖLTSÉGVETÉS

2. MELLÉKLET: KÖLTSÉGVETÉSI FEJLEMÉNYEK ÉS AZ ÁLLAMADÓSSÁG FENNTARTHATÓSÁGA

Ez a melléklet az államháztartással kapcsolatos kiemelt témákat és a 2025 júliusában Magyarországnak címzett költségvetési-strukturális országspecifikus ajánlások terén elért eredményeket tárgyalja. Az érintett témák közé tartozik a védelmi kiadásoknak és a védelmi készütségnek a 2025. február 18-i tanácsi ajánlásnak megfelelő költségvetési stratégia végrehajtása melletti növelésére irányuló felhívás. A Tanács arra is felszólította Magyarországot, hogy hozzon határozott intézkedéseket az államháztartás fenntarthatóságának megőrzése érdekében; többek között i. vezesse ki a szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, ii. törekedjen a makrogazdasági politikák hatékony koordinációjára és egyértelmű elhatárolására, iii. erősítse meg a középtávú költségvetési keretet és iv. javítsa a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságát.

A Tanács 2025. február 18-án ajánlást fogadott el, amelyben jóváhagyta Magyarország középtávú költségvetési-strukturális tervét ⁽⁴⁰⁾, amely négy évre szóló költségvetési kiigazítást tartalmaz. A Tanács az EUMSZ 126. cikkének (7) bekezdése szerinti ajánlást is elfogadott a Magyarországon fennálló túlzott hiány kiigazításáról ⁽⁴¹⁾. A Tanács 2025. július 8-án aktiválta a Magyarország védelmi kiadásaira vonatkozó nemzeti mentesítési rendelkezést annak érdekében, hogy megkönnyítse a

megnövelt védelmi kiadásokra való átállást ⁽⁴²⁾⁽⁴³⁾.

Az államháztartási egyenleg, az államadósság és a közkiadások alakulása ⁽⁴⁴⁾

Magyarország GDP-arányos államháztartási hiánya 2024 végén 5,0%, GDP-arányos államadóssága pedig 73,5% volt. A Bizottság a 2025. őszi előrejelzésében arra számított, hogy Magyarország költségvetési hiánya 2025-ben a GDP 5,1%-ára nő, 2026-ban pedig a GDP 5,1%-ának megfelelő szinten marad. A hiány 2025-re előre jelzett növekedését az elsődleges kiadások erőteljes növekedése okozza, amely meghaladja a kamatkidadások és a háztartásoknak nyújtott energiatámogatások költségeinek csökkenését. Magyarország GDP-arányos államadóssága az előrejelzések szerint 2027-re 74,9%-ra nő a magas hiány miatt.

⁽⁴⁰⁾ HL C, C/2025/1707, ELI:

<http://data.europa.eu/eli/C/2025/1707/oj>.

⁽⁴¹⁾ A Tanács ajánlása a Magyarországon fennálló túlzott hiány megszüntetéséről, elfogadás időpontja: 2025. február 18. A Tanács által a túlzotthiány-eljárás keretében ajánlott korrekciós nettó kiadási pálya összhangban van a nettó kiadások maximális növekedési rátájára vonatkozóan a tervben meghatározott pályával.

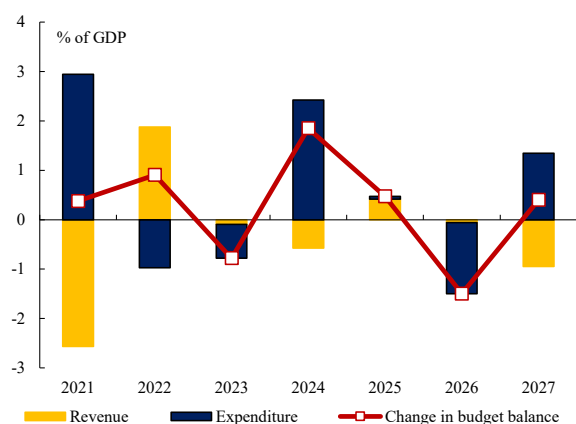
⁽⁴²⁾ HL C, C/2025/3968, ELI:

<http://data.europa.eu/eli/C/2025/3968/oj>.

⁽⁴³⁾ A nettó kiadások Tanács által ajánlott maximális növekedési rátáinak Magyarország általi betartását a COM(2026)200 dokumentum értékeli.

⁽⁴⁴⁾ A költségvetési felügyeletet (a nettó kiadások növekedése tekintetében) alátámasztó számadatokat a költségvetési statisztikai táblázatok (SWD(2026)200) tartalmazzák, amelyek a tagállamok költségvetési politikáinak értékelése szempontjából releváns háttéradatokat szolgáltatnak.

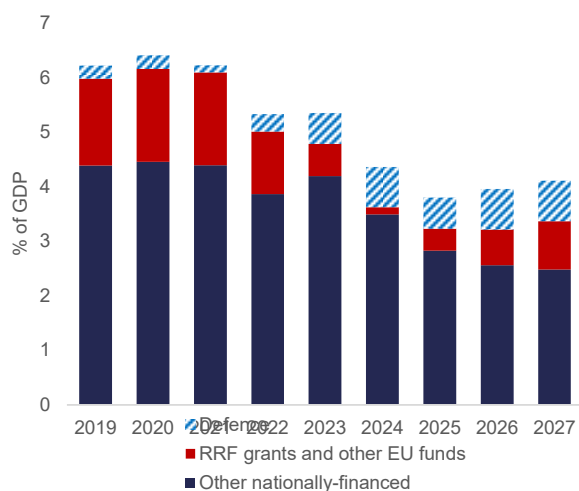
A2.1. ábra: **Hozzájárulás az államháztartási egyenleg változásához (a GDP %-ában)**



Forrás: a Bizottság 2025. őszi előrejelzése

A közberuházások GDP-hez viszonyított aránya 2019 óta csökken. A költségvetési konszolidációra irányuló erőfeszítések gyakran olyan beruházásokat érintettek, amelyek megvalósítását eleve hátráltatta, hogy Magyarország jogállamisági problémák miatt nem tud hozzáférni egyes uniós forrásokhoz (a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politika keretében). Az előrejelzések szerint 2026-ban a GDP-arányos közberuházási kiadások a 2025. évi 4,2%-hoz hasonló szinten maradnak, ami még mindig elmarad a 2019-ben elért 6,2%-tól.

A2.2. ábra: **A közberuházások alakulása és összetétele (a GDP %-ában)**



Forrás: a Bizottság 2025. őszi előrejelzése

A GDP-re nagyobb hatást gyakorló kiadások a Covid19 előtti időszakban kezdtek

növekedni, de azóta e kiadások mértéke visszatért a korábbi alacsonyabb szintekre.

Ami a kiadások összetételét illeti, az összes kiadás legnagyobb részét (több mint 20%-át) a szociális védelem és az általános közszolgáltatások teszik ki, ezt követik a gazdasági ügyek⁽⁴⁵⁾ és az oktatási kiadások (az összes kiadás több mint 10%-a). 2019 óta jelentősen növekedtek a kamatkiadások és – a közelmúlt biztonságpolitikai fejleményei nyomán – a védelmi közkiadások (lásd az A2.3. ábrát). Szerényebb mértékben, de szintén nőttek a lakhatásra, a kommunikációra, az egyéb gazdasági ügyekre, az egészségügyre és az oktatásra fordított kiadások. Ezzel szemben a kutatás-fejlesztésre fordított kiadások nagyjából stabilak maradtak, míg a közlekedési kiadásokra fordított kiadások csökkentek. Ezzel a tendenciával azért is érdemes foglalkozni, mert az általános megközelítés szerint ezek a kiadási kategóriák ösztönzik a növekedést.

⁽⁴⁵⁾ Ez azokra a kormányzati tevékenységekre, szakpolitikákra és kiadásokra vonatkozik, amelyek célja a gazdasági tevékenység szabályozása, támogatása és fejlesztése a főbb ágazatokban, beleértve az általános gazdasági és munkaügyi politikákat, a mezőgazdaságot és a természeti erőforrásokat, az energiát, az ipart, az építőipart és a máshova nem sorolt egyéb gazdasági funkciókat is. Bár a közlekedés és a kommunikáció, valamint a kutatás-fejlesztési tevékenységek általában e funkció részének minősülnek, azok az ábrán külön szerepelnek.

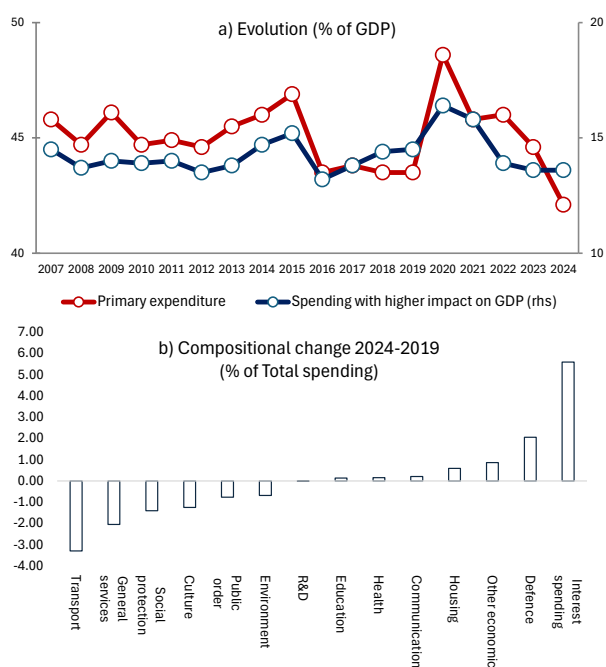
A2.1. táblázat Az elöregedéssel kapcsolatos kiadások várható változása 2025–2040 és 2025–2070 között

	ageing-related expenditure	change in 2025-2040 (pps GDP) due to:					ageing-related expenditure	
		pensions	healthcare	long-term care	education	total		
HU	16.0	1.3	0.3	0.1	0.1	1.7	17.7	HU
EU	24.3	0.5	0.3	0.4	-0.3	0.9	25.2	EU

	ageing-related expenditure	change in 2025-2070 (pps GDP) due to:					ageing-related expenditure	
		pensions	healthcare	long-term care	education	total		
HU	16.0	4.2	0.5	0.3	0.2	5.2	21.3	HU
EU	24.3	0.2	0.6	0.8	-0.3	1.3	25.6	EU

Forrás: Az idősödésről szóló 2024. évi jelentés (Európai Bizottság / Gazdaságpolitikai Bizottság).

A2.3. ábra: Az elsődleges kiadások alakulása és összetételének változása



Forrás: Eurostat.

Megjegyzés: Közgazdasági tanulmányok szerint a növekedésre nagyobb hatást gyakorló ágazatok közé tartozik az oktatás, a kutatás-fejlesztés, a közlekedés és a kommunikáció (Lásd: Barbiero és Cournede (2013), Gemmel et al. (2016), Lupu et al (2018), Cepparulo és Mourre (2020) és OECD (2025)).

Magyarország esetében az adóbevételeknek a GDP-hez viszonyított aránya az uniós átlag alatt van, és az adóbevételek meghatározó részét a fogyasztási adók teszik ki. 2024-ben Magyarország GDP-arányos teljes adóbevétele (a kötelező társadalombiztosítási járulékokkal együtt) 35,3%-ot tett ki, szemben a 39,4%-os uniós átlaggal. A 2025. őszi előrejelzés szerint a GDP százalékában kifejezve az adóbevételek összességében 2025-ben változatlan szinten

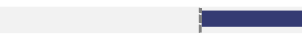
maradnak, 2026-ban pedig a GDP 34,8%-ára csökkennek (⁴⁶). A növekedésbarát adókat nem használják ki kellőképpen, mivel Magyarország adószervezete relatíve nagymértékben a fogyasztási adókra támaszkodik, és kevésbé a munkát terhelő adókra. Mindazonáltal az alacsony keresetűek adóterhe az egykulcsos jövedelemadó-rendszer miatt uniós összehasonlításban viszonylag magas. Az energia-, a kiskereskedelmi és a pénzügyi ágazatban továbbra is kivetett ágazatspecifikus különadók káros hatást gyakorolnak az üzleti környezetre (lásd a 3. mellékletet).

A népesség elöregedésének költségei

Az előrejelzések szerint Magyarországon az elöregedéssel kapcsolatos kiadások 2040-ig GDP-arányosan mintegy 1,5 százalékponttal, a GDP mintegy 18%-ára emelkednek, 2070-ig pedig további 3,5 százalékponttal nőnek (lásd az A1.1 táblázatot). Az összesített növekedés elsősorban a nyugdíjkiadások előre jelzett növekedésének az eredménye, az egészségügyi ellátással és a tartós ápolás-gondozással kapcsolatos kiadások kisebb mértékű növekedése mellett. Mindazonáltal az

⁽⁴⁶⁾ Az AMECO adatbázisból származó adatok (https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-research-and-databases/economic-databases/ameco-database_en)

A2.2. táblázat **Kiegészítő nyugdíjrendszerek – Bővítési potenciál**

	Assets in 2024 (% GDP)	Gross replacement rate at retirement: (pps change 2025-2040)	Participation in 2024 (% working-age population)	
HU	4.8	 1.6	18.4	HU
EU	32.4	 -2.8	55.9	EU

Forrás: Európai Bizottság.

előregedéssel kapcsolatos tételekre fordított összes kiadás várhatóan az uniós átlag alatt marad.

Az állami nyugdíjkiadások GDP-hez viszonyított aránya az előrejelzések szerint a következő évtizedekben mintegy 1,5 százalékponttal, 2070-re pedig mintegy 4 százalékponttal nő. Az állami nyugellátásokra fordított bruttó kiadások 2070-ben a GDP 12%-át tennék ki, ami megfelel az előre jelzett uniós átlagnak. A Tanács 2025-ben felszólította Magyarországot, hogy a nyugdíjak megfelelőségének megőrzése mellett javítsa a rendszer hosszú távú fenntarthatóságát. Az elmúlt időszakban nem fogadtak el erre vonatkozó intézkedéseket, viszont bevezették a 14. havi nyugellátást, ami tovább növeli az előre jelzett kiadási terheket.

A kiegészítő nyugdíjrendszerek a nyugdíjjövedelem forrásainak diverzifikálása révén érdemben javíthatják a nyugdíjrendszer rezilienciáját.

Magyarországon azonban ezek igénybevétele továbbra is korlátozott: 2024 végére a magánnyugdíjpénztári eszközök a GDP mintegy 5%-át tették ki, míg a munkaképes korú népességnek megközelítőleg 18%-a volt pénztári tag ⁽⁴⁷⁾. Ezzel összefüggésben középtávon a nyugdíjcélú közkiadások növekedésével, a 2025–2040 közötti időszakban pedig a helyettesítési ráta 1,6 százalékpontos növekedésével kell számolni az

előrejelzések szerint (A2.2. és A2.3. táblázat) ⁽⁴⁸⁾.

Az állami egészségügyi ellátással és a tartós ápolással-gondozással kapcsolatos kiadások az előrejelzések szerint 2070-re emelkedni fognak, de továbbra is elmaradnak majd az uniós átlagtól. Az állami egészségügyi kiadások az előrejelzések szerint 2025-ben a GDP 4,3%-át teszik ki (az uniós átlag 6,6%), és 2040-re várhatóan 0,3 százalékponttal, 2070-re pedig további 0,2 százalékponttal emelkednek. A tartós ápolás-gondozásra fordított állami kiadások az előrejelzések szerint 2025-ben a GDP 0,6%-át teszik ki (az uniós átlag 1,7%), és 2040-re várhatóan 0,1 százalékponttal, 2070-re pedig további 0,2 százalékponttal emelkednek.

Nemzeti költségvetési keretek

A Magyarországnak címzett 2025. évi országspecifikus ajánlások egyebek mellett a középtávú költségvetési keret megerősítését, az éves költségvetések elkészítésének a költségvetési évvel való összehangolását, valamint az éves költségvetések végrehajtása során hozott diszkrecionális döntések korlátozását szorgalmazták. A 2020 óta fennálló „veszélyhelyzeti” jogalkotás ⁽⁴⁹⁾ megszüntette a

⁽⁴⁸⁾ A (bruttó) helyettesítési ráta az adatok rendelkezésre állásától függően mind az állami, mind a magánnyugdíjakra vonatkozik. Az időszövegről szóló 2024. évi jelentés előrejelzésein alapul.

⁽⁴⁹⁾ Veszélyhelyzetben a kormány rendeleteket bocsáthat ki, amelyekben felfüggesztheti egyes törvények alkalmazását, eltérhet a jogszabályi rendelkezésektől, és egyéb rendkívüli intézkedéseket hozhat, amelyeket az Országgyűlés utólag törvényként fogadhat el. Az Alaptörvény 53. cikke szerinti veszélyhelyzetet a Covid19-világjárvány során vezették be,

⁽⁴⁷⁾ Forrás: OECD: Pension Markets in Focus 2025 (Fókuszban a nyugdíjpiacok – 2025). A legalább egy kiegészítő nyugdíjrendszerben való részvételre vonatkozóan jelentett legmagasabb érték.

többséves költségvetési terv közzétételére vonatkozó követelményt, és emiatt a költségvetési keret kevésbé képes középtávú orientációt és elszámoltathatóságot biztosítani. Magyarországon jellemzően korán fogadják el a költségvetést, és ez alól a 2025 júniusában elfogadott 2026. évi költségvetés sem volt kivétel. A költségvetési célok gyakori felülvizsgálata csökkenti e célok hitelességét.

A magyar Költségvetési Tanács szűk feladatkörrel rendelkező kis, független költségvetési intézmény. Feladata a kormány éves költségvetési tervének alapjául szolgáló makrogazdasági előrejelzés értékelése és a nemzeti költségvetési szabályoknak való megfelelés nyomon követése. Középtávú előrejelzéseket készít, de nem készít hosszú távú makrogazdasági vagy költségvetési előrejelzéseket, és nem végez szakpolitikai költségszámítást. A Költségvetési Tanács elnökét a köztársasági elnök nevezi ki jelölési eljárás nélkül. A Költségvetési Tanács három tagja közül kettő egyidejűleg más intézmény (a Magyar Nemzeti Bank és az Állami Számvevőszék) elnöke is, ami befolyásolhatja a Költségvetési Tanács függetlenségét, és megnehezítheti a független költségvetési intézménynek megfelelő identitás kialakítását. Rábízott feladatainak ellátása során nagymértékben támaszkodik az említett két másik intézmény személyi állományára. Az intézmény a médiában alig szerepel, és soha nem esett át független külső értékelésen.

A kiadási felülvizsgálatok kérdése szorosan összefonódik az irányítással kapcsolatos szélesebb körű aggályokkal. Ilyen aggályok övezik az intézményi hatásköröket, a költségvetési átláthatóságot, a költségvetés középtávú rögzítését és az államháztartási gazdálkodási szervek politikai beavatkozástól való függetlenségét. Magyarország 2023–2024-ben két kiadási

felülvizsgálatot végzett, de az eredményeket nem tették közzé, és azok nem tükröződtek a költségvetési tervezésben sem.

Az eredményszemléletű számvitel javítja az állami szervek pénzügyi helyzetének és teljesítményének átláthatóságát, és támogatja a fenntarthatóságot és a generációk közötti méltányosságot. A tagállamok többsége (14) eredményszemléletű számvitelt alkalmaz az államháztartási szektorban, és öt további tagállam tervezi, hogy 2030-ra áttér az eredményszemléletű elszámolásra⁽⁵⁰⁾. Az államháztartási számvitel érettsége tekintetében Magyarország megközelíti az uniós átlagot (lásd: XXX táblázat), de az eredményszemléletű számvitelt még nem vezette be, és azt középtávon nem is tervezi⁽⁵¹⁾.

Az éghajlatváltozás egyre nagyobb hatást gyakorol az államháztartásra. A Bizottság forgatókönyv-elemzése az azt mutatják, hogy a tétlenség hosszú távú költségei jelentősen meghaladják az éghajlat-politikai fellépés költségeit⁽⁵²⁾. Magyarország esetében az éghajlatváltozással összefüggő kockázatok tekintetében a biztosítási védelmi rés nagysága 95%-ra becsülhető, ami rávilágít a potenciális költségvetési kockázatokra (lásd az EEA adatait⁽⁵³⁾). Magyarország mérséklési és alkalmazkodási prioritásainak teljesítéséhez további forrásokra lesz szükség (lásd a 3. fejezetet).

⁽⁵⁰⁾ Jelentés az államháztartási számvitel unióbeli helyzetéről ([COM\(2025\)746](#) és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum, [SWD\(2025\)396](#)). Azokat az országokat, amelyek számviteli érettsége a nemzetközi számviteli standardokkal kapcsolatban legalább 70%, úgy kell tekinteni, hogy eredményszemléletű számvitelt alkalmaznak.

⁽⁵¹⁾ Az [SWD\(2025\)396](#) dokumentum 3.1. és 3.4. melléklete.

⁽⁵²⁾ Lásd: Európai Bizottság (2026), 2025. évi adósságfenntarthatósági figyelő, Institutional Paper 332., február 12.

⁽⁵³⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség [Economic losses from weather- and climate-related extremes in Europe](#) (Az időjárással és az éghajlattal kapcsolatos szélsőségekből eredő gazdasági veszteségek Európában)

és többször meghosszabbították. A veszélyhelyzetet legutóbb 2026. május 13-ig hosszabbították meg.

A2.3. táblázat: **A költségvetési irányítási adatbázis mutatói és az államháztartási számviteli érettség**

2024	Hungary	EU Average
Country Fiscal Rule Strength Index (C-FRSI)	10.39	14.81
Medium-Term Budgetary Framework Index (MTBFI)	0.33	0.72
2025 Public accounting maturity of general government	64%	65%

(1) A C-FRSI mutató a nemzeti költségvetési szabályok országos szinten aggregált erősségét méri i. a jogalap, ii. a szabályok kötelező jellege, iii. az ellenőrző szervek, iv. a korrekciós mechanizmusok és v. a sokkhatásokkal szembeni reziliencia értékelése alapján. Az MTBFI mutató a nemzeti középtávú költségvetési keretrendszer erősségét mutatja a következők alapján: i. a nemzeti középtávú költségvetési tervekben foglalt célértékek/felső határok hatóköre; ii. e célértékek/felső határok és az éves költségvetések közötti kapcsolat; iii. a nemzeti parlament bevonása a terv elkészítésébe; iv. független költségvetési intézmények bevonása a terv elkészítésébe; és v. a terv részletessége. A magasabb pontszám erősebb költségvetési szabályrendszerre és robusztusabb középtávú keretrendszerre utal. Az államháztartási számvitelre vonatkozó pontszám a nemzetközi költségvetési számviteli standardokhoz (IPSAS) viszonyított érettségi fokot tükrözi. Azokat az országokat, amelyek számviteli érettsége az IPSAS tekintetében legalább 70%, úgy kell tekinteni, hogy eredményszámlát használják. További információkért lásd az államháztartási számvitel uniós helyzetéről szóló jelentést (COM(2025)746 és az azt kísérő bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD(2025)396).

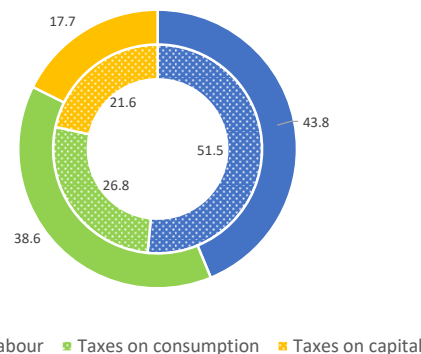
Forrás: Fiscal Governance Database (Költségvetési irányítási adatbázis), Európai Bizottság

3. MELLÉKLET: ADÓZÁS

Ez a melléklet mutatókon alapuló áttekintést nyújt Magyarország adórendszeréről. Információkat tartalmaz az adószervezetről, az adórendszer versenyképességi és méltányossági szempontjairól, valamint az adóbeszedésről és az adószabályok betartásáról. Emellett tájékoztatást nyújt az agresszív adótervezési tevékenység jelentette kockázatokról is. Az adózás területén a Magyarországra vonatkozó 2025. évi országspecifikus ajánlások kiemelték a tőkepiacok fejlődésének az adó- és szabályozási ösztönzők fokozása révén történő ösztönzésével kapcsolatos kihívásokat.

Magyarország GDP-arányos adóbevételei továbbra is az uniós átlag alatt vannak, viszonylag nagy mértékben támaszkodnak a fogyasztási adókra, és viszonylag alacsony a munkát terhelő adók aránya. Az A3.1. táblázatból látható, hogy Magyarország GDP-arányos éves adóbevételei a 2023. évi 35,0%-ról 2024-ben 35,3%-ra nőttek, de még így is elmaradtak a 39,4%-os uniós átlagtól. Változatlanul a munkát terhelő adók teszik ki az adóbázis legnagyobb részét (2024-ben a GDP 15,4%-a), bár relatív jelentőségük 2019 óta csökken. Az adórendszer nagymértékben támaszkodik a fogyasztási adókra (2024-ben a GDP 13,6%-a, ami meghaladja a 10,6%-os uniós átlagot). A tőkeadókból származó bevétel 2024-ben a GDP 6,2%-ának felelt meg (szemben a 8,5%-os uniós átlaggal). Míg a környezetvédelmi adókból származó bevételek közel vannak az uniós átlaghoz (2024-ben a GDP 2,0%-át tették ki, míg az uniós átlag 2,1% volt), a rendszeres ingatlanadókból származó bevételek továbbra is viszonylag alacsonyak (2024-ben a GDP 0,3%-a, szemben a 0,9%-os uniós átlaggal). Az ingatlanadókból származó bevételek összességében is viszonylag alacsonyak voltak (a GDP 0,8%-a), és továbbra is elmaradnak az uniós átlagtól (1,8%).

A3.1. ábra: **Adóbevételek gazdasági funkciók szerint 2024-ben, Magyarországon (külső kör) és az EU-27 egészében (belső kör)**



Forrás: Taxation Trends Data, Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság

A 9%-os társaságiadó-kulcs a legalacsonyabb az EU-ban (az uniós átlag 21% körül van). A társasági adó mellett a magyar illetőségű társaságok helyi iparüzési adót is kötelesek fizetni, amely levonható a társasági adó alapjából. Az előtekintő átlagos effektív adókulcs 2022-ben 11,1% volt, ami a harmadik legalacsonyabb az uniós tagállamok között – az uniós átlag 19% körül van. A jogszabályban előírt alacsony adómértékek, valamint a különböző adókedvezmények és adómentességek miatti korlátozott adóalap együttesen csökkentik a társasági adóból származó bevételt. A vállalatok energiahatékonysági adókedvezményt vehetnek igénybe a tiszta beruházások támogatására. Ez lehetővé teszi számukra, hogy társaságiadó-kötelezettségük legfeljebb 70%-át levonják (az állami támogatási intenzitásra vonatkozó szabályok a nagyvállalatok esetében a figyelembe vehető beruházási költségek 30%-ában korlátozzák a teljes adókedvezményt, amely a közép- és kisvállalkozások esetében 40%-ra, a kisvállalkozások esetében pedig 50%-ra emelhető, beruházásonként 15 millió EUR általános felső határ mellett), amennyiben megfelelnek bizonyos energiamegtakarítási céloknak.

Magyarország megemelte azt a küszöbértéket, amely felett a vállalatoknak havi adóbevallást kell benyújtaniuk. 2026-tól azok a vállalatok, amelyek éves



adókötelezettsége nem éri el a 20 millió HUF-ot (korábban 5 millió HUF), jogosultak lesznek negyedéves adóbevallás benyújtására. E reform fő célja a kkv-k adminisztratív terheinek csökkentése és a rövid távú likviditás javítása.

Az alacsony keresetűek esetében a munka adóterhe Magyarországon jelentősen meghaladja az uniós átlagot. A Magyarországon fizetendő személyi jövedelemadó 15%-os átalánykulcsa a legmagasabb jövedelmi szint tekintetében az egyik legalacsonyabb jövedelemadó-kulcsot jelenti az EU-ban. Ennek eredményeként az adóék⁽⁵⁴⁾ a különböző jövedelmi szinteken azonos, azaz az alacsony jövedelműek esetében relatíve magas, a magas jövedelműek esetében pedig relatíve alacsony. Amint azt az A3.1. táblázat mutatja, az átlagbér 50%-át kereső egyedülálló személyek esetében a munkát terhelő adóék Magyarországon 2025-ben 41,2% volt, ami meghaladja az uniós átlagot (31,6%). Az átlagbért kereső munkavállalók esetében a magyarországi adóék közel volt az uniós átlaghoz, míg a magasabb keresetűek (azaz az átlagbér 167%-ának megfelelő szinten keresők) esetében elmaradt az uniós átlagtól (lásd az A3.2. ábrát). Ez azt jelenti, hogy az adórendszer aránytalan terhet ró az alacsonyabb keresetű munkavállalókra, ami negatív következményekkel járhat az alacsony képzettségű munkavállalók foglalkoztatására nézve (lásd még: 11. melléklet). Emellett aránytalanul nagy terhet rónak rájuk a magas

fogyasztási adók is, mivel a szegényebb háztartások jövedelmük nagyobb hányadát költik fogyasztásra, mint a jobbmódú háztartások.

Az adó- és szociális ellátórendszer egyenlőtlenséget csökkentő hatása korlátozott. Az adó- és szociális ellátórendszer egyre kevésbé hatékony az egyenlőtlenségek csökkentése terén, és a rendszer e tekintetben már az uniós átlag alatt teljesít⁽⁵⁵⁾. Magyarország azon kevés uniós ország egyike, amely a munkából származó jövedelemre kivetett átalányadó mellett magas átalánymértékű társadalombiztosítási járulékokat alkalmaz. Az adókiadások a személyi jövedelemadóból származó teljes bevétel mintegy 11%-át teszik ki, és ezen adókiadások mintegy 98%-át családpolitikai intézkedésekre fordítják⁽⁵⁶⁾. 2026-ra az anyák adókedvezményét kiterjesztették a háromgyermekes anyákra, valamint a 40 év alatti, kétgyermekes anyákra is. Az adókedvezmények és adójóváírások azonban nem bizonyultak hatékonyak a jövedelmi szegénység csökkentésében, mivel az alacsony jövedelmű háztartások és az alacsony munkaintenzitású háztartások az alacsony adóalapjuk miatt nem tudják teljes mértékben kihasználni azokat (lásd még a 12. mellékletet).

⁽⁵⁴⁾ Az adóék a munkát terhelő adóterhek mutatója, amely különböző kereseti szinteken vizsgálható. Az adóék a személyi jövedelemadók, a munkavállalói és munkáltatói társadalombiztosítási járulékok, valamint az egyéb kötelező járulékok összege a teljes munkaerőköltség (a munkáltató által fizetett bruttó bér és társadalombiztosítási járulékok összege) százalékában kifejezve. A 2026. évi országjelentésekben szereplő adóékadatok az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja által az EUROMOD modell segítségével kiszámított adatokon alapulnak, míg a korábbi országjelentések alapjául az OECD adókra és juttatásokra vonatkozó modellje szolgált. Bár a modellek mögötti módszertan nagyon hasonló, a feltételezések közötti különbségek a két modell használatával kapott eredmények közötti eltérésekhez vezethetnek.

⁽⁵⁵⁾ Lásd: Európai Bizottság: [2025. évi országjelentés – Magyarország](#), SWD(2025)217 final bizottsági szolgálati munkadokumentum, 41. o.; lásd továbbá a 12. mellékletet.

⁽⁵⁶⁾ Lásd: Turrini et al. (2024): [Tax Expenditures in the EU: Recent Trends and New Policy Challenges](#) (Adókiadások az EU-ban: A legújabb tendenciák és új szakpolitikai kihívások) Európai Bizottság, European Economy Discussion Paper 212.

A3.1. táblázat: Adózási mutatók

		Hungary					EU-27				
		2019	2022	2023	2024	2025	2019	2022	2023	2024	2025
Tax structure	Total taxes (including compulsory actual social contributions) (% of GDP)	36.1	35.1	35.0	35.3		39.9	39.7	39.0	39.4	
By tax base	Taxes on labour (% of GDP)	16.5	14.6	14.7	15.4		20.6	20.1	19.9	20.3	
	of which, social security contributions (SSC, % of GDP)	11.6	9.9	10.0	10.4		13.0	12.7	12.7	13.0	
	Taxes on consumption (% of GDP)	13.7	14.2	13.5	13.6		11.2	10.9	10.5	10.6	
	of which, value added taxes (VAT, % of GDP)	9.4	10.1	9.4	9.2		7.1	7.4	7.1	7.1	
	Taxes on capital (% of GDP)	5.8	6.3	6.8	6.2		8.1	8.7	8.5	8.5	
Some tax types	Personal income taxes (PIT, % of GDP)	5.1	5.3	5.4	5.6		9.6	9.4	9.3	9.6	
	Corporate income taxes (CIT, % of GDP)	1.1	1.3	1.7	1.6		2.6	3.2	3.2	3.1	
	Total property taxes (% of GDP)	1.0	1.0	0.8	0.8		2.2	2.1	1.9	1.8	
	Recurrent taxes on immovable property (% of GDP)	0.4	0.3	0.3	0.3		1.2	1.0	0.9	0.9	
	Environmental taxes (% of GDP)	2.3	1.9	2.2	2.0		2.6	2.1	2.1	2.1	
	Effective carbon rate in EUR per tonne of CO ₂ equivalents	na	na	50.6	na		na	na	84.8	na	
Progressivity & fairness	Tax wedge at 50% of average wage (single person) (*)	44.4	41.2	41.2	41.2	41.2	32.4	31.6	31.5	31.5	31.6
	Tax wedge at 100% of average wage (single person) (*)	44.4	41.2	41.2	41.2	41.2	40.1	39.7	39.9	39.9	40.0
	Corporate income tax - effective average tax rates (1) (*)	10.2	10.2	10.2	10.2		20.0	19.2	19.0	19.3	
	Difference in Gini coefficient before and after taxes and cash social transfers (pensions excluded from social transfers) (2) (*)	na	na	na	na		7.8	8.0	7.9	7.8	
	Outstanding tax arrears: total year-end tax debt (including debt considered not collectable) / total revenue (in %) (*)	12.3	10.6	9.5	na		31.8	32.6	30.7	na	
Tax administration & compliance	VAT gap (% of VAT total tax liability, VTTL) (**)	10.4	2.5	7.4	na		10.5	7.3	8.2	na	

(1) Előretekintő effektív adókulcsok (KPMG).

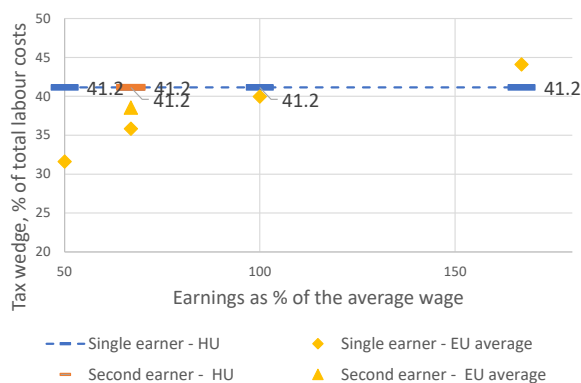
(2) A magasabb érték az adózás erősebb újraelosztási hatását jelzi. Ezt a mutatót a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztikákból (EU-SILC) származó mikroadatokat alapján számítják ki. E melléklet elkészítésekor nem álltak rendelkezésre a Magyarországra vonatkozó EU SILC-mikroadatokat.

(*) EU-27 egyszerű átlag.

(**) 2024-re előrejelzett érték. Az EU-27-re vonatkozó adat mediánérték. Az adóbevételekre és az alkalmazott módszertanra vonatkozó további adatokért lásd a [Data on Taxation Trends](#) (Adatok az adózásról) weboldalt.

Forrás: Európai Bizottság, OECD, ISORA

A3.2. ábra: Adóék az egyedülálló és a második keresők esetében, a teljes munkaerőköltség %-ában, 2025



(1) A második keresők adóéke esetében az átlagbér 100%-ának megfelelő jövedelemmel rendelkező első keresőt és gyermektelen háztartást feltételezünk. A második keresőkre vonatkozó adóék módszertanát lásd: OECD, 2016, Taxing Wages (Béreket terhelő adók) 2014–2015.

Forrás: Európai Bizottság

Magyarország ugyan tesz közzé adatot az éves adókiadásra vonatkozóan, de van még mit javítani az értékelésen. A jelentés a legfontosabb rendelkezéseket tárgyalja és

számszerűsíti. Emellett összesített adatokat nyújt az egyes adótípusok esetében elmaradt bevételekről. Összességében a magyar adókiadások a becslések szerint 2022-ben a GDP mintegy 2,1%-át tették ki. Mindazonáltal a globális adókiadások átláthatósági indexe Magyarországot az adókiadásokról szóló jelentések rendszeressége, hatóköre és minősége tekintetében a 105. helyre rangsorolja. Magyarország különösen rosszul teljesít a 4. dimenzió (az adókiadásokra vonatkozó leíró adatok) és az 5. dimenzió (az adókiadások értékelése) tekintetében, amelyek a leglényegesebb dimenziók lennének annak megállapításához, hogy az adókiadások teljesítik-e a szakpolitikai célkitűzéseiket. Az értékelések megbízhatóságának és minőségének növelése segítené azonosítani és csökkenteni a nem kellően hatékony vagy eredménytelen adókiadásokat.

Számos mentesség, adókedvezmény és ágazatspecifikus adó létezik, ami bonyolulttá és torzítóvá teszi az adórendszert. Helyreállítási és

rezilienciaépítési tervében Magyarország kötelezettséget vállalt arra, hogy számos ágazati különadó csökkentése révén egyszerűsíti a rendszert, azonban továbbra is alkalmaz ágazati különadókat az energia-, a kiskereskedelmi és a pénzügyi ágazatban. Ezek az adók nagyobb terhet rónak bizonyos vállalkozásokra, ami adott esetben szembe megy az egységes piac koncepciójával.

Összességében Magyarország viszonylag jól teljesít az adóbeszedés terén. Bár a héabevételek tekintetében a szabályoknak való megfelelés hiányosságai miatti bevételkiesés a 2019 és 2022 között tapasztalt meredek csökkenést követően 2023-ban a teljes héafizetési kötelezettség több mint 7%-ára nőtt, továbbra is az uniós átlag alatt maradt. E megfigyelt növekedés – amely az egyik legnagyobb növekedés az uniós tagállamok körében – valószínűleg a szolgáltatási ágazatok nagyobb mértékű meg nem felelésével és a csődbejelentések megemelkedett számával hozható összefüggésbe ⁽⁵⁷⁾. Ugyanakkor a magyarországi héaigazgatás számos erősséggel is rendelkezik ⁽⁵⁸⁾. A fennálló adóhátralékok szintje, amely 2023-ban 9,5% volt, kiugróan alacsony, és az elmúlt években az uniós átlag alatt maradt. Magyarország azonban nem szolgáltat adatokat az időben történő adóbefizetések arányáról.

Magyarország digitalizációs erőfeszítései egyszerűbbé tették a megfelelést az adófizetők számára. Magyarországon a héa (100%), a személyi jövedelemadó (99,5%) és a társasági adó (100%) tekintetében teljes vagy magas az elektronikus benyújtási arány. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti kötelezettségvállalásaival összhangban Magyarország folytatja adóigazgatásának digitalizálását. A magyar adóhatóság fejlett adatelemzést és kockázatalapú

megfelelésmenedzsmentet alkalmaz, valamint az önkéntes megfelelést elősegítő ösztönző eszközökkel rendelkezik. Magyarország kiterjesztette a mesterséges intelligencia alkalmazási körét, egyebek mellett az adatkormányzási folyamatok és az adatelemzés terén. Emellett különböző online eszközöket és szolgáltatásokat biztosít az adózók számára, csökkentve a megfelelési költségeket ⁽⁵⁹⁾.

Úgy tűnik, hogy az agresszív adótervezés kezelését célzó változtatások pozitív hatást gyakoroltak. A beáramlott közvetlen külföldi tőkebefektetések (FDI) állományának GDP-hez viszonyított aránya a 2023. évi 194%-ról 2024-re 116%-ra csökkent. Ezzel egyidejűleg a különleges célú gazdasági egységeken keresztül beáramló FDI-állomány GDP-hez viszonyított aránya 2024-ben 55%-ra csökkent (a 2023-ban elért 65%-ról). A korábbi évekhez hasonlóan ezek az adatok arra utalnak, hogy Magyarország adóbevételeit az agresszív adótervezési struktúrák alkalmazása is csökkentheti, bár 2024-ben a korábbinál kisebb mértékben. Ugyanakkor Magyarország továbbra sem vet ki forrásadót a kamat-, osztalék- és jogdíjkifizetésekre. Ez megkönnyítheti a befektetett források alacsony adóköltésű hazatelepítését, és növeli az agresszív adótervezés kockázatát.

⁽⁵⁷⁾ Európai Bizottság, Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság: [VAT gap in the EU - 2025 report \(Héabevétel-kiesés az EU-ban – 2025. évi jelentés\)](#).

⁽⁵⁸⁾ Európai Bizottság, Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság: [Mind the gap \(Adókiesés\) – 2025. évi jelentés](#).

⁽⁵⁹⁾ Európai Bizottság, Adóügyi és Vámuniós Főigazgatóság: [Mind the gap \(Adókiesés\) – 2025. évi jelentés](#).

Az elégtelen K+F-beruházások és a szűk innovációs bázis továbbra is korlátozza Magyarország tudományos és innovációs fejlődését, ami hátráltatja a versenyképességet. A 2025. évi európai innovációs eredménytábla ⁽⁶⁰⁾ szerint Magyarország a mérsékelt innovátor kategóriából a feltörekvő innovátor kategóriába esett vissza, annak ellenére, hogy idővel fokozatosan javult a teljesítmény. Az ország kutatás-fejlesztési (K+F) intenzitása az elmúlt évtizedben stagnált, és továbbra is jelentősen elmarad az uniós átlagtól (2021-ben a GDP 1,31%-a, szemben a 2,24%-nak megfelelő uniós átlaggal). A K+F-re fordított közkiadások alacsony mértéke rontja a tudományos bázis minőségét, ami aláássa Magyarország innovációs potenciálját. A tudományos kutatóműhelyek és a vállalkozások közötti együttműködési lehetőségeket továbbra sem használják ki kellőképpen, és az innovációs tevékenységek változatlanul külföldi tulajdonú vállalatok szűk csoportjánál összpontosulnak, ami korlátozza egy szélesebb belföldi innovációs bázis kialakulását, és egyértelműen rávilágít arra, hogy bővíteni kell a K+I tevékenységekbe bevont vállalkozások körét, különösen a kkv-k tekintetében. A magyar vállalkozások, különösen a kkv-k továbbra is lemaradásban vannak uniós társaikhoz képest a fejlett technológiák (pl. mesterséges intelligencia) területén. E tartós kihívások kezelése érdekében a 2025. évi országspecifikus ajánlások szorgalmazták a közszféra és a vállalkozások innovációs keretének megerősítését, az állami K+F-kiadások kiszámíthatóságának javítását, valamint a meglévő intézkedéseknek

célzottabban a kkv-kra való összpontosítását ⁽⁶¹⁾.

Tudományos kiválóság

A magyarországi K+F-beruházások tartósan alacsony szintje visszafogja a tudományos fejlődést és lassítja a gazdaság hosszú távú szerkezeti átalakulását. A K+F-re fordított közkiadások az elmúlt években stagnáltak, 2024-ben a GDP 0,31%-ára csökkentek, ami messze elmarad a 0,72%-os uniós átlagtól, és a legtöbb közép- és kelet-európai ország szintjét sem éri el ⁽⁶²⁾. Magyarország ezzel nem fogja tudni teljesíteni a 2030-ra kitűzött nemzeti célját, amely a GDP 3%-ának K+F-re fordítását irányozta elő ⁽⁶³⁾. Ez a tartós alulfinanszírozottság korlátozza a tudományos kiválóságot. 2022-ben az ország tudományos publikációinak mindössze 5,8%-a tartozott a világon leggyakrabban idézett 10%-ba, ami jóval elmarad a 9,4%-os uniós átlagtól. E probléma kezelése érdekében a Kutatási Kiválósági Tanácsot azzal a feladattal bízták meg, hogy a nemzeti kutatási kiválósági programon keresztül erősítse meg a kiválóságon alapuló kutatás finanszírozását ⁽⁶⁴⁾. Ez az intézkedés azonban nem kezeli a 2025. évi országspecifikus ajánlásban az állami K+F-kiadások kiszámíthatóságának javításával kapcsolatban azonosított problémákat, és nem kezeli a magyarországi állami kutatás rendszerszintű alulfinanszírozottságát, amelyet tovább súlyosbít a tudománypolitika gyenge nyomon követése és értékelése.

⁽⁶⁰⁾ 2025. évi európai innovációs eredménytábla (EIS), [Magyarország országprofilja](#). Az innovációs eredménytábla összehasonlító elemzést nyújt az uniós országok innovációs teljesítményéről, beleértve nemzeti innovációs rendszereik viszonylagos erősségeit és gyengeségeit (az uniós átlaghoz képest is).

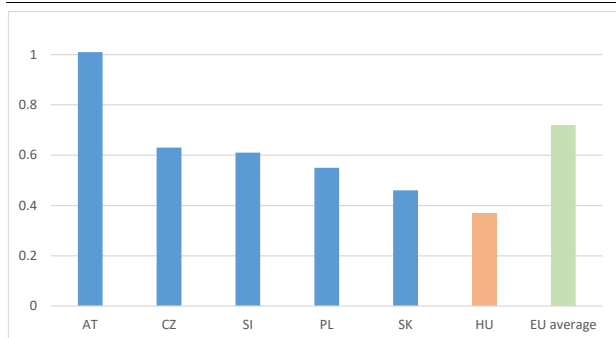
⁽⁶¹⁾ [A Tanács ajánlása Magyarország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról.](#)

⁽⁶²⁾ Az állami K+F beruházások Csehországban például a GDP 0,64%-át, Lengyelországban 0,51%-át, Szlovéniában pedig 0,64%-át teszik ki.

⁽⁶³⁾ Magyarország kutatási, fejlesztési és innovációs stratégiája (2021–2030).

⁽⁶⁴⁾ [Nemzeti Kutatási Kiválósági Program \(NKKP\).](#)

A4.1. ábra: **A K+F-re fordított közkiadások (kormányzati+felsőoktatási) a GDP százalékában 2024-ben**



Forrás: Eurostat.

A széttagoltság, az intézményi instabilitás és a nem kellően hatékony finanszírozási mechanizmusok aláássák Magyarország kutatási rendszerét, ami bizonytalan karrierlehetőségeket, elavult infrastruktúrát, a nemzetközi versenyben való részvétel tekintetében pedig halvány lehetőségeket eredményez a kutatók számára. A Magyar Kutatási Hálózat (HUN-REN) kutatóintézeteinek 2019-ben megkezdett átszervezése 2025-ben is folytatódott azzal, hogy a humán- és társadalomtudományi területtel foglalkozó négy kutatóintézetet az Eötvös Loránd Tudományegyetemhez rendelték. A párhuzamos intézményi struktúrák létrehozása ⁽⁶⁵⁾, a kutatók foglalkoztatási státuszában és a szakszervezeti képviseletben bekövetkezett változások, továbbá a tudományos élet szabadságával kapcsolatban változatlanul fennálló aggályok még inkább kiszámíthatatlannak tűnő rendszert eredményeztek a kutatók számára ⁽⁶⁶⁾. Emellett a kutatói életpálya hiánya és az alacsony fizetések jelentősen kihatnak a tudományos kutatói életpályák vonzerejére ⁽⁶⁷⁾. Ez tovább

⁽⁶⁵⁾ A négy kutatóintézet ELTE-hez történő áthelyezése az ugyanazon intézményeken belüli párhuzamos struktúrákat eredményezett. Ugyanez figyelhető meg rendszerszinten is például a kormány által favorizált, magasabb intézményi finanszírozással rendelkező kutatóintézetek, így a Mathias Corvinus Collegium (MCC) vagy a Veritas létrehozásában.

⁽⁶⁶⁾ [Tézisek a tudományért.](#)

⁽⁶⁷⁾ [A magyarországi és az országhoz kötődő kutatók helyzete – A kutatás főbb eredményei.](#)

gyengíti a tudásterjesztés, valamint az innováció társadalmi és piaci elterjedése szempontjából kulcsfontosságú készségek kínálatát. Az ország kutatási és innovációs stratégiájának keretét a Neumann János Program ⁽⁶⁸⁾ képezi, amelyet Magyarország tudásalapú gazdaságának megerősítése és 2030-ra Európa egyik vezető innovátorává válása céljával hoztak létre. A program küldetésorientált megközelítése fontos lépés a kutatási és innovációs erőfeszítéseknek a stratégiai célkitűzésekkel való összehangolása felé. A program monitoring és értékelési elemei azonban továbbra sem kellően kidolgozottak.

Üzleti innováció

Magyarország innovációs kapacitása változatlanul a nagy, túlnyomórészt külföldi tulajdonú vállalatok szűk csoportjánál és korlátozott számú belföldi gyártónál koncentrálódik. Az üzleti vállalkozások K+F-re fordított kiadásai a GDP százalékában kifejezve 2021-ben 1,23%-on tetőztek, majd 2024-re 0,99%-ra csökkentek, ami jóval az 1,49%-os uniós átlag alatt van. A magyar gazdaság nagymértékben függ a közép- és csúcstechnológias gyártással foglalkozó nagyvállalatok külföldi közvetlen tőkebefektetéseinek jelentős nettó áramlásaitól ⁽⁶⁹⁾. A belföldi vállalkozások elsősorban összeszerelésre összpontosító, alacsony hozzáadott értéket képviselő szerepeket töltenek be a nemzetközi termelési hálózatokban, míg viszonylag kevés multinacionális vállalat választja Magyarországot innovációs tevékenységeinek központi helyszínéül ⁽⁷⁰⁾. A foglalkoztatásnak a

⁽⁶⁸⁾ <https://kormany.hu/dokumentumtar/neumann-janos-program>.

⁽⁶⁹⁾ A beáramló FDI 2023-ban elérte a GDP 194%-át, ami közel háromszorosa az uniós átlagnak (84%) (Forrás: 2025. évi országjelentés – Magyarország).

⁽⁷⁰⁾ [Enhancing labour market relevance and outcomes of doctoral education: Country note Hungary | OECD](#) (A doktori képzés munkaerőpiaci relevanciájának és

gyorsan növekvő vállalkozásokra jutó része 2023-ban a teljes foglalkoztatás 0,38%-át tette ki, szemben az uniós 0,87%-kal, és a regionális versenytársaknál, például Szlovákiában (0,85%) vagy Lengyelországban (0,91%) is jóval magasabb szinten volt. A kis- és középvállalkozások (kkv-k) továbbra sem vesznek részt kellő mértékben a K+F tevékenységekben ⁽⁷¹⁾, jóllehet magas az innovációs tevékenységet nem végző, de innovációs potenciállal rendelkező vállalkozások aránya ⁽⁷²⁾. 2024 vége óta a kohéziós politika keretében számos pályázati felhívást tettek közzé a kkv-k innovációs tevékenységének fejlesztésére, több mint 660 millió EUR értékben. E pályázati kiírások lehívásának mértéke és esetleges hatásuk még nem ismert.

A vállalkozások K+F-tevékenységéhez nyújtott nagy mértékű állami támogatás nem hozta meg a várt eredményeket, ami a meglévő eszközök hatékonyságát érintő hiányosságokra utal. A kormány számos ösztönző intézkedést alkalmaz az üzleti K+F előmozdítása érdekében, beleértve az adókedvezményeken keresztül megvalósuló közvetett támogatásokat is ⁽⁷³⁾. E támogatási intézkedések vállalkozások általi igénybevétele ⁽⁷⁴⁾ azonban a vártnál alacsonyabb volt, és a szabadalmi bejelentések számával mért innovációs teljesítmény nem mutatott a nagymértékű támogatásokkal arányos javulást.

eredményeinek javítása – Magyarországra vonatkozó feljegyzés).

⁽⁷¹⁾ A kkv-k által K+F-re fordított, a GDP százalékában kifejezett ráfordítások az elmúlt évtizedben csökkentek, a 2013. évi 0,47%-ról 2023-ra 0,34%-ra, ami az uniós átlag alatt van.

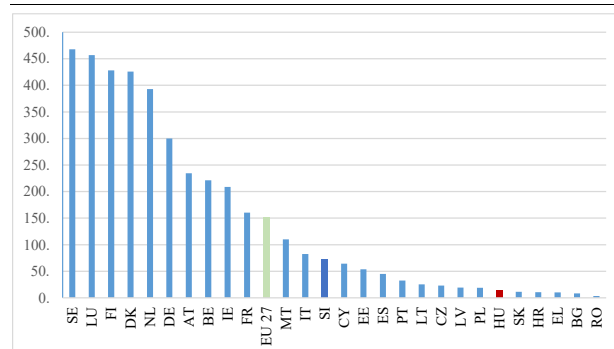
⁽⁷²⁾ Az innovációs tevékenységet nem végző, de innovációs potenciállal rendelkező vállalkozások aránya 39,6% az uniós 17,8%-hoz képest (forrás: EIS, Magyarország országprofilja).

⁽⁷³⁾ [Hungary - Details | INNOTAX Portal](#) (Magyarország – részletes adatok | INNOTAX portál).

⁽⁷⁴⁾ [Enhancing labour market relevance and outcomes of doctoral education: Country note Hungary | OECD](#) (A doktori képzés munkaerőpiaci relevanciájának és eredményeinek javítása – Magyarországra vonatkozó feljegyzés).

Ehelyett a szabadalmi tevékenység folyamatosan csökkent az elmúlt évtizedben: a Szabadalmi Együttműködési Szerződés alapján benyújtott szabadalmi bejelentések (vásárlóerő-egységben kifejezett) egymilliárd EUR GDP-re vetítve 1,62-re csökkent 2022-ben, ami jelentősen elmarad a 2,8-as uniós átlagtól.

A4.2. ábra: **Az Európai Szabadalmi Hivatalhoz benyújtott szabadalmi bejelentések a bejelentők és feltalálók országa szerint 2024-ben**



Forrás: Eurostat

A Magyarország által az innováció és versenyképesség fokozása terén meghatározott stratégiai célok elérése érdekében a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap (K+F+I) 2026. évi programstratégiája ⁽⁷⁵⁾ nagyobb hangsúlyt fektet a kutatási kiválóságra és az élettudományokra az egészségügyi ágazatban, valamint a nemzetközi együttműködésre. A Magyarország innovációs keretének megerősítésére vonatkozó 2025. évi országspecifikus ajánlás nyomán alapvető fontosságú a szakpolitikai hatékonyság javítása, ami az ország innovációtámogatási mechanizmusainak rendszeres, a nemzetközi bevált gyakorlatokhoz igazodó értékelése és nyomon követése révén valósítható meg. Ez magában foglalja a K+F-célú adókedvezmények és egyéb költségvetési intézkedések értékelését a hatékony közkiadások és az innovációs ökoszisztémában való szélesebb körű részvétel biztosítása érdekében, különösen a kkv-k körében.

⁽⁷⁵⁾ [NKFH | Programstratégia 2026.](#)

A köz- és magánszféra közötti strukturált partnerségek hiánya, valamint a szakpolitikai intézkedések és a vállalkozói kultúra elégtelenségei akadályozzák a kutatási eredmények üzleti hasznosítását.

A tudományos élet és a vállalkozások közötti együttműködés nagyrészt az egyetemekkel kapcsolatban álló, hosszú ideje megtelepedett cégek körüli központokban összpontosul, különösen a gépjárműiparban, az elektronikában vagy a gyógyszeriparban, ami azt eredményezi, hogy a köz- és magánszféra közötti együttműködésben születő tudományos publikációk aránya meghaladja az uniós átlagot ⁽⁷⁶⁾. Ezzel szemben a vállalkozások által finanszírozott K+F-közkiadásoknak a K+F-re fordított összes közkiadáshoz viszonyított aránya az elmúlt évtizedben folyamatosan csökkent, a 2014. évi 8,42%-ról 2024-ben 1,94%-ra, ami messze elmarad a 7,51%-os uniós átlagtól. Ez arra utal, hogy a vállalatok nagyon alacsony hajlandóságot mutatnak arra, hogy szerződést kössenek az állami kutatólaboratóriumokkal. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal (NKFI Hivatal) jelentős programokat és felhívásokat indított az egyetemek és az ipar közötti együttműködés ösztönzésére, például a technológiatranszferrel foglalkozó vállalatok hálózatfejlesztési programját (Technológia Transzfer Vállalatok). E finanszírozási erőfeszítések kiegészítéseként a magyar Nemzeti Innovációs Ügynökség az elmúlt években különböző nem pénzügyi támogatási programokat indított, amelyek célja a mentorálási tevékenységek előmozdítása, a vállalkozói ismeretek oktatása és az egyetemek kutatási eredményeinek üzleti hasznosítása. A tervezett tudományos és innovációs parkok ⁽⁷⁷⁾ várhatóan szintén elősegítik a tudás hasznosítását. Mindazonáltal az egyetemek és az iparágak közötti együttműködés és kommunikáció továbbra sem elégséges, és a kkv-k csak korlátozottan érdekeltek a K+F- és

technológiatranszferrel kapcsolatos tevékenységekben való részvételben ⁽⁷⁸⁾. A hatás maximalizálása érdekében, valamint az *innovációs keret megerősítésére és a meglévő intézkedések keretében a kkv-k hatékonyabb megcélzására* vonatkozó országspecifikus ajánlással összhangban döntő fontosságú lesz az újonnan bevezetett intézkedések hatékony végrehajtása és nyomon követése, valamint a tudomány és az ipari szereplők közötti együttműködést támogató meglévő programok szigorú értékelése és szükség esetén kiigazítása.

A csúcstechnológiák egyre szélesebb körű elterjedése ellenére a legtöbb vállalkozás a hiányzó digitális készségek miatt egyelőre nem képes teljeskörűen kihasználni az ilyen technológiák nyújtotta előnyöket, ami különösen a kkv-k esetében figyelhető meg.

A digitális készségek alacsony szintje és a foglalkoztatott informatikai szakemberek alacsony aránya (lásd: 13. melléklet) ugyancsak akadályozza a kkv-k digitalizációját. A legalább alapszintű digitális intenzitásig a magyarországi kkv-k 59,8%-a jutott el, ami elmarad a 71,4%-os uniós átlagtól. A magyar kkv-k digitalizációja pozitív tendenciát mutat, de még mindig elmarad az uniós versenytársaktól. A nagyon magas szintű digitális intenzitás a magyarországi kkv-knek csupán 5,5%-áról mondható el, míg az uniós átlag 9,1%. A mesterséges intelligenciát a magyar vállalkozások 10,4%-a alkalmazza, ami jelentősen elmarad a 20%-os uniós átlagtól.

Vállalkozói dinamizmus

Az induló innovatív vállalkozások ökoszisztémája bővül, de a kockázati tőke elérhetősége továbbra is instabil, ami hátráltatja a további növekedést. 2024-ben

⁽⁷⁶⁾ 2024-ben az összes tudományos publikáció 9,97%-a, szemben a 7,62%-os uniós átlaggal.

⁽⁷⁷⁾ [Neumann János Program](#).

⁽⁷⁸⁾ [Comparative analysis of technology transfer models of Hungary and Israel](#) (Magyarország és Izrael technológiatranszfer-modelljeinek összehasonlító elemzése, Korányi, Fülöp, 2025).

Magyarországon több mint 1600 induló innovatív vállalkozás volt ⁽⁷⁹⁾, és a startup ágazat folyamatosan bővült: az új vállalkozások száma és a kapott finanszírozás összege évente mintegy 10–15%-kal nőtt ⁽⁸⁰⁾. A kockázati tőkebefektetések GDP-arányosan 2021-ig jó ütemben bővültek, majd a 2021. évi 0,09%-ról 2024-ben 0,03%-ra estek vissza (ami jóval elmarad a 0,06%-nak megfelelő uniós átlagtól). A magvető, az induló és a későbbi szakaszokban nyújtott finanszírozás az elmúlt években csökkent, és továbbra is az uniós átlag alatt van. Ami az ügyletek számát illeti, jelentős részüket állami forrásokból finanszírozzák, ami kiszorítja a magánpiac dinamizmusát. Az adott esetben kiszámíthatatlanná váló közfinanszírozásra való nagymértékű támaszkodás tovább növeli a bizonytalanságot. Az ökoszisztéma számára továbbra is az jelenti a legnagyobb kihívást, hogy kevés startup vállalkozást indítanak. Ez a hosszú és bonyolult adminisztratív folyamatoknak, a kockázatvállalási kultúra hiányának, a tehetségek megtartásával és fejlesztésével kapcsolatos hiányosságoknak, valamint a vállalkozásoktatás alacsony színvonalának is betudható ⁽⁸¹⁾.

Magyarországon nem elég fejlett a vállalkozásoktatás, és e helyzet javításához rendszerszintű változásokra lenne szükség. Bár számos állami és magánkezdeményezés támogatja a vállalkozói készségek fejlesztését, Magyarország nem rendelkezik vállalkozásoktatásra vonatkozó nemzeti stratégiával. Az iskolai tanterv az általános iskolai matematikaoktatásba integrált gazdasági-pénzügyi műveltségre korlátozódik ⁽⁸²⁾. A Global Entrepreneurship Monitor

legfrissebb jelentése szerint a vállalkozói ismeretek iskolai oktatása továbbra is gyenge: a 18–64 éveseknek csupán 21,6%-a számolt be arról, hogy vállalkozói ismereteket szerzett középiskolában ⁽⁸³⁾. Az elmúlt években azonban javultak a vállalkozásoktatás ökoszisztéma-feltételei a szakképzésben és a felsőoktatásban ⁽⁸⁴⁾. Magyarország részt vett a Visegrádi Alap „Development of Entrepreneurship competencies among Generation Alpha in primary and secondary schools” (A vállalkozói kompetenciák fejlesztése az alfa generáció körében az általános és középiskolákban) elnevezésű projektjében, amely együttműködési tevékenységek révén mozdítja elő a vállalkozói készségeket ⁽⁸⁵⁾. Magyarország azáltal ösztönzi a vállalkozói készség fejlesztését a szakképzésben végzetek körében, hogy egyösszegű támogatással segíti a munkaerőpiaci átmenetüket. Számos egyetem kínál fiatal vállalkozókat támogató képzési programokat. A Budapesti Corvinus Egyetem például együttműködik a Kulturális és Innovációs Minisztériummal és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara képviselőivel egy vállalkozói roadshow keretében, amely mentorálási lehetőségeket kínál középiskolai diákok és végzetek számára ⁽⁸⁶⁾.

A munkaerő- és szakemberhiány kezelése elengedhetetlen az innováció ösztönzéséhez és a versenyképesség fenntartásához. A felsőfokú végzettséggel rendelkező 25–34 éves népesség aránya stagnált az elmúlt évtizedben, és 2025-ben 32,3% volt, ami a

vállalkozásoktatás Európában – 2025 – Eurydice jelentés), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2025.

⁽⁸³⁾ Csákné Filep J., Szennay Á., Timár G. (2025): Hagyományos és digitális kihívások kereszttüzében: Vállalkozói működés Magyarországon, Global Entrepreneurship monitor, Nemzeti jelentés, Magyarország, 2024–2025.

⁽⁸⁴⁾ Ugyanott.

⁽⁸⁵⁾ <https://alphaentrepreneurs.eu/about/#key-activities-section>.

⁽⁸⁶⁾ <https://www.uni-corvinus.hu/post/hir/a-fiatalok-vallalkozova-valasat-segito-kim-mkik-kepzes-indul-a-corvinus-szakmai-tamogatasaval/>.

⁽⁷⁹⁾ Forrás: Dealroom.

⁽⁸⁰⁾ [The Hungarian Start-up Ecosystem: A Comprehensive Overview](#) (A magyar startup ökoszisztéma: Átfogó helyzetkép)

⁽⁸¹⁾ Ugyanott.

⁽⁸²⁾ Európai Bizottság: Európai Oktatási és Kulturális Végrehajtó Ügynökség, Bařdak N., Kocanova D., Pierantonio L. és Riiheläinen J. M.: *Entrepreneurship education at school in Europe – 2025 – Eurydice report* (Iskolai

legalacsonyabbak között van az EU-ban (lásd a 13. mellékletet). A 25–34 év közötti korosztályon belül 2024-ben csökkent a természettudományok és a műszaki tudományok területén végzett friss diplomások ezer főre vetített száma, és jóval az uniós átlag alatt volt (9,13, szemben az uniós 16,82 fővel). Míg 2024/25-ös tanévben a diákok 6,8%-a tanult külföldön, a diákok 49%-ának tervei között szerepelt a külföldi élet ⁽⁸⁷⁾. A szakképzett munkaerő hiányát 2025-ben a magyar vállalkozások 52%-a (a feldolgozóipari és építőipari vállalkozások 55%-a) említette a beruházások akadályaként, szemben a 79%-os uniós átlaggal ⁽⁸⁸⁾. A jövőbeli munkaerőpiaci igények szempontjából létfontosságúak lesznek azok a célzott strukturális reformok, amelyek célja, hogy növeljék a munkaerőpiacon a STEM-diplomások kínálatát és felvértezzék a munkavállalókat a technológiavezérelt iparágak és az új területek, például a mesterséges intelligencia alkalmazási területei számára szükséges készségekkel.

⁽⁸⁷⁾ [Gyorsjelentés_20240711.pdf](#).

⁽⁸⁸⁾ [EIB Investment Survey 2025: Hungary overview \(Az EBB 2025. évi beruházási felmérése: Magyarország – összefoglaló\)](#).

A4.1. táblázat: Fő innovációs mutatók

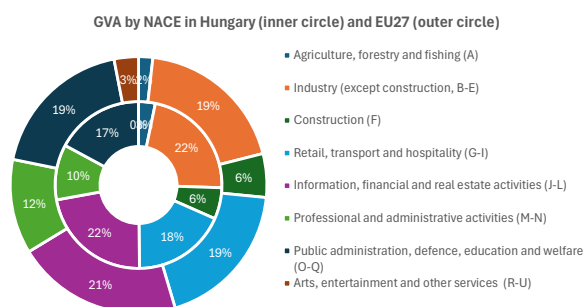
Hungary	2010	2015	2020	2022	2023	2024	2025	EU average (1)	US
Headline indicator									
R&D intensity (gross domestic expenditure on R&D as % of GDP)	1.13	1.34	1.58	1.39	1.38	1.31	:	2.24	3.44
Science and innovative ecosystems									
Public expenditure on R&D as % of GDP	0.44	0.34	0.36	0.38	0.37	0.31	:	0.72	0.64
Scientific publications of the country within the top 10% most-cited publications worldwide as % of total publications of the country	5.45	4.84	5.95	5.79	:	:	:	9.44	12.31
Researchers (FTEs) employed by public sector (Gov+HEI) per thousand active population	2.6	2.2	3.8	3.8	3.5	3.2	:	4.3	:
International co-publications as % of total number of publications	44.52	48.56	50.67	50.51	50.86	52.19	:	57.24	:
R&D investment & researchers employed in businesses									
Business enterprise expenditure on R&D (BERD) as % of GDP	0.68	0.98	1.21	1	1.01	0.99	:	1.49	2.70
Business enterprise expenditure on R&D (BERD) performed by SMEs as % of GDP	0.29	0.45	0.47	0.38	0.34	:	:	0.43	0.30
Researchers employed by business per thousand active population	2.4	3.3	5.3	5.8	5.8	6.1	:	5.9	:
Innovation outputs									
Patent applications filed under the Patent Cooperation Treaty per billion GDP (in PPS €)	2.46	2.45	1.85	1.62	:	:	:	2.81	2.20
Employment share of high-growth enterprises measured in employment (%)	:	:	:	0.43	0.38	:	:	0.87	:
Digitalisation of businesses									
SMEs with at least a basic level of digital intensity	:	:	:	:	53.16	:	59.81	71.39	:
% SMEs (EU Digital Decade target by 2030: 90%)	:	:	:	:	53.21	:	40.56	39.85	:
Data analytics adoption	:	:	:	:	37.12	39.80	40.82	46.69	:
% enterprises (EU Digital Decade target by 2030: 75%)	:	:	:	:	3.68	7.41	10.37	19.95	:
Cloud adoption	:	:	:	:	3.68	7.41	10.37	19.95	:
% enterprises (EU Digital Decade target by 2030: 75%)	:	:	:	:	3.68	7.41	10.37	19.95	:
Artificial intelligence adoption	:	:	:	:	3.68	7.41	10.37	19.95	:
% enterprises (EU Digital Decade target by 2030: 75%)	:	:	:	:	3.68	7.41	10.37	19.95	:
Academia-business collaboration									
Public-private scientific co-publications as % of total number of publications	9.32	9.66	10.66	10.78	10.72	9.97	:	7.62	:
Public expenditure on R&D financed by business enterprises (national) as % of GDP	0.06	0.03	0.01	0.01	0	:	:	0.06	0.02
Public support for business innovation									
Total public sector support for BERD as % of GDP	0.26	0.35	0.24	0.19	0.14	:	:	0.21	:
R&D tax incentives: foregone revenues as % of GDP	0.16	0.15	0.04	0.0	0.0	:	:	0.10	0.16
BERD financed by the public sector (national and abroad) as % of GDP	0.10	0.20	0.20	0.150	0.10	:	:	0.11	:
Financing innovation									
Venture capital (market statistics) as % of GDP (calculated as a 3-year moving average)	0.01	0.04	0.08	0.08	0.05	0.03	:	0.06	:
Seed stage funding share (% of GDP)	0	0	0.02	0.02	0.01	0	:	0.01	:
Start-up stage funding share (% of GDP)	0	0.03	0.04	0.03	0.03	0.02	:	0.03	:
Later stage funding share (as % of GDP)	0.01	0.01	0.01	0.02	0.02	0	:	0.03	:
Innovative talent									
New graduates in science & engineering per thousand population aged 25-34	6.86	10.75	17.7	8.41	10.4	9.1	:	16.8	:
Graduates in the field of computing per thousand population aged 25-34	1.48	1.29	4.5	3.3	4.12	4.04	:	3.84	:

(1) A legutóbbi rendelkezésre álló évre vagy arra az évre vonatkozó uniós átlag, amelyben a legtöbb országot szerepel.

Forrás: Eurostat, Közös Kutatóközpont, OECD, Science-Metrix (Scopus adatbázis), Invest Europe, európai innovációs eredménytábla

A magyar vállalkozások továbbra is nehéz üzleti környezettel szembesülnek, annak ellenére, hogy az országot számos jellemző – különösen központi földrajzi elhelyezkedése és az EU-ban a legalacsonyabb társasági adó (9 %) – vonzó beruházási helyszínné teszi. A 2025-ös országspecifikus ajánlások arra hívták fel Magyarországot, hogy javítsa a szabályozási keretet, és fokozza a versenyt az áruk és a szolgáltatások piacán – különösen a kiskereskedelemben – a következők révén: kerülje az önkényes adminisztratív beavatkozásokat, a meghatározott vállalkozások számára indokolatlan előnyt biztosító vagy hátrányt okozó, adott jogalanyokra szabott jogszabályok alkalmazását és a piactorzító, államilag támogatott tranzakciókat, valamint csökkentse a feltétlenül szükséges mértékre a veszélyhelyzeti intézkedések alkalmazását, összhangban az egységes piac és a jogállamiság alapelveivel. A vállalkozások jövőképe pesszimista, a vállalkozásalapítási arányok alacsonyak, a megszűnések magasak, a meglévő vállalkozások pedig olyan korlátokkal szembesülnek, mint a magas energiaárak, a megfelelő szakképzett munkaerő hiánya és az egyre késedelmesebb fizetések. Az Európai Beruházási Bank 2025. évi beruházási felmérése (EIBIS) szerint a beruházó magyar vállalkozások aránya (76 %) elmarad az uniós átlagtól (86 %). A magyar vállalkozások a 2022. évi EIBIS-felmérés óta nem számítanak a beruházások növekedésére, és pesszimisták az ágazatuk politikai, szabályozási és gazdasági környezetével, valamint üzleti kilátásaival kapcsolatban. A szabályozás, az eseti adóztatás és az instabil üzleti környezet továbbra is akadályozza a versenyt és az innovációt.

A5.1. ábra: **Bruttó hozzáadott érték NACE nemzetgazdasági ágak szerinti bontásban Magyarországon (belső kör) és a 27 tagú EU-ban (külső kör)**



Forrás: Eurostat

Üzleti dinamika

Magyarország erős ipari bázissal rendelkezik, amely a bruttó hozzáadott érték 22%-át adja. A gazdasági teljesítmény szorosan kötődik a nemzetközi ellátási láncok stabilitásához és – különösen az EU tekintetében, ahová a teljes export 80 %-a irányul – a kereskedelmi kapcsolatokhoz. Az elektromosjármű-akkumulátorok gyártása és az informatikai elektronika mellett döntő szerepet játszik a gépjárműipar, amely a teljes export több mint 21 %-át és a GDP 5 %-át állítja elő. A magyar gazdaság nagymértékben függ az akkumulátor- és autógyártástól, amely a feldolgozóipar több mint 30 %-át teszi ki. A kkv-k az összes vállalkozás 99,9 %-át, a munkaerő 70 %-át képviselik, és a gazdaság teljes bruttó hozzáadott értékének 56,8 %-át termelik meg.

Üzleti környezet

A magyar üzleti környezet viszonylag vonzó helyszín az üzleti tevékenység folytatásához, de számos kihívással néz szembe. Az IMD globális versenyképességi rangsorában Magyarország a 46. helyen áll, ami 6 hellyel jobb, mint 2024-ben, de még mindig elmarad a 2020–2022-es teljesítménytől. Az előrelépés



nagyrészt annak köszönhető, hogy az ország viszonylag jó teljesítményt nyújt az árversenyképesség és a nemzetközi kereskedelem kategóriáiban. Továbbra is kihívást jelent az állami döntéshozatal átláthatóságának, kiszámíthatóságának és elszámoltathatóságának fokozása, az állami beavatkozás és a bürokrácia csökkentése a gazdaságban, valamint a kkv-k államilag támogatott innovációs és fejlesztési alapokhoz való hozzáféréseinek javítása.

A magyar munkatermelékenység továbbra is jóval az uniós átlag alatt van. 2025-ben a munkatermelékenység az uniós súlyozott átlag mintegy 71 %-át tette ki, így Magyarország a 20. helyen állt az uniós tagállamok között ⁽⁸⁹⁾. A termelékenység ágazatonként jelentősen eltér: az ipar és az építőipar e tekintetben rosszul teljesít, ami nagy valószínűséggel a nemzetközi piacoknak való kitettség hiányát tükrözi. A nemzetközi irányultságú (nagy) cégek jól teljesítenek, míg a hazai kkv-k kevésbé.

A vállalkozásalapítások aránya alacsony, különösen azokban az ágazatokban, ahol meghatározó az állami tulajdon. A cégbejegyzések 2025 folyamán és ötéves átlagban is tartósan jóval elmaradtak az uniós átlagtól ⁽⁹⁰⁾. A csődbejelentések száma 2025 folyamán a második legmagasabb volt az EU-ban. Az átlagosnál alacsonyabb vállalkozásalapítási arányokat súlyosbítja, hogy az átlagnál alacsonyabb arányban maradnak fenn az első öt évben az új vállalkozások, ami nem független néhány állami tulajdonú vállalatnak a versenyt, az innovációt és a kutatást korlátozó erőteljes jelenlététől.

A beruházások legfőbb akadálya a jövővel kapcsolatos bizonytalanság (74 %, szemben a 83 %-os uniós átlaggal). Bár a magyar vállalkozások általában kevesebb beruházási akadályt látnak, mint az uniós átlag, más

akadályok továbbra is fennállnak. Míg 2025-ben az energiaköltségek a vállalkozások 57 %-a számára jelentettek akadályt, ez 18 százalékponttal alacsonyabb volt az uniós átlagnál (75 %), és az előző évekhez képest csökkent (a regionális helyzetet lásd a versenyképes régiókról szóló mellékletben). A magyar vállalkozások 52 %-a említi akadályként a képzett munkaerő hiányát, szemben a 79 %-os uniós átlaggal ⁽⁹¹⁾.

A vállalkozások egyre több problémával szembesülnek a késedelmes fizetések miatt.

A késedelmes fizetések a magánszektorban és az állami szektorban egyaránt növekednek, és meghaladják az uniós átlagot (lásd az A2.1. táblázatot). A késedelmes fizetéseket tapasztaló kkv-k aránya (44 %) az uniós átlag alatt van (48 %). Az EKB/EB SAFE felmérése azonban azt mutatja, hogy a kifizetési teljesítmény 2024-ben jelentősen romlott: a megkérdezett vállalatok 53 %-a számolt be a magán- vagy állami ügyfelek késedelmes fizetéseivel kapcsolatos problémákról, ami az előző évhez képest kilenc százalékpontos növekedést jelent. Ez a 2021. évi alacsony, 35 %-os szintről folyamatosan nőtt, és közel 20 százalékpontos emelkedést mutat. Az Intrum-felmérés az átlagos fizetési idők növekedéséről is beszámol, mind a magánvállalkozások közötti, mind a magánvállalkozások és a közszféra közötti tranzakciók esetében. Magyarországon a magánvállalkozások közötti ügyletek elszámolása 2024-ben átlagosan 60 napot vett igénybe – 5 nappal hosszabb időt, mint 2023-ban –, míg az állami ügyfelek átlagosan 70 napon belül fizették ki a számlákat, ami az előző évhez képest 6 napos növekedést jelent.

A túlszabályozás, az eseti adóztatás és az instabil üzleti környezet továbbra is akadályozza a piacra lépést, a versenyt, az innovációt és a termelékenység növelését.

Ami Magyarországnak az önkényes adminisztratív beavatkozások elkerüléséről szóló 3. országspecifikus ajánlását illeti, a

⁽⁸⁹⁾ [Termelékenységi tendenciák a nemzeti számlák fő mutatóinak felhasználásával – Statistics Explained – Eurostat.](#)

⁽⁹⁰⁾ Cégbejegyzési és csődindex NACE szerinti bontásban.

⁽⁹¹⁾ [Az EBB 2025. évi beruházási felmérése: Magyarország – összefoglaló.](#)

kormány továbbra is közvetlenül korlátozza a piaci versenyt bizonyos ágazatokban (pl. autópálya-karbantartás és -fejlesztés, kiskereskedelmi értékesítés), vagy amikor bejelenti a külföldi ellenőrzés alatt álló vállalatok kizárását bizonyos ágazatokból. A verseny hiányának negatív következményei közé tartozik az innováció alacsony szintje, a lassú digitalizáció és az inflációs nyomás.

2025-ben számos változtatást vezettek be, amelyek hatással vannak az üzleti környezetre. A jogszabályok számos, korábban veszélyhelyzeti rendeletekben szabályozott rendelkezést emeltek törvényi szintre, többek között a banki extraprofitadót, a kőolajtermékek előállítóira kivetett különadót, a biztosítási pótdadót és a kiskereskedelmi adót.

A kiskereskedelmi adóra vonatkozó szabályok 2025-ös változásai tovább büntethetik a külföldi vállalatokat. Magyarország kiskereskedelmiadó-rendszere meredeken progresszív árbevétel-alapú adókat vet ki az integrált csoportként vagy kapcsolt vállalkozásként működő külföldi irányítású kiskereskedelmi vállalkozásokra. A franchise-rendszerben működő belföldi kiskereskedőket kevésbé terheli adó, mivel forgalmuk nem konszolidált. Ez a struktúra megakadályozza, hogy a külföldi vállalkozások az adóterhek csökkentése érdekében átszervezzék működésüket, és korlátozza letelepedési jogukat. A veszélyhelyzeti rendelet törvénybe foglalása mellett az (online és offline) kiskereskedők adóalapja meghatározásának módszerében bekövetkező változások jelentős hatással lesznek, különösen a Magyarországon fiókteleppel nem rendelkező kiskereskedelmi tevékenységet folytató külföldi vállalatokra. Az adószámítás alapjául nemcsak a magyarországi értékesítésből származó nettó árbevétel, hanem a teljes bevétel (a Magyarországon és külföldön realizált értékesítés) szolgál. Ez azt jelenti, hogy a Magyarországon keletkezett értékesítési árbevétel a korábbinál magasabb tényleges adómértékkel adózik, és jelentős adminisztratív és pénzügyi terheket ró a platformüzemeltetőkre. A platformüzemeltetők

immár adóalanynak minősülnek. A platformüzemeltető olyan szervezet, amely platformot (például weboldalt vagy alkalmazást) biztosít eladók számára, lehetővé téve számukra, hogy árukat értékesítsenek.

A 400 m²-nél nagyobb üzletek létrehozásának vagy átalakításának feltételei kiszámíthatatlanok és átláthatatlanok. Azok a szabályok, amelyek a termékárakra (2022–2023-tól), a promóciós követelményekre (2023–2024-től) és az árresekre (2025-től) vonatkoznak, hatással vannak a külföldi kiskereskedők életképességére. Az Európai Unió Bírósága 2024. szeptember 12-én a C-557/23. sz. ügyben úgy határozott, hogy az egyes mezőgazdasági termékek maximális eladási árát és az ilyen termékek meghatározott mennyiségének értékesítésre való felkínálására vonatkozó kötelezettséget meghatározó magyar intézkedések megsértették az (EU) 2021/2117 rendelettel módosított, a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról szóló 1308/2013/EU rendeletet. Ami Magyarországnak a termékpiacokon és a szolgáltatások terén – különösen a kiskereskedelemben – a verseny fokozására vonatkozó 3. országspecifikus ajánlását illeti, a kormány 2025-ben tovább szigorította a „plázastop” törvényt, előírva, hogy nemcsak a kiskereskedelmi árusítóhely megnyitásához van szükség a hatóságok engedélyére, hanem az árusítóhely bérletéhez és belső elrendezésének megváltoztatásához is.

Az önálló vállalkozók alacsonyabb adóalapja és a kkv-k adóterhének enyhítése támogatja a kisvállalkozásokat. Az önálló vállalkozói tevékenységet folytató adófizetők jelenleg csökkentett adóköteles jövedelemmel rendelkeznek, és a társadalombiztosítási járulékalap kiszámítása is egyszerűsödött esetükben, ami javította a kiszámíthatóságot és az átláthatóságot. Kiterjesztésre került a magyar kisvállalkozói adórendszer alkalmazására jogosultak köre. Az árbevételre, a mérlegfőösszegre és a foglalkoztatottak számára vonatkozó magasabb küszöbértékek

több vállalkozás számára teszik lehetővé, hogy növekedésükkel párhuzamosan bekapcsolódjanak a rendszerbe, vagy benne maradjanak. Ez várhatóan enyhíti a növekvő kkv-k adóterheit.

Magyarország jól teljesít a digitális konnektivitási infrastruktúra kiépítése és használata terén. A fogyasztóig vezetett üvegszálas hálózati (FTTP) lefedettség 2024-ben elérte a 79,9 %-ot, ami jóval meghaladja az uniós átlagot (69,2 %). A vidéki területeken a lefedettség meghaladta az uniós átlagot (68,54 %, EU: 58,78 %). Az 5G-lefedettség 2024-ben elérte a 85,6 %-ot, de a 94,3 %-os uniós átlag alatt maradt. A vidéki területeken élő háztartások esetében Magyarország 5G-lefedettsége 2024-ben 57,9 % volt, ami elmarad az EU-ban mért 79,57 %-tól. Magyarország a középfrekvenciás 5G-lefedettség tekintetében is elmarad az uniós átlagtól (HU: 53,4 %, EU: 67,72 %), ugyanakkor erőteljes lendületet mutat az 5G bevezetése terén.

A széles sávú szolgáltatások elterjedtségére vonatkozó mutatók a vezetékes hálózat esetében kiválóak, de a mobilszolgáltatások esetében elmaradnak az uniós átlagtól. 2024-ben Magyarországon a vezetékes széles sávú előfizetések 88,4 %-a volt legalább 100 Mbps sebességű, ami meghaladta az EU-s 71,9 %-ot. Az 1 Gbps vagy annál nagyobb sebességű internet-előfizetések Magyarországon szintén meghaladják az uniós átlagot (HU: 39,8 %, EU: 22,25 %). A már üvegszálas hálózattal ellátott településekre vonatkozó adatok alapján a rézvezetékes hálózat lecserélése terén haladás tapasztalható, jóllehet az ország nem tűzött ki határidőt a befejezésre. A száloptikai hálózatokra való tömeges átállás figyelhető meg az ország egész területén, amit a szolgáltatás széles körű elérhetősége tesz lehetővé. Az 5G SIM-kártyákat használó népesség aránya 2024-ben 20,8 % volt, ami alacsonyabb, mint az EU-s 35,6 %.

Egységes piac

Magyarország nyitott gazdaság, amely nagymértékben integrálódott az egységes piacba. Az uniós kereskedelmi integráció mutatója (EU-n belüli behozatal + EU-n belüli kivitel / GDP) 2025-ben 51,5 % volt, ami jelentősen meghaladja az uniós átlagot (40,7 %). Magyarország nagymértékben támaszkodik uniós beszerzésekre. A hozzáadott érték 27,3 %-a az EU többi országából származó beszerzésekre épül, szemben a 19,7 %-os uniós átlaggal. Az exportáló kkv-knak csupán 19 %-a exportált az EU-n kívülre (az uniós átlag 41 %).

Az egységes piacot érintő szabályozási és adminisztratív akadályok hatással vannak az áruk és szolgáltatások kereskedelmére és a letelepedés szabadságára. A vállalkozások arról számolnak be, hogy a csomagolásra, a címkézésre és a hulladékra vonatkozó szabályok, például az élelmiszer-pazarlásra vonatkozó diszkriminatív követelmények⁽⁹²⁾, továbbá a kiterjesztett gyártói felelősségre vonatkozó megterhelő előírások megfelelési akadályokat teremtenek, és méret alapján különbséget tesznek az élelmiszer-kiskereskedők között, ami aránytalanul érinti a külföldi gazdasági szereplőket. Az üzleti szolgáltatások területén fennálló akadályok felszámolása terén korlátozott előrelépés történt. Jelentős akadályok nehezítik a külföldiek belépését a jogi szolgáltatások piacára⁽⁹³⁾. Magyarország nem válaszolt a Bizottság 2025 decembere és 2026 februárja között végzett felmérésére, amely a Bizottság által 2021-ben kiadott reformajánlások végrehajtására vonatkozott⁽⁹⁴⁾. A szakmai képesítések elismerése hosszadalmas és

⁽⁹²⁾ [EuroCommerce-jelentés](#).

⁽⁹³⁾ [OECD szolgáltatáskereskedelem-korlátozotttsági mutató](#).

⁽⁹⁴⁾ Az Európai Bizottság közleménye a szakmai szolgáltatások szabályozására vonatkozó reformajánlások aktualizálásáról, 2021., COM(2021) 385, 2021.7.9., [Eur-lex.europa.eu](#).

túlzottan bürokratikus. Emellett Magyarországon az egyik legnagyobb a szabályozott szakmák száma.

Az egységes piacon forgalomban lévő termékek megfeleltetése⁹⁵ kulcsfontosságú a jogkövető vállalatok egyenlő versenyfeltételeinek és a fogyasztók biztonságának biztosításához.

Magyarországon 2019-hez képest nőtt a piacfelügyeleti vizsgálatok száma. 2025-ben a nemzeti hatóságok az uniós piacfelügyeleti rendszerben (ICSMS) egymillió lakosra vetítve összesen 117,8 vizsgálatról számoltak be, ami alacsonyabb, mint a 136,2-es uniós mediánérték. Az értesítések száma abszolút értékben továbbra is korlátozott, ami az ICSMS-rendszer és a nemzeti informatikai rendszer közötti interoperabilitás elégtelenségéből is eredhet. A piacfelügyeleti rendelet közelgő felülvizsgálata az ICSMS-t teljesen interoperabilis uniós digitális platformmá fogja fejleszteni.

A nemzeti szabványügyi testületek biztosítják az európai szabványosítási rendszer hatékony működését, és segítenek felszámolni az olyan strukturális akadályokat, mint a „rettegett tíz”. A tények azt mutatják, hogy a Magyar Szabványügyi Testület (MSZT) tartós erőforrás-korlátokkal szembesül, ami lassíthatja a szabványosítási folyamatokat, és korlátozhatja az érdekelt felek részvételét. Meg kell erősíteni az MSZT pénzügyi és humán kapacitását. Célzott beruházások nélkül fennáll a veszélye annak, hogy Magyarország lemarad a szabványosítás terén, ami végső soron gyengíti az ipari versenyképességet és az egységes piacon rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázására való képességet.

Az állami beavatkozást lehetővé tevő hatáskörök bővítése kedvezőtlenül érinti a

⁽⁹⁵⁾ Az [egységes piaci stratégiában](#) („rettegett tíz”) és az [egységes piacról és a versenyképességről szóló 2026. évi jelentésben](#) kiemelt akadályok egyike.

beruházásokat. Ami Magyarország piactorzító, államilag támogatott ügyletekről szóló 3. országspecifikus ajánlását illeti, egy 2025. júniusi kormányrendelet felhatalmazza az államot arra, hogy blokkolja azokat az ügyleteket, amelyekben külföldi befektetők magyar vállalatokban kívántak részesedést vagy tulajdont szerezni, és megvásárolja a külföldi vevő által megszerezni kívánt eszközöket. Az állam akkor avatkozhat be, ha úgy ítéli meg, hogy nemzeti érdek forog kockán. Az új rendelet minden ágazatra kiterjeszti az állam elővásárlási jogát, ami azt jelenti, hogy a kormány bármely, külföldi befektetők által megszerezni kívánt magyar vállalatot felvásárolhat. A kormány a közelmúltban megakadályozta, hogy egy görög cég felvásároljon egy nagy tejfeldolgozó vállalatot. A piaci beavatkozás számos ágazatban továbbra is fennáll, rontva az üzleti környezetet, és gátolva az EU-ból és azon kívülről érkező beruházásokat. Ez azt eredményezi, hogy kevésbé hatékony állami tulajdonú vállalatok vagy kormányzati kapcsolatokkal rendelkező magáncégek vásárolnak fel vállalatokat.

Egyes vállalatok és iparágak hátrányos megkülönböztetésben részesülnek a különadók, az árplafonok és a rövid határidővel és előzetes konzultáció nélkül bevezetett szabályozások miatt. Az olyan korlátozások, mint a kiskereskedelmi árbeavatkozások, a célzott hozzájárulások (a Tej Terméktanácsnak a nem magyar tej esetében fizetendő hozzájárulás) és a minimális kötelező termékkészletek aránytalan pénzügyi és működési terheket rónak a külföldi kereskedőkre, ami visszatartja őket a piaci részvételtől ⁽⁹⁶⁾. Ami Magyarországnak az egységes piac alapelveinek betartásáról szóló 3. országspecifikus ajánlását illeti, az Európai Unió Bíróságának a C-144/24. sz. ügyben hozott ítélete szerint a letelepedés szabadságát sértő árplafonok és kapcsolódó bányajáradékok, valamint az építési termékek gyártását és

⁽⁹⁶⁾ [EuroCommerce-jelentés](#).

kivételét érintő C-499/23. sz. ügyben hozott bírósági ítélet szerint az áruk szabad mozgását sértő exportkorlátozások, valamint a biztosító- és gyógyszeripari vállalatokra kivetett megnövelt adók továbbra is fennállnak. A bányászati ágazatban további versenyellenes gyakorlatok figyelhetők meg, különösen a homok- és kavicsbányákra vonatkozó átláthatatlan és diszkriminatív közbeszerzési eljárások révén ⁽⁹⁷⁾.

Magyarország sorozatban a negyedik éve az átlagnál rosszabban teljesít az egységes piaci jogszabályok végrehajtása terén. Az 1,1 %-os átültetési deficit (az összes át nem ültetett irányelv százalékos aránya) összhangban volt az uniós átlaggal, de meghaladta az EU Tanácsa által meghatározott 1 %-os célt. A megfelelési hiány (az összes helytelenül átültetett irányelv százalékos aránya) 2025 végén 2,8 % volt (az uniós átlag 1,1 %), szemben a tíz évvel korábbi 0,4 %-kal. E tekintetben Magyarország jelenleg a legrosszabbul teljesítő uniós tagállam. Magyarországgal szemben 41 kötelezettségszegési eljárás volt folyamatban – és ez a szám három éve nem változik –, ami messze meghaladja a 25-ös uniós átlagot. Csak a kötelezettségszegési eljárások átlagos időtartama (39,7 hónap) mutat kedvezőbb képet, mint az uniós átlag (44,5 hónap). 2025-ben Magyarország az általa vezető központként kezelt SOLVIT-ügyek 83,7 %-át rendezte, ami valamivel elmarad a 84,6 %-os uniós átlagtól. Magyarország nem vesz részt aktívan olyan uniós kezdeményezésekben, mint az egységes piac szabályainak érvényesítésével foglalkozó munkacsoport, amelynek célja az egységes piac működésének javítása.

Magyarország nem írta alá az Egységes Szabadalmi Bíróság létrehozásáról szóló megállapodást, és első lépésként nem is csatlakozott a megerősített együttműködési kerethez. A Magyarországon letelepedett vállalkozások szabadon használhatják azokat a

találmányokat, amelyek Magyarországon jóvá nem hagyott európai szabadalmi oltalom alatt állnak. Ugyanakkor a magyar vállalkozások egységes hatály iránti kérelmet nyújthatnak be európai szabadalmaikra. Azáltal, hogy nem írja alá a megállapodást, Magyarország tisztességtelen előnyhöz juttatja vállalkozásait, ami árt az egységes piacon belüli versenynek, gyengíti az egységes európai szabadalmi rendszert (az egységes szabadalmak Magyarországon nem állnak oltalom alatt), és csökkenti az innovációs ösztönzőket (a vállalkozásoknak fizetniük kell azért, hogy szabadalmukat Magyarországon oltalomban részesítsék, vagy azt kockáztatják, hogy szabadalmukat ingyenesen használják). Ez káros a versenyképességre, az innovációra és a növekedésre nézve.

Magyarország közbeszerzési piaca élénk, a közbeszerzések éves értéke 2025-ben meghaladta a 10,8 milliárd EUR-t, ami a GDP több mint 5 %-ának felel meg. Évente több mint 40 000 pályázatot írnak ki, a legtöbbet az építőiparban, az egészségügyben, az informatikában és a közszolgáltatások piacán.

Magyarország következetesen javította az egyajánlatos közbeszerzések arányát: ezek részaránya a 2021. évi 40 %-ról 2025-ben 24 %-ra csökkent ⁽⁹⁸⁾. A közbeszerzési teljesítmény értékelése azonban azt mutatja, hogy az egyajánlatos közbeszerzés továbbra is tartós probléma számos kulcsfontosságú piacon. A hosszú távú tendenciákat tekintve a leginkább érintett ágazatok az áru fuvarozási és személyszállítási szolgáltatások, az informatikai szolgáltatások, valamint az orvostechikai eszközök, a gyógyszerek és a testápolási termékek beszerzése, amelyek esetében a korlátozott verseny inkább strukturális, mint alkalmi jellegűnek tűnik. Emellett az ugyanazon tényleges tulajdonos tulajdonában álló vállalatokkal kötött keretmegállapodások aránya is nőtt. Tekintettel arra, hogy a keretmegállapodásokat általában hosszabb

⁽⁹⁷⁾ INFR(2025)2051. számú kötelezettségszegési eljárás.

⁽⁹⁸⁾ Ez átlagosnak tekinthető a tagállamok körében.

időtartamra kötik, ez a megközelítés különösen erős hatást gyakorol a tisztességes versenyre, mivel hosszabb időn keresztül korlátozza más potenciális ajánlattevők piacra jutását, megszilárdítva a piaci koncentrációt egyes nagy értékű szegmensekben ⁽⁹⁹⁾. A hosszadalmas döntéshozatali eljárások még inkább aláássák a közbeszerzési rendszer hatékonyságát és vonzerejét. Az ajánlatok (vagy részvételi jelentkezések) beérkezésének határideje és a szerződés odaítélése között átlagosan 109 nap telik el.

Bár a fenti megállapítások strukturális kihívásokra utalnak, a 2024–2025-ös időszakban bekövetkezett egyes fejlemények a verseny javítására irányuló erőfeszítéseket jeleznek. Így van ez különösen a fent azonosított ágazatokban (közlekedési szolgáltatások, informatikai szolgáltatások, orvostechikai eszközök, gyógyszerek és testápolási termékek beszerzése), amelyek közül kettőt Magyarország az 1082/2024. (III. 28.) Korm. határozat alapján kiválasztott az egyajánlatos közbeszerzés okaira vonatkozó célzott ágazati vizsgálatokra ⁽¹⁰⁰⁾. Ezek célja egyrészt az alacsony mértékű verseny okainak feltárása, másrészt ajánlások megfogalmazása a mögöttes problémák orvoslására, jelezve annak intézményi szintű elismerését, hogy az egyajánlatos közbeszerzés kockázatot jelent a hatékonyságra és a közpénzek ár-érték arányára nézve. Az orvostechikai eszközökről szóló jelentés arra a következtetésre jutott, hogy az egyajánlatos közbeszerzések aránya 2021 és 2023 között csökkent a diagnosztikai orvostechikai képalkotó berendezések piacán, és ajánlásokat terjesztett elő ennek kezelésére. 2025 márciusában módosították a közbeszerzésekben a verseny szintjének növelését célzó cselekvési tervet hat további intézkedés bevezetése érdekében. Ezek egyike azon ajánlatkérő szervek megerősített

felügyelete, amelyek gyakran használnak egyszerűsített, rugalmasabb eljárásokat az uniós értékhatár alatti közbeszerzések esetében. Egy másik kulcsfontosságú intézkedés a közbeszerzési szakma professzionalizálására irányuló stratégia kidolgozására vonatkozó kötelezettségvállalás.

A vállalkozások az uniós átlagnál magasabb korrupciós kockázatot érzékelnek a közbeszerzések terén. Magyarországon a vállalkozások 74 %-a (uniós átlag: 58 %) tartja a testreszabott, egy vállalatra kialakított közbeszerzési feltételeket, és 66 %-a (uniós átlag: 51 %) az összejátszással kísért ajánlattételt „nagyon elterjedt” vagy „meglehetősen széles körben elterjedt” gyakorlatnak. A közbeszerzési eljárásban tapasztalattal rendelkező és abban részt vevő vállalatok 36 %-a véli úgy, hogy a korrupció a gyakorlatban megakadályozta őket abban, hogy közbeszerzési pályázatot vagy közbeszerzési szerződést nyerjenek (uniós átlag: 25 %). A vállalkozásoknak csupán 28 %-a véli úgy, hogy a közbeszerzési jogorvoslati szerv (Közbeszerzési Döntőbizottság) függetlenségének mértéke „nagyon magas” vagy „meglehetősen magas” a közbeszerzési ügyek felülvizsgálata során. A korrupció kockázatának kitett ágazatok nagyrészt változatlanok maradtak, így továbbra is magasak a kockázatok az építőiparban, az egészségügyben, az informatikában és a kommunikációs szolgáltatásokban. Az érdekelt felek a koncessziós szerződések túlzott alkalmazása miatt megnövekedett korrupciós kockázatokról számolnak be, és jelzik, hogy számos keretmegállapodást egyetlen ajánlattevővel kötöttek meg ⁽¹⁰¹⁾. A központi beszerző szervek által kötött keretszerződések egyes gazdasági szereplők számára lehetővé tették, hogy piacvezetővé váljanak, illetve hogy versenytársaik kárára erőfölényt szerezzenek,

⁽⁹⁹⁾ Európai Bizottság: [Evaluation of Transparency and Integrity \(Az átláthatóság és integritás értékelése\)](#).

⁽¹⁰⁰⁾ [Gyorsított ágazati vizsgálatokat indít a GVH az egyajánlatos közbeszerzések okainak feltárására – GVH.](#)

⁽¹⁰¹⁾ CRCB (2026): [The New Trends of Corruption Risk in Hungarian Public Procurement from January 1998 to September 2025](#) (Új trendek a magyar közbeszerzési korrupciós kockázatokban, 1998 január – 2025 szeptember).

potenciálisan kiszorítva a kkv-k ajánlatait. Továbbra is aggodalomra ad okot a közbeszerzési eljárások során alkalmazott részrehajlás és a politikai kapcsolatokkal rendelkező vállalkozásoknak történő szelektív odaítélés, ami növeli a korrupció kockázatát.

A jogszabályi változások korlátozzák a közbeszerzési szakma professzionalizálásának megerősítésére irányuló erőfeszítéseket.

A professzionalizálást a 2021–2025-ös időszakra szóló nemzeti közbeszerzési stratégia tűzte zászlajára egyik célkitűzésként, és azt képzési, tanúsítási és ösztönző intézkedések révén kívánta megvalósítani. Az előrehaladást azonban a szabályozás széttagoltsága és a kapacitásbeli hiányosságok akadályozták. A közelmúltbeli jogszabályi változások korlátozták az akkreditált közbeszerzési tanácsadók szerepét, csökkentve az eljárásstervezés és a vitarendezés közötti folytonosságot, és növelve a jogbizonytalanságot, különösen a személyi állomány szűkösségével összefüggésében. Bár léteznek képzési és tanúsítási rendszerek, ezek nem ellensúlyozzák teljes mértékben a tapasztalt szakemberek növekvő hiányát, ami rávilágít arra, hogy egyértelműbb szakmai szerepekre és koherensebb kapacitásépítési támogatásra van szükség ⁽¹⁰²⁾. Jelenleg a kihívások kezelése és a közbeszerzés digitalizálásának felgyorsítása érdekében folyamatban van egy új, integráltabb és felhasználóbarátabb e-közbeszerzési rendszer kidolgozása (többek között a helyreállítási és rezilienciaépítési terv egyik intézkedéseként).

Magyarország e-közbeszerzési rendszere (EKR) javította az átláthatóságot, különösen a szerződés odaítéléséről szóló, géppel olvasható tájékoztatók révén. A rendszer azonban továbbra sem szolgáltat teljes körű, átfogó és következetesen géppel olvasható közbeszerzési adatokat, különösen a központosított közbeszerzések és

keretmegállapodások esetében. Az 1086/2025. (III. 31.) Korm. határozat kifejezetten előírja az EKR felhasználói felületének és az információkhoz való hozzáférésnek a javítását, és a nemzeti versenypolitikai cselekvési terv keretében 2025 közepéig határidőket állapít meg a rendszermódosítások bevezetésére. Ezek a fejlemények Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervének szélesebb körű digitalizációs és átláthatósági célkitűzéseihez kapcsolódnak, amelyeket nem hajtottak végre teljes mértékben.

A zöld közbeszerzés pozitív irányba mozdult el.

Bár folyamatban van egy szakpolitikai keret és eszközrendszer kidolgozása, a fenntarthatóságorientált stratégiai közbeszerzések szintje továbbra is szerény és egyenetlen. A környezetvédelmi kritériumokat ritkán alkalmazzák. A legfrissebb teljesítményadatok szerint a közbeszerzési eljárások kevesebb mint 10 %-a tartalmazott környezetvédelmi szempontokat 2019 és 2023 között, és 2023-ban az eljárások mindössze 0,6 %-ában alkalmaztak életciklusköltség-számítást. Ez a meglévő nemzeti célok és az azok előmozdítását célzó iránymutatások ⁽¹⁰³⁾ ellenére is így van, ami azt mutatja, hogy a szakpolitika és a gyakorlat nem fedi egymást. Annak ellenére, hogy Magyarország jelenleg rendelkezik zöld közbeszerzési stratégiával (2022–2027) és egyes 2025-ös pályázatok esetében a környezetvédelmi kritériumokra vonatkozó kormányzati követelményekkel, az ajánlatkérő szervek a korlátozott szakértelem, a módszertani összetettség, valamint a költségekkel és az ellenőrzésekkel kapcsolatos aggályok miatt kihívásokkal szembesülnek e szabályok alkalmazása terén. Kapacitásépítési rendezvényeket szerveznek, mivel a hatóságok számára nehézséget jelent a gyakorlati végrehajtás ⁽¹⁰⁴⁾. A Közbeszerzési Hatóság zöld

⁽¹⁰²⁾ [Integritás Hatóság \(2024\): A magyar közbeszerzési rendszer integritáskockázat-értékelési jelentése.](#)

⁽¹⁰³⁾ Európai Bizottság (2024): „Sustainable public procurement: current status and environmental impacts” (Fenntartható közbeszerzés: a jelenlegi helyzet és a környezeti hatások)

⁽¹⁰⁴⁾ [Improving contracting authorities' competences in life-cycle costing and green public procurement through the use of digital tools in Hungary \(Az ajánlatkérő szervek](#)

közbeszerzési kompetenciaközpontként működik, és konkrét termékkategóriákra vonatkozó iránymutatásokat és gyakorlati eszköztárakat dolgozott ki, míg a közelmúltbeli kormányrendeletek (pl. 235/2024. (VIII. 8.) Korm. rendelet) 2025-től kötelező környezetvédelmi követelményeket vezetnek be egyes közbeszerzési területeken.

Magyarország e-közbeszerzési környezete és adatminőségi problémái rávilágítanak arra, hogy interoperábilis rendszerekre, egységes normákra és határozottabb adatkormányzásra van szükség.

Magyarország központosított e-közbeszerzési szolgáltatása lehetővé teszi a gazdasági szereplők számára, hogy egyetlen rendszeren keresztül férjenek hozzá az összes nemzeti közbeszerzési eljáráshoz. A határokon átnyúló közbeszerzésekkel kapcsolatos problémák azonban bonyolítják a helyzetet, és akadályozzák a más tagállambeli vállalkozások részvételét. Az egyszeri adatszolgáltatás elvét csak részben hajtják végre (lásd: 7. melléklet), és az összetett közbeszerzési eljárások esetében PDF- és Excel-dokumentumokra támaszkodnak. A más tagállamokbeli vevők továbbra sem férnek hozzá digitálisan a releváns bizonyítékokhoz. Egy célzott közbeszerzési adatgyűjtési és -elemzési kormányzati szolgáltatás létrehozása lehetővé tenné a közbeszerzési életciklus hatékonyabb adatvezérelt felügyeletét ⁽¹⁰⁵⁾.

Ipar és gazdasági biztonság

Magyarország ipara jelentős mértékben függ az importált kritikus fontosságú

[kompetenciájának digitális eszközök használata révén történő javítása az életciklus-költségek meghatározása és a zöld közbeszerzés terén Magyarországon\) OECD.](#)

⁽¹⁰⁵⁾Az Európai Számvevőszék 28/2023. sz.

különjelentése: Közbeszerzés az Európai Unióban. A 2021. évvel záródó 10 évben csökkent a verseny a kivitelezési munkálatokra, az árukra és a szolgáltatásokra odaítélt szerződéseknél. [Az Európai Számvevőszék 28/2023. sz. különjelentése: Közbeszerzés az Európai Unióban.](#)

nyersanyagoktól. Az importfüggőség 2023-ban meghaladta az uniós átlagot (27,8 %, 22 %-kal szemben), ami kiszolgáltatottá tette az országot az ellátási lánc zavaraiival szemben. 2018 és 2023 között a behozatali koncentrációs index 0,2 volt, ami enyhén meghaladta az uniós átlagot (0,18). Magyarország vezető szerepet tölt be a perlitgyártásban (az EU második, a világ hatodik legnagyobb gyártója), ugyanakkor számos alapvető anyag tekintetében hiányzik a belföldi termelés. Jelentős mennyiségű a behozatal többek között alumíniumból, kokszosítható szénből és folyópárból. Az újrafeldolgozás lehetőséget kínálhat a nyersanyagimport csökkentésére. Magyarországon 7,3 %-os a körforgásos anyagfelhasználási arány, ami alacsonyabb, mint az uniós átlag (12,2 %).

Az utóbbi időben nyomás alá kerültek az energiaigényes iparágak. Az energiaigényes iparágak a magyar feldolgozóipar bruttó hozzáadott értékének 11 %-át teszik ki. A nagy fogyasztók által fizetett villamosenergia-árak nagyon magas szintet értek el Magyarországon, ami nyomás alá helyezte az energiaigényes iparágakat. 2024-re csaknem egyharmadával csökkent a vegyipari termelés, valamint a fémalapanyagok és nemfém ásványi termékek gyártása (ld. a 2. ábrát).

Az ipari fogyasztók által fizetett energiaárak a 2022–23-as csúcserősséghez képest csökkentek, de továbbra is jóval meghaladják az uniós átlagot. A nem háztartási fogyasztók 26 %-kal többet fizetnek a villamos energiáért és 16 %-kal többet a gázért, mint az uniós átlag, részben a több közép- és kelet-európai uniós országgal fennálló összeköttetési problémák miatt. A teljes energiafogyasztás 18,3 %-át kitevő megújulóenergia-termelés növekszik, de még mindig elmarad az uniós átlagtól (24,6 %) (lásd még a megfizethető energiára való átállásról szóló 9. mellékletet).

A kormányzati politika célja, hogy Magyarországot a külföldi elektromosautó-

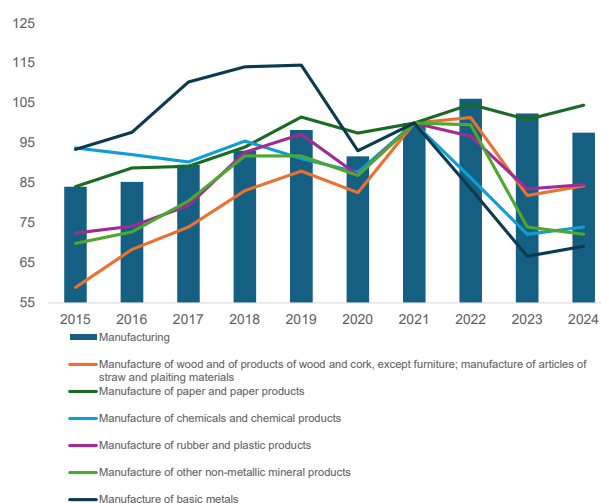
gyártók európai gyártási célpontjává tegye.

A társaságiadó-kulcsok egyes kijelölt gazdasági övezetekben alacsonyak. Az infrastruktúra-fejlesztési támogatások tőketámogatást nyújtanak, és a keleti régiókat célozzák meg. A költségek a növekvő munkaerőköltségek ellenére továbbra is alacsonyabbak a nyugat-európaihoz képest.

Magyarország legnagyobb ipari ágazata, a gépjárműipar számos kihívással néz szembe.

Az ágazat az ország teljes exportjának 25 %-át adja. Ennek motorját az ázsiai vállalatok beruházásai képezik. A CATL (Debrecen) kínai akkumulátoróriás 2026-ban kezdi meg a tömeggyártást 7,3 milliárd EUR-s beruházással létrehozott gyárában. A kihívást jelentő nemzetközi gazdasági környezet és a közelmúltbeli belföldi botrányok azonban kedvezőtlen hatással vannak az ágazatra. További kihívást jelentenek a növekvő munkaerőköltségek, a technológiai változások és a globális ellátási lánc korlátai. A szakképzett munkavállalókért folyó verseny bérinflációt okoz, és az ellátási lánc zavarai befolyásolhatják a termelési ütemtervet. Az alacsonyabb nemzetközi kereslet miatt az olyan jelentős szereplők, mint az Audi, a Mercedes és a BYD visszafogják a termelést vagy leépítik a személyi állományt. A Samsung gödi akkumulátorgyárában feltárt súlyos munkahelyi biztonsági hiányosságok jelentős hatást gyakorolhatnak a belföldi iparra.

A5.2. ábra: Feldolgozóipari termelés: összesen és kiválasztott ágazatok, index (2021 = 100), 2015–2024



Forrás: Eurostat

Magyarország még nem jelölt ki egyedüli kapcsolattartó pontot a nettó zéró iparról szóló rendelet vonatkozásában. Ennek kijelölése elengedhetetlen az érdekelt felek közötti kommunikáció és koordináció egyszerűsítéséhez, a kérelmek kezeléséhez és a stratégiai nettó zéró projektek előmozdításához. Magyarország egyetlen stratégiai nettó zéró projekttel rendelkezik, amely az újrafeldolgozott zöld acélra vonatkozik.

A5.1. táblázat: **Egységes piac és ipar**

Hungary								
POLICY AREA	INDICATOR NAME	2021	2022	2023	2024	2025	EU-27 average	
Business environment and investment								
Productivity and investment	Labour productivity (GDP per hour worked in PPP terms), % of EU27 ¹	68.5	69.4	70.6	71.2	70.6	100.0	
	Business investment (share of GDP) ¹	16.2	16.5	15.1	14.8	-	12.6	
	Public investment (share of GDP) ¹	6.2	5.3	5.4	4.4	-	3.9	
Business environment and simplification	Impact of regulation on long-term investment, % of firms reporting business regulation as a major obstacle ²	7.6	7.9	10.9	8.5	13.0	34.0	
SME liquidity	EIF Access to Finance for SMEs index - loans ³	0.13	0.27	0.22	0.16	-	0.43	
	EIF Access to Finance for SMEs index - equity ³	0.08	0.08	0.08	0.07	-	0.19	
Late payments	Payment gap - corporates B2B, difference in days between offered and actual payment ⁴	11.9	10.9	14.8	14.6	18.3	17.4	
	Payment gap - public sector, difference in days between offered and actual payment ⁴	8.7	14.0	14.0	10.9	15.1	13.6	
	Share of SMEs experiencing late payments, % ⁵	from private entities in the previous or current quarter	-	-	-	45.4	48.1	47.1
		from public entities in the previous or current quarter	-	-	-	17.6	17.8	15.9
Single Market								
Integration	EU trade integration, average(intra-EU imports + intra EU exports)/GDP, % ¹	58.4	66.5	57.7	53.1	51.5	40.7	
	EEA Services Trade Restrictiveness index ⁶	0.052	0.052	0.052	0.054	0.054	0.050	
Public procurement	Single bids, % of total contractors ^{7*}	40	33	31	34	24	27	
	Direct awards, % of negotiated procedures ^{7*}	5	5	5	4	3	6	
Compliance	Transposition deficit, % of all directives not transposed ⁸	0.7	1.5	0.2	0.5	1.1	1	
	Conformity deficit, % of all directives transposed incorrectly ⁸	1.8	1.9	2.3	3	2.8	1.1	
	SOLVIT, resolution rate per country, % ⁸	91.18	93.5	75	78.3	83.7	84.6	
	Number of pending infringement proceedings ⁸	30	32	41	41	41	25	
Industry and economic security								
Energy-intensive industries	Electricity prices for non-household consumers ¹	0.1412	0.3435	0.3765	0.2710	0.2474	0.1462	
	Electrification (electricity as a share of total energy consumption in industry) ¹	34.1	36.3	37.7	-	-	32.7	
	Share of energy from renewable sources (renewable energy generation as a share of overall energy consumption) ¹	14.1	15.1	17.1	18.3	-	25.2	
Critical raw materials	Material import dependency, % ¹	27.9	29.7	27.6	27.8	-	22.4	
	Circular material use rate ¹	5.0	4.9	6.8	7.3	-	12.2	
Operational cleantech manufacturing capacity in 2025 ⁹	- Solar PV (c: cell, w: wafer, M:module), GW	-		- Electrolyzer, GW		-		
	- Heat pump assembly	1		- Battery, GW		71.3		

Forrás: (1) Eurostat, (2) EBB beruházási felmérés, (3) EBA kvv-k finanszírozáshoz jutási indexe, (4) Intrum Payment Report, (5) SAFE-felmérés, (6) OECD, (7) adatok 2024-ig: Egységes piaci és versenyképességi eredménytábla, 2025: a Bizottság számításai a közbeszerzési adattérben ([PPDS](#)) elérhető TED-adatok alapján, (*) az itt megadott uniós átlag mediánérték, (8) Egységes piaci és versenyképességi eredménytábla, (9) az Európai Bizottság számításai.

A6.1. táblázat: **A megtakarítási és beruházási unió összefoglaló diagnosztikája**

Hungary				
Topic	Main features			Relative EU positioning
Asset-backed pension schemes	Assets at 4.8% of GDP (32.3% in the EU) 10-year real return of 0.0 (1.4% in the EU)			The very low level of pension assets yield a very low real return.
Households' financial assets	EUR 25 646 per capita (EUR 85 090 in the EU) o/w 18.7% in listed shares and bonds (7.6% in the EU) o/w 13.6% in investment funds (11.0% in the EU) o/w 2.9% in life insurance (13.4% in the EU) o/w 2.9% in pension claims (13.6% in the EU)			A modest share of households' assets is invested in equity and in capital markets. A tax-exempt long-term savings and investment account (SIA) known as Tartós Befektetési Számla (TBSZ) is available.
Venture capital (VC) Private equity (PE)	VC at 0.030% of GDP (0.064% in the EU) PE at 0.170% of GDP (0.487% in the EU)			Modest venture capital and private equity investments.
Capital taxation	For individuals, stock related capital gains and dividends and interest income are taxed at 15% (PTT) with additional 13% social tax (Szocho) on these incomes but only up to an annual cap - thus 28%. For corporations, capital gains are taxed at 9%, while dividends are tax exempt.			No preferential tax treatment for equity investments, very high rates of capital taxation.
1-3	4-10	11-17	18-24	25-27
Colours indicate the country's relative ranking based on five groups, ranging from the three best to the three worst performers. The relative ranking as regards an SIU diagnostic topic derives from a consistent cross-country comparison, the starting point of which is the average of the underlying main features.				

Forrás: OECD (nyugdíjak), Eurostat (a háztartások pénzügyi vagyona), FISMA tőkepiaci uniós eredménytábla (kockázati tőke és magántőke), nemzeti források (tőkeadóztatás)

Magyarország mérsékelt haladást ért el a megtakarítási és beruházási unió szakpolitikai céljainak megvalósítása terén (lásd az A6.1. táblázatot). A 2025. évi országspecifikus ajánlások kiemelték, hogy Magyarországnak elő kell segítenie a tőkepiacok fejlődését az adó- és szabályozási ösztönzők fokozása révén, valamint javítania kell a nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatóságát ⁽¹⁰⁶⁾. A magyar vállalkozások belső finanszírozásra vagy hagyományos banki finanszírozásra támaszkodnak. A belföldi tőkepiac továbbra is alulfejlett, míg a hitelpapírpiacok a megtakarításokat főként a kormányhoz és a pénzügyi intézményekhez irányítják. A magyar háztartások az adómentességek miatt egyre nagyobb mértékben fektetnek be államkötvényekbe és befektetési alapokba (különösen kötvényalapokba). A magyar bankszektor továbbra is erős. A lakosságnak nyújtott banki hitelezés dinamikusabb volt, mint a vállalatoknak nyújtott hitelezés. A tőkepiaci fejlődés előmozdításához szükséges forrásokkal és kapacitással rendelkező nem banki pénzügyi közvetítők eszközallokációs gyakorlata konzervatív. A biztosítási ágazat kicsi, nyereséges és fizetőképes; befektetési portfóliója konzervatív, nagy súllyal szerepelnek benne a kötvények. A nyugdíjalapok ágazata kicsi, a

befektetések a kötvényekre összpontosítanak. Az alapkezelési ágazat eszközeinek közel fele kötvényalapokban és ingatlanalapokban van elhelyezve. A kockázati tőke-ökoszisztéma mérete továbbra is csekély, és abban állami források dominálnak.

Üzleti környezet és vállalati finanszírozás

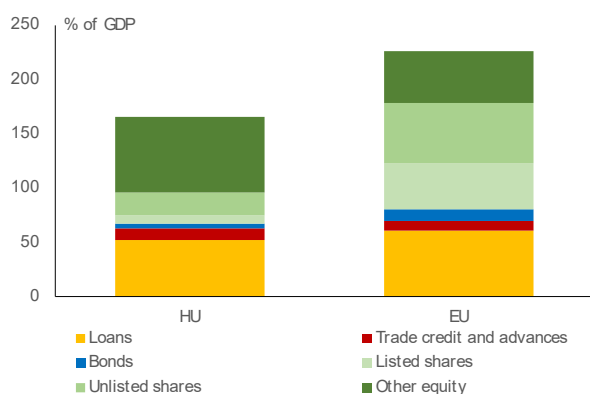
A magyar vállalkozások belső finanszírozásra vagy hagyományos banki finanszírozásra támaszkodnak. A helyi nem pénzügyi vállalatok mérete és szerkezete a mikrovállalkozások és a kkv-k felé billent (lásd még az 5. mellékletet). Ez hatással van a vállalati szektor finanszírozásának megoszlására. Az EBB 2024. évi beruházási felmérése szerint a belső finanszírozás a beruházások meghatározó motorja: a magyar vállalkozások 67 %-a a felhalmozott eredményből finanszírozza tőkekiadásait (uniós átlag: 67 %) ⁽¹⁰⁷⁾. Míg a tulajdonosok saját tőkéje 2024 végén az összes vállalati finanszírozás 42,1 %-át tette ki, a bankhitelek az összes finanszírozás 31,5 %-át képviselték (uniós átlag: 26,9 %). A piaci alapú eszközök,

⁽¹⁰⁶⁾ Európai Bizottság (2025): [Országspecifikus ajánlások](#). 2025. évi 3.2. és 1.7. országspecifikus ajánlás.

⁽¹⁰⁷⁾ EBB (2024): [2024. évi beruházási felmérés](#), 29. o.

például a tőzsdei részvények és/vagy vállalati kötvények csak 7,2 %-ot tettek ki (uniós átlag: 23,5 %) 2024 végén, ami rávilágít arra, hogy Magyarország tőkepiaca kevésbé fejlett. Magyarországon a nem pénzügyi vállalatok finanszírozásának teljes összege a GDP 165,6 %-ának felelt meg 2024 végén, ami lényegesen alacsonyabb volt a GDP 226,2 %-át kitevő uniós átlagnál (lásd az A6.1. ábrát).

A6.1. ábra: **A nem pénzügyi vállalatok finanszírozásának összetétele**



Forrás: Eurostat, 2024 vége

A pénzügyi ágazat mérete és szerkezete

Magyarország pénzügyi szektora továbbra is túlnyomórészt bankvezérelt, így bőven van lehetőség a nem banki pénzügyi közvetítői szektor jövőbeli fejlesztésére. A bankszektor eszközállománya 2025 harmadik negyedévében a GDP 95,9 %-ának felelt meg, ami messze elmarad a 246,1 %-os uniós átlagtól, de jóval meghaladja a belföldi pénzügyi rendszer bármely más részét. A magyar bankszektor erősen koncentrált: 2024 végén az öt legnagyobb hitelező az összes eszköz 59,4 %-át birtokolta (uniós átlag: 50,9 %), és az ágazat 65,7 %-a belföldi tulajdonban van (2025 II. negyedév). A befektetési alapok ágazatának értéke 2025 harmadik negyedévében a GDP 30,9 %-át tette ki. A biztosítási ágazat mérete csekély: eszközei 2025 harmadik negyedévében nem érték el a GDP 5,3 %-át (uniós átlag: 53,9 %). A

nyugdíjalapok eszközei a GDP mintegy 4,8 %-át tették ki ⁽¹⁰⁸⁾ (lásd az A6.2. ábrát).

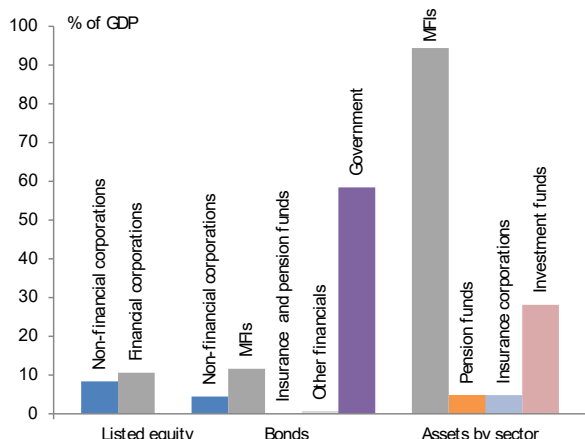
Magyarországon a belföldi tőkepiac alulfejlett. A Budapesti Értéktőzsdén⁽¹⁰⁹⁾ (BÉT) forgó részvények piaci kapitalizációja 2025 harmadik negyedévében a GDP 21,9 %-át tette ki (uniós átlag: 69,9 %). A nem pénzügyi vállalatok ennek 44 %-át tették ki 2024 végén. A BÉT-en továbbra is meglehetősen ritkák az első nyilvános részvénykibocsátások. 2023-ban sikeres első nyilvános részvénykibocsátást hajtott végre a jelentős lakossági ingatlanportfóliót kezelő Shopper Park Plus, amely egyúttal az első euróalapú részvénykibocsátás volt a BÉT-en. A szabályozott piacon a Gloster (IT szolgáltatások) és a Gránit Bank voltak új belépők 2024 végén ⁽¹¹⁰⁾. A standard piaci szekció mellett a BÉT multilaterális kereskedelmi rendszert (MTF) működtet a kkv-k számára BÉT Xtend néven, illetve egy új másodpiaci szegmenssel – a BÉT Xbond-dal – is rendelkezik, amely a kötvények számára biztosít másodlagos piacot. 2025 végén az STRT Holding (tech/startup-befektető) az Xtend piacról a szabályozott standard piaci szekcióba lépett át.

⁽¹⁰⁸⁾ OECD (2025): [Pension Markets in Focus](#) (Fókuszban a nyugdíjpiacok), 11. o.

⁽¹⁰⁹⁾ BÉT (2025): [Éves jelentés 2025](#), 7. o.

⁽¹¹⁰⁾ BÉT (2024): [Éves jelentés 2024](#), 15. o.

A6.2. ábra: **Tőkepiacok és pénzügyi közvetítők**



Forrás: EKB, EIOPA, AMECO, 2024 vége

Bár a tőkepiac fellendítésére nincs átfogó kormányzati stratégia, a pénzügyi szektor fontos nemzeti szereplőinek jóvoltából bevezetésre került néhány ágazatspecifikus stratégia. Például a 3.2. országspecifikus ajánlással ⁽¹¹⁾ összhangban a Magyar Nemzeti Bank hétpontos stratégiai jelentést fogadott el a magyarországi biztosítási ágazat előmozdításáról, a BÉT pedig új stratégiát dolgozott ki a 2021–2025-ös időszakra (a korábbi, 2016–2020-as stratégia felülvizsgált változataként) ⁽¹²⁾. A regionális piacok ösztönzése érdekében 2024 novemberében nyolc közép- és kelet-európai tőzsde (Pozsony, Bukarest, Budapest, Ljubljana, Szkopje, Szófia, Varsó és Zágráb) az EBRD-vel együtt egyetértési megállapodást írt alá a nemzeti tőkepiacok szorosabb együttműködés, szabályozási összehangolás és fokozott piaci integráció révén történő közös fejlesztésének előmozdítása érdekében. Ezt a kezdeményezést az érintett pénzügyminiszterek 2025 augusztusában újabb egyetértési megállapodással hagyták jóvá. 2026 áprilisában az érintett szabályozó hatóságok is egyetértési

⁽¹¹⁾ 2025. évi 3.2. országspecifikus ajánlás: „Segítse elő a tőkepiacok fejlődését az adó- és szabályozási ösztönzők fokozása révén.”

⁽¹²⁾ BÉT (2015): [A Budapesti Értéktőzsde 2016–2020-as stratégiájának fő irányai](#); BÉT (2020): [A Budapesti Értéktőzsde Zrt. felülvizsgált stratégiája a 2021-2025-ös időszakra](#).

megállapodást írtak alá, ezzel valamennyi fontos intézmény csatlakozott a projekthez.

A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokkal történő finanszírozásban domináns szerepet játszanak az állami és helyi monetáris pénzügyi intézmények. A hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok állománya 2024 végén elérte a GDP 83,9 %-át. Magyarországon a belföldi kötvénypiacot az állampapírok uralják, amelyek a költségvetésre nehezedő fokozódó nyomás következtében 2024 végén a kötvények teljes állományának már a 69,5 %-át tették ki. A pénzügyi intézmények – banki és nem banki szereplők – az összes hitelviszonyt megtestesítő értékpapír 13,8 %-át, míg a nem pénzügyi vállalatok az összes kötvény mindössze 5,2 %-át bocsátották ki.

A háztartások tőkepiaci részvétele

A magyar háztartások egyre nagyobb mértékben fektetnek be államkötvényekbe és befektetési alapokba (különösen kötvényalapokba), miközben pénzügyi eszközeik körében a készpénz és a bankbetétek aránya csökkent. Összességében a magyar háztartások pénzügyi eszközei a GDP 124,2 %-ának felelnek meg (uniós átlag: 212,2 %). A magyar háztartások 2024-ben az EU-ban az egyik legmagasabb megtakarítási rátával rendelkeztek (18,6 %, szemben az uniós 14,5 %-kal), miközben készpénz- és betétállományuk az átlagosnál alacsonyabb, a háztartási eszközök kevesebb mint egynegyede (24,2 %) volt 2024 végén (uniós átlag: 31,6 %). Szembetűnő, hogy az adókedvezményekkel ösztönzött kötvények (lásd alább) a háztartások teljes eszközállományának viszonylag nagy részét teszik ki, míg a biztosítási és nyugdíjalapok aránya rendkívül alacsony. Konkrétabban, a magyar háztartások pénzügyi vagyonuk mintegy 15,5 %-át tartják **kötvényekben** (uniós átlag: 2,8 %), 13,5 %-át a **befektetési alapokban** (uniós átlag: 11,0 %), csak 6,5 %-át

biztosítási és nyugdíjalapokban (uniós átlag: 27,8 %), és 3,1 %-át a tőzsdei részvényekben (uniós átlag: 4,9 %) (lásd az A6.3. táblázatot).

Magyarországon a pénzügyi műveltség szintje megközelíti az uniós átlagot, de többet lehetne tenni a lakossági befektetők tőkepiaci részvételének elősegítése érdekében. 2017-ben a Pénzügyminisztérium ⁽¹¹³⁾ 2023-ig tartó stratégiát és cselekvési tervet fogadott el a lakosság pénzügyi tudatosságának javítása érdekében (a pénzügyi műveltségre vonatkozó nemzeti stratégiának nem készült felülvizsgált változata ⁽¹¹⁴⁾). A pénzügyi piacon működő egyéb állami szervek (például az MNB, amelynek ez feladatköre) és a pénzügyi piacon működő nem állami szervezetek (például a Magyar Bankszövetség) számos programon és tevékenységen keresztül igyekeznek javítani a pénzügyi tudatosságot. A pénzügyi ismereteket általános és középiskolákban is tanítják ⁽¹¹⁵⁾. Ennek ellenére a 2023. júliusi Eurobarométer felmérés szerint a magyarok csupán 16 %-a rendelkezik magas szintű pénzügyi műveltséggel, míg 72 %-uk közepesen, a fennmaradó 12 % pedig alig jártas a pénzügyek terén (az uniós átlag sorrendben 18 %, 64 % és 18 %) ⁽¹¹⁶⁾. Ennek megfelelően a pénzügyi műveltségre vonatkozó általános mutató (a pénzügyi ismeretekre és a pénzügyi magatartásra vonatkozó mutatók átlaga) 44 %-os, szemben a 45,5 %-os uniós átlagértékkel ⁽¹¹⁷⁾.

⁽¹¹³⁾ 2023 januárjában a pénzügyi tudatosság javításának feladatát a Gazdaságfejlesztési Minisztérium vette át.

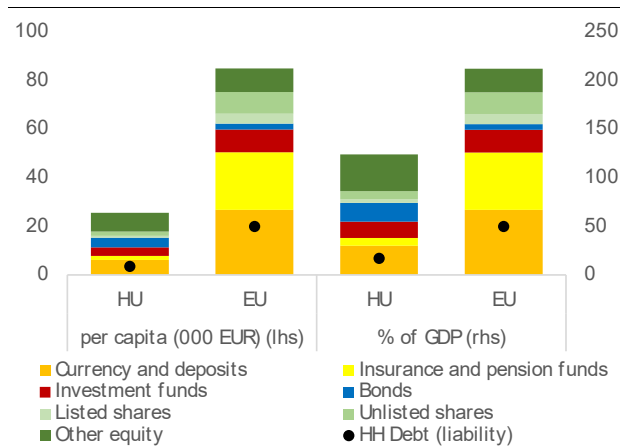
⁽¹¹⁴⁾ A Bizottság közleménye a [pénzügyi műveltségre vonatkozó uniós stratégiáról, COM\(2025\) 681 final](#).

⁽¹¹⁵⁾ Hergár, Kovács, Németh (2024): [A pénzügyi kultúra helyzete és fejlődése Magyarországon](#).

⁽¹¹⁶⁾ Európai Bizottság (2023): [Eurobarométer gyorsfelmérés – Monitoring the level of financial literacy in the EU \(A pénzügyi műveltség szintjének nyomon követése az EU-ban\)](#), 17. o.

⁽¹¹⁷⁾ Európai Bizottság (2025): [Overview of CMU Indicators \(A tőkepiaci uniós mutatóinak áttekintése\)](#), 27. mutató.

A6.3. ábra: **A háztartások pénzügyi eszközeinek összetétele**



Forrás: Eurostat, 2024 vége

A kormányzati szabályozás és az adókedvezmények a lakossági befektetők vonatkozásában láthatóan előnyben részesítenek bizonyos befektetési lehetőségeket (a 2025. évi 3.2. országspecifikus ajánlással összefüggésben). 2022-től a magyar kormány adómentes **hosszú lejáratú kötvényeket** bocsát ki a lakossági befektetők számára, miközben (2023 júliusától kezdődően) 15 %-ról 28 %-ra emelte az alapokra és betétekre kivetett forrásadót ⁽¹¹⁸⁾. Egy új rendelet értelmében 2023 októberétől a bankoknak tájékoztatniuk kell ügyfeleiket arról a potenciális veszteségről, amelyet az államkötvényekbe való befektetés helyett pénzüik készpénzben való tartása okozhat. Ezenkívül a 2. pillér nyugdíjszegmensének 2011-es megszüntetése nem segítette elő a lakossági befektetők tőkepiacokba vetett bizalmának kiépítését. Egy olyan környezetben, ahol a likvid államkötvényekhez való közvetlen hozzáférés adómentes, és alacsony kockázat mellett magas hozamot kínál, nehéz arra ösztönözni a lakossági ügyfeleket, hogy életbiztosításokba vagy nyugdíjalapokba (3. pillér) fektessenek be ⁽¹¹⁹⁾. Mindemellett a magyar kormány a múltban bevezette a *tartós*

⁽¹¹⁸⁾ EFAMA (2024): [Household Participation in Capital Markets \(A háztartások tőkepiaci részvétele\)](#), 2024. január, 42. o.

⁽¹¹⁹⁾ MNB (2025): [Megtakarítási jelentés](#), 17. o.

befektetési számla (TBSZ) néven ismert adómentes, hosszú távú megtakarítási és befektetési konstrukciót, amely az MNB szerint a befektetési jegyek felől a TBSZ-ek felé terelte a lakossági befektetéseket ⁽¹²⁰⁾. A számlát hosszú távú befektetésekre tervezték (betétek, befektetési jegyek és speciális takarékszámlán tartott egyéb értékpapírok), ami jellemzően azt jelenti, hogy a lakossági befektetőknek legalább 25 000 HUF (63 EUR) minimális betétet kell tartaniuk legalább öt évig (három- és kétéves időszakra felosztva) ahhoz, hogy maximális adókedvezményben részesüljenek. Három év elteltével a számla hozama után fizetendő személyi jövedelemadó 15 %-ról 10 %-ra, öt év elteltével pedig 0 %-ra csökken. Évente több TBSZ nyitható, de szolgáltatónként évente csak egy, amely egy egyedi kereskedési számlához kapcsolódik. Ha egy magánszemély több tartós befektetési számlával rendelkezik, a számlák közötti pénzáttalások nem megengedettek. A lekötési időszakban nem helyezhetők el a számlán új betétek, de megengedett a kereskedés, ami lehetővé teszi a befektetők számára portfóliójuk kezelését. 2024 végén a népesség 4 %-a összesen több mint 385 000 TBSZ számlával rendelkezett, és a TBSZ-eszközök a GDP 6 %-át tették ki (ez összhangban áll a megtakarítási és befektetési számlákra vonatkozó 2025. évi uniós ajánlással) ⁽¹²¹⁾. Emellett az értékpapírokra kivetett, 2024-ben megemelt pénzügyi tranzakciós illeték gátolhatja a tőkepiaci tevékenységet azáltal, hogy növeli a befektetési szolgáltatók, és ebből következően a lakossági felhasználók tranzakciós költségeit ⁽¹²²⁾.

⁽¹²⁰⁾ MNB (2025): [Megtakarítási jelentés](#), 25. o.

⁽¹²¹⁾ A Bizottság ajánlása (2025. szeptember 30.) [a megtakarítási és befektetési számláknak egyszerűsített és előnyös adóügyi megítélés révén történő elérhetőbbé tételéről](#), valamint a kapcsolódó [bizottsági szolgálati munkadokumentum](#), 17. o.

⁽¹²²⁾ A pénzügyi tranzakciós illeték kulcsát a kormány 2024. augusztus 1-jétől a tranzakciónkénti 0,3 %-ról (max. 10 000 HUF) 0,45 %-ra (max. 20 000 HUF) emelte.

Bankszektor: reziliencia és a gazdaság finanszírozása

A magyar bankszektor reziliens és jól tőkésített, ezért a gazdaság finanszírozásában betöltött szerepében nem ütközik korlátokba. A magyar bankszektor fő tőke megfelelési mutatói stabilak, és meghaladják az uniós átlagot, ami a bankszektor szilárdságát jelzi (lásd az A6.2. táblázatot). 2025 harmadik negyedévében az összesített MREL (a szavatolótőkére és a leírható, illetve átalakítható kötelezettségekre vonatkozó minimumkövetelmény) szintje 27,6 % volt, ami meghaladta az előírt szintet ⁽¹²³⁾. A jövedelmezőségi, eszközminőségi és likviditási mutatók szintén meghaladják az uniós átlagot. A bankok eszközminőségi kilátásait azonban fokozott bizonytalanság övezi a jelenlegi közel-keleti konfliktus, valamint annak az energiaárakra és a gazdasági növekedésre gyakorolt hatása miatt. A banki adó fenntartása ellenére ⁽¹²⁴⁾ a tőkearányos jövedelmezőség 2025 harmadik negyedévében 18,8 % volt. A nemteljesítő hitelek összesített aránya 2025 harmadik negyedévében történelmi mélypontra, 2,1 %-ra csökkent. Ami a likviditási mutatókat illeti, a nettó stabil forrásellátottsági ráta (NSFR) évek óta következetesen átlagosan 130 %-nál magasabb volt (meghaladta a 100 %-os szabályozói minimumot), míg a likviditásfedezeti ráta (LCR) 2025. szeptember végén 168 %-on állt ⁽¹²⁵⁾.

Magyarországon a bankszektor hitelezési kapacitását a háztartásoknak nyújtott hitelek határozzák meg. 2025 első félévében a kinnlevő **lakossági hitelek** állománya az előző évhez képest 11,7 %-kal nőtt a hitelek

⁽¹²³⁾ EBH (2025): [MREL-eredménytábla](#), 2025. II. negyedév, 13. o.

⁽¹²⁴⁾ A kormány bejelentette, hogy az adó összege a bankok állampapír-állományának növekedésével összhangban csökkenthető.

⁽¹²⁵⁾ MNB (2025): [Pénzügyi stabilitási jelentés](#), 2025. november, 60. és 62. o.

iránti erős kereslet miatt, míg a lakáshitel-portfólió közel 15 %-kal bővült. A kormány által 2025 szeptemberében indított legutóbbi támogatott lakáshitel-program (Otthon Start) jelentős keresletnövekedéshez fog vezetni mind a hitel-, mind a lakáspiacon. A **vállalati hitelek** iránti kereslet tovább gyengült, így a vállalati hitelportfólió az előző évhez képest csak 2 %-kal nőtt. A bizonytalan gazdasági helyzet a beruházási tevékenységben is tükröződik, így a vállalati hitelportfólió éves növekedési üteme 2025-ben és 2026-ban várhatóan 3–4 % körül marad ⁽¹²⁶⁾.

A nem banki pénzügyi közvetítők szerepe

Korlátozott mérete miatt a nyugdíj- és biztosítási alapok ágazata jelenleg mérsékelt szerepet játszik a tőkepiac fejlődésének előmozdításában. Csekély súlya következtében sem az életbiztosítási szektor, sem az eszközfedezetű nyugdíjalap-ágazat nem képes számottevő mértékben növelni a gazdaságba irányuló befektetéseket. Az eszközkezelési szegmens ezeknél dinamikusabb képet mutat.

A befektetési alapok vagyona tovább növekedett, eszközeik közel fele kötvényalapokban és ingatlanalapokban van elhelyezve. A befektetési alap-kezelők által kezelt eszközök értéke 2024 végéig 21,8 %-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Az alapkezelők által kezelt összvagyon – ebbe beletartoznak a befektetési alapok, a pénztárak, biztosítói és egyéb portfóliók – dinamikus növekedését alapvetően a befektetési alapok nettó eszközértékének növekedése magyarázza, ami elsősorban az abszolút hozamú alapokba, a részvényalapokba, a kötvényalapokba és a pénzpiaci alapokba irányuló nettó tőkebeáramlásnak volt

köszönhető. Ugyanebben az időszakban a befektetési alap-kezelők adózott eredménye közel 51 %-kal nőtt a kezelt eszközállomány növekedésével összhangban ⁽¹²⁷⁾. 2025 harmadik negyedévében a befektetési alapok eszközértékének legnagyobb része **kötvényalapokban** (26,9 %) összpontosult, ezt követték az **ingatlanalapok** (16,3 %), az alapok alapjai (13 %), az abszolút hozamú alapok (11,4 %), a magántőkealapok (10,4 %), a vegyes értékpapíralapok (7,9 %), a részvényalapok (7,4 %), a pénzpiaci alapok (1,9 %) és a kockázattőke-alapok (0,1 %) ⁽¹²⁸⁾. 2023-ban és 2024-ben a magyar kormány új eszközallokációs szabályokat vezetett be a befektetési alapokra vonatkozóan, így többek között kötelező kvótát írt elő, amely szerint a befektetési alapoknak a portfóliójuk legalább 5 %-át magyar államkötvényekbe (emellett bizonyos alapoknak további 3 %-ot rövid lejáratú állampapírokba) kell befektetniük ⁽¹²⁹⁾.

Magyarország biztosítási ágazata kicsi, nyereséges, fizetőképese, és előterében a nem-életbiztosítási tevékenység áll. A teljes díjbevételt tekintve a nem-életbiztosítás a domináns biztosítási szegmens, amely 2025 harmadik negyedévében az ágazat díjbevételeinek 62,1 %-át tette ki, míg az életbiztosítási ág díjbevétele az összbevétel 37,9 %-át adta. A biztosítási ágazat által (a bankszektorhoz hasonlóan) fizetendő különadó ⁽¹³⁰⁾ ellenére a biztosítók tőkearányos

⁽¹²⁷⁾ MNB (2025): [Biztosítási, pénztári, tőkepiaci kockázati és fogvasztóvédelmi jelentés](#)

⁽¹²⁸⁾ MNB: [Befektetési alapok prudenciális adatai](#), 2025. III. negyedév. A 2024. július 1-jén hatályba lépett [55/2024. \(III. 7.\) Korm. rendelet](#) értelmében befektetési alap négy fő típus szerint hozható létre az alábbi elsődleges eszközkategóriák szerint: értékpapíralap, ingatlanalap, kockázati tőkealap és magántőkealap, valamint vegyes alap (a négy típuson belül összesen 14 befektetési alap-kategória létezik).

⁽¹²⁹⁾ [Az egyes befektetési alapok befektetési szabályairól szóló 208/2023. \(V. 31.\) Korm. rendelet](#) és az [55/2024. \(III. 7.\) Korm. rendelet](#).

⁽¹³⁰⁾ NAV (2025): [A biztosítási adóra vonatkozó szabályok](#). A szabályok szerint az adó részben csökkenthető, ha a biztosító 2030. január 1. után lejáratú magyar államkötvényeket vásárol.

⁽¹²⁶⁾ MNB (2025): [Pénzügyi stabilitási jelentés](#), 2025. november, 5. o.

jövedelmezősége (ROE) 2024-ben 11,1 % volt ⁽¹³¹⁾. A tőkefeltöltöttség stabil, 197,1 %-os volt 2025 II. negyedévében (uniós átlag: 246,6 %). A természetikatasztrófa-kockázatok közül Magyarországon az árvíz és a szélvihar a leggyakoribb. Mindazonáltal az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság (EIOPA) védelmi részre vonatkozó értékelése azt mutatja, hogy Magyarországon viszonylag alacsony volt a biztosítási védelmi rész összesített pontszáma a természeti katasztrófák tekintetében ⁽¹³²⁾.

Tekintettel a nem-élet ág jelentős részarányára és sajátos kötelezettségstruktúrájára, a magyar biztosítási ágazat konzervatív befektetési stratégiákat követ. A biztosítási ágazat portfólióját az alacsonyabb kockázatú, fix kamatozású értékpapírok uralják; 2025 II. negyedévében az államkötvények az összes eszköz 45,8 %-át tették ki (EGT: 19 %) ⁽¹³³⁾. Ez a kormány azon döntésének eredménye lehet, amely (a bankokhoz hasonlóan) lehetővé teszi a biztosítók számára, hogy jelentősen csökkentsék különadó-kötelezettségeiket ha magyar államkötvényekbe fektetnek be (ezeket a rendelkezéseket 2025-re és 2026-ra is kiterjesztették). A **befektetési alapok** 40,5 %-ot képviseltek a befektetéseikben (ennek 64,2 %-a részvényalapokba, 0,1 %-a pedig magántőkealapokba került). A biztosítók befektetési portfóliójának 6,1 %-át **részvények**, 1,7 %-át vállalati kötvények, 1,3 %-át pedig ingatlanok tették ki. A főként likviditáskézelés céljából tartott készpénz és betétek az allokációnak csupán 4,2 %-át képviselték.

Össességében a biztosítók befektetéseinek 76 %-át hazai eszközök teszik ki ⁽¹³⁴⁾.

Az eszközfedezetű nyugdíjalapok súlya továbbra is csekély, és a megtakarítások nem eredményeznek jelentős reálhozamot.

A 2010. évi reform óta a magyar nyugdíjrendszer két pillérre, a felosztó-kirovó állami nyugdíjrendszerre (1. pillér) és a kiegészítő önkéntes magánnyugdíjpénztárakra (3. pillér) támaszkodik ⁽¹³⁵⁾. 2011 januárjában a kormány megszüntette a kötelező magánnyugdíjpénztárakat (2. pillér), és a megtakarításokat átutalták az állami nyugdíjrendszerbe ⁽¹³⁶⁾. Magyarország nyugdíjrendszere jelentős hosszú távú fenntarthatósági problémákkal küzd (2025. évi 1.7. országspecifikus ajánlás). Bár léteznek eszközfedezetű nyugdíjpénztárak, ezek szerepe továbbra is korlátozott (vagyonuk a GDP mintegy 4,5 %-a), és hozamaik nem vonzóak (a nyugdíjalapok 10 éves átlagos reálhozama 0 %, szemben az 1,7 %-os uniós átlaggal).

Az önkéntes nyugdíjbiztosítási lehetőségeknek több típusa van ⁽¹³⁷⁾, és ezek teljesítményét az MNB ellenőrzi.

Magyarország harmadik pillérbe tartozó önkéntes nyugdíjpénztárai bizonyos adókedvezményeket kínálnak, ha a megtakarításokat meghatározott ideig fenntartják (a lejárat előtti kivonás szankciókat vonhat maga után), és általában alacsony

⁽¹³¹⁾ MNB (2025): [Biztosítási, pénztári, tőkepiaci kockázati és fogvasztóvédelmi jelentés](#), 17. o.

⁽¹³²⁾ EIOPA (2025): [Összefoglaló a természeti katasztrófákkal szembeni biztosítási védelem eredménytáblájáról](#).

⁽¹³³⁾ EIOPA (2025): [Biztosítási statisztikák](#) (az „Asset exposures” fül alatt).

⁽¹³⁴⁾ MNB (2025): [Biztosítási, pénztári, tőkepiaci kockázati és fogvasztóvédelmi jelentés](#), 24. oldal

⁽¹³⁵⁾ OECD (2025). [Annual Survey on Investment Regulation of Pension Providers](#) (Éves felmérés a nyugdíjszolgáltatók befektetéseinek szabályozásáról), 26., 27., 153., 249–250., 390–391., 498. o.

⁽¹³⁶⁾ Eltérő tagi nyilatkozat hiányában a tagok felhalmozott tőkéjét az állami rendszerbe utalták át. A tagoknak csupán 3 %-a döntött úgy, hogy megtartja a felhalmozott tőkét a magánrendszerben. OECD (2024): [Strengthening the Hungarian Pension System](#) (A magyar nyugdíjrendszer megerősítése), 70. o.

⁽¹³⁷⁾ Önkéntes nyugdíjpénztár, önkéntes magánnyugdíjpénztár (korábban kötelező), nyugdíjbiztosítási termékek, nyugdíj-előtakarékossági számla (NYESZ), foglalkoztatói nyugdíj (ez utóbbi formát Magyarországon nem használják széles körben).

díjakkal működnek. A Nemzetgazdasági Minisztérium szerint az aktív népesség mintegy 30 %-a rendelkezik önkéntes nyugdíjpénztári tagsággal. Az MNB rendszeresen közzéteszi honlapján az önkéntes nyugdíjpénztárak teljesítményét, hogy növelje azok vonzerejét⁽¹³⁸⁾. Bár egyes önkéntes nyugdíjpénztárak online ügyfélszolgálati platformot is kínálnak a befektetések megtérülésének nyomon követésére, Magyarországon nincs központosított nyugdíjalap-nyomonkövetési rendszer⁽¹³⁹⁾. Emellett a kormány 2025-ben egyszeri intézkedésként lehetővé tette az önkéntes nyugdíjpénztári megtakarítások teljes összegének ingatlancélú adómentes felhasználását (felújítások, új jelzáloghitelekhez kapcsolódó saját erő vagy meglévő jelzáloghitelek törlesztése). Ez a kezdeményezés nem segíti elő a nyugdíjrendszer fenntarthatóságát, és nem támogatja a tőkepiac fejlődését sem. Mi több, a magyar kormány 2026-ban bevezette a „14. havi nyugdíjat”, melynek kifizetésére fokozatosan kerül sor⁽¹⁴⁰⁾.

A nyugdíjpénztári ágazat konzervatív befektetési politikát követ, és kiemelt hangsúlyt fektet a kötvényekre. 2025 harmadik negyedében a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok a nyugdíjpénztárak teljes eszközállományának valamivel több mint felét (51,3 %) tették ki (ebből mintegy 80 % államkötvény volt), míg a befektetési jegyek 34,1 %-ot, a részvények 11,6 %-ot, a bankbetétek pedig 1,4 %-ot képviseltek⁽¹⁴¹⁾. Az egyes eszközkategóriákra vonatkozó korlátokat

kormányrendelet⁽¹⁴²⁾ szabályozza (pl. legfeljebb 5 % kockázatitőke-befektetés lehetséges, de egy kockázatitőke-alap részvényeinek legfeljebb 2 %-a tartható). A rendelet a megengedett földrajzi eloszlásról is tartalmaz előírásokat (pl. a nem OECD- vagy nem EGT-tagállamok értékpapíraiba történő befektetések aránya nem haladhatja meg az összes külföldi befektetés 20 %-át). Mindent összevetve egy fejlettebb nyugdíjágazat elősegítené a belföldi tőkepiac további fejlődését. A CEPS 2024. évi tanulmánya⁽¹⁴³⁾ kimutatta, hogy a 2007–2023-as időszakban a magyar nyugdíjpénztárak befektetései az évente Magyarországon létrehozott magántőke- és kockázatitőke-alapokban 0 %-hoz közelítő részarányt képviseltek, ami jelentősen elmarad a balti államok 19 %-os, illetve az északi tagállamok 20 %-os részesedésétől országaik hasonló alapjaiban.

Kockázatitőke-ökoszisztéma

A magyar kockázatitőke- és növekedésitőke-piac nem elég fejlett ahhoz, hogy kielégítse az innovatív vállalkozások potenciális finanszírozási igényeit. 2022 és 2024 között a kockázatitőke-befektetések a GDP 0,030 %-át tették ki, jelentősen elmaradva a 0,064 %-os uniós átlagtól⁽¹⁴⁴⁾. Ugyanebben az időszakban a magántőke-befektetések átlagosan 0,170 %-ot tettek ki, ami jóval elmarad a 0,487 %-os uniós átlagtól⁽¹⁴⁵⁾

⁽¹³⁸⁾ MNB (2025): [Nyugdíjpénztári hozamok](#).

⁽¹³⁹⁾ A Bizottság ajánlása (2025. november 20.) [a nyugdíj-nyomonkövetési rendszerekről, a nyugdíj-eredménytáblákról és az automatikus beléptetésről](#), C(2025) 9300 final; A Bizottság közleménye (2025. november 20.): [Az uniós kiegészítőnyugdíj-ágazat kapacitásának bővítése a nyugdíjjövedelmek növelése és az uniós gazdaság hosszú távú tőkével való ellátása érdekében](#), COM(2025) 839 final (valamint [SWD\(2025\) 367 final](#)).

⁽¹⁴⁰⁾ 2022 óta valamennyi nyugdíjas számára újra bevezették a teljes 13. havi nyugdíjat.

⁽¹⁴¹⁾ MNB: [Pénztári szektor idősorai, 2025. 3. negyedév](#).

⁽¹⁴²⁾ 281/2001. (XII. 26.) Korm. rendelet az önkéntes kölcsönös nyugdíjpénztárak befektetéseinek és működésének szabályairól, 2. melléklet.

⁽¹⁴³⁾ CEPS (2024): [Closing the gaping hole in the capital market for EU start-ups – the role of pension funds](#) (Az uniós induló innovatív vállalkozások tőkepiaci hiányának megszüntetése), 2. o.

⁽¹⁴⁴⁾ Európai Bizottság (2025): [Overview of CMU Indicators \(A tőkepiaci unió mutatóinak áttekintése\)](#), 16. mutató.

⁽¹⁴⁵⁾ Európai Bizottság (2025): [Overview of CMU Indicators \(A tőkepiaci unió mutatóinak áttekintése\)](#), 11. mutató.

(további részletek a 4. mellékletben). Bár Magyarország a kockázatitőke- és magántőke-befektetések volumene tekintetében megelőzi a közép- és kelet-európai régiót ⁽¹⁴⁶⁾, elmarad az uniós átlagtól, ami rávilágít arra, hogy a belföldi kockázatitőke- és magántőke-ökoszisztéma további lehetőségeket rejt.

Az elmúlt évtizedben a kockázatitőke/magántőke ökoszisztémáját jelentős kormányzati részvétel jellemezte. A Kulturális és Innovációs Minisztérium szerint Magyarországon az államilag támogatott finanszírozási rendszerek az összes kockázatitőke-beruházás több mint felét tették ki (nevezetesen a **mikro-, kis- és középvállalkozásokat támogató közös európai forrásokon (JEREMIE)** és az államilag támogatott alapokon, például a Hiventures-ön keresztül), míg a magántőkeszegmens nagyrészt magánfinanszírozású maradt. A Nemzetgazdasági Minisztérium szerint 2025 októberében a kockázatitőke- és magántőke-ökoszisztéma mintegy 150, Magyarországon székhellyel rendelkező alapot foglalt magában, amelyek közül 61 államilag támogatott alap volt (7,29 milliárd EUR jegyzett tőke).

A magyar kockázatitőke-/magántőkepiac hazai dominanciával rendelkezik a korai szakaszban történő finanszírozás terén, és külföldi dominanciával a későbbi szakaszban történő finanszírozás terén. A Nemzetgazdasági Minisztérium konzervatív becslései szerint a magyar kockázatitőke/magántőke-befektetők a hazai induló vállalkozásokba befektetett összes tőke mintegy 20–30 %-át adták. A belföldi kockázatitőke-alapok általában kisebb méretűek (az államilag támogatott alapok átlagos mérete 119 millió EUR), ami lehetővé teszi számukra a korai szakaszban történő beruházások hatékony finanszírozását. A korai szakaszhoz tartozó finanszírozási fordulókat (pl. inkubáció, magvető finanszírozást megelőző és

magvető finanszírozás) elsősorban belföldi befektetők vezérlik. A későbbi szakaszban történő finanszírozást (A., B. sorozat, növekedés) jellemzően külföldi befektetők (pl. európai vagy amerikai befektetők) végzik. A növekedésnek induló magyar innovatív vállalkozások hajlamosak külföldre költözni, különösen a növekedés előrehaladottabb szakaszaiban (pl. különösen tőzsdei jegyzés vagy első nyilvános részvénykibocsátás esetén, mivel ezek jellemzően mélyebb és likvidebb tőkepiacokhoz való hozzáférést igényelnek). Bár a magyar kormány különböző intézkedésekkel és finanszírozási programokkal támogatja a kkv-k növekedését és a kkv-innovációt ⁽¹⁴⁷⁾, további intézkedésekre nyílik tér az innovatív vállalkozások potenciális finanszírozási igényeinek kielégítése érdekében (pl. a belföldi tőzsdei megjelenési lehetőségek vonzerejének növelésével, a növekvő innovatív vállalkozások számára nyújtott ösztönzők társbefektetési programok révén történő fokozásával).

⁽¹⁴⁶⁾ Invest Europe (2024): [Közép- és kelet-európai magántőke-statisztikák](#).

⁽¹⁴⁷⁾ Ilyen kezdeményezés például a Nemzetgazdasági Minisztérium, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara és a Nemzeti Tőkeholding stratégiai szövetsége keretében létrehozott Demján Sándor Tőkeprogram, amelynek célja a magyar mikrovállalkozások és kkv-k versenyképességének megerősítése.

A6.2. táblázat: **Pénzügyi ágazati mutatók**

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025-Q3	EU	
Banking sector	Total assets of MFIs, % of GDP	92.3	90.4	106.5	109.0	108.6	99.9	94.4	95.9	246.1
	Common equity Tier 1 ratio	16.7	15.8	15.9	17.7	16.9	17.6	18.7	18.6	16.8
	Total capital adequacy ratio	18.5	18.0	18.3	19.7	18.9	20.1	20.9	21.0	20.2
	Overall NPL ratio, % of all loans	5.4	4.2	3.6	3.2	3.1	2.4	2.2	2.1	1.9
	NPL ratio, loans to NFCs	4.4	3.8	4.1	3.3	3.6	3.4	3.3	2.8	3.5
	NPL ratio, loans to HHs	9.8	6.8	6.1	6.0	5.7	3.9	3.0	2.9	2.1
	Return on equity ratio ¹	14.7	14.3	7.6	12.7	12.1	21.2	19.4	18.8	9.6
	Loans to NFCs, % of GDP	17.0	17.0	18.5	18.1	17.8	16.6	15.5	15.4	29.3
	Loans to HHs, % of GDP	14.1	14.6	16.1	16.3	14.7	13.5	13.1	14.2	43.6
	NFC credit growth rate, %	13.6	14.1	8.9	10.7	15.2	6.2	1.2	4.4	2.5
HH credit growth rate, %	7.3	16.6	14.3	15.1	8.0	2.7	9.6	11.8	2.6	
Non-banking sector	Stock market capitalisation, % of GDP	-	-	16.4	17.5	13.0	17.5	19.0	21.9	69.9
	Initial public offerings, % of GDP	0.00	0.00	0.01	0.00	0.00	0.00	0.00	-	0.06
	Market funding ratio	33.1	32.5	35.7	40.1	39.8	37.8	39.4	-	49.7
	Private equity, % of GDP	0.159	0.165	0.179	0.147	0.157	0.124	0.170	-	0.487
	Venture capital, % of GDP	0.045	0.062	0.080	0.092	0.077	0.054	0.030	-	0.064
	Financial literacy, composite index	-	-	-	-	-	44.0	-	-	45.5
	Bonds, % of HHs' financial assets	12.7	15.3	15.1	14.5	13.8	15.8	15.6	-	2.8
	Listed shares, % of HHs' financial assets	1.5	1.7	1.8	2.5	2.5	2.8	3.1	-	4.8
	Investment funds, % of HHs' financial assets	9.2	8.2	7.8	8.7	9.4	11.8	13.6	-	11.0
	Insurance/pension funds, % of HHs' financial assets	8.4	8.1	7.6	7.0	5.9	6.2	6.3	-	27.8
	Total assets of insurers, % of GDP	6.3	6.3	6.5	5.8	4.6	4.8	4.8	5.3	53.9
	Pension assets, bn EUR	-	-	-	8.0	7.2	8.8	9.8	-	5813.8
	Pension assets, % of GDP	-	-	-	5.2	4.2	4.4	4.8	-	32.3
	10y real return average of pension assets, %	-	-	-	-	-	0.2	0.0	-	1.4
	Pension funds assets, ECB (% of GDP)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Colours indicate performance ranking among the 27 EU Member States.										

(1) Évesített adatok. A hitelnövekedésre és a nyugdíjalapokra vonatkozó uniós adatok az euróövezeti átlagot mutatják.

Forrás: EKB, Eurostat, Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatóság, DG FISMA, tőkepiaci uniós eredménytábla, AMECO.

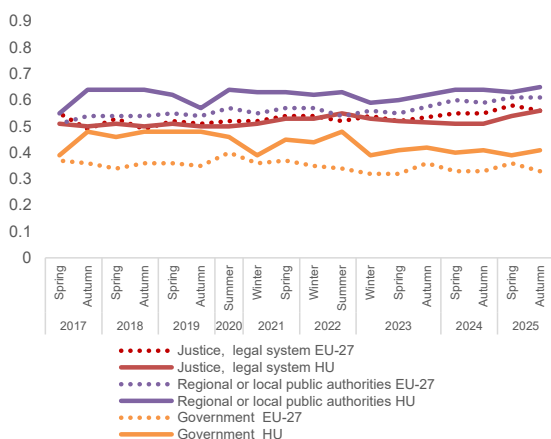
A hatékony intézményi keret elengedhetetlen a versenyképességhez.

Ehhez integritáson, magas színvonalú jogszabályokon, a szabályozás egyszerűsítésén, valamint a polgárok és a vállalkozások számára nyújtott hatékony szolgáltatásokon alapuló közbizalomra van szükség. A Magyarországnak címzett 2025. évi országspecifikus ajánlások⁽¹⁴⁸⁾ a következő kihívásokat emelték ki: a szabályozási keret javítása, a verseny fokozása az áruk és a szolgáltatások piacán a következők révén: az önkényes adminisztratív beavatkozások, a meghatározott vállalkozások számára indokolatlan előnyt biztosító vagy hátrányt okozó, adott jogalanyokra szabott jogszabályok alkalmazásának és a piactorzító, államilag támogatott tranzakcióknak az elkerülése, valamint – az egységes piac és a jogállamiság alapelveivel összhangban – a veszélyhelyzeti intézkedések alkalmazásának csökkentése a feltétlenül szükséges mértékre.

Magyarországon a kormány iránti közbizalom némileg emelkedett (41 %) és továbbra is az uniós átlag felett van (33 %) (A7.1. ábra). Az igazságügyi rendszerbe vetett bizalom az uniós átlag körül mozog. A regionális és helyi önkormányzatokkal kapcsolatos bizalom az uniós átlag feletti és stabil maradt. Bár mind a vállalkozások (76 %), mind a polgárok (68 %) bíznak abban, hogy a közigazgatási szervek képesek biztonságosan és felelősségteljesen kezelni adataikat, ezek az arányok továbbra is elmaradnak az uniós adatoktól (79 %, illetve 72 %). A válaszadók szerint javítani kellene a személyes adatokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos tájékoztatás átláthatóságát (Magyarország: 66 %; EU: 54 %) ⁽¹⁴⁹⁾, viszont 32 %-uk találja bonyolultnak és megterhelőnek a közigazgatási ügyek intézését (EU: 38 %), ami 2023-hoz képest több mint 15 %-os javulást jelent ⁽¹⁵⁰⁾.

Közbizalom

A7.1. ábra: **Az igazságszolgáltatásban, a regionális/helyi hatóságokban és a kormányzatba vetett bizalom**



(1) a 27 tagú EU 2019 óta; a 28 tagú EU 2019 előtt
Forrás: Európai Bizottság, standard Eurobarométer felmérések

⁽¹⁴⁸⁾ Európai Bizottság (2025): [A TANÁCS AJÁNLÁSA Magyarország gazdaság-, szociál-, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról.](#)

A jogalkotás és a végrehajtás minősége

Magyarországon a jogszabályok kidolgozására és értékelésére irányuló folyamatokkal kapcsolatos mutatók továbbra is elmaradnak az uniós átlagtól. Az elsődleges és másodlagos jogszabályokkal összefüggésben szükség van a költségek és előnyök következetes utólagos és részletes felülvizsgálatának bevezetésére. A szabályozási eszközök, például a nyilvános konzultáció, az előzetes hatásvizsgálat és a hatályos szabályok felülvizsgálata terén elért teljesítmény lényegében megegyezik az elsődleges jog és a másodlagos jogszabályok esetében, és a 2021 és 2024 közötti időszakot nézve kismértékben javult, ami a Magyarország helyreállítási és rezilienciaépítési tervében foglalt egyik intézkedés végrehajtására vezethető vissza.

⁽¹⁴⁹⁾ Európai Bizottság (2026): [567.](#) és [568.](#) sz. Eurobarométer gyorsfelmérés a közigazgatási szolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettségről.

⁽¹⁵⁰⁾ A 2023–2025-ös trend (összehasonlítás az 526. sz. Eurobarométer gyorsfelméréssel, 2023. április).

A7.1. táblázat: **Magyarország. Az elsődleges jogot érintő minőségi jogalkotási gyakorlatokkal kapcsolatos kiválasztott mutatók**

Tools for smart legislation:	
Share of possible impacts assessed for all primary laws when developing legislation	●
Regulators are required to identify and quantify the benefits of a new primary law	●
Regulators are required to identify and assess the impacts of alternative non-regulatory options	●
Tools for effective implementation: when developing laws, regulators are required to:	
Assess the level of compliance	●
Identify and assess potential enforcement mechanisms	●
Specify the methodology of measuring progress in achieving the law's goals	●
Oversight of better regulation:	
There is an external body responsible for reviewing the quality of RIAs and of ex post evaluations	●
There are publicly available assessments of the effectiveness of RIA in modifying regulatory proposals	●
There are reports on the level of compliance by government department with the requirements of RIA	●
There are indicators on the percentage of ex post evaluations that comply with guidelines	●
The effectiveness of ex post evaluations in improving the regulatory stock has been assessed in the last five years	●
● High / yes / for all primary laws ● Medium / in part / for major primary laws ● Low / for some primary laws ● Very low / no / never	

Forrás: OECD (2025): Regulatory Policy Outlook 2025 (2025. évi szabályozási politikai kitekintés); Better regulation across the European Union 2025 (Minőségi jogalkotás az Európai Unióban 2025-ben)

Még nem került sor annak értékelésére, hogy az elsődleges és másodlagos jogszabályok milyen hatást gyakorolnak a versenyre, valamint a kis- és középvállalkozásokra. Nem készült hatásvizsgálat az innováció, egyes társadalmi csoportok, régiók vagy a közsféra (pl. a központi kormányzat és a helyi önkormányzatok költségei) tekintetében. Nincs arra vonatkozó kötelezettség, hogy figyelembe kell venni a konzultáció során tett észrevételeket, nyilvánosan válaszolni kell azokra, vagy akár hivatkozni kell rájuk a szabályozás hatásvizsgálatában. Ennek következtében az érdekelt felek javaslatait ritkán veszik fontolóra, ami aláássa a konzultációs folyamat célját.

A konzultációra vonatkozó követelmény betartását nem ellenőrzik megfelelően, és a mentességek nincsenek kihasználva. A szabályok érvényesítése továbbra sem hatékony. Emellett a vészhelyzeti hatáskörök folyamatos és kiterjedt alkalmazása veszélyezteti a jogbiztonságot, ami hatással van az egységes piacon működő vállalkozásokra. Ez aggályokat vet fel, mivel fontos jogszabályok elfogadására kerül sor a nyilvános konzultációra vonatkozó követelmények figyelmen kívül hagyásával. Az utólagos

értékelések hatóköre rendkívül korlátozott, és egyes szabályozási területeken nem kerül sor részletes felülvizsgálatra. Emellett nincs olyan független szerv, amelynek feladatai közé tartozna az érintett minisztérium által végzett hatásvizsgálat minőségének felülvizsgálata (A7.1. táblázat).

Közzszolgáltatások nyújtása és digitális átállás

Magyarország azon uniós tagállamok közé tartozik, ahol csak kismértékben állnak rendelkezésre digitális közzszolgáltatások a vállalkozások és a lakosság számára (A7.2. táblázat), ami elsősorban a határokon átnyúló szolgáltatásnyújtás alacsony szintjére vezethető vissza; ugyanakkor a szolgáltatások rendelkezésre állása országon belül magas szintű. Magyarország a digitális közzszolgáltatások lakosság általi elérhetőségét tekintve 27-ből a 21. helyen áll, a vállalkozások esetében pedig a 20. helyen. ⁽¹⁵¹⁾ Regionális szinten a helyi önkormányzatok költségvetési

⁽¹⁵¹⁾ Európai Bizottság (2025): [Digitális évtized 2025: Országjelentések](#).

autonómiája csökken, és továbbra is korlátozott a települési határokon átnyúló, valamint a központi és helyi önkormányzatok közötti együttműködés. Ez rontja a helyi szintű közszolgáltatások minőségét (lásd a 18. mellékletet).

Magyarország jó eredményeket ért el a közszolgáltatások digitalizációja terén, és javította azok felhasználóbarát jellegét. A lakosság egyre nagyobb hányada elégedett az adminisztratív szolgáltatásokkal (55 %), ami meghaladja az uniós átlagot (42 %), a vállalkozások körében azonban kisebb az elégedettség (40 %) (EU: (45 %)). 2025. január 15-étől a lakosság a 2024 szeptemberében bevezetett új Digitális állampolgárság (DÁP) alkalmazás vagy a 2022 óta elérhető *Ügyfélkapu*+ használatával tud bejelentkezni az elektronikus kormányzati portálra, és mindkét mód biztonságos kéttényezős hitelesítéssel jár. A folyamatosan bővülő funkciókkal ellátott DÁP mobilalkalmazást több mint 3 millió magyar állampolgár töltötte le okostelefonjára¹⁵²). A válaszadóknak csak a 19 %-a van azon a véleményen, hogy a szolgáltatások igénybevételéhez a vártnál gyakrabban van szükség arra, hogy személyes kapcsolatba lépjenek a közigazgatási szervekkel (1. ábra).

A válaszadók szerint az adminisztratív szolgáltatások nyújtásával összefüggésben a legidőigényesebb a kérelmek feldolgozása vagy a válaszadásra való várakozás volt (A7.2. ábra). Emellett az emberek 50 %-a úgy vélte, hogy az intézményekkel való kapcsolattartás javítható lenne azáltal, ha több csatornán keresztül lehetne közvetlenül kapcsolatba lépni a közigazgatási szervekkel, beleértve a személyes kapcsolattartást is. A közvélemény szerint a digitális közigazgatást vonzóbbá lehetne tenni a következőkkel: felhasználóbarát tervezés (80 %), a gyorsított ügyintézés lehetősége (76 %) és mobiltelefonos hozzáférés (70 %).

A vállalkozások számára a legnagyobb kihívást az alkalmazandó jogszabályok és a kötelezettségek értelmezése, valamint a kérelmek feldolgozásához és a válaszadáshoz szükséges idő jelenti. A kis- és középvállalkozások az uniós átlagnál nagyobb arányban érzik úgy (Magyarország 46 %, EU 32 %), hogy komoly nehézséget jelentenek a megemelkedett működési költségek. Az igazgatási ügyekkel kapcsolatos kihívások az uniós átlagnál valamivel ritkábban okoznak késedelmet az üzleti tevékenységekben (Magyarország: 34 %; EU 36 %). A vállalkozások 73 %-a szívesebben veszi igénybe az online szolgáltatásokat, 80 %-uk pedig úgy vélte, hogy a digitális szolgáltatásokkal időt és energiát takarított meg. 24 %-uk azonban azt állította, hogy ritkán vagy soha nem vett igénybe digitális szolgáltatást, noha azt a választ adták, hogy munkavállalóik többsége rendelkezik digitális készségekkel vagy digitális készségeik nagyon magas szintűek. Mind a polgárok, mind a vállalkozások fontosnak tartják, hogy a közigazgatási szolgáltatások gyorsan és különböző csatornákon keresztül elérhetők legyenek, valamint hogy az információk átláthatók és egyértelműek legyenek.

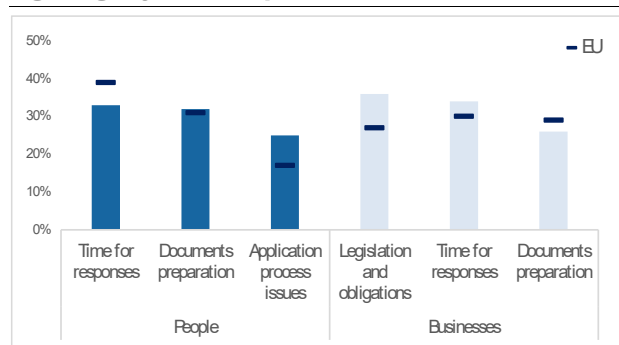
⁽¹⁵²⁾ Simplification of key life events (A legfontosabb életeseeményekkel kapcsolatos ügyintézés egyszerűsítése) Európai Bizottság (előkezűletben).

A7.2. táblázat: **Digitális évtized – fő teljesítménymutatók: a digitális közszolgáltatások rendelkezésre állása**

	Hungary			EU-27
	2023	2024	2025	2025
Digital public services for citizens (0 to 100)	68	73	78	82
Digital public services for businesses (0 to 100)	76	75	80	86
Access to electronic health records (0 to 100)	80	86	86	83

(1) A digitális évtized keretében 2030-ig elérendő cél: 100. (2) A közzététel éve, az előző évben gyűjtött adatok
Forrás: Európai Bizottság: A digitális évtized helyzetéről szóló 2025. évi jelentés

A7.2. ábra: **A szolgáltatásnyújtás legidőigényesebb aspektusai**



Forrás: Európai Bizottság (2026): [567.](#) és [568.](#) sz. Eurobarométer gyorsfelmérés a közigazgatási szolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettségről.

A Digitális Magyarország Ügynökség hatáskörébe tartozik a magyar Digitális Megújulás Operatív Program Plusz végrehajtása. Ez az 1,6 milliárd EUR összegű kohéziós politikai program az ERFA és az ESZA+ finanszírozásával valósul meg, és többek között olyan intézkedésekhez nyújt támogatást, mint a digitalizációs reformok, valamint egy kísérleti kezdeményezés, amely 10 kiemelt, kulcsfontosságú életeseményre összpontosít. Ezeket az életeseményeket több kritérium, például az összetettség, az érzelmi intenzitás és a hatás alapján választják ki. A projekt keretében először négy kulcsfontosságú életesemény kerül a középpontba. A cél olyan interaktív és iteratív folyamat kialakítása, amely visszacsatolási hurkokat tartalmaz, és kiterjed a témameghatározásra, a feltárára, a megoldás megtervezésére, a tesztelésre és a végrehajtásra. A magyar helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek célja a közszolgáltatások hatékonyságának javítása, az

adatvezérelt döntéshozatal megkönnyítése, az elektronikus közbeszerzési rendszer fejlesztése, valamint az egészségügy és az adóigazgatás digitális átállásának előmozdítása⁽¹⁵³⁾.

Magyarország még nem tudja biztosítani az adatok és dokumentumok hatóságok közötti, határokon átnyúló cseréjét az Unió egyszeri adatszolgáltatást támogató technikai rendszerén keresztül⁽¹⁵⁴⁾. Amint a szolgáltatások elérhetővé válnak⁽¹⁵⁵⁾, az állampolgároknak vagy a vállalkozásoknak nem kell különböző tagállamok e-kormányzati portáljait használniuk információk keresésére, illetve le- vagy feltöltésére. Magyarországnak még meg kell határoznia, hogy milyen típusú dokumentumok és adatok cseréjére lesz lehetőség a rendszeren keresztül, és meg kell vizsgálnia, hogy miként lehetne a dokumentumok benyújtásáról áttérni a strukturált adatok cseréjére.

⁽¹⁵³⁾ HU-C[C9]-R[R30] – A közszolgáltatások hatékonyságát növelő nemzeti informatikai eszközkezelési rendszer megerősítése; HU-C[C9]-R[R11] – Az Elektronikus Közbeszerzési Rendszer (EKR) fejlesztése az átláthatóság fokozása érdekében; HU-C[C8]-I[I2] – Az egészségügy digitális átalakulásának támogatása; HU-C[C9]-R[R34] – Az adóügyi megfelelés biztosítására irányuló eljárások digitalizációja.

⁽¹⁵⁴⁾ Európai Bizottság: *Once-Only Technical System Accelerator* (Az egyszeri adatszolgáltatást támogató technikai rendszer bevezetésének aktuális állapota) [Ec.europa.eu](https://ec.europa.eu).

⁽¹⁵⁵⁾ Az eljárástípusokat az egységes digitális kapuról szóló (EU) 2018/1724 rendelet II. melléklete, valamint a 2005/36/EK, a 2006/123/EK, a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelv tartalmazza.

Előrelépés történt az engedélyezéssel kapcsolatos jogszabályok és a digitalizáció előtt álló kihívások kezelése terén. Az építési engedélyek kiadásának rendszere digitális szempontból fejlett, ugyanakkor Magyarország az irányítással kapcsolatos problémák miatt jelenleg nem fér hozzá 18 milliárd EUR összegű uniós forráshoz. A megújuló energia alkalmazását lehetővé tevő reformok olyan jogállamisági mérföldköveken alapulnak, amelyeket még nem teljesítettek. Ugyanakkor a Világbank 2025. évi B-READY mutatói szerint Magyarország a szabályozási keret minősége tekintetében a legjobban teljesítő országok közé tartozik ⁽¹⁵⁶⁾..

A 2023. évi magyar építészeti törvény több évtizedes jogszabályokat váltott fel és egységes szerkezetbe foglalta a szakmai kamarákra vonatkozó rendelkezéseket, továbbá szabályokat állapított meg a városkép, a műemlékek és az építészet védelmére vonatkozóan. A tervek szerint a végrehajtási szakaszok 2027 júliusáig tartanak. Magyarország ÉTDR rendszere az ERFA keretében nyújtott uniós finanszírozással létrejött vezető elektronikus építésügyi igazgatási modell, amely alapján minden engedélykérelmet az *e-epites.hu* portálon keresztül kell benyújtani. Magyarország ellen 2024-ben kötelezettségszegési eljárás indult a harmadik megújulóenergia-irányelv (RED III) átültetésének késedelve miatt⁽¹⁵⁷⁾, de nem tartozik azon tagállamok közé, amelyekkel szemben további jogi lépések várhatók. Magyarországon a cégbejegyzés teljes mértékben elektronikus, az eljárás hatékony és felhasználóbarát. Az eljárásokat egyszerűsítették, és a cégbejegyzés egyetlen napon belül, szabványosított sablonok felhasználásával, elektronikus úton is elvégezhető.

⁽¹⁵⁶⁾ Európai Bizottság (2025): [World Bank Business Ready 2025](#).

⁽¹⁵⁷⁾ [Európai Bizottság – Kötelezettségszegési ügyekben hozott határozatok_260924.pdf](#)

Közszolgálat

Magyarországon a köztisztviselői személyi állományban az uniós átlagnál kisebb arányban vannak jelen az 50 évesnél idősebb személyek (37 %)⁽¹⁵⁸⁾. A posztsekunder végzettséggel rendelkező munkavállalók aránya (45 %) továbbra is elmarad az uniós átlagtól (55 %). Az oktatásban és képzésben részt vevő közalkalmazottak aránya meghaladja az uniós átlagot⁽¹⁵⁹⁾. Intézkedésekre van szükség a nemek paritásának javításához, mivel a közszolgálatban dolgozó nők aránya az egyik legalacsonyabb az EU-ban (26 %).

A magyar közszolgálatnak előnyére válna olyan intézkedések elfogadása, amelyek növelnék a közszolgálat vonzerejét és munkaerő-megtartási képességét. A köz- és a magánszféra közötti bérszakadék továbbra is nagy kihívást jelent, és az egyik fő oka a közszolgálatból való nagyarányú, évi 20–30 %-os kilépésnek. Az otthoni munkavégzés nagyobb mértékű lehetővé tétele javíthatná a szakma vonzerejét.

Integritás

Bár Magyarországon továbbra is nagyon magas az üzleti tevékenységet érintő korrupció érzékelt szintje, a tényleges korrupcióval kapcsolatos bejelentések száma csekély. Az a tény, hogy a vállalkozások 83 %-a szerint a korrupció széles körben elterjedt (EU: 63 %), és 78 %-uk véli úgy, hogy az üzleti élet és a

⁽¹⁵⁸⁾ Európai Bizottság, Eurostat (2026): Az Európai Unió munkaerő-felmérése: [Employed persons by economic activity \(NACE Rev. 2\) \(2008-2026\)](#) (Munkavállalók gazdasági tevékenység szerint (NACE Rev. 2) (2008–2026)).

⁽¹⁵⁹⁾ Európai Bizottság, Eurostat (2026): Az Európai Unió munkaerő-felmérése: [Participation rate of employees in education and training \(last 4 weeks\) by NACE Rev. 2 activity \(2008-2026\)](#) (A munkavállalók részvétele az oktatásban és képzésben (az elmúlt 4 hétben) NACE Rev. 2 tevékenységek szerinti bontásban (2008–2026)).

politika közötti összefonódások korrupcióhoz vezetnek (EU: 76 %), rendszerszintű problémákra utal. A vállalkozások fele azon a véleményen van, hogy a korrupció a működésüket is befolyásolja (Magyarország: 50 %; EU 35 %) ⁽¹⁶⁰⁾, ami azt jelzi, hogy ezek a problémák valós akadályokat jelentenek a cégek számára. A korrupciónak különösen kitett ágazatok a közbeszerzés, az építőipar, az egészségügy, az informatika és a kommunikációs szolgáltatások ⁽¹⁶¹⁾ (lásd az 5. mellékletet). Viszonylag kevés vállalkozás számolt be arról, hogy vesztegetés céljából közvetlenül megkeresték (Magyarország 5 %; EU 10 %). A magyar vállalkozásoknak pusztán 19%-a véli úgy, hogy a magas rangú tisztviselők megvesztegetése miatt eljárás alá vont személyek büntetése megfelelő, ami jóval elmarad az uniós átlagtól (33 %) ⁽¹⁶²⁾. Ez a különbség arra utal, hogy kevesen tesznek bejelentést a vesztegetésnek való kitettségéről, és csekély a bűnüldözésbe vetett bizalom.

Magyarország keveset tett a korrupció megelőzésének és felderítésének javítása érdekében. A 2024–2025-ös nemzeti korrupcióellenes stratégia részeként sor került néhány, nem kötelező jellegű intézkedésre, például a tisztviselőkre vonatkozó magatartási kódexek bevezetésére a közigazgatás alsóbb szintjein. Ugyanakkor fontos intézkedések még hiányoznak, így i. a vagyonyilatkozatokkal, ii. a felső vezetőkre és a parlamenti képviselőkre vonatkozó etikai kódexek létrehozásával, iii. a politikai pártok finanszírozásával és iv. a „felülbírálati indítványra” vonatkozó eljárás felülvizsgálatával kapcsolatban. Hasonlóképpen nem történtek lépések a lobbitevékenység és a forgóajtó-jelenség szabályozására irányuló

átfogó reformok elfogadása érdekében sem. Az Integritás Hatóság szerint felügyeleti feladatai hatékony ellátását továbbra is akadályok nehezítik ⁽¹⁶³⁾, és a korrupcióellenes munkacsoport által tett javaslatok a gyakorlatban eddig csekély hatással jártak. A korrupció felderítésére és megakadályozására, valamint a közsféra feddhetetlenségének megerősítésére alkalmazott eszközök közé tartoznak a megbízhatósággal kapcsolatos vizsgálatok és az életvitel ellenőrzése, bár ezek hatékonysága – különösen a magas szinten elkövetett korrupció felderítésében – korlátozott.

Magyarország kihívásokkal néz szembe a jogérvényesítés és a korrupciós ügyek nyomon követése terén. Ami a korrupció kivizsgálását és büntetőeljárás alá vonását illeti, a korrupciós bűncselekmények miatt hozott ítéletek száma csökkent, és nem sikerült meggyőző eredményeket felmutatni a magas szinten elkövetett korrupció feltárása terén. A külföldi köztisztviselők megvesztegetésével összefüggő jogérvényesítés elmaradása tartós probléma: nincsenek új vizsgálatok, és nem születtek új ítéletek. A közelmúltbeli jogszabály-módosítások – a külföldi hivatalos személy megvesztegetésére vonatkozó nemzetközi ajánlásokkal összhangban – megerősítették a jogi személyek felelősségére vonatkozó szabályozást. A módosítások nyomán megszűnnek a különbségek a köz- és a magánszektorban elkövetett aktív vesztegetés szabályozása terén, erősebbé válik a vállalati felelősségvállalás, és a nyomozások tekintetében új, háromszintű határidőrendszert vezetnek be. Az előző évhez képest nem nőtt a felülbírálatra benyújtott olyan indítványok száma, amelyek 2025-ben a nyomozások folytatását eredményezték.

⁽¹⁶⁰⁾ Európai Bizottság (2025): Eurobarométer [557](#). gyorsfelmérés (Businesses’ attitudes towards corruption in the EU – A vállalkozások korrupcióhoz való hozzáállása az EU-ban).

⁽¹⁶¹⁾ Európai Bizottság, 2025. évi jogállamisági jelentés.

⁽¹⁶²⁾ Európai Bizottság (2025): Eurobarométer [557](#). gyorsfelmérés (Businesses’ attitudes towards corruption in the EU – A vállalkozások korrupcióhoz való hozzáállása az EU-ban).

⁽¹⁶³⁾ A Bizottság a Technikai Támogatási Eszköz révén támogatást nyújt a magyar Integritás Hatóságnak egy olyan MI-eszköz kifejlesztéséhez, amely segíti a nyilvános adatkészletek (pl. közbeszerzéssel és az uniós forrásokkal kapcsolatos adatok) korrupciós kockázatértékelését, és adatvezérelt megközelítést alkalmaz a vizsgálatok megtervezéséhez.

Az igazságügyi rendszer összességében továbbra is hatékonyan működik. Az elsőfokú bíróság elé kerülő polgári és kereskedelmi ügyekben kismértékben nőtt a határozathozatali idő, 140 napra (a 2023. évi 135 napról), de ez még mindig a legalacsonyabbak között van az EU-ban. A közigazgatási ügyek elsőfokú elbírálásának becsült ideje némileg nőtt (a 2023. évi 125 naphoz képest 2024-ben 131 napra) de továbbra is a legrövidebbek közé tartozik az EU-n belül. Az igazságügyi rendszer színvonala összességében kielégítő.

A digitalizáció terén Magyarország nagyon jó eredményeket ért el. A polgári/kereskedelmi és közigazgatási ügyekben digitális módszerek állnak rendelkezésre az eljárások megindítására és nyomon követésére, és a nyilvánosság online hozzáférhet a közzétett ítéletekhez. Ugyanakkor szükség van a géppel olvasható bírósági határozatok előállításával kapcsolatos mechanizmus javítására. A nagyközönség számára biztosított az ítéletekhez való széles körű online hozzáférés, ami javítja az átláthatóságot. A Bizottság nyomon követi az igazságszolgáltatás függetlenségének megerősítését célzó 2023. évi reform végrehajtását ⁽¹⁶⁴⁾.

⁽¹⁶⁴⁾ A magyarországi igazságügyi rendszer teljesítményének részletesebb elemzéséről lásd a közelgő 2026. évi uniós igazságügyi eredménytáblát és a 2025. évi jogállamisági jelentést.

Magyarország kihívásokkal néz szembe a fenntartható „nettó zero” iparra való átállás terén. Magyarország iparának

dekarbonizációja során a finanszírozással, a hálózati hozzáféréssel és a szakértelemmel kapcsolatos akadályokba ütközik. A közlekedés dekarbonizációja súlyos elmaradásban van, többek között a vasúti infrastruktúrába történő beruházások elégtelensége és az elektromos járművek töltőinfrastruktúrájának fejletlensége miatt. Magyarország teljesítménye elmarad az átlagtól a körforgásos gazdaság és a hulladékgazdálkodás terén. A légszennyezés továbbra is tartós probléma, amely jelentős gazdasági, környezeti és egészségügyi hatásokkal jár. Az energia-, a közlekedési, a mezőgazdasági és a hulladékgazdálkodási ágazat nagymértékben hozzájárul az ipari kibocsátásokhoz, rontva a levegő- és vízminőséget. Magyarország számára előnyös lenne, ha lépéseket tenne annak érdekében, hogy a levegőszennyezés elleni intézkedéseket jobban integrálja ezekbe a kulcsfontosságú szakpolitikákba. Mivel a körforgásos gazdaság, valamint a szennyezés megelőzése és csökkentése terén jelentős beruházási hiányok tapasztalhatók, Magyarországnak tovább kell fejlesztenie gazdasági ösztönzőit, költségvetési intézkedéseit és a „szennyező fizet” elv alkalmazását. 2025-ben Magyarország országspecifikus ajánlást kapott a körforgásos jelleg javítására és a hulladékkezelési kapacitások bővítésére. Bár 2025 előtt számos reform került elfogadásra, beleértve az egyetlen hulladékgazdálkodási üzemeltető létrehozására irányuló reformot is, nem világos, hogy ezek a reformok hogyan teljesítik az ajánlást. Nem áll rendelkezésre egyértelmű információ arról, hogy a hatóságok hogyan fogják nyomon követni az üzemeltetőnek a hulladékokra vonatkozó uniós célértékek teljesítése érdekében tett intézkedéseit. További intézkedésekre van szükség hulladékáramok – különösen a bio- és veszélyes hulladék – feldolgozásának javítása, valamint az

illegális hulladéklerakás elleni küzdelem érdekében is.

Az ipar dekarbonizációja

Az iparból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás

Magyarország feldolgozóiparának kibocsátásintenzitása az elmúlt öt évben egyötödével csökkent ⁽¹⁶⁵⁾. Magyarország feldolgozóipara a teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátás (ÜHG-kibocsátás) 13%-áért felelős (a kősztyártás és kőolaj-feldolgozás nélkül, ami további 3 százalékponttal járul hozzá ehhez), és ezzel elmarad a 21%-os uniós átlagtól ⁽¹⁶⁶⁾. Mivel ez 2024-ben egy euro bruttó hozzáadott értékre vetítve mintegy 340 g volt, a feldolgozóipar kibocsátásintenzitása az uniós átlag körül alakul, és 2019 óta 23%-kal csökkent. Magyarország feldolgozóiparból származó ÜHG-kibocsátásán belül az energiával összefüggő kibocsátások részaránya (kb. 42%)

⁽¹⁶⁵⁾ Ez a melléklet Magyarország feldolgozóiparának, különösen az energiaigényes iparágaknak az alacsony széndioxid-kibocsátású és nulla nettó kibocsátású előállítási módokra való átállását tárgyalja, ami kulcsfontosságú a versenyképesség megőrzéséhez a klímasemlegesség felé vezető úton, amint azt az európai klímarendelet előírja. A magyar feldolgozóipar előtt álló jelenlegi versenyképességi kihívásokkal átfogóbban az 5. melléklet foglalkozik. Az iparból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás részletesebb ismertetését lásd: Európai Bizottság (2025), [2025. évi országjelentés – Magyarország](#), bizottsági szolgálati munkadokumentum, SWD (2025) 205 final, Brüsszel, 2025.6.4., A7. melléklet. Tiszta ipar és az éghajlatváltozás mérséklése.

⁽¹⁶⁶⁾ A feldolgozóiparra vonatkozó adatok nem tartalmazzák a NACE C19 ágazatát – Kősztyártás, kőolaj-feldolgozás – annak érdekében, hogy az Eurostat ágazati adatai (bruttó hozzáadott érték) jobban megfeleljenek az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye általános jelentési formanyomtatványa szerinti adatoknak. Lásd még az ipar dekarbonizációjára vonatkozó további mutatókat, valamint a további információkat tartalmazó magyarázó jegyzetet az e melléklet végén található A8.1. táblázatban.



jelentősen elmarad az 52%-os EU-s arányszámtól, a fennmaradó rész pedig technológiai jellegű kibocsátás. 2018 és 2023 között a feldolgozóipar energiával összefüggő ÜHG-kibocsátási intenzitása mintegy 20%-kal javult. Ezen idő alatt Magyarország mintegy 6 százalékponttal, 46,4%-ra növelte a villamos energia és a megújuló energiaforrások részarányát a feldolgozóipar végsőenergia-felhasználásában.

Az ipar dekarbonizációját előmozdító szakpolitikák

Magyarország kihívásokkal néz szembe a környezetbarát iparra való áttérés terén, többek között a magas beruházási igények és a hálózati kapacitás korlátai miatt ⁽¹⁶⁷⁾. A szélesebb körű versenyképességi problémák mellett a megújuló energia hasznosításának időjárástól való függősége is kihívást jelent. Az energiahatékonyság, az energiatárolás és az új vagy korszerűsített technológiák finanszírozása, valamint az energiafelhasználás kezeléséhez és a meglévő eszközök dekarbonizációra való áttállításához szükséges tudás megszerzése nehézségeket jelent a vállalatok számára. Magyarország támogatja a vállalatok energiatároló rendszereinek létrehozását – többek között az energetikai önellátás előmozdítása és ezáltal a hálózatra nehezedő nyomás csökkentése érdekében –, a geotermikus energia és a bioenergia hasznosítását, az energiahatékonysági felújításokat, valamint az energetikai innovációval kapcsolatos kutatást és fejlesztést.

Magyarország támogatja a megújuló energia ipari felhasználók igényeinek megfelelő fejlesztését. 2025-ben elindította a hidrogénre és a biogázra vonatkozó engedélyezési eljárások egyszerűsítését. Folyamatban van a szén-dioxid-leválasztási és -tárolási tervek kidolgozása is, amelyek a kőolaj-

és energiatermelés mellett a fém- és ásványipart is célozzák.

A közös kötelezettségvállalás hatálya alá tartozó kibocsátások csökkentése

A közös kötelezettségvállalási korlátok betartása nemzeti intézkedések révén

Magyarország az előrejelzések szerint túlteljesíti a 2030-ra vonatkozó, közös kötelezettségvállalás hatálya alá tartozó ágazatokból származó üvegházhatásúgáz-kibocsátása a felmérések szerint 13,8%-kal maradt el a 2005-ös szinttől. 2030-ra a meglévő és a tervezett szakpolitikák és intézkedések várhatóan 26,5%-kal csökkentik ezeket a kibocsátásokat, ami a 2030-ra teljesítendő célhoz képest 7,8 százalékpontos többletet, azaz 18,7%-os csökkenést eredményez. Magyarország az előrejelzések szerint a 2021–2030-as időszakban várhatóan ideiglenesen túllépi a közös kötelezettségvállalás hatálya alá tartozó kibocsátások határértékeit, de a más években fel nem használt éves kibocsátási jogosultságokkal fedezheti ezt a túllépést, hogy így megfeleljen a közös kötelezettségvállalási rendeletnek ⁽¹⁶⁹⁾.

⁽¹⁶⁸⁾ Az épületek dekarbonizációja, a közös kötelezettségvállalási rendelet hatálya alá tartozó másik kulcsfontosságú ágazata tekintetében lásd a 9. mellékletet.

⁽¹⁶⁹⁾ A nemzeti ÜHG-csökkentési célértéket az (EU) 2018/842 rendelet (közös kötelezettségvállalási rendelet) határozza meg. Ez a rendelet az épületekre (fűtés és hűtés); a közúti közlekedésre, a mezőgazdaságra, a hulladékgazdálkodásra, valamint a kisiparra (az úgynevezett vállaláselosztási ágazatok) együttesen alkalmazandó. A vállaláselosztási ágazatokból származó 2024. évi kibocsátások becslült jegyzékadatakon alapulnak. A végleges adatok kiszámítására átfogó felülvizsgálatot követően, 2027-ben kerül majd sor. A jelenlegi szakpolitikák (meglévő intézkedések) és a további szakpolitikák (kiegészítő intézkedések) hatásait figyelembe vevő előrejelzések az (EU) 2018/1999 rendelet (az

⁽¹⁶⁷⁾ Forrás: írásbeli eszmecsere (kérdőív) a nemzeti hatóságokkal az európai szemeszter keretében elvégzett elemzéshez szükséges tényfeltárás keretében.

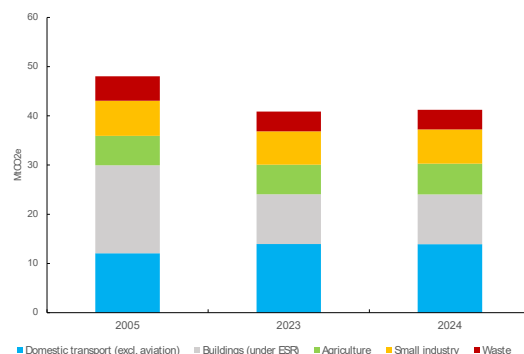
Fenntartható közlekedés

A közúti közlekedés dekarbonizálására való átállás kihívást jelent Magyarországon; a vasútra való áttérés megvalósításához jelentős beruházásokra lenne szükség. 2024-ben a közúti közlekedés Magyarország közös kötelezettségvállalás hatálya alá tartozó kibocsátásának 34%-át tette ki, ami 15%-os növekedést jelent a 2005-ös szinthez képest⁽¹⁷⁰⁾. 2018 és 2022 között a magyarországi belföldi vasúti árufuvarozás aránya 0,4%-kal csökkent, nem pedig nőtt, ami lehetővé tette volna a vasúti fuvarozásra való modális váltást⁽¹⁷¹⁾. Ez azzal függ össze, hogy alacsony a vasúti infrastruktúrába történő egy főre jutó beruházások szintje (2022-ben egy lakosra 73,4 EUR; az EU-átlag: egy lakosra 114,3 EUR)⁽¹⁷²⁾, továbbá hogy Magyarország a vasúttal szemben előnyben részesíti a közúti közlekedési infrastruktúra fejlesztését. Magyarországon 2023-ban 45,3%-os volt a villamosított vasúti pályák aránya, ami elmaradt az 57,4%-os uniós átlagtól⁽¹⁷³⁾. A kormány jelenlegi becslései szerint az ország TEN-T törzshálózatához és a kiterjesztett törzshálózatához tartozó vasútvonalak újjáépítéséhez 17 milliárd EUR-ra lenne szükség, ami jóval meghaladja a rendelkezésre álló finanszírozási szintet. A Magyarország

nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervében előterjesztett jelentős vasúti infrastrukturális beruházások sem valósultak meg. Magyarország ezért el van maradva attól, hogy 2030-ra és 2040-re teljesítse a TEN-T-vel kapcsolatos követelményeket⁽¹⁷⁴⁾.

A közúti közlekedés dekarbonizálásának folyamata sem halad kellő mértékben. Ami a személygépkocsikat illeti, Magyarország 2025 végéig a 2030-ra előírt elektromos töltőinfrastruktúrának csak mintegy 25%-át építette ki. A tehergépjárművek esetében az elektromos töltőinfrastruktúra nagyrészt hiányzik. Ez azzal a kockázattal jár, hogy jelentős szűk keresztmetszetek hátráltatják az elektromos tehergépjárművek elterjedését, és a tehergépjármű-gyártók nem tudják teljesíteni jogilag kötelező erejű értékesítési célkitűzéseiket⁽¹⁷⁵⁾. Magyarország nem él azzal az uniós jog által 2031. június 30-ig megengedett keresletoldali gazdasági ösztönzővel, hogy az úthasználati díj infrastruktúradíj-eleme alól mentességet biztosítva segítheti elő a kibocsátásmentes tehergépjárművek elterjedését⁽¹⁷⁶⁾.

A8.1. ábra: **A közös kötelezettségvállalás hatálya alá tartozó ágazatok üvegházhatásúgáz-kibocsátása 2005-ben, 2023-ban és 2024-ben**



Forrás: Európai Környezetvédelmi Ügynökség

energiaunió irányításáról szóló rendelet) 17. cikke szerinti 2025. évi magyarországi jelentéstétel szerint. Lásd még: Európai Bizottság (EB) (2025), [2025. évi éghajlat-politikai eredményjelentés](#) – Technikai információk, bizottsági szolgálati munkadokumentum, Brüsszel, 9. fejezet (111. és azt követő oldalak), és különösen a 25. és 26. táblázat.

⁽¹⁷⁰⁾ Lásd az A8.1. ábrát és az e melléklet végén található A8.1. táblázatot.

⁽¹⁷¹⁾ Európai Bizottság, Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság, EU transport in figures – Statistical pocketbook 2025 (Az Európai Unió közlekedése számokban – Statisztikai zsebkönyv, 2025), az Európai Unió Kiadóhivatala, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2832/2584130>.

⁽¹⁷²⁾ A számítás a „vasúti infrastrukturális beruházásokra” vonatkozó adatok tekintetében a vasúti piac nyomon követésével kapcsolatos (RMMS, 2024) adatokon, a „népességre” vonatkozó adatok tekintetében pedig az Eurostat adatain alapul.

⁽¹⁷³⁾ Eurostat: [rail if line tr](#).

⁽¹⁷⁴⁾ Az (EU) 2024/1679 rendelet szerint.

⁽¹⁷⁵⁾ [Infrastruktúra | Alternatív Üzemyanyagok Európai Megfigyelőközpontja](#).

⁽¹⁷⁶⁾ [Árazás | Magyar Közút Nonprofit Zrt. – Útdíj üzletág](#).

A körforgásos gazdaság

Magyarország még mindig messze van attól, hogy megvalósítsa a körforgásos gazdaságra való átállást. Folyamatban a körforgásos gazdaságra vonatkozó nemzeti stratégia elkészítése, de még nem fogadták el. Magyarországon az újrafeldolgozási arány elmarad az uniós átlagtól: 2024-ben a települési hulladéknak esetében ez csupán 33,6% (az EU-átlag: 48.1%), 2023-ban pedig a műanyag csomagolás esetében 23% (az EU-átlag: 42%) volt⁽¹⁷⁷⁾. 2022-ben az építési és bontási hulladéknak csupán 22,24%-át dolgozták fel újra (az EU-átlag: 79,72% volt)⁽¹⁷⁸⁾. Magyarország nem teljesítette a 2020-ra vonatkozó uniós újrafeldolgozási célértékeket, és jelentős erőfeszítésekre van szükség a következő célértékek eléréséhez. 2021-ben Magyarországon nem nyújtottak be újrafeldolgozással vagy másodlagos nyersanyagokkal kapcsolatos szabadalmat⁽¹⁷⁹⁾. A körforgásos gazdaságra való átállás előmozdításához további gazdasági ösztönzőkre lenne szükség a települési biohulladék elkülönített gyűjtése érdekében. Ez magában foglalhatja a kidobott hulladék mennyiségén alapuló háztartási hulladékdíjak előmozdítását, a hulladéklerakókra kivetett adók növelését⁽¹⁸⁰⁾, valamint a kutatási és

innovációs kezdeményezések célzott támogatását.

Bár Magyarország elsődleges erőforrásoktól való függősége elmarad az uniós átlagtól, az ország kevesebbet tesz a körforgásos gazdaság potenciális előnyeinek kiaknázása érdekében. A hulladékképződés a 2017. évi fejenként 387 kg-ról 2024-re 414 kg-ra nőtt, de még mindig az 517 kg-os uniós átlag alatt van⁽¹⁸¹⁾. Az ország anyagok importjától való függése 2023-ban 27,6% maradt, ami valamivel meghaladja a 22,4%-os⁽¹⁸²⁾ uniós átlagot, az egy főre jutó nyersanyag-felhasználás – Magyarország anyaglábnyomának mérőszáma – pedig 2019 óta 18,5%-kal csökkent, és 2024-ben elérte a 13 234 tonna/főt⁽¹⁸³⁾. Az erőforrás-termelékenység közel megkétszereződött, a 2019. évi 0,91 EUR/kg-ról jelentős mértékben, 2024-re 1,75 EUR/kg-ra nőtt⁽¹⁸⁴⁾. Magyarországnak azonban előnye származhatna a körforgásos gazdaságának fejlesztésére irányuló intézkedésekből. A körforgásos gazdaságban a foglalkoztatás 12%-kal nőtt⁽¹⁸⁵⁾, ami 2023-ban a teljes foglalkoztatás 2,3%-át tette ki, valamivel meghaladva a 2%-os uniós átlagot. A másodlagos nyersanyagok felhasználási aránya továbbra is korlátozott: a körforgásos anyagok aránya 7,7%, szemben a 2024-es 12,2%-os uniós átlaggal, ami azt jelzi, hogy az elsődleges erőforrásokat nagyobb mértékben helyezik el hulladéklerakóban.

⁽¹⁷⁷⁾ Eurostat, *Plastic packaging recycling rate* (A műanyag csomagolás újrafeldolgozási aránya), 2025. [hivatkozás](#).

⁽¹⁷⁸⁾ Közös Kutatóközpont (JRC), *Techno-economic and environmental assessment of CDW management, A report on sustainable management of construction and demolition waste* (Az építési és bontási hulladék kezelésének technológiai-gazdasági és környezeti értékelése, Az építési és bontási hulladékkal való fenntartható gazdálkodásról szóló jelentés), 2024, [hivatkozás](#).

⁽¹⁷⁹⁾ Eurostat, *Patents related to recycling and secondary raw materials* (Az újrafeldolgozással és a másodlagos nyersanyagokkal kapcsolatos szabadalmak), 2025. [hivatkozás](#).

⁽¹⁸⁰⁾ Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet, *Towards a National Circular Economy Strategy for Hungary*

(Úton Magyarország körforgásos gazdaságot célzó nemzeti stratégiája felé), 2023, [hivatkozás](#).

⁽¹⁸¹⁾ Eurostat, *Municipal Waste by waste management operations* (Települési hulladék hulladékgazdálkodási műveletek szerint), 2026. [hivatkozás](#).

⁽¹⁸²⁾ Eurostat, *Circular material use rate* (Körforgásos anyagfelhasználási arány) 2025. [hivatkozás](#).

⁽¹⁸³⁾ Eurostat, *Material footprints* (Anyaglábnyom), 2025. [hivatkozás](#).

⁽¹⁸⁴⁾ Eurostat, *Resource productivity* (Erőforrás-termelékenység), 2025. [hivatkozás](#).

⁽¹⁸⁵⁾ Eurostat, *Persons employed in circular economy sectors* (A körforgásos gazdaság ágazataiban foglalkoztatottak száma), 2025. [hivatkozás](#).

Magyarország bevezetett néhány adóügyi eszközt, de a környezetvédelmi bevételek növelése, a körforgásos gyakorlatok előmozdítása és a hulladék csökkentése érdekében naprakésszé lehetne tenni az ország szabályozási keretét. A környezetvédelmi adók teljes összege 2023-ban 4,25 milliárd EUR-t tett ki, ami Magyarország GDP-jének 2,16%-át teszi ki, és ez kissé meghaladja a 2,03%-os uniós átlagot⁽¹⁸⁶⁾. A környezetvédelmi adókból származó bevételek többsége az energiaadókból, kisebb mértékben pedig a közlekedési adókból származott, míg a szennyezésre és az erőforrásokra kivetett adók csak 0,11%-ot tettek ki. A 2012-ben elfogadott hulladéklerakási járulék 2014 óta változatlan, ami azt jelenti, hogy 2023-as árákon meglehetősen alacsony. Az 1993-ban létrehozott bányajáradék-rendszer nem átlátható, és a bevételeket nem környezetvédelmi célokra különítik el⁽¹⁸⁷⁾. Ezen adóügyi eszközök korszerűsítése és olyan új intézkedések bevezetése, mint a hulladékégetési adó, ösztönözhetné a körforgásos jelleget. Tekintettel Magyarország magas hulladéklerakási arányára, a hulladék átvételi díj felülvizsgálata különösen előnyös lenne. Emellett a hulladékégetésre kivetett díjak és az új légszennyezési adók hozzájárulhatnak a légszennyezés mérsékléséhez és a kibocsátáscsökkentési célok eléréséhez. A termelési díjak bizonyos árukra történő alkalmazása és a használati díjak szintén segíthetnék Magyarországot a hulladékgazdálkodással és a körforgásos gazdasággal kapcsolatos célok elérésében, miközben csökkenthetnék a szennyezést és fokozhatnák a természetvédelmet.

⁽¹⁸⁶⁾ Európai Bizottság, *Environmental Implementation Review, Hungary country report (EIR)* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025, [hivatkozás](#).

⁽¹⁸⁷⁾ Európai Bizottság, Környezetvédelmi Főigazgatóság, Camboni, M., Markandya, A., Tyrer, D., Goonesekera, S. et al., *Greening the European Semester – Resource and pollution taxes, Annex 6, Country factsheets*, (Az európai szemeszter zöldítése – Erőforrás és szennyezési adók, 6. melléklet, Országspecifikus tájékoztatók), 2026, [hivatkozás](#).

Magyarország a közelmúltbeli reformok ellenére egyre rosszabb teljesítményt mutat a hulladékgazdálkodás terén. Bár a települési hulladék égetési aránya 2024-ben 13,2% volt, ami alacsonyabb, mint a 26,1%-os uniós átlag, a 2010. évi 10%-hoz képest nőtt. A hulladéklerakási arány a 2010. évi 70%-ról 2017-ben jelentősen, 48%-ra csökkent, de a legfrissebb adatok szerint 2024-ben aggasztó mértékben, 53,2%-ra nőtt, ami jóval meghaladja a 2023. évi 22%-os uniós átlagot⁽¹⁸⁸⁾. Ez a tendencia megnehezítheti Magyarország számára annak a 2035-re kitűzött célnak az elérését, hogy a települési hulladék legfeljebb 10%-át helyezze el hulladéklerakóban. 2023-ban Magyarország számos reformot fogadott el a hulladékgazdálkodási ágazatban, de a hatást még értékelni kell. A reformok közé tartozik a számos hulladékáramra kiterjedő⁽¹⁸⁹⁾, kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer⁽¹⁹⁰⁾, amelynek célja a hulladékkeletkezés megelőzésének, az újrahasználatnak, az újrafeldolgozásnak és a hasznosításnak a javítása.

Magyarországnak célzottabb beruházásokat kellene eszközölnie a körforgásos gazdaságba, mivel 316 millió EUR összegű éves beruházási hiánnyal küzd a körforgásos gazdaságra vonatkozó célkitűzéseinek teljesítése terén⁽¹⁹¹⁾.

Bioökonómiai ágazat

⁽¹⁸⁸⁾ Eurostat, *Municipal Waste by waste management operations* (Települési hulladék hulladékgazdálkodási műveletek szerint, 2026, [hivatkozás](#)).

⁽¹⁸⁹⁾ Nevezetesen csomagolás, elektromos és elektronikus berendezések, egyes egyszer használatos műanyagtermékek, akkumulátorok, járművek, gumiabroncsok, irodai papír, reklámhordozó papír, sütőolaj és -zsír, textiltermékek és fabútorok.

⁽¹⁹⁰⁾ EEA, *Circular economy country profile – Hungary* (A körforgásos gazdaság országprofilja – Magyarország), 2024, [hivatkozás](#).

⁽¹⁹¹⁾ Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025, [hivatkozás](#).

Magyarország bioökonómiai ágazata folyamatosan növekszik, de nem olyan gyorsan, mint a gazdaság egésze ⁽¹⁹²⁾, 2023-ban az ország GDP-jének mindössze 0,88%-át tette ki. 2018 és 2023 között Magyarországon a biogazdasági ágazat éves hozzáadott értéke átlagosan 4,4%-kal nőtt, ami elsősorban a fatermékek és bútorok előállításának, valamint az élelmiszer- és italágazatnak tudható be, de továbbra is elmarad az EU-27 éves 5,1%-os átlagos növekedésétől ⁽¹⁹³⁾ ⁽¹⁹⁴⁾. Ugyanebben az időszakban a bioalapú vegyi anyagok és műanyagok, valamint a fatermékek és bútorok előállítása terén a foglalkoztatás évente átlagosan szerény, 1,9%-os, illetve 0,9%-os növekedést mutatott, ami részben ellensúlyozta a biogazdaságbeli foglalkoztatás kismértékű csökkenését. A munkatermelékenység 2023-ban az országos átlag 101,4%-át tette ki, így Magyarország azon kevés országok egyike, ahol a bioökonómia a gazdaság egészére jellemző vagy azt meghaladó termelékenységi szinten működik ⁽¹⁹⁵⁾. A K+F azonban továbbra is problémás területnek számít, mivel a biogazdaság szempontjából releváns alágazatok mindössze 1,3%-kal növekednek, szemben az összes nemzeti K+F kiadás 4,2%-os növekedésével ⁽¹⁹⁶⁾, annak ellenére, hogy Magyarország kiaknázatlan lehetőségekkel rendelkezik. Tekintettel produktív mezőgazdasági bázisára, jól működő gyógyszeripari és biotechnológiai ágazatára, valamint az élelmiszer-feldolgozásban működő kkv-k termékeny ökoszisztémájára ⁽¹⁹⁷⁾,

Magyarország jelentős potenciállal rendelkezik ahhoz, hogy az ágazat jelenlegi növekedési pályájánál jóval nagyobb mértékben bővítse biogazdaságát.

Szennyezőanyag-mentes ipar

Magyarországon a légszennyezés továbbra is komoly aggodalomra ad okot, mivel kihat a közegészségre, a környezetre és a gazdaságra. Bár 2005 óta több légszennyező anyag kibocsátása csökkent ⁽¹⁹⁸⁾, Magyarország az ipari kibocsátásintenzitás tekintetében még mindig a kilencedik helyen áll az EU-ban ⁽¹⁹⁹⁾. Az ipari eredetű szennyezés elsődleges forrásai közé tartozik az energia- és ásványágazat a nitrogén-oxid (NO_x), a hulladékgazdálkodás a por, az energiaágazat a kén-dioxid (SO₂), valamint az energia- és a fémágazat a nehézfém kibocsátás tekintetében. Bár 2010 és 2022 között csökkent a NO_x, a nem metán illékony szerves vegyületek (NMVOC), a lebegő részecskék (PM_{2.5} és PM₁₀), valamint a kén-dioxid (SO_x) kibocsátása ⁽²⁰⁰⁾, a PM₁₀ és az ammónia (NH₃) ipari eredetű kibocsátása 2014 és 2023 között 56%-kal, illetve 35%-kal nőtt ⁽²⁰¹⁾. Az NH₃ és a PM_{2.5} szennyezés változatlanul magas. Magyarország nem teljesítette a 2020-2029-es időszakra vonatkozó kibocsátáscsökkentési kötelezettségvállalásait, továbbá az előrejelzések szerint a 2030-ra és az azt követő időszakra vonatkozóan nem fogja teljesíteni a NO_x-ra, az NMVOC-ra, az NH₃ -ra és a PM_{2.5}-re

⁽¹⁹²⁾ Közös Kutatóközpont, *Jobs and wealth in the EU bioeconomy* (Munkahelyek és jólét az uniós biogazdaságban), 2025. [hivatkozás](#).

⁽¹⁹³⁾ Biogazdasági alágazatok: élelmiszerek és italok, bioalapú textíliák, fatermékek és bútorok, bioalapú vegyi anyagok és műanyagok.

⁽¹⁹⁴⁾ Közös Kutatóközpont, *Jobs and wealth in the EU bioeconomy* (Munkahelyek és jólét az uniós biogazdaságban), 2025. [hivatkozás](#).

⁽¹⁹⁵⁾ Ugyanott. [hivatkozás](#).

⁽¹⁹⁶⁾ Közös Kutatóközpont, *Business expenditure in Research and Development in the EU bioeconomy* (Üzleti K+F kiadások az uniós biogazdaságban), 2025. [hivatkozás](#).

⁽¹⁹⁷⁾ Ugyanott. [hivatkozás](#).

⁽¹⁹⁸⁾ Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025, [hivatkozás](#).

⁽¹⁹⁹⁾ Uo., [hivatkozás](#).

⁽²⁰⁰⁾ Magyarországon 2010 és 2022 között a NO_x koncentrációja 18 %-kal, az NMVOC-é 10%-kal, a PM_{2.5}-é 30%-kal, a PM₁₀-é 22%-kal, a SO_x-é pedig 50%-kal csökkent. (Eurostat, *Air emissions accounts* (Légköri kibocsátási számlák), [hivatkozás](#)).

⁽²⁰¹⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Industrial Reporting under the Industrial Emissions Directive 2010/75/EU and European Pollutant Release and Transfer Register Regulation* (Az ipari kibocsátásokról szóló 2010/75/EU irányelv és az Európai Szennyezőanyag-kibocsátási és -szállítási Nyilvántartás létrehozásáról szóló rendelet szerinti ipari jelentéstétel), [hivatkozás](#).

vonatkozó kötelezettségvállalásait. A légszennyezettség 100 000 lakosra vetítve 1 350 elvesztett életévnek megfelelő kárt okoz a PM_{2,5} miatt, amelynek koncentrációja meghaladja az Egészségügyi Világszervezet levegőminőségi előírásait. A nitrogén-dioxid szennyezés 100 000 lakosonként 200, az ózonszennyezés pedig 293 elvesztett életévet eredményez ⁽²⁰²⁾.

A fő szennyező anyagok (NH₃, NMVOC, SO₂, NO_x és PM_{2,5}) okozta levegőszennyezés becsült éves költsége meghaladja a 6,3 milliárd EUR-t ⁽²⁰³⁾. E költségek 41%-a a közlekedéshez, 27%-a az energetikához, 26%-a pedig a mezőgazdasághoz kapcsolódik. Az ipari szennyező anyagok által okozott egészségügyi és környezeti károk a becslések szerint csak 2021-ben 963,8 millió EUR költséget okoztak ⁽²⁰⁴⁾, ami rávilágít annak fontosságára, hogy további intézkedéseket hozzanak az összes forrásból származó fő szennyezőanyag-kibocsátás visszaszorítására. Összességében az energia- és közlekedéspolitika nem kezeli megfelelően a légszennyezést, ami gátolja a helyzet hosszú távú javulását. Figyelemre méltó példa az energiahatékonysági projektek finanszírozása, amelyeket nem a légszennyezésre gyakorolt hatásuk alapján választanak ki, és csak korlátozott finanszírozásban részesülnek.

Magyarország környezetvédelmi adókat vet ki egyes fő légszennyező anyagokra. 2003 óta Magyarország környezetterhelési díjat vet ki az elsősorban az ipari és villamosenergia-termelési eredetű NO_x, SO_x és nem mérgező por kibocsátás pontszerű forrásaira. Bár ez az eszköz megbízhatóan termel bevételt, környezeti hatékonysága korlátozott ⁽²⁰⁵⁾. Tekintettel Magyarország tartós levegőminőségi kihívásaira, a NO_x, SO₂ és a PM kibocsátást terhelő kalibrált díjak bevezetése kiegészíthetné a meglévő intézkedéseket és az egészség- és a klímapolitika szempontjából is járulékos előnnyel járna ⁽²⁰⁶⁾.

Bár Magyarország némi előrelépést ért el az ipari vízszennyezés csökkentése terén, a javulás fenntartása továbbra is kihívást jelent. A hulladékgazdálkodási ágazat jelentős mértékben hozzájárul a nehézfémek, a nitrogén, a foszfor és a teljes szervesszén kibocsátásához, míg a cellulóz- és papíragazat a vízbe történő foszforkibocsátás egyik fő forrása ⁽²⁰⁷⁾. Az ipari kibocsátásokról szóló irányelv alapján készült jelentés szerint 2010 és 2023 között sikerült csökkenteni az ipari forrásokból származó nitrogén-, teljes szervesszén- és foszforkibocsátást. Ugyanebben az időszakban azonban jelentősen nőtt az ipari forrásokból származó nehézfém-kibocsátás (kadmium, higany, nikkel és ólom) ⁽²⁰⁸⁾. A felszíni víztesteket különösen súlyosan érintik a nehézipari kibocsátások és az

⁽²⁰²⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Harm to human health from air pollution in Europe: burden of disease status* (A légszennyezés okozta egészségkárosodás Európában: a betegségteher szerinti helyzet), 2025 [hivatkozás](#).

⁽²⁰³⁾ Európai Bizottság, *IEEP, Green taxation and other economic instruments – Internalising environmental costs to make the polluter pay* (Környezetvédelmi adóztatás és más gazdasági eszközök – A környezeti költségek internalizálása a „szennyező fizet” elv érvényesítése érdekében) (32–33. o., 3. táblázat), 2021, [hivatkozás](#).

⁽²⁰⁴⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Industrial pollution intensity indicators – EU large industry water pollution intensity* (Ipari szennyezésintenzitási mutatók – A nagyipari tevékenységek okozta vízszennyezés intenzitása az Unióban), európai ipari kibocsátási portál, 2024, [hivatkozás](#).

⁽²⁰⁵⁾ Európai Bizottság, Környezetvédelmi Főigazgatóság, Camboni, M., Markandya, A., Tyrer, D., Goonesekera, S. et al., *Greening the European Semester – Resource and pollution taxes* (Az európai szemeszter zöldítése – Erőforrás és szennyezési adók), 2026, [hivatkozás](#).

⁽²⁰⁶⁾ Uo., [hivatkozás](#).

⁽²⁰⁷⁾ Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025, [hivatkozás](#).

⁽²⁰⁸⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Water pollutant releases changes from 2010 to 2022 for the EU Member States* (Vízszennyező anyagok kibocsátása 2010–2022 között az uniós tagállamokban), 2024, [hivatkozás](#). Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség 2023. évi aktualizált adatai.

égési folyamatokból származó szennyezés⁽²⁰⁹⁾. Az erőművek hűtőberendezéseiből származó felmelegített víz kibocsátása – különösen nyáron – hozzájárul a folyók hőmérsékletének emelkedéséhez, ami hatással van az édesvízi ökoszisztémákra⁽²¹⁰⁾. Magyarországon a felszíni víztestek 88,7%-a nincs jó ökológiai, 46%-a pedig a jó kémiai állapotban⁽²¹¹⁾, szemben a 37,7%-os, illetve 30%-os uniós átlaggal. Ez rávilágít arra, hogy folyamatos, fokozott és tartós intézkedésekre van szükség az ipari vízszennyezés visszaszorítása érdekében. Magyarországon az ipari eredetű szennyvízből eredő vízszennyezés évi 13 millió EUR közvetlen és közvetett költséget okoz⁽²¹²⁾, amelyet a szennyezők továbbra sem viselnek kellő mértékben.

Az egészségre, a környezetre és a gazdaságra nehezedő nyomás ellenére Magyarországnak továbbra sem ruház be elegendő mértékben a szennyezés kezelésébe. A szennyezés megelőzése és csökkentése érdekében Magyarországnak a 2021–2027-es időszakban évente 1,5 milliárd EUR összegű beruházásra van szüksége. A beruházások éves szintje a becslések szerint 946 millió EUR. A további finanszírozás hozzájárulhatna a levegőminőség javításához, különösen az érzékeny területeken végzett, a fenntartható energia és közlekedés előmozdítására irányuló intézkedések, valamint

az NH₃-kibocsátás csökkentésére irányuló intézkedések révén. A szennyezés megelőzésére és csökkentésére vonatkozó nemzeti és uniós célok eléréséhez évente további 506 millió EUR-ra lenne szükség⁽²¹³⁾.

(209) Lásd még: *Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, felkészültség és környezetvédelem* című melléklet.

(210) OECD-tanulmány, *Water governance for climate resilience in Hungary* (Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát szolgáló vízügyi irányítás Magyarországon), 2026, [hivatkozás](#).

(211) Európai Vízügyi Információs Rendszer (WISE – édesvíz), *Country Profiles on Water Framework Directive - Hungary report* (A víz-keretirányelvvel kapcsolatos országprofilok – Magyarországról szóló jelentés), hozzáférés 2026-ban, [hivatkozás](#).

(212) Európai Bizottság, *IEEP, Green taxation and other economic instruments – Internalising environmental costs to make the polluter pay* (Környezetvédelmi adóztatás és más gazdasági eszközök – A környezeti költségek internalizálása a „szennyező fizet” elv érvényesítése érdekében) (35–36. o., 5. táblázat), 2021, [hivatkozás](#).

(213) Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025, [hivatkozás](#).

A8.1. táblázat **A tiszta iparral és az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos fő mutatók: Magyarország**

Climate mitigation									
Hungary								Trend	EU
Industry decarbonisation	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		2018 2023
GHG emissions intensity of manufacturing production, g/tCO ₂ e	456	438	446	419	341	321	336	↘	330 -
Share of energy-related emissions in industrial GHG emissions (%)	41.1	41.1	39.8	41.7	43.7	42.3	-	↗	55.5 57.9
Energy-related GHG emissions intensity of manufacturing and construction, g/tCO ₂ e	2119	2042	2074	2048	1783	1631	-	↘	2039 1630
Share of electricity and renewables in final energy consumption in manufacturing, %	38.2	39.8	39.7	40.7	43.6	45.4	46.4	↗	42.8 43.9
Energy intensity of manufacturing, GJ/tCO ₂ e	1.88	1.85	1.98	1.98	1.73	1.70	1.83	↘	1.27 1.05
Share of energy-intensive industries in manufacturing production, % in GVA	14.95	13.93	14.26	16.49	12.55	11.21	10.35	↘	- -
GHG emissions intensity of production in sector 1.1, g/tCO ₂ e									
- paper and paper products (NACE C17)	608	618	576	526	541	464	492	↘	722 619
- chemicals and chemical products (NACE C20)	2.186	2.375	2.444	2.558	2.694	3.260	4.205	↗	- -
- other non-metallic mineral products (NACE C23)	2.708	2.701	2.687	2.439	2.303	1.963	2.099	↘	2.495 2.352
- basic metals (NACE C24)	1.959	1.954	2.305	1.741	1.975	886	436	↘	2.842 3.099
Reduction of effort: sharing emissions									
GHG emission reductions relative to base year, %	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		2018 2023
- domestic road transport	14.9	21.8	4.2	15.4	24.7	15.6	15.4	↗	-1.4 -5.6
- buildings	-30.8	-32.8	-29.5	-25.3	-35.2	-43.4	-43.6	↘	-20.3 -33.5
Effort sharing: GHG emissions, Mt; target, gap, %	2005	2021	2022	2023	2024	Target	WEM	WAM	
	47.8	46.1	44.0	40.7	41.2	-18.7%	-15.2%	-25.5%	
Sustainable road transport									
New zero-emission vehicles, electricity motor, %	0.95	1.16	2.38	3.53	4.22	5.38	7.04	↗	1.03 8.96
Number of publicly accessible AOC charging points	-	-	1217	2634	3329	3317	4175	↗	446956 n/a
Share of electrified railways, % of total	39.69	40.18	39.95	40.83	40.74	45.29	45.27	↗	55.47 56.49
Sustainable industry									
Hungary								Trend	EU-27
Circular economy transition									
Material footprint, tonnes per person	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		2018 latest data
	15.5	16.2	14.0	14.2	14.7	14.8	13.2	↘	14.8 13.7
Circular material use rate, %	6.9	5.5	5.1	5.0	4.9	6.8	7.3	↗	11.6 12.2
Resource productivity, €/kg	0.9	0.9	1.0	1.1	1.3	1.5	1.7	↗	2.1 3.0
Employees in circular economy	2.6	2.6	2.6	2.8	2.3	2.3	-		2.1 2.0
Patents in circular economy	2	3.0	1.0	-					12.3 12.0
Recycling rate	37.4	35.9	32.0	34.9	32.8	33.4	33.6		46.40 48.1
Plastic recycling	30%	33%	25%	27%	28%	23%	-		41% 42%
Construction and demolition waste (CDW) recovery	99	-	98						88 89
Bioeconomy industry									
Value added, million EUR	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	CAGR 2018-2023	2018 2023
	9,547	9,841	9,717	10,889	11,676	12,396	-	4.4%	642,438 863,436
Employment, total number of people employed	377,335	372,572	370,368	356,939	343,576	343,162	-	-1.6%	17,649,040 17,085,642
Productivity	25.3	26.4	26.2	30.5	34.0	36.1	-	6.1%	36.4 50.5
Value added per worker, % of national average	101.0	98.8	102.1	108.7	112.8	101.4	-	-	62.2 70.7
R&D business expenditure									
Total bioeconomy (biomass producing and converting sectors)	224	219	237	323	199	242		1.3%	15,672 23,336
Total R&D business expenditure	1,551	1,621	1,679	1,910	1,690	1,982	-	4.2%	196,587 259,525
Zero pollution industry									
Damage cost for industrial pollution	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024		2018 2021
	64	62	65	66	-	-	-		414.9 352.7
Water industrial pollutants releases									
Q1 H ₂ N, Pb		nitrogen		TOC		Phosphorus			
2021 change (2010)		2021 change (2010)		2021 change (2010)		2021 change (2010)			
5,827 75%		4,472,300 -15%		- -13%		511,780 -14%			
Good		584 Good (%)		0.5		Poor 488.0 Poor (%) 46%			

Források és megjegyzések: Az ipar dekarbonizációja: Valamennyi adat az Eurostat-tól származik; az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének általános jelentési formanyomtatványát (CRF) követő, az Eurostat által szintén közzétett adatok forrása az Európai Környezetvédelmi Ügynökség. (1) Érintett szektorok: a NACE Rev. 2. gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozási rendszere C nemzetgazdasági ágának (Feldolgozóipar) valamennyi ágazata, a C19 ágazat (Kőszegipar, kőolaj-feldolgozás) kivételével. (2) ÜHG-kibocsátás az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezményének általános jelentési formanyomtatványa (CRF) szerint: 1.A.2. kategória – feldolgozó- és építőipari tüzelőanyag-égetés, (amely nagyjából megfelel a NACE C – Feldolgozóipar és E – Építőipar nemzetgazdasági ágainak a C19 ágazat kivételével) valamint a CRF2 – Ipari folyamatok és termékelhasználás forráságazatok tekintetében. Az ábrák az 1.A.2. kategóriába tartozó kibocsátásokat mutatják a CRF1.A.2. és a CRF2. ágazatok kibocsátásai összegének arányában. (3) Érintett szektorok: az általános jelentési formanyomtatvány (CRF) 1.A.2. kategóriája a fent leírtak szerint. A 2020-as áron számított bruttó hozzáadott érték (GVA)adatokat, amelyeket a nevező tartalmaz, az ágazati lefedettséghez igazítottuk. (4) Érintett szektorok: a NACE C nemzetgazdasági ág a C19 ágazat kivételével. (5) Számláló: a NACE C17, 20, 23, 24 ágazat; nevező: a NACE C nemzetgazdasági ág a C19 ágazat kivételével (lásd fent). (6) GVA (nevező) 2020-as áron. **A közös kötelezettségvállalás hatálya alá tartozó kibocsátások csökkentése:** Adatforrás: Európai Környezetvédelmi Ügynökség, [üvegházhatást okozó gázokra vonatkozó adatok megtekintése](#); Európai Bizottság, 2025. évi [Éghajlat-politikai eredményjelentés](#). A részleteket lásd „A közös kötelezettségvállalásból származó kibocsátások csökkentése” című szakasz lábjegyzetében. **Fenntartható közúti szállítás:** (7) Forrás: [Eurostat](#) (8) Forrás: [Alternatív Üzemyanyagok Európai Megfigyelőközpontja](#). (9) Forrás: [Eurostat](#) Az éghajlatváltozás mérséklésével kapcsolatos mutatók esetében a tendenciát jelző nyílak a legutóbbi rendelkezésre álló adatokat (t év) a négy évvel korábbi (t-4) adatokkal hasonlítják össze. **Fenntartható ipar:** Bioökonómiai hozzáadott érték, foglalkoztatás és termelékenység: Közös Kutatóközpont, [Developments of Economic Growth and Employment in Bioeconomy Sectors across the EU](#) (A gazdasági növekedés és a foglalkoztatás alakulása az EU-n belüli biogazdasági ágazatokban). Bioökonómiai üzleti K+F kiadások: Közös Kutatóközpont, [Business expenditure in Research and Development \(R&D\) in the EU bioeconomy](#) (Üzleti K+F kiadások az uniós biogazdaságban). Az ipari szennyezés okozta károk költsége: Európai Környezetvédelmi Ügynökség: [The costs to health and the environment from industrial air pollution in Europe](#) (Az ipari eredetű légszennyezés egészségügyi és környezeti költségei Európában) 2024. Ipari eredetű vízszennyezőanyag-kibocsátás: Európai Környezetvédelmi Ügynökség, [Industrial releases of pollutants to water and economic activity in the EU-27](#) (A vízszennyezés ipari forrásai és gazdasági tevékenység az EU-27-ben), 2024. A víz kémiai állapota: Európai Vízügyi Információs Rendszer, [Felszíni vizek: kémiai állapot](#), 2024 valamint Európai Vízügyi Információs Rendszer, [felszín alatti vizek: kémiai állapot](#), 2024. Egyéb mutatók: Eurostat A körforgásos gazdasággal kapcsolatos mutatók esetében a tendenciát jelző nyílak a legutóbbi rendelkezésre álló adatokat (t év) a két évvel korábbi (t-2) adatokkal hasonlítják össze.

Ez a melléklet az energia megfizethetőségének a nettó zéró kibocsátásra való átállás előmozdításával egyidejűleg történő fokozása terén elért eredményeket, illetve jelenlegi kihívásokat vázolja fel. Bemutatja az energiával kapcsolatos korábbi országspecifikus ajánlások végrehajtását.

A Magyarországnak szóló 2025. évi, energiával kapcsolatos országspecifikus ajánlás sürgeti a környezeti szempontból káros fossziliztüzelőanyag-támogatások fokozatos kivezetését és a diverzifikáció felgyorsítását az orosz energiaforrásoktól való függőség fokozatos megszüntetése érdekében. Szorgalmazza továbbá a rugalmasság és a verseny fokozását a villamosenergia-ágazatban a kiegyenlítő piac megerősítése és a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem fellendítése révén.

Az ezen ajánlások végrehajtása terén elért Magyarországon elért eredmények továbbra is egyenletlenek. Bár jelentős lépések történtek a villamosenergia-rendszer rugalmasabbá tétele érdekében, különösen a villamosenergia-tárolást elősegítő támogatási programok és a határokon átnyúló uniós egyensúlyozó platformokhoz való csatlakozásra irányuló tervek révén, az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség továbbra is nagymértékű. Magyarország továbbra is komoly mértékben támaszkodik az orosz gáz- és olajimportra annak ellenére tett némi diverzifikációs erőfeszítést azáltal, hogy új ellátási megállapodásokat írt alá alternatív partnerekkel, és az elkövetkező években várhatóan továbbra is az orosz nukleáris fűtőanyagtól fog függeni meglévő reaktorai tekintetében. Sor került egyes intézkedésekre a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem növelése érdekében is, de Magyarországnak meg kell küzdenie a regionális hálózat strukturális korlátaival is, amelyek továbbra sem teszik lehetővé a szélesebb körű integrációt és a versenyt a villamosenergia-piacon.

Energiaárak és -költségek

Míg a közüzemi energiaár-plafonok (másnéven az „egyetemes szolgáltatás”) mesterségesen jóval az uniós átlag alatt tartották a háztartások energiaszámláit Magyarországon ⁽²¹⁴⁾, az ipari fogyasztók által fizetendő villamosenergia-árak továbbra is a legmagasabbak közé tartoznak az EU-ban. 2025 első felében a magyarországi háztartási villamosenergia-, és gázárak egyaránt stabilak maradtak, és jelentősen elmaradtak az uniós átlagtól: 0,1040 EUR/kWh, illetve 0,0307 EUR/kWh (mindkettő a legalacsonyabb az EU-ban). Másrészt az ipari fogyasztók által fizetendő villamosenergia-árak 2025 első félévében csökkentek, de továbbra is meghaladták az uniós átlagot, és megegyeztek a 2024 első félévében kialakult átlagárakkal. A gáz esetében a nem háztartási fogyasztók által fizetendő árak változatlanul az uniós átlag szintjén vannak. Az ipari fogyasztók által fizetendő villamosenergia-árak (185 EUR/MWh) azonban emelkedtek, és továbbra is meghaladták az uniós átlagot (164 EUR/MWh). Míg az ipari villamosenergia-árak 53%-át nagykereskedelmi költségek teszik ki, a hálózati költség, a szén-dioxid-kibocsátási költség és az adók a villamosenergia-számla 27%-át, 10%-át, illetve másik 10%-át képviselik. A magyarországi gáz- villamosenergia-árak összességében véve továbbra is kiegyensúlyozatlanok voltak, részben amiatt, hogy az ipari fogyasztók adózási terhelése a villamos energia esetében nagyobb volt, mint a gáz tekintetében. A nagyvállalatok esetében a villamos energia 2025 első felében 3,4-szer drágább volt, mint a gáz, és az adók és illetékek (áfa nélkül) a villamosenergia-számlák 10%-át és a gázszámlák 7%-át tették ki ⁽²¹⁵⁾. Adók és illetékek nélkül a villamos energia gázhoz viszonyított ára 3,3-ra csökkent volna. Másrészt

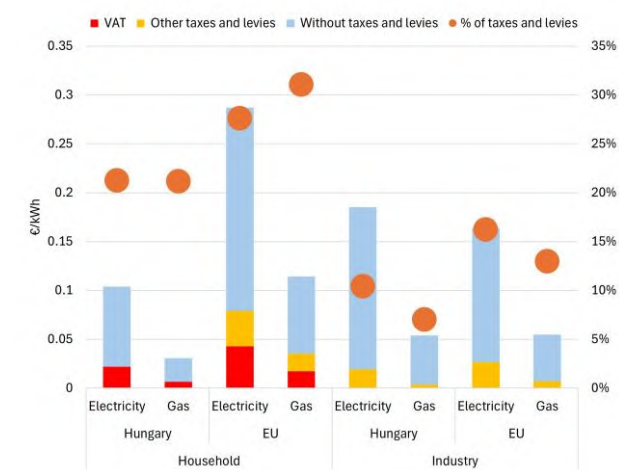
⁽²¹⁴⁾ [Hungary Today.](#)

⁽²¹⁵⁾ Ugyanakkor az ipari fogyasztók által fizetett áfa a villamos energia esetében átlagosan 20%, a gáz esetében pedig 21% volt Magyarországon.



az áfa a háztartási villamosenergia-, és gázárak több mint 21%-át tette ki, és az adók és illetékek mindkét esetben átlagosan 26%-ot képviseltek, ami a villamos energia gázhoz viszonyított árának hasonló, 3,4-es arányát eredményezte, és ezen az adózási elemek kizárására sem változtatott ⁽²¹⁶⁾.

A9.1. ábra: **A háztartási és nem háztartási fogyasztók által fizetendő villamosenergia- és gázárak, 2025 első fele**



i. A háztartási fogyasztókra vonatkozóan a villamos energia esetében a DC, a gáz esetében pedig a D2 fogyasztási sávot vettük figyelembe. ii. A nem háztartási fogyasztókra vonatkozóan a villamos energia esetében az ID, a gáz esetében pedig az I4 fogyasztási sávot vettük figyelembe. A nem háztartási fogyasztók esetében nem tüntettük fel az áfát és a visszaigényelhető költségeket, mivel ezeket a vállalkozások rendszerint visszaigénylik. Ez vonatkozik az „adók és illetékek %-ára” is, amely nem tartalmazza az áfát és a nem háztartási fogyasztók által fizetendő visszaigényelhető költségeket. iii. „Adók és illetékek nélkül” az adókat és illetékeket nem tartalmazó kiskereskedelmi árat jelöli. Mindig magában foglalja a villamos energia/ellátás és a hálózati költség összetevőket, amelyek az Eurostat árakra vonatkozó hathónapos adatkészletében nem bontásban szerepelnek.
Forrás: Eurostat.

A magyarországi nagykereskedelmi villamosenergia-árak 2025-ben továbbra is a harmadik legmagasabbak voltak az EU-ban: átlagosan 110 EUR/MWh-t tettek ki ⁽²¹⁷⁾, szemben a 85 EUR/megawattórás uniós

átlaggal. A fosszilis tüzelőanyagok csökkenő részarányuk ellenére 2025-ben Magyarország villamosenergia-termelésének 24%-át tették ki, és a megőrizték domináns és költséges, marginális ármeghatározó technológiaként betöltött strukturális szerepüket (a villamosenergia-termelés 24%-a tekintetében az árképzést meghatározó órák 68%-ában). A növekvő földgázbeszerzési költségek ⁽²¹⁸⁾ miatt az átlagos magyarországi másnapi villamosenergia-árak 2025-ben 8%-kal emelkedtek. Magyarország továbbra is ki van téve a keresleti csúcsidőszakokban tapasztalható hirtelen áremelkedéseknek, ami az esti és kora reggeli órákban csökkenő napenergia-termelést, valamint a nem fosszilis energiaforrások korlátozott rugalmasságát tükrözi. Ezért a kereslet és a kínálat kiegyensúlyozása érdekében jelentősen növelnie kell a hőenergia-termelést, akár belföldön, akár a szomszédos piacokon keresztül. Ennek következtében Magyarországon az árkülönbségek ⁽²¹⁹⁾ 2025-ben átlagosan 155 EUR/MWh-t tettek ki, ami jelentősen meghaladja a megawattóránkénti 121 EUR-s uniós átlagot.

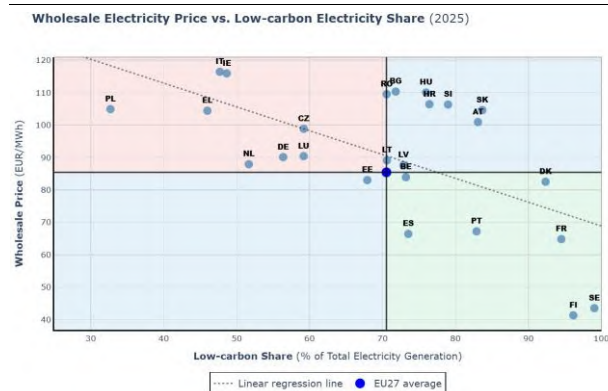
⁽²¹⁸⁾ A gáz rövid távú határköltségei az EU-ban a 2024. évi megawattóránkénti 96 EUR-ról 2025-re megawattóránként közel 103 EUR-ra nőttek. A rövid távú határköltségek a feketeszen és fosszilis gáz felhasználásával történő villamosenergia-termeléshez kapcsolódó változó költségek összege. Ezek a tüzelőanyag-költségek, a szén-dioxid-kibocsátási költségek, valamint a változó üzemeltetési és karbantartási költségek.

⁽²¹⁹⁾ Az „árkülönbség” az egy napon belüli legmagasabb és legalacsonyabb másnapi óránkénti villamosenergia-árak közötti különbségre vonatkozik.

⁽²¹⁶⁾ Az elemzés a 2025 első feléből származó Eurostat-adatokon alapul.

⁽²¹⁷⁾ Villamosenergia-piaci ENTSO.

A9.2. ábra: **Alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamosenergia-termelés szemben a nagykereskedelmi villamosenergia-árakkal, 2025**



Ciprusra és Máltára vonatkozóan nem állnak rendelkezésre adatok. A nagykereskedelmi árat a 2025-ös másnapi villamosenergia-árak átlagaként adjuk meg. Az EU-27 átlagát fogyasztással súlyozott értéként kell kiszámítani. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású uniós villamosenergia-termelés részarányát a teljes uniós villamosenergia-termelés alapján számítottuk ki. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamosenergia-termelés országokénti részarányát a teljes közüzemi célra lekötött villamosenergia-termelés alapján számítottuk ki. Az alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamosenergia-termelés a megújuló és a nukleáris energiát is tartalmazza.

Forrás: Eurostat

Rugalmasság és villamosenergia-hálózatok

Jelenleg Magyarország villamosenergia-összeköttetésének szintje már 39%, ami meghaladja a 2030-ra kitűzött 15%-os uniós célt. 2025 áprilisában elkészült a Romániával való új rendszerösszekötőre vonatkozó megvalósíthatósági tanulmány. Az építési munkálatok megkezdődtek, és a projektet 2029-ig be kell fejezni. Emellett két új, Romániával és Szlovákiával közös rendszerösszekötőt, valamint két, intelligens hálózatokkal kapcsolatos közös érdekű projektet (TUNE (HU, SI, SK) és Selená (CZ, HU, SK)) vettek fel a közös érdekű projektek és a kölcsönös érdekű projektek második uniós listájára. E projektek célja az ellenőrizhetőség növelése, a villamosenergia-hálózat megerősítése és az elosztóhálózat korszerűsítése.

Magyarország intézkedéseket hozott a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelem fellendítésére vonatkozó 2025. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében. Úgy tűnik, hogy az övezetek közötti villamosenergia-kereskedelem céljára rendelkezésre álló kapacitás az elmúlt néhány évben nőtt, és közelít a szükséges szintekhez⁽²²⁰⁾. A gazdasági jóléti veszteségek⁽²²¹⁾ és az övezetek közötti akut árkülönbségek elkerülése érdekében elengedhetetlen, hogy elegendő kapacitás álljon rendelkezésre az övezetközi villamosenergia-kereskedelemhez. 2024-ben például a Magyarország és Ausztria közötti legjelentősebb árkülönbségek azokban az időszakokban következtek be, amikor a rendelkezésre álló övezetközi kapacitás a legalacsonyabb volt. Magyarország a központi kapacitásszámítási régió⁽²²²⁾ része, ahol a határkeresztező átviteli kapacitás elérhetősége továbbra is strukturális korlátokba ütközik, ami korlátozza a kereskedelmet. A szomszédos országokban tapasztalható, nem pedig a Magyarországon meglévő belső hálózati szűk keresztmetszetek jelentik a fő akadályt a meglévő határokon átnyúló infrastruktúra fokozott magyarországi igénybevétele előtt.

Bár Magyarországon előrelépés történt a hálózattal kapcsolatos reformok végrehajtása terén, a hálózati szűk

⁽²²⁰⁾ Az uniós jogszabályok értelmében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a határkeresztező átviteli kapacitás legalább 70%-a kereskedelem céljára elérhető legyen. A magyar hatóságok szerint 2026. január 1-jétől a MAVIR hálózatának valamennyi elemén biztosítja a 70%-os minimális kapacitást.

⁽²²¹⁾ Az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynöksége (ACER) becslése szerint a 70%-os küszöbérték elérése a központi régióban legalább további 580 millió EUR értékű gazdasági jólétet biztosított volna.

⁽²²²⁾ A Core kapacitásszámítási régió, amely a következő közép-európai országokra terjed ki: Belgium, Csehország, Németország, Franciaország, Horvátország, Magyarország, Hollandia, Ausztria, Lengyelország, Románia, Szlovénia, Szlovákia és a csatlakozását követően Írország. A kapacitásszámítási régiót alkotó országok csoportja együtt számítja ki a határkeresztező villamosenergia-kereskedelmi forgalmat.

keresztmetszetek jelentős csatlakozási sorok kialakulását eredményezték, ami lassította a megújuló energiaforrások elterjedését, és rávilágított arra, hogy jelentős beruházásokra van szükség a villamosenergia-hálózatba. A megújuló energiaforrásokra vonatkozó igénybejelentések 2024-es több mint 10 GW-os megugrását követően a kormány és az átvitelrendszer-üzemeltető (MAVIR) újraszabályozást hajtott végre, hogy az 54/2024. (III.6.) Korm. rendelet (már nem hatályos) szerinti „preferencia-sorrend” rendszer révén kezelje a spekulatív projekteket. Ez a rendszer jelentős pénzügyi garanciákat követel meg, beleértve a benchmark beruházási összeg 5%-ának megfelelő kiegészítő biztosíték megfizetését⁽²²³⁾, és előnyben részesíti az akkumulátoros energiatárolást vagy más kiegyenlítő kapacitásokat integráló fejlesztőket⁽²²⁴⁾. A hálózati kapacitások kiosztására irányuló, az 54/2024. (III.6.) Korm. rendelet szerinti legutóbbi eljárásban a hálózati engedélyesek bizonyos esetek kivételével (pl. szélerőművek) valamennyi hálózati hozzáférés iránti kérelmet elutasították. A kormány a villamosenergia-törvény és a kapcsolódó végrehajtási rendelet, a 11/2025. (IV. 10.) EM rendelet keretében új szabályokat állapított meg a szabad kapacitások meghatározására és kiosztására. A reform felfüggesztette a korábbi féléves kapacitásallokációs folyamatot is, ami 2025-ben a hálózati kapacitások kiosztását célzó általános pályázatok szüneteléséhez vezetett. A termelőknek a nagy- és középfeszültségű hálózatokhoz való csatlakozása –a villamosenergia-rendszer működésére jelentős hatással lévő erőművek és villamosenergia-hálózatokhoz betáplálási

kapacitás nélkül kapcsolódó erőművek kivételével – kizárólag legalább huszonnégy havonta közzétett pályázati kiírásokon keresztül lehetséges. A tervek szerint a magyar szabályozó hatóság (Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal, MEKH) 2026-tól kezdve ezen aktualizált pénzügyi és műszaki kritériumok alapján új nemzeti pályázati eljárást indít. A közvetlen műszaki korlátok kezelése érdekében a hálózatrendszer-üzemeltetők rugalmas csatlakozási szerződéseket vezettek be, amelyek lehetővé teszik a projektek számára a hálózathoz való csatlakozást azzal a feltétellel, hogy elfogadják a rendszer túlterheltsége esetén történő korlátozást. A jelenlegi magyarországi helyzet azt mutatja, hogy a hálózatra nehezedő nyomás és a rendszer rugalmasságának hiánya akadályozza a megújuló energiaforrások jövőbeli növekedését.

A nem fosszilis rugalmas eszközök elterjedésének további támogatásával és a határokon átnyúló uniós villamosenergia-kiegyensúlyozó platformokhoz való csatlakozásra irányuló tervekkel Magyarország jelentős lépéseket tett a villamosenergia-ágazatbeli rugalmasságnak és versenynek a kiegyenlítő piac megerősítése révén történő javítására vonatkozó 2025. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében. Bár a magyar villamosenergia-rendszer jelenleg jelentős kiaknázatlan rugalmassági potenciállal rendelkezik, a villamosenergia-tárolással kapcsolatos reformok és programok a közelmúltban jelentős mértékben teret nyertek. Ez magában foglalja a következőket: a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből támogatott, 2024 elején elindított, akkumulátoros energiatároló rendszerekre (BESS) vonatkozó támogatási program (METÁROLÓ), amely 2026-ig mintegy 440 MW/885 MWh új tárolókapacitás telepítését támogatja, (17/2023. (V. 5.) MEKH rendelet, amely úgy tűnik, ezt projektek és demonstrációs projektek megvalósításába ülteti át, pl. MET 40 MW/80 MWh; MVM kísérleti projektek), a Modernizációs Alapból

⁽²²³⁾ [Order of preference and a new capacity allocation regime in the Hungarian green energy market \(Preferencia-sorrend és új kapacitásallokációs rendszer a magyar zöldenergia-piacon\) – Wolf Theiss – vezető ügyvédi iroda a közép- és kelet-európai és délkelet-európai országokban.](#)

⁽²²⁴⁾ [Hungary to open doors for new power plant projects as new capacity allocation system takes shape \(Magyarország az új kapacitásallokációs rendszer kialakításával megnyitja az utat az új erőműprojektek előtt\) – Lexology.](#)

támogatott 38 MW/100 MWh-s projekt, a „Napenergia Plusz” program keretében hibrid projektekhez nyújtott támogatások (az elszámolható költségek legfeljebb 66%-a), külön lakossági energiatárolási program (100 milliárd forintos költségvetés). A Jedlik Ányos terv keretében további ösztönzők állnak rendelkezésre, amelyek lehetővé teszik, hogy a kkv-k 30–50%-os vissza nem térítendő CAPEX-támogatásban részesüljenek a fogyasztásmérő mögötti villamosenergia- és hőtároló létesítmények telepítéséhez. Emellett a 2024-ben bevezetett társaságiadó-kedvezmény lehetővé teszi a vállalatok számára, hogy az új villamosenergia-tárolási beruházások elszámolható költségeinek legfeljebb 50%-át levonják az adóból. Az újonnan telepített BESS-rendszerek 2026 végéig a hálózati díjak alól is részleges mentességet élveznek. Végezetül a 2025. évi új szabályok növelik az átláthatóságot, megkönnyítve a közös elhelyezésű napenergia és tárolási vagy szélenergia és tárolási projektek fokozott alkalmazását, javítva a rugalmasságot és elősegítve a helyszíni fogyasztást. Ezen átfogó kezdeményezések és a kormány azon törekvése ellenére, hogy 2030-ra 1 GW tárolókapacitást építsen ki, a MAVIR Zrt. adatai szerint a teljes nem lakossági energiatárolási kapacitás 2026 április 1-jén 412,1 MW-ot ért el⁽²²⁵⁾. Ami a rendszeregyensúlyozást illeti, Magyarország 2026 szeptemberétől csatlakozni kíván a PICASSO és a MARI határokon átnyúló uniós villamosenergia-egyensúlyozó platformokhoz. Ez lehetővé teszi a kiegyenlítő szabályozási energiatermékek harmonizált kereten belüli cseréjét, segítve többek között a költségek és a szabályozási terhek csökkentését.

A magyar villamosenergia-rendszer rugalmatlansága a nagykereskedelmi piachoz való hozzáférést gátló, tartósan fennálló szabályozási akadályokból is ered. Bár a magyar jog minden típusú szereplő számára lehetővé teszi a nagykereskedelmi piacokhoz való hozzáférést, a keresletoldali

válasz meglehetősen korlátozott, és szolgáltatókon keresztül valósul meg, a kiegészítő szolgáltatások piacához való hozzáférést pedig gátolják az elosztási szinten telepített eszközökkel kapcsolatos külön akadályok⁽²²⁶⁾.

Magyarországon továbbra is nagyon korlátozott a tudatos fogyasztói magatartás és a keresletoldali válasz kialakítása, főként az árplafonok miatt, amelyek elfedik a költségeket tükröző árjelzéseket, valamint amiatt, hogy az ipari fogyasztók korlátozottan ismerhetik meg fogyasztási adatokat. Jelenleg, bár a háztartási fogyasztók köthetnek dinamikus árat tartalmazó szerződést, ennek feltétele az egyetemes szolgáltatás köréből való kívülmaradás, ami alapvetően érdektelenné tette a dinamikus szerződéseket, és ennek következtében a háztartások 100%-ban rögzített árú szerződéseket kötöttek, szemben az 59%-os uniós átlaghoz képest⁽²²⁷⁾. Az egységes szabályozott árképzés általában nem ösztönzi, hogy a fogyasztást azon időszakok felé tereljék, amikor alacsonyabbak az árak. A magyar hatóságok szerint 2025-ben a fogyasztóknak csupán 12%-a rendelkezett intelligens fogyasztásmérőkkel. Mivel az átvitelirendszer-üzemeltetőktől és az elosztórendszer-üzemeltetőktől származó adatok nem kellően részletesek, és azokat nem cserélik ki kellő időben, a nem háztartási fogyasztók még korlátozottabban képesek optimalizálni a terhelési profilokat és hatékonyan kivenni a részüket a keresletoldali válaszból.

Az elégtelen hálózati hozzáférés, és szabályozási és pénzügyi akadályok gátolják az energiaközösségek létrejöttét. Magyarország első energiaközösségét 2023-ban vették nyilvántartásba. A magyar energiastratégia biztosítani kívánja, hogy 2030-ra Magyarország 175 alrégiójának

⁽²²⁵⁾ [MAVIR](#).

⁽²²⁶⁾ [The smartEn Map Wholesale Markets, 2025. január](#).

⁽²²⁷⁾ [A villamosenergia-ágazatra vonatkozó országismertetők – 2025. évi nyomonkövetési jelentés](#).

mindegyikében működjön legalább egy megújulóenergia-közösség. Magyarország a megújulóenergia-közösségek engedélyezési eljárását egyszerűsítő jogszabályt fogadott el. Magyarországon 17 energiaközösség működik ⁽²²⁸⁾, és a háztartások 6,4%-a termel villamos energiát ⁽²²⁹⁾.

Megújuló energiaforrások és hosszú távú szerződések

Magyarország végső energiaszerkezetén belül a megújuló energiaforrások aránya minden kategóriában az uniós átlag alatt marad, és viszonylag messze elmarad az ország nemzeti energia- és klímatervének (NEKT) célkitűzéseitől. 2024-ben a megújuló energiaforrások végsőenergia-fogyasztáson belüli részaránya – a megújulóenergia-irányelv módszertanát alkalmazó számítások szerint – az EU-n belül az egyik legalacsonyabb szintű, 18,2%-os volt, ami jelentősen elmarad a 25,2%-os uniós átlagtól. Ez az arány még nem éri a magyar NEKT 2030-ra kitűzött 30%-os célját, amely hozzájárulás pedig önmagában véve is jelentősen elmarad az irányítási rendelet II. mellékletében meghatározott képlet szerint előírt 34%-tól ⁽²³⁰⁾. A megújuló energiaforrások a fűtés és hűtés energiaigényének 22,6%-át, a közlekedés energiaigényének pedig mindössze 7,9%-át fedezték. E szintek alapján Magyarország mindkét ágazatban elmarad az uniós átlagtól, és az éves előrehaladás továbbra is elhanyagolható mértékű (2023-hoz képest mindkét esetben +0,4%).

Bár Magyarországon folyamatban van a megújuló energiaforrások kiépítése, az ingadozó villamosenergia-termelés növelése szükségessé teszi a nem fosszilis alapú

rugalmassági megoldások gyorsabb fejlesztését a rendszer stabilizálása és az olcsó megújuló energiaforrások előnyeinek jobb kiaknázása érdekében. Magyarország megújuló villamosenergia-termelésének bővítése túlnyomórészt a fotovoltaikus napenergiára épül: ennek eredményeként a megújuló energiaforrások részaránya a villamosenergia-termelésben a 2024. évi 31,4%-ról 2025-re 35,5%-ra nőtt ⁽²³¹⁾, miközben a szélenergia aránya továbbra is nagyrészt stagnál. 2025-ben a Magyarországon előállított villamos energia 28%-a származott napenergiából, ami az EU-n belüli legmagasabb százalékos arány. A biomassa 5%-ot, a szélenergia 1,5%-ot, a vízenergia pedig kevesebb mint 1%-ot képviselt. Magyarország a végleges aktualizált nemzeti energia- és klímatervében megduplázta a fotovoltaikus napenergiára vonatkozó célértékét. Magyarország 2030-ra 12 GW fotovoltaikus napenergia-kapacitással kíván rendelkezni. E fejlesztés támogatása érdekében Magyarország 2024-ben elindította a Napenergia Plusz programot, amely jelentős beruházási támogatást nyújt a lakossági fogyasztóknak. Jelenleg körülbelül 5 GW közüzemi méretű fotovoltaikus rendszer részesül támogatásban a kötelező átvételi tarifa (KÁT) és betáplálási prémium (METÁR) programokból, amelyek költségeit a nagy energiafogyasztók finanszírozzák. Annak ellenére azonban, hogy uniós mércével mérve a nagykereskedelmi árak továbbra is magasak, a megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló új aukciók elakadtak. Ez nagyrészt a piaci „kannibalizációnak” tudható be: a napenergia átvételi ára a 2022-es, az alapterhelési ár 201%-ának megfelelő szintről 2025-re annak mindössze 55%-ra csökkent, ami jelentősen aláássa az új projektek üzleti megalapozottságát. Ezért a kormány célja, hogy a fent tárgyalt különböző programok keretében támogassa az energiatárolás kiépítését. Magyarországon a telepített megújulóenergia-kapacitás 2025-ben

⁽²²⁸⁾ [MEKH.](#)

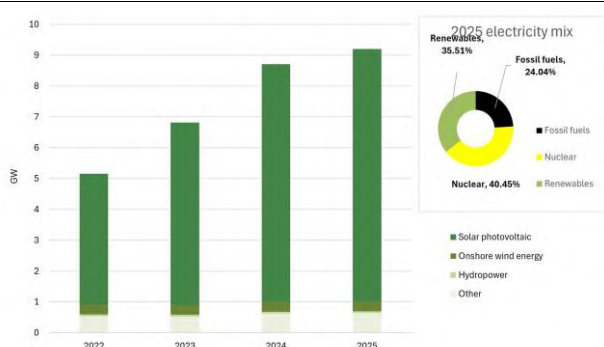
⁽²²⁹⁾ [A villamosenergia-ágazatra vonatkozó országismertetők – 2025. évi nyomonkövetési jelentés.](#)

⁽²³⁰⁾ [A Bizottság értékelése Magyarország végleges aktualizált nemzeti energia- és klímatervéről.](#)

⁽²³¹⁾ Eurostat ([nrg_cb_pem](#)).

9 201 MW-ot tett ki, ami 2024-hez képest (8 190 MW) 12,3%-os növekedést jelent. A telepített szélenergia-kapacitás 2025-ben (2024-hez képest változatlanul) 325 MW maradt, a telepített napenergia-kapacitás pedig jelentősen nőtt (+14,1% 2024-hez képest), és elérte a 8,3 GW-ot⁽²³²⁾. A magyarországi szélenergia-fejlesztés kilátásai azonban a közelmúltban javultak, részben a Magyarország által a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervében tett reformvállalásoknak köszönhetően. Az első új szélerőműpark várhatóan 2029 végén kezdi meg működését. Magyarország szerény, 1,2 GW-os telepített szélerőmű-kapacitási célt tűzött ki 2030-ra. Az egyéb megújuló energiaforrások beépített kapacitása nem változik jelentősen.

A9.3. ábra: **Magyarország telepített megújulóenergia-kapacitás mennyisége a villamosenergia-termelési szerkezetén belül**



A villamos-termelési szerkezetet nettó villamosenergia-termeléseként (a bruttó villamosenergia-termelés és az erőművek kiegészítő szolgáltatásai fogyasztásának különbsége) adjuk meg. A szivattyús vízerőművekben termelt villamos energiát kizárjuk a teljes nettó villamosenergia-termelésből, mivel azt más forrásból származó megtermelt villamos energiaként már korábban számba vettük.

Az „Egyéb” kategória a megújuló települési hulladékot, a szilárd bioüzemanyagokat, a folyékony bioüzemanyagokat és a biogázt foglalja magában.

Forrás: IRENA, Eurostat

Magyarország több fontos lépést tett a megújuló energiaforrások engedélyezésére vonatkozó jogi keret javítása érdekében, többek között a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtása céljából.

Ez magában foglalja a következőket: i. szélenergia-fejlesztésre kijelölt területek, ahol az engedélyezés egyszerűsödne; ii. a meglévő egyablakos ügyintézési rendszer észszerűsítésére és javítására irányuló folyamat elindítása (nyilvános konzultáció és tárcaközi munkacsoport); valamint iii. a közös elhelyezésű megújulóenergia-termelő és -tároló eszközök telepítését megkönnyítő új átláthatósági szabályok.

A villamosenergia-vásárlási megállapodások magyarországi piaca egyelőre a fejlődés nagyon korai szakaszában tart, és az eddig kötött szerződések csupán néhány tucat megawatt kapacitásra vonatkoznak. 2025-ben az EU-ban és Norvégiában aláírt összes megállapodásnak csupán 2%-a született Magyarországon. A nyilvánosan bejelentett összesen nyolc villamosenergia-vásárlási megállapodásból négy fotovoltaikus villamosenergia-vásárlási megállapodás (kb. 80 MW fotovoltaikus energia), kettő helyszíni fotovoltaikus villamosenergia-vásárlási megállapodás, kettő pedig határokon átnyúló villamosenergia-vásárlási megállapodás (az egyik szélerőmű)⁽²³³⁾. A villamosenergia-vásárlási megállapodások kedvezőtlenebbek, mint a különbözeti ügyletekkel kapcsolatos árverések, mivel az energiatermelőknek kiegészítő nyereségadót kell fizetniük, míg a különbözeti ügyletekben résztvevők mentességben részesülnek. Ez a szabály 2024 elején némileg módosult, mivel egy új rendelet mentesíti az erőműveket az említett adó megfizetése alól, amennyiben a kapacitásuk meghaladja az 5 MW-ot, a megvalósításukra helyszíni villamosenergia-vásárlási megállapodás keretében kerül sor, és nem táplálnak be energiát a villamosenergia-hálózatba. Mindazonáltal a vállalati villamosenergia-vásárlási megállapodások iránti igény várhatóan viszonylag csekély marad.

⁽²³³⁾ [Pexapark Renewables Market Outlook 2026](#)

(Pexapark – A megújuló energiaforrások piacának kilátásai 2026-ban).

⁽²³²⁾ [MAVIR](#).

Energhiahatékonyaság

Magyarország jelentős előrelépést tett az energiahatékonyság terén. 2024-ben a végsőenergia-fogyasztás (FEC) 2023-hoz képest 16,9 Mtoe-re csökkent, így folytatódott a 2019 óta tartó csökkenés. Magyarország 2024. évi végsőenergia-fogyasztása összhangban volt a 2030-ra elvárt hozzájárulásának eléréséhez szükséges pályával. A végsőenergia-fogyasztás jelentős középtávú csökkenése mindhárom ágazatban megfigyelhető: 2024-ben az iparban 7,3%-os, a közlekedésben 1,2%-os, a szolgáltatásokban 21,7%-os, a lakhatás terén pedig 6,9%-os csökkenés következett be 2019-hez képest.

A lakossági végsőenergia-fogyasztást tovább kell csökkenteni ahhoz, hogy Magyarország 2030-ig teljesíteni tudja a hosszú távú korszerűsítési stratégiában foglalt, (a 2018-as szinthez képest) 20 %-ban meghatározott csökkentési célokat. A 2019 és 2024 közötti 6,9%-os csökkentés motorját különféle olyan eszközök és intézkedések révén elért energiamegtakarítás jelentette, amelyek hatása meghaladta az időközben épített új épületek hatását⁽²³⁴⁾. Mivel Magyarországon a végsőenergia-fogyasztás 40%-áért az épületek felelősek (ami nyilvánvalóvá teszi az ágazat fontosságát az energiabiztonság növelése szempontjából), a Bizottság arra ösztönzi Magyarországot, hogy a magas energiahatékonyságú és dekarbonizált épületállomány megvalósítása felé vezető egyértelmű és kiszámítható pálya biztosítása érdekében nyújtsa be az épületek energiahatékonyságáról szóló átdolgozott irányelvnek⁽²³⁵⁾ megfelelő nemzeti épületenergetikai cselekvési tervének tervezetét. Az állami árplafonok azt is

akadályozzák, hogy a lakosság pénzügyi eszközöket, hiteleket és energetikai szolgáltató vállalatokat vegyen igénybe a lakóépületek energiahatékonyságának növelése céljából.

A fűtés és hűtés 2023-ban az ország lakossági végsőenergia-fogyasztásának 84%-át⁽²³⁶⁾ tette ki, és a megújuló energiaforrások valamennyi ágazatban a fűtésre és hűtésre felhasznált teljes energia 23%-át⁽²³⁷⁾ fedezték. 2023-ban mintegy 12 000 hőszivattyút értékesítettek, ami 25%-os csökkenést jelent az előző évhez képest, így a telepített hőszivattyúk teljes állománya mintegy 48 000-re nőtt⁽²³⁸⁾. Magyarországon a villamos energia 2025 első felében 3,4-szer annyiba került, mint a gáz. Ez azt jelenti, hogy a fűtéshez hőszivattyút igénybe vevő végfelhasználók hiába takarítanak meg energiát, többet fizetnek az energiáért.

Ellátásbiztonság és diverzifikáció

Magyarország korlátozott intézkedéseket hozott az orosz forrásoktól való függőség fokozatos megszüntetése érdekében a fossziliztüzelőanyag-ellátás diverzifikálásának felgyorsítására vonatkozó 2025. évi országspecifikus ajánlás teljesítése érdekében. 2025-ben Magyarország a 4,5 milliárd m³-es hosszú távú szerződést jóval meghaladó mennyiségű orosz gázt importált, és a magyar hatóságok december elején tett hivatalos nyilatkozatai azt jelezték, hogy Magyarországra abban az évben addig 7,5 milliárd m³ gáz érkezett a Török Áramlat gázvezetéken keresztül. Mindazonáltal Magyarország 2025 decemberében keretmegállapodást írt alá Azerbajdzsánnal legfeljebb 800 millió m³ földgáz két éven keresztül történő beszerzéséről, emellett 2025-

⁽²³⁴⁾ Az ODYSSEE-MURE uniós projekt adatbontási eszköze alapján, amely a <https://www.indicators.odyssee-mure.eu/decomposition.html> címen érhető el.

⁽²³⁵⁾ A közelmúltbeli kormányváltás miatt késés következhet be.

⁽²³⁶⁾ Eurostat, 2025.

⁽²³⁷⁾ Eurostat, 2025.

⁽²³⁸⁾ Forrás: Európai Hőszivattyú Szövetség.

ben további hosszú távú szerződéseket is aláírt alternatív beszállítókkal, például az Engie-vel (2028 és 2038 között évi 400 millió m³) és a Shell-lel (2026 és 2036 között évi 200 millió m³). Ami a nyersolajat illeti, az uniós szankcióktól való ideiglenes derogációnak köszönhetően 2025-ben Magyarország behozatalának több mint 90%-a Oroszországból származott (szemben a 2023. évi 74%-kal, illetve a 2024. évi 85%-kal). A jelenleg a Barátság kőolajvezetéken keresztül szállított nyersolajimport túlnyomó többségét ellensúlyozhatja a Magyarországot az omišalji (Horvátország) olajterminállal összekötő Adria vezetéken keresztül érkező import növekedése. Ez ténylegesen is bebizonyosodott 2026. január 27. és április 23. között, amikor megszakadt a kőolajáramlás a Barátság kőolajvezetéken (az orosz légítámadások következtében az infrastruktúrát ért kár miatt), és Magyarország teljes kőolajszükségletét az Adria vezetéken keresztül szállított nem orosz kőolajból fedezték, anélkül, hogy ez veszélyeztette volna az ország olajellátását. Magyarországot azonban semmi nem ösztönzi arra, hogy csökkentse az Oroszországból származó nyersolajimportját, mivel az orosz nyersolaj a Brent nyersolajhoz képest diszkont áron szerezhető be, és a magyar olajvállalat, a MOL csoport többletnyeresége az extraprofitadók révén a kormányhoz, a többletbevételek pedig a vállalatokhoz kerülnek⁽²³⁹⁾. Annak ellenére, hogy Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúját követően Magyarország megerősítette az Oroszországgal fennálló energiaügyi kapcsolatait, ami az orosz gáz- és olajbehozatal folyamatos növekedéséhez vezetett, az uniós jog értelmében az országnak 2027-ig fokozatosan meg kell szüntetnie az orosz gázimportot, és nemzeti diverzifikációs tervet kell kidolgoznia annak érdekében, hogy 2027 végéig megszüntesse az orosz olajtól való függőségét⁽²⁴⁰⁾.

⁽²³⁹⁾ [MOL csoport integrált éves jelentés 2024.](#)

⁽²⁴⁰⁾ [A Tanács véglegesen jóváhagyta az orosz gáz behozatalának fokozatos betiltását – Tanács.](#)

Magyarország a meglévő paksi reaktorai tekintetében legalább 2028-ig továbbra is teljes mértékben az orosz nukleáris fűtőanyagtól fog függeni, még akkor is, ha fokozatos lépéseket tesz az ellátás diverzifikálása érdekében. 2024 októberében a Paksi Atomerőmű üzemeltetője megállapodást kötött egy alternatív üzemanyag-szállítóval (Framatome) a 2027-től kezdődő szállításokra vonatkozóan, 2025 végén pedig Budapest szélesebb körű együttműködési megállapodást írt alá az Egyesült Államokkal, amely magába foglalja a Paksi Atomerőműben felhasználandó amerikai nukleáris üzemanyag és technológia beszerzését. A hivatalos tervek szerint azonban 2028 végéig folytatódik az orosz eredetű üzemanyag felhasználása, ezt követően pedig vegyesen fognak felhasználni az orosz, francia és amerikai fűtőelemeket. Ezzel összefüggésben a 2025. május 6-án elfogadott RPowerEU ütemtervnek megfelelően továbbra is fontos, hogy Magyarország egyértelmű határidőket és szabályozási intézkedéseket tartalmazó átfogó nemzeti tervet dolgozzon ki az orosz nukleáris üzemanyagtól való függőségének maradéktalan felszámolására.

A közel-keleti regionális válságot követő energiaár-emelkedésekre reagálva Magyarország rögzített kiskereskedelmi árakat vezetett be a benzin (595 HUF/liter) és a dízel (615 HUF/liter) esetében, a jövedéki adóknak az uniós minimumszintekre történő ideiglenes csökkentése és a stratégiai kőolajtartalékok felszabadítása mellett, valamint az említett árplafonok fenntartása érdekében felszabadított 352 millió liter benzint és 610 millió liter dízelt a stratégiai tartalékokból. Magyarország 2026. május 1-jéig a kőolajra, a benzinre és a dízelre vonatkozó exporttilalmat vezetett be és az uniós minimumszintekre csökkentette a jövedéki adót. Magyarország hozzájárult a Nemzetközi Energia Ügynökség keretében történő, 400 millió hordó stratégiai kőolajkészlet felszabadítására irányuló kollektív fellépéshez.

A fosszilis tüzelőanyagok támogatása

Magyarország nem hozott intézkedéseket az arra vonatkozó 2025. évi országspecifikus ajánlás kezelésére, hogy fokozatosan szüntesse meg az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget és tegyen konkrét lépéseket a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos támogatások fokozatos kivezetése érdekében, különös tekintettel a dízelolaj jövedéki adójára és a lakóingatlanok villamosítását akadályozó intézkedésekre. 2024-ben Magyarország GDP-jének ⁽²⁴¹⁾ 0,7%-ára ⁽²⁴²⁾ (a 0,32%-os súlyozott uniós átlagot meghaladó hányadára) csökkent a környezetre káros ⁽²⁴³⁾ olyan fosszilis tüzelőanyagok támogatása, amelyeknek nem tervezték a 2030 előtti kivezetését. Ez a csökkenés azonban csak annak tudható be, hogy 2024-ben alacsonyabbak voltak a közüzemi költségek. Magyarország nem jelentett be kivezetési időpontot vagy kivezetési tervet a fosszilis tüzelőanyagokat támogató különböző, hatályos intézkedéseire vonatkozóan. A rezsicsökkentési program, a földgázzal történő távfűtésre vonatkozó áfacsökkentés, valamint a gázolaj mezőgazdasági felhasználására vonatkozó jövedékiadó-visszatérítés a fosszilis tüzelőanyagok támogatásaként továbbra is hatályban marad, anélkül hogy előirányoznák azok 2030 előtti fokozatos kivezetését, vagy célzottan kezelték volna az energiaszegénységet vagy az energiabiztonsággal kapcsolatos valós

agggodalmakat. Emellett Magyarország 2023-ra vonatkozó tényleges szén-dioxid-terhelési rátája ⁽²⁴⁴⁾ egy tonna szén-dioxidra vetítve átlagosan 50,6 EUR volt, ami elmarad a 84,80⁶ EUR uniós súlyozott átlagtól.

⁽²⁴¹⁾ 2024. évi piaci áron számított bruttó hazai termék, Eurostat.

⁽²⁴²⁾ Az Európai Bizottság számításai az Európai Unióban megvalósított energiatámogatásokról és egyéb kormányzati beavatkozásokról szóló tanulmány (2025. évi kiadás, Enerdata) alapján.

⁽²⁴³⁾ A nyílt (pl. közvetlen transzferek) és rejtett (azaz a központi költségvetésre azonosítható költségvetési hatást gyakorló, adóbevétel-kiesésekhez kapcsolódó adókiadások) fosszilis tüzelőanyag-támogatások, amelyek támogatják a fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiatermelést, azok továbbítását és/vagy fogyasztását.

⁽²⁴⁴⁾ A tényleges szén-dioxid-terhelési ráta a szén-dioxid-adóknak, az ETS-engedélyek árának és az üzemanyagok jövedéki adóinak az összege, amely a kibocsátások után fizetett összesített tényleges szén-dioxid-terhelési rátát képviseli.

10. MELLÉKLET: AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁSHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁS, FELKÉSZÜLTSG ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

Magyarország jelentős kihívásokkal küzd a környezetvédelem és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén, különösen a vízgazdálkodás rezilienciája, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás irányítása tekintetében. A vízzel kapcsolatos regionális és szezonális egyensúlyhiányok fokozták az aszály- és árvíz kockázatot. A vegyi- és tápanyagszennyezés, a hidromorfológiai terhelések, a vízkivétel és az éghajlatváltozás hozzájárul a víztestek ökológiai és kémiai állapotának romlásához. Az illegális vízkivétel miatt növekszik a vízigény. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás irányítása összességében hiányosságokat mutat, ideértve a nyomkövetési és értékelési rendszer hiányát is. Az előregedő ivóvíz- és szennyvízrendszerek komoly veszélyt jelentenek a közegészségre és a környezetre. Emellett a természetkárosodás és a talajba való művi beavatkozás negatív hatással van a gazdasági tevékenységekre, és aláássa Magyarország rezilienciáját. A fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok továbbra is fejletlenek, és a mezőgazdaság jelentősen hozzájárul a szennyezéshez és az ökoszisztéma állapotának romlásához. Összességében véve elmondható, hogy a környezetvédelmi kapacitási és beruházási igényeket nem kezelik megfelelően. 2025-ben a Magyarországnak szóló országspecifikus ajánlások kiemelték, hogy javítani kell a vízgazdálkodás rezilienciáját a természetes vízmegtartás és megerősített adminisztratív kapacitások révén. E problémák kezelésére szolgál többek között⁽²⁴⁵⁾ a bejelentett „Víz a tájba” program, de nem áll rendelkezésre egyértelmű információ a stratégiáról, különös tekintettel a természetes vízmegtartás környezetbarát infrastruktúrák és természetalapú megoldások révén történő

fejlesztésére⁽²⁴⁶⁾. További adatokra van szükség a támogatott intézkedésekkel és a végrehajtási ütemtervvel kapcsolatban minden érintett szakpolitikai területen. Emellett kevés információ áll rendelkezésre a vízszennyezés csökkentése, az illegális vízkivétel visszaszorítása érdekében hozott intézkedésekről. Ami az adminisztratív kapacitásokat illeti, a tárcaközi bizottság létrehozása pozitív első lépés, de még sok a tennivaló a koordináció javítása, valamint a célzott finanszírozás és a szükséges zöld készségek biztosítása érdekében.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozásra való felkészültség

2025-ben ismét bebizonyosodott, hogy Magyarország éghajlata melegebbé és szárazabbá válik. 2025-ben az éves átlaghőmérséklet 1,0 °C-kal haladta meg az 1991 és 2020 közötti átlagot, így 1901 óta ez volt a hetedik legmelegebb év. Az év nagy részében a hőmérséklet jóval meghaladta a szokásos szintet. A 2024. évi súlyos aszályt követően 2025-ben még kevesebb csapadék esett. Így átlagosan 2025 lett a negyedik legszárazabb év a 20. század fordulójától⁽²⁴⁷⁾.

A Magyarország éghajlatváltozással szembeni sérülékenységével összefüggő legjelentősebb kockázatok a csapadéeloszlás változásaiból és a hőmérséklet-ingadozásokból, valamint a szélsőséges időjárási események gyakoribb válásából származnak. Ezek a változások befolyásolják a víz körforgását, ami nyáron vízhiányhoz és télen kevesebb havazáshoz

⁽²⁴⁵⁾ Magyarország 2025 októberében a kohéziós politikába illeszkedő Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program+ keretében pályázati felhívás tett közzé, amely a települések természetes alapú vízmegtartó kapacitására összpontosít. Ez az intézkedés azonban még kezdeti szakaszban van, és nem világos, hogy miként fog illeszkedni a „Víz a tájba” programhoz.

⁽²⁴⁶⁾ Beleértve többek között a vízmegtartásra alkalmas területek világos kijelölését a földhasználat változására irányadó szabályok felülvizsgálatát.

⁽²⁴⁷⁾ HungaroMet, [A hetedik legmelegebb és a negyedik legszárazabb év 1901 óta](#), 2026. január 16.



vezet – miközben a téli hónapokban is kritikus csapadékhiány figyelhető meg, ami az év során hozzájárul a vízhiányhoz. Az aszályok – különösen tavasszal és nyáron – hatással vannak a vízjárásra, és rontják a felszíni víztestek minőségét, miközben kimerítik a felszín alatti vízkészleteket. Ezek a körülmények negatív hatást gyakorolnak a mezőgazdaságra, az erdészetre, a halászatra és az akvakultúrára, a természetvédelemre és a vízgazdálkodásra, és száraz időszakokban nő az öntözési igény. Az ipari létesítmények és az energiatermelés szintén kárt szenvedhetnek. Az éghajlatváltozás további elmozdulást okoz az ökológiai övezetekben, csökkenti a biológiai sokféleséget és a szén-dioxid-elnyelést, valamint invazív fajok és új betegségek terjedéséhez vezet. Az erőteljes csapadékhullás villámárvizeket, folyami árvizeket, viharkárokat és földtani veszélyforrásokat, például földcsuszamlásokat eredményez. Az elhúzódó hőhullámok egészségügyi problémákat okoznak, beleértve a megnövekedett arányú mortalitást és a szív- és érrendszeri problémákat, különösen a veszélyeztetett csoportokban, miközben az UV-sugárzásnak való nagyobb kitettség növeli a rákos megbetegedések arányát. Tanulmányok kimutatták, hogy az elmúlt 30 évben a legsúlyosabb hőhullámok napi 12–52%-os többlethalálózást okoztak ⁽²⁴⁸⁾.

A kiterjedt vegetációtüzek nem jelentettek komoly veszélyt Magyarországon, de a kisebb fű- és bokortüzek gyakoribbá válása miatt éberségre van szükség. A hőhullámok és aszályok közelmúltbeli terjedése folyamatosan növeli az erdőtüzek kockázatát Magyarországon, és hozzájárul a vegetációtüzek számának emelkedéséhez, különösen tavasszal és nyáron ⁽²⁴⁹⁾. A Kárpát-

medence növényzetének gyúlékonyságára vonatkozó friss tudományos értékelés az ország északkeleti részén található Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyéket magas kockázatú klaszterként azonosítja a vizsgált, határokon átnyúló régióban, és a tűzveszély társadalmi-gazdasági tényezői között kiemeli a megművelt földek szerepét és a települések közelségét ⁽²⁵⁰⁾. A hatóságok figyelemfelhívó projekteket hajtottak végre ⁽²⁵¹⁾; a vegetációtüzek megelőzését és mérséklését célzó intézkedéseket a közös agrárpolitika (KAP) által nyújtott finanszírozás támogatta ⁽²⁵²⁾.

Magyarországon az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás évente a GDP több mint 0,5%-át kitevő beruházást tesz szükségessé (hasonlóan a 0,5%-os uniós átlaghoz). Az Európai Bizottság megbízásából nemrégiben készült tanulmány ⁽²⁵³⁾ becslése szerint Magyarországon 2050-ig évente közel 1,4 milliárd EUR összegű beruházásra ⁽²⁵⁴⁾ lesz

[erdőtüzek](#), hozzáférés: 2026. február 16. Lásd még: Arató, László (2023), [Forest and bushfires in Hungary: the canopy rarely burns, but the situation is still serious](#) (Erdő-és bozótüzek Magyarországon: a lombkorona ritkán ég, a helyzet azonban mégis súlyos), European Data Journalism Network, 2023. november 7.

⁽²⁵⁰⁾ Manczinger, Melinda, Kovács László és Kovács Tibor (2025) [Fire susceptibility assessment in the Carpathians using an interpretable framework](#) (A gyúlékonyság értékelése a Kárpátokban egy értelmezhető keret alkalmazásával), Scientific Reports 30207 (2025).

⁽²⁵¹⁾ Lásd: Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága, FIRELIFE erdőtűz-megelőzési projekt, ugyanott.

⁽²⁵²⁾ Lásd: Agroinform.hu, 2024, „[A KAP támogatások az erdőtüzek megelőzésére fókuszálnak](#)”, 2024. augusztus 5.

⁽²⁵³⁾ Európai Bizottság (EB) (2026), [Assessment of adaptation investment needs](#) (Az alkalmazkodással kapcsolatos beruházási igények értékelése), 25. táblázat. A tanulmány részletes becsléseket tartalmaz az alkalmazkodással kapcsolatos uniós és tagállami szintű beruházási szükségletekről intézkedéstípusonként, a négy kísérő módszertani jelentésben felvázolt összehasonlító módszertani keret alapján.

⁽²⁵⁴⁾ Ez Magyarország 2024. évi GDP-jének (206 milliárd EUR) mintegy 0,7%-a. A 2050-ig tartó teljes időszakra vonatkozóan a tanulmány megállapítja, hogy Magyarország beruházási szükségleteinek nettó jelenértéke 2050-ig a kumulált GDP mintegy 0,5%-át teszi

⁽²⁴⁸⁾ Lásd: [Climate-ADAPT, országprofilok: Magyarország](#), General aspects of climate change impact and vulnerability assessment (Az éghajlatváltozás hatásának általános vonatkozásai és sebezhetőségi értékelés), hozzáférés: 2026. február 16.

⁽²⁴⁹⁾ Lásd: Belügyminisztérium, Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, [Szakmai konferencia az erdőtüzek megelőzéséről](#), 2025. november 5., valamint Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Erdészeti Igazgatósága, FIRELIFE erdőtűz-megelőzési projekt, [Hazai](#)

szükség az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás terén: ezt elsősorban az infrastruktúrára kell fordítani (a teljes összeg mintegy 47%-át), ezt követik az ökoszisztémák (kb. 33%) és az élelmiszer-ágazat (kb. 11%).

Magyarország energiahálózataiban azonosította az éghajlatváltozással kapcsolatos sérülékenységeket, más kritikus ágazatokban azonban még nem. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást a második nemzeti éghajlatváltozási stratégia (NÉS-2) ⁽²⁵⁵⁾ szabályozza, amely egymást követő hároméves nemzeti éghajlatváltozási cselekvési tervekben ölt testet. A NÉS-2-t 2022–23-ban értékelték. Ezen értékelő jelentés alapján az éghajlat-politikáért felelős minisztérium és annak kapcsolódó intézménye jelenleg aktualizálja azt. A magyar „HungaroMet” meteorológiai szolgálat Nemzeti Alkalmazkodási Központja által kezelt „NATÉR” térinformatikai rendszer az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos szakpolitikai döntések támogatásának elsődleges eszköze. Az éghajlatváltozási stratégia értékelésének részeként legutóbb 2020 és 2023 között került sor az éghajlatváltozással szembeni sérülékenység nagyszabású értékelésére a NATÉR alkalmazásával. Az értékelés a kritikus infrastruktúrára és különösen az energiaellátásra (villamos energia, gáz és

távfűtés) összpontosított⁽²⁵⁶⁾. 2024-ben egy uniós szintű értékelés megállapította, hogy Magyarország közlekedési rendszere nagymértékben ki van téve az éghajlati kockázatoknak, beleértve a TEN-T belvízi hajóúthálózatot érintő különösen magas kockázatot, valamint a teljes TEN-T vasúti pályahálózatán a folyami árvizek és a hóhullámok okozta sebezhetőség magas kockázatát. Hasonlóképpen, Magyarország fő repülőtere Európa 10, hóhullámok által leginkább sebezhető magas kockázatú repülőtere közé tartozik, mind az utasok, mind az áruk tekintetében⁽²⁵⁷⁾.

Magyarországon az alkalmazkodással kapcsolatos döntéshozatal gyenge pontja a végrehajtás nyomon követése és értékelése. Az ágazati szereplők gyűjtik az adatokat, de azok nem illeszkednek egy tágabb keretbe. A második nemzeti éghajlatváltozási stratégia értékelése rávilágított arra, hogy mindezeket integráló, átfogó éghajlat-politikai nyomonkövetési és értékelési rendszerre van szükség. Ezt a rendszert a felülvizsgálat óta tervezik, de a bevezetésére irányuló konkrét lépésekre nem került sor⁽²⁵⁸⁾.

Egy alkotmánybíróági határozat felszólított Magyarországot a klímátörvényének felülvizsgálatára, beleértve az alkalmazkodásra vonatkozó rendelkezéseket is. 2025. június 4-én az Alkotmánybíróság (2026. június 30-i hatállyal) megsemmisítette a klímavédelemről szóló 2020. évi XLIV. törvény egyes részeit. Az éghajlatváltozáshoz való

ki, az Európai Bizottság idősödésről szóló 2024. évi jelentésének GDP-növekedési előrejelzése alapján.

⁽²⁵⁵⁾ A stratégiát 2018-ban fogadták el, lásd a 2018–2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitékintést nyújtó [második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról](#) szóló [23/2018. \(X. 31.\) OGY határozatot](#). Az éghajlatváltozás mérséklése a terv három pillérének egyike; a továbbiak pedig a Hazai Dekarbonizációs Útiterv és a Partnerség az Éghajlatért Szemléletformálási Cselekvési Terv. 2022–2023-ban a stratégiát felülvizsgálták, láthatólag az aktualizált nemzeti energia- és klímaterv részeként, így a felülvizsgálat főként az éghajlatváltozás mérséklését érintette. A felülvizsgálat eredményeként értékelő jelentés készült (lásd: Climate-ADAPT, országprofilok: Magyarország [Overview of institutional arrangements and governance at the national level](#) (A nemzeti szintű intézményi és irányítási rendszer áttekintése), hozzáférés: 2026. február 16.), amelyet azonban úgy tűnik, hogy nem hoztak nyilvánosságra.

⁽²⁵⁶⁾ Lásd: [Climate-ADAPT, országprofilok: Magyarország](#) Overview of institutional arrangements and governance at the national level (A nemzeti szintű intézményi és irányítási rendszer áttekintése), hozzáférés: 2026. február 16.

⁽²⁵⁷⁾ SCHADE, W., et al., 2024, [Support study on the climate adaptation and cross-border investment needs to realise the TEN-T network](#) (Támogató tanulmány az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásról és a TEN-T hálózat megvalósításához szükséges határokon átnyúló beruházási igényekről), Európai Bizottság, Mobilitáspolitikai és Közlekedési Főigazgatóság, az Európai Unió Kiadóhivatala, 2024.

⁽²⁵⁸⁾ Lásd: [Climate-ADAPT, országprofilok: Magyarország](#), ugyanott.

alkalmazkodás tekintetében az alkotmánybírák megállapították, hogy a jogalkotó nem szabályozta az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia növelésére szolgáló eszközöket (sem pedig az éghajlatváltozás mérséklését célzó eszközöket). A határozat azt is megállapította, hogy nem került sor a törvényben meghatározott célkitűzések rendszeres felülvizsgálatára és aktualizálására, és megjegyezte, hogy a legfontosabb elveket csak nem jogalkotási dokumentumok határozzák meg, ami akadályozza a kötelezettségvállalások érvényesítését. A civil társadalom részéről a vízügyi és az élelmiszer-rezilienciát, valamint a helyi önkormányzati/közösségi szintű alkalmazkodást azonosították olyan kulcsterületekként, ahol kiemelten szükség van az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás keretének és eszközeinek megerősítésére ⁽²⁵⁹⁾.

Úgy tűnik, hogy a természeti katasztrófákkal összefüggő kockázatok tekintetében az általános biztosítási védelmi rés nem vet fel aggályokat, de ez elfedi a kihívásokat. Az éghajlatváltozásból adódó három veszély – az árvizek, a vegetációtűzek és a szélviharok – tekintetében Magyarországon a biztosítási védelmi rés közepes vagy alacsony. A fenti kockázatok közül az árvizek és a szélviharok a legjellemzőbbek ⁽²⁶⁰⁾. Az 1980 óta bekövetkezett káresemények múltbeli tapasztalatai alapján az ezekből eredő károk kezelhetők voltak. A vagyonbiztosítást magánbiztosítók nyújtják, amelyek ezeket a természetikatasztrófa-kockázatokat alapsomagban vagy opcionális kiegészítésként fedezik. A biztosítás azonban nem kötelező. A

kockázatok és költségek nagy mértékben a nem biztosított vagyontárgyakat érintik és a biztosítási díjak nincsenek összhangban az árvíz-kockázattal. Magyarország az általános költségvetés részeként vis maior alapot tart fenn, amelyből természeti katasztrófák esetén vissza nem térítendő támogatást nyújt a helyi önkormányzatoknak. Ami a termények éghajlattal kapcsolatos veszélyeknek való kitettségét illeti, a kormány a mezőgazdasági termelők által társfinanszírozott kárenyhítési alapot működtet, és támogatja a terménybiztosítást. Ennek ellenére a termények kevesebb mint 50 %-át fedezi természeti katasztrófákkal szembeni biztosítás.

Magyarország együttműködik a szomszédaival a hőhullámokra való felkészülés érdekében, és többek között helyi projektek révén erősíti a vízmegtartást. A LIFE „Cool zone” projekt keretében Debrecen városa együttműködik a szomszédos romániai Nagyváraddal a városi hőszigetelődésre érzékeny területek azonosítása és az alkalmazkodásra irányuló beavatkozások végrehajtása érdekében. Az együttműködés célja, hogy modellként szolgáljon a tágabb régió városi térségei számára ⁽²⁶¹⁾. Az Ausztriától lejjebb fekvő Duna menti országok részvételével zajlik a RESTORIVER projekt (Moldova kivételével), amelynek célja a Duna és mellékfolyóinak partjai és a part menti területek vízmegtartó intézkedések révén történő helyreállítása. 2025 novemberében Magyarország a HungaroMet irányításával megkezdte egy nemzeti alkalmazkodási hálózat létrehozását a Horizont Európa program „AdaptationHubs” küldetésének részeként, amelynek célja, hogy hasonló hálózatokat építsen ki mind a 27 uniós tagállamban, együttműködve az országokon belül és az országok között. A Polgármesterek

⁽²⁵⁹⁾ Greenpeace Magyarország, 2025, [„Az Alkotmánybíróság szerint alaptörvényellenes a klímátörvény, a Greenpeace új, ambiciózus és igazságos törvényt követel”](#), 2025. június 4.

⁽²⁶⁰⁾ Ott, ahol nem szerepel az OECD-ra való hivatkozás, az e szakaszban felhasznált információk az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatási Ügyleti Hatóság (EIOPA) [természeti katasztrófák biztosítási védelmi részének eredménytáblájából](#) származnak, legutóbbi hozzáférés: 2026. február 16.

⁽²⁶¹⁾ Lásd: Municipiul Oradea, 2025, [„Oradea, oras pilot in combatarea valurilor de caldura urbana prin proiectul european LIFE COOL ZONE”](#) (Nagyvárad: a városi hőhullámok elleni küzdelem kísérleti városa a LIFE COOL ZONE európai projekt keretében), hozzáférés: 2026. február 16.

Szövetségébe belépett önkormányzatok a magyar lakosság egyre nagyobb hányadát fedik le: a lefedettség 2024-ben elérte a 78%-ot, ami több mint kétszerese a teljes Unió vonatkozásában elért 34%-os szintnek. Ez azt jelzi, hogy Magyarország települései egyre nagyobb mértékben elkötelezettek az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia iránt. 2024-re az aláírók 60%-a kellő időben, a Polgármesterek Szövetsége felé tett kezdeti kötelezettségvállalásától számított két éven belül benyújtotta a Fenntartható Energia- és Klímaakciótervet (SECAP). Ugyanakkor az aláíróknak csupán 22%-a nyújtott be nyomkövetési jelentést az ajánlott határidőn belül.

A vízgazdálkodás rezilienciája

Magyarország regionálisan és szezonálisan egyenlőtlen eloszlást mutató, jelentős vízhiánnyal és éghajlati kockázatokkal küzd, ami fokozza a vízigényt és az illegális vízkivételt. 2023-ban Magyarország alacsony víztermelékenysége⁽²⁶²⁾ a vízfelhasználás-hatékonyság hiányosságait jelzi, különösen a komoly vízkivételt igénylő ágazatokban, például az energiaágazatban. Ez versenyképességi kockázatot jelent, különösen a csúcsidőszakokban. 2023-ban a villamosenergia-ipari hűtés a vízkivétel 67%-át tette ki⁽²⁶³⁾. 2014 és 2023 között a főként felszíni vizekből származó vízkivétel 21%-kal⁽²⁶⁴⁾ nőtt, amiért főként a mezőgazdaság

felelős⁽²⁶⁵⁾. Az EU-ban Magyarországon a második legmagasabb azon felszín alatti vizek aránya (20%), amelyek a jelentős vízkivételi terhelés miatt nincsenek jó mennyiségi állapotban⁽²⁶⁶⁾. Az összes felszín alatti víztest érintett⁽²⁶⁷⁾, és a be nem jelentett illegális vízkivétel is rontja a helyzetet⁽²⁶⁸⁾. A jelenleg jó állapotban lévő felszín alatti víztestek 17,3%-a esetében fennáll a romlás kockázata⁽²⁶⁹⁾. A mezőgazdaság, a víziközmű-ágazat, a közlekedés és az energiaágazat nagymértékben

⁽²⁶⁵⁾ A mezőgazdaság 2018 és 2023 között 87%-os növekedést képviselt (Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Water abstraction by economic sector* (Víz kivétel gazdasági ágazatonként), 2026 [hivatkozás](#)).

⁽²⁶⁶⁾ Európai Bizottság, *Staff working document (SWD) on the implementation of the third River Basin Management Plans (RBMP), second Flood Hazard and Risk Maps (FHRM) and second Flood Risk Management Plans (FRMP), EU overview* (Szolgálati munkadokumentum a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, a második árvíz kockázat-kezelési tervek és térképek, valamint a második árvíz kockázat-kezelési tervek végrehajtásáról, uniós áttekintés), 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁶⁷⁾ Európai Bizottság, *SWD on the implementation of the third RBMP, second FHRM and second FRMP, Member State: Hungary* (Szolgálati munkadokumentum a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, a második árvíz kockázat-kezelési tervek és térképek, valamint a második árvíz kockázat-kezelési tervek végrehajtásáról, tagállam: Magyarország), 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁶⁸⁾ A kutaknak csak 10%-a rendelkezik hivatalos engedéllyel (OECD, *Water governance for climate resilience in Hungary* [Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát szolgáló vízügyi irányítás Magyarországon], 2026, [hivatkozás](#) – a jelentés a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium és a vízgazdálkodásért felelős minisztérium által közösen indított TSI-projekt részét képezte.). 2013 és 2018 között az engedély nélküli felszín alatti vízkivétel éves átlagban a Balaton víztér fogatának 7%-a; a Tisza-tó 81%-a volt (Állami Számvevőszék, *Jelentés – A Nemzeti Vízstratégia végrehajtása – Mezőgazdasági vízszükséglet, fenntartható vízhasználat*, 2025. [hivatkozás](#).)

⁽²⁶⁹⁾ Magyarország második árvíz kockázat-kezelési terve szerint csak 10,8% esetében áll fenn a rossz mennyiségi állapot kockázata. Európai Bizottság, *SWD on the implementation of the third RBMP, second FHRM and second FRMP, Member State: Hungary* (Szolgálati munkadokumentum a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, a második árvíz kockázat-kezelési tervek és térképek, valamint a második árvíz kockázat-kezelési tervek végrehajtásáról, tagállam: Magyarország), 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁶²⁾ A víztermelékenység az egyes vízügyi egységek által létrehozott gazdasági értéket jelzi. Magyarországon ez 29 EUR/m³ kinyert víz volt, ami elmarad az EU-27 átlagától (153 EUR/m³).

⁽²⁶³⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA), *Water abstraction by economic sector* (Víz kivétel gazdasági ágazatonként), 2000–2023., 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁶⁴⁾ A felszíni víz tette ki a 2023-as vízkivétel 86%-át (Eurostat, *Annual freshwater abstraction by source and sector* (Éves vízkivétel forrásoként és ágazatonként), 2025). [hivatkozás](#).

függ a víztől⁽²⁷⁰⁾. Ugyanakkor továbbra is jelentősek a regionális egyenlőtlenségek, ami rávilágít a helyi ökoszisztémákat és gazdasági tevékenységeket – például a mezőgazdaságot, a közüzemi vízellátást és a folyami szállítást – érintő aszálykockázatokra⁽²⁷¹⁾. Az árvíz kockázat is jelentős⁽²⁷²⁾, mivel Magyarország 25%-a ártér. A növekvő éghajlati kockázatok ellenére az ország nagymértékben támaszkodik a hagyományos árvízkezelési infrastruktúrára. A legtöbb árvíz kockázati intézkedés a védelemre összpontosít, ami korlátozott, és ehhez a többi tagállamhoz képest kevésbé sokszínű megelőzési, felkészültségi vagy helyreállítási stratégiák társulnak. Magyarország nem számolt be veszélyhelyzeti tervezési intézkedésekről⁽²⁷³⁾. E kihívások kezelése érdekében a Technikai Támogatási Eszköz (TSI) segíti Magyarországot a vízügyi irányítás javításában, ami az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és a vízügyi reziliencia fokozását szolgálja⁽²⁷⁴⁾. Az Európai Bizottság is értékelést végzett az árvízvédelmi irányelv magyarországi végrehajtásáról, azonosítva azokat a területeket, ahol lehetőség van az árvíz kockázat-kezelés javítására⁽²⁷⁵⁾.

Magyarországon a vízminőség komoly aggodalomra ad okot. A tápanyagszennyezés, a hidromorfológiai terhelés, a vízkivétel és az éghajlatváltozás az összes felszíni vizet érinti. E vizek több mint 70%-a jelentősen módosítottként vagy mesterségesként sorolható be, ami a második legmagasabb arány az uniós tagállamok között⁽²⁷⁶⁾. Ez azt tükrözi, hogy a vízgazdálkodás során túlzott mértékben támaszkodnak az épített infrastruktúrára a természeti adottságokkal szemben⁽²⁷⁷⁾. Ennek megfelelően a felszíni víztestek 88,6%-a nem éri el a jó ökológiai állapotot, ami jóval meghaladja az 58,3%-os uniós átlagot⁽²⁷⁸⁾, és korlátozza az emberi felhasználásra szánt jó minőségű vízhez való hozzáférést. Ezenkívül az ipari kibocsátásokból és égetési folyamatokból származó vegyi és nehézfém-szennyezés miatt a felszíni vizek 46%-a nincs jó kémiai állapotban⁽²⁷⁹⁾. Emellett a felszín alatti víztestek mintegy 20%-át városi, ipari és mezőgazdasági forrásokból származó szennyező anyagok szennyezik, ami meghaladja a 16%-os uniós átlagot, és további 19%-át fenyegeti annak kockázata, hogy 2027-re nem felel majd meg a jó állapotnak. A felszín

⁽²⁷⁰⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Water abstraction by economic sector* (Víz kivétel gazdasági ágazatonként), 2000–2023., 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁷¹⁾ Közös Kutatóközpont (JRC), Rossi, et al., *European Drought Risk Atlas* (Európai aszálykockázati atlasz), 2023. [hivatkozás](#).

⁽²⁷²⁾ Európai Bizottság, *Árvíz kockázati területek megjelenítő eszköz*, hozzáférés: 2026-ban. [hivatkozás](#).

⁽²⁷³⁾ Európai Bizottság, *SWD on the implementation of the third RBMP, second FHRM and second FRMP, EU overview*, (Szolgálati munkadokumentum a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, a második árvíz kockázat-kezelési tervek és térképek, valamint a második árvíz kockázat-kezelési tervek végrehajtásáról, uniós áttekintés) 2025, [hivatkozás](#).

⁽²⁷⁴⁾ Európai Bizottság, *Magyarország – Reformok és beruházások, a Technikai Támogatási Eszköz 2024. évi, „Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedések felgyorsítása a vízgazdálkodásban” elnevezésű reformtámogató projektje*. [hivatkozás](#).

⁽²⁷⁵⁾ Európai Bizottság, *SWD on the implementation of the third RBMP, second FHRM and second FRMP, Member State: Hungary* (Szolgálati munkadokumentum a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, a második árvíz kockázat-

kezelési tervek és térképek, valamint a második árvíz kockázat-kezelési tervek végrehajtásáról, tagállam: Magyarország), 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁷⁶⁾ Európai Bizottság, *SWD on the implementation of the third RBMP, second FHRM and second FRMP, EU overview*, (Szolgálati munkadokumentum a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, a második árvíz kockázat-kezelési tervek és térképek, valamint a második árvíz kockázat-kezelési tervek végrehajtásáról, uniós áttekintés) 2025, [hivatkozás](#).

⁽²⁷⁷⁾ Az Európai Bizottság meghatározása szerint, *A környezetbarát infrastruktúrával kapcsolatos uniós stratégia*, 2013. [hivatkozás](#).

⁽²⁷⁸⁾ Európai Bizottság, *SWD on the implementation of the third RBMP, second FHRM and second FRMP, Member State: Hungary* (Szolgálati munkadokumentum a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, a második árvíz kockázat-kezelési tervek és térképek, valamint a második árvíz kockázat-kezelési tervek végrehajtásáról, tagállam: Magyarország), 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁷⁹⁾ Európai Vízügyi Információs Rendszer (WISE – édesvíz), *Country Profiles on Water Framework Directive - Hungary report* (A víz-keretirányelvvel kapcsolatos országprofilok – Magyarországról szóló jelentés), hozzáférés 2026-ban, [hivatkozás](#).

alatti vizek legfontosabb szennyező anyagainak (nitrátok, szulfátok és ammónium) koncentrációja emelkedik. Összességében a vízkivétel és a szennyezés jelentős terhelést jelent a felszín alatti vizek minőségére nézve.

Az előregedő vízügyi infrastruktúra súlyosbítja a kihívásokat. Az ivóvíz minősége továbbra is komoly aggodalomra ad okot egyes településeken ⁽²⁸⁰⁾, ahol Magyarország még mindig messze van attól, hogy elérje a vízminőségi normákat ⁽²⁸¹⁾. Emellett az előregedő ivóvízrendszer miatt jelentősen nő a másodlagos vízszennyezés ⁽²⁸²⁾. A helyzet különösen aggasztó, mivel Magyarország vízügyi infrastrukturális beruházásait úgy alakították ki, hogy azok az aktuális keresletet elégítsék ki, ne pedig a hosszú távú fenntarthatósági célokat szolgálják, és a hálózat korszerűsítéséhez hiányzik az alapos értékelés és a megfelelő finanszírozás ⁽²⁸³⁾. Bár Magyarország vízdíjat alkalmaz, a mezőgazdaságra, különösen az öntözővíz-használatra ⁽²⁸⁴⁾ vonatkozó vízszolgáltatási díjmentességet is figyelembe véve ez a díj nem elegendő a vízellátás teljes költségének fedezésére.

⁽²⁸⁰⁾ 2016-ban a Bizottság kötelezettségszegési eljárást indított Magyarországgal szemben, amiért több település ivóvizében 2016-ban nem teljesültek az arzénra, a bórra és a fluoridra vonatkozó uniós parametrikus értékek.

⁽²⁸¹⁾ Európai Bizottság, *A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata – Magyarországról szóló országjelentés*, 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁸²⁾ Állami Számvevőszék, *Jelentés – Nemzeti Vízstratégia megvalósítására hozott intézkedések ellenőrzése – Ivóvíz-gazdálkodás ellenőrzése*. 2025, [hivatkozás](#).

⁽²⁸³⁾ Magyar Állami Számvevőszék, *Joint Report on the Results of the Cooperative audit in relation to Goal 6 of the United Nations Sustainable Development Goals* (Együttes jelentés az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak 6. céljával kapcsolatos közös ellenőrzés eredményeiről), 2024. [hivatkozás](#).

⁽²⁸⁴⁾ Európai Bizottság, *SWD on the implementation of the third RBMP, second FHRM and second FRMP, Member State: Hungary* (Szolgálati munkadokumentum a harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek, a második árvízkezelési tervek és térképek, valamint a második árvízkezelési tervek végrehajtásáról, tagállam: Magyarország), 2025. [hivatkozás](#).

Magyarország szennyvízhálózata közeledik az uniós előírásoknak való megfeleléshez, bár a szennyvízkibocsátás továbbra is negatívan befolyásolja a vízminőséget.

Jelentések szerint 2022-ben a szennyvíz 94%-a megfelelt a települési szennyvíz kezeléséről szóló irányelvnek ⁽²⁸⁵⁾. Azonban a településszennyvíz-kibocsátás a folyami víztestek 16,3%-a esetében hozzájárul az előírásoknak nem megfelelő vízminőséghez, míg a csatornahálózatba be nem kötött lakásokból származó szennyvíz a felszín alatti vizek 41,7%-át érinti. Ezenfelül a csapadékvíz-túlfolyásokból származó szennyvízkibocsátás továbbra is jelentős mértékben hozzájárul a „jó” minősítésűnél rosszabb vízminőséghez a folyók 62,6%-a és a tavak 43,5%-a esetében; míg a csatornahálózatba be nem kötött lakásokból származó szennyvízkibocsátás a folyók 1,7%-a és a tavak 0,5%-a esetében vezetett a „jó” minősítésűnél rosszabb vízminőséghez ⁽²⁸⁶⁾.

Magyarország beruházásai nem elegendőek a vízgazdálkodási szükségletek kielégítéséhez és az uniós jogszabályoknak való megfeleléshez ⁽²⁸⁷⁾.

A vízügyi ágazat finanszírozási szükséglete évi 1,3 milliárd EUR, ebből 680 millió EUR-t a szennyvízkezelésre kell fordítani ⁽²⁸⁸⁾. Ennek ellenére Magyarország évente csak fejenként 14 EUR összeget ruház be új infrastruktúra kiépítésébe és az előregedő infrastruktúra felújításába, ami nem éri el a fejenként évi 49 EUR-s uniós átlagot. Összességében Magyarország az évi 610 millió EUR összegű beruházási hiány miatt nem tudja

⁽²⁸⁵⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Megfelelési eredménytábla* (Magyarország által 2024-ben jelentett 2022. évi adatok), [hivatkozás](#).

⁽²⁸⁶⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Megfelelési eredménytábla* (Magyarország által 2024-ben jelentett 2022. évi adatok), [hivatkozás](#).

⁽²⁸⁷⁾ Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁸⁸⁾ A 2025. január 1-jei népességi alapján került kiszámításra (Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report*, 2025. [hivatkozás](#)).

teljesíteni az uniós vízügyi célokat. A szennyvízkezeléssel kapcsolatos célkitűzések önmagában véve évente további 313 millió EUR összeget igényelnek (32,81 EUR/fő). Az ivóvízzel kapcsolatos intézkedésekre további 40 millió EUR-t, míg a víz-keretirányelvvel összefüggő egyéb kérdésekre 255 millió EUR-t szükséges fordítani. Mivel Magyarország korlátozott mértékben vet ki a szennyezést és az erőforrásokat terhelő környezetvédelmi adókat⁽²⁸⁹⁾, a lakossági közüzemi számlákra pedig árplafont alkalmaz, potenciálisan jobban integrálni lehetne az externáliák költségeit, elszámoltathatóvá lehetne tenni a vízfelhasználókat, elő lehetne mozdítani a vízmegtakarítást, és meg lehetne erősíteni a „szennyező fizet” elvet, ösztönözve a felhasználók és a szennyezők fokozott hozzájárulását a finanszírozási hiányok kezeléséhez.

A természet helyreállítása

A természet pusztulása Magyarország gazdaságát is veszélyezteti, mivel az ország bruttó hozzáadott értékének 44%-a közvetlenül az ökoszisztémákra épül⁽²⁹⁰⁾, ami hasonló az uniós átlaghoz. Ez a sérülékenység különösen szembeűnő a mezőgazdaságban és az élelmiszer-termelésben, az építőiparban, a víziközmű-ágazatban, az egészségügyben, a közlekedésben és az idegenforgalomban, amelyek egyaránt közvetlenül az egészséges édesvízi és szárazföldi ökoszisztémákra támaszkodnak.

Az élőhelyek állapotromlása egyre kiterjedtebbé válik Magyarországon, ahol 2022-ben a földterület 22,2%-át jelölték ki

védett területként⁽²⁹¹⁾, ami elmarad az uniós átlagtól (26,4%). A biológiai sokféleség csökkenését az élőhelyek jelentős állapotromlása okozza, így Magyarország az egyik olyan tagállam, ahol a legalacsonyabb a jó védettségi helyzetben lévő élőhelyek aránya⁽²⁹²⁾. A dűnés élőhelyek, a gyepterületek, a vizes élőhelyek, az erdők és az édesvizek a leginkább leromlott és a legveszélyeztetettebb ökoszisztémák közé tartoznak⁽²⁹³⁾. A magyarországi természetromlást súlyosbítják az idegenhonos inváziós fajok⁽²⁹⁴⁾ (2024-ben 41, az Unió számára veszélyesnek tekintett idegenhonos inváziós fajt regisztráltak). Az általuk okozott – főként a mezőgazdaságot és a közegészségügyet érintő – károk 2020-ban elérhették a 83 millió EUR-t⁽²⁹⁵⁾⁽²⁹⁶⁾.

Magyarország a biológiai sokféleség tartós finanszírozási hiányával küzd. Az ország jelentős, 1 milliárd EUR összegű finanszírozási hiánnyal küzd a biológiai sokféleség és az ökoszisztémák megőrzésével kapcsolatos prioritások kezelése terén, ami azt mutatja, hogy egyre nehezebb kielégíteni a természet-helyreállítási erőfeszítésekhez szükséges

⁽²⁹¹⁾ Eurostat, Védett területek mutatója, 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁹²⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Conservation status of habitats under the EU Habitats Directive* (Az élőhelyek védettségi helyzete az uniós élőhelyvédelmi irányelv alapján), 2021. [hivatkozás](#).

⁽²⁹³⁾ Európai biodiverzitási információs rendszer, *Magyarország országprofilja*, hozzáférés: 2026. [hivatkozás](#).

⁽²⁹⁴⁾ Az Európai Unió Hivatalos Lapja, *Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU rendelete (2014. október 22.) az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről*, HL L 317., 2014.11.4., 35. o. [hivatkozás](#).

⁽²⁹⁵⁾ Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁹⁶⁾ NeoBiota, *Economic cost of invasive alien species across Europe* (Az idegenhonos inváziós fajok gazdasági költsége Európában), 2021. [hivatkozás](#).

⁽²⁸⁹⁾ Lásd még: *Az ipar dekarbonizációja, körforgásos jelleg és az éghajlatváltozás mérséklése* című melléklet.

⁽²⁹⁰⁾ Közös Kutatóközpont, Hirschbuehl et al., *The EU economy's dependency on nature* (Az uniós gazdaság természettől való függése), 2025. [hivatkozás](#).

1,482 milliárd EUR-ra becsült beruházási igényt ⁽²⁹⁷⁾.

Fenntartható mezőgazdaság és földhasználat

Magyarországon a szén-dioxid-eltávolítás valamivel elmarad a földhasználatra, földhasználat-változtatásra és erdőgazdálkodásra (LULUCF) vonatkozó 2030-as cél eléréséhez szükséges ambíciószinttől. A 2030-ra vonatkozó LULUCF-céljainak elérése érdekében további 0,9 millió tonna CO₂-egyenértéknek (CO₂eq) megfelelő mennyiségű szén-dioxid eltávolítására van szükség ⁽²⁹⁸⁾. A rendelkezésre álló legutóbbi előrejelzések szerint a 2030-ra vonatkozó cél elérése tekintetében a hiány 0,3 millió tonna CO₂eq-nek felel meg ⁽²⁹⁹⁾. A 2030-as cél eléréséhez ezért további intézkedéseket kell végrehajtani a mezőgazdasági, erdészeti és egyéb földhasználati ágazatban. A LULUCF-ból származó nettó elnyelés növelése mellett az egészséges erdőkbe és talajokba történő további beruházások alapvető fontosságúak a reziliens, bioalapú termékértékláncok kiépítéséhez és ahhoz, hogy növekvő, versenyképes uniós biogazdaság jöhessen létre. Különösen a nettó eltávolítási adatok és előrejelzések nyomomonkövetési rendszerének folyamatos javítása fog döntő szerepet játszani az ágazatban tett időszzerű és hatékony intézkedések támogatásában.

A talajba való művi beavatkozás veszélyezteteti Magyarország kulcsfontosságú ökoszisztémáit, különösen az ártereket, ami a biológiai sokféleség csökkenéséhez és az

ökoszisztéma széttöredezéséhez vezet ⁽³⁰⁰⁾. A folyamatban lévő talajfedés csökkenti az ökoszisztéma rezilienciáját, a szénmegkötést és az árvízvédelmi képességeket. Ez aláássa az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése – például a természetes vízbeszivárgás, a súlyosbodó árvizek és aszályok – szempontjából létfontosságú ökoszisztéma-szolgáltatásokat. 2006-tól és 2012-ig a talajfedés miatt 12 %-kal csökkent az árvízvédelmi ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtó talajok kiterjedése ⁽³⁰¹⁾.

A magyarországi víz- és levegőminőségre nehezedő nyomás komoly aggályokra ad okot. Magyarország felszín alatti vizeket ellenőrző állomásainak 13,2%-a regisztrált 25 mg/l feletti átlagos nitrátkoncentrációt ⁽³⁰²⁾ 2016 és 2019 között ⁽³⁰³⁾. Ez a tendencia felhívja a figyelmet a rendszerszintű mezőgazdasági terhelésre, amely annak ellenére alakult ki, hogy Magyarországon alacsony az állatállomány-sűrűség (2023-ban 0,38 számosállategység/hektár) ⁽³⁰⁴⁾. Bár Magyarország a 2013. évi 2,45%-ról 2027-re 6,07%-ra ⁽³⁰⁵⁾ növelte az ökológiai gazdálkodás alá vont mezőgazdasági területét, ez továbbra is elmarad a 2027-re kitűzött 10%-os nemzeti

⁽²⁹⁷⁾ Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025. [hivatkozás](#).

⁽²⁹⁸⁾ A tagállamok nemzeti LULUCF-céljai az (EU) 2023/839 rendeletnek megfelelően, [hivatkozás](#).

⁽²⁹⁹⁾ 2025. évi eredményjelentés az éghajlatváltozás elleni uniós fellépésről, [hivatkozás](#).

⁽³⁰⁰⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Land take and land degradation in functional urban areas* (Földterület-kivonás és talajromlás a funkcionális városi térségekben), 2022, [hivatkozás](#).

⁽³⁰¹⁾ Európai Bizottság, INCA Platform (Integrated system for Natural Capital Accounting, A természeti tőke elszámolásának integrált rendszere), *Accounting for ecosystems and their services in the European Union* (Az ökoszisztémák és szolgáltatásaik elszámolása az Európai Unióban), 2021. [hivatkozás](#).

⁽³⁰²⁾ A mérések 7,3%-a meghaladja az 50 mg/litert, a biztonságos ivóvízre vonatkozó uniós küszöbértéket.

⁽³⁰³⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Nitrate in groundwater in Europe* (Nitrát az európai felszín alatti vizekben), 2025. [hivatkozás](#).

⁽³⁰⁴⁾ A 0,75-ös uniós átlaghoz képest (Eurostat, *Állatállomány-sűrűségi index*). [hivatkozás](#).

⁽³⁰⁵⁾ Eurostat, *Share of organic farming in used agricultural area* (Az ökológiai gazdálkodás alá vont mezőgazdasági hasznosítású terület aránya), 2026. [hivatkozás](#).

céltól ⁽³⁰⁶⁾, ami azt jelzi, hogy lehetőség volna a korlátozottabb környezeti hatással járó, fenntartható mezőgazdasági gyakorlatok bővítésére.

Az eutrofizáció komolyan veszélyezteti Magyarország biológiai sokféleségét és ökoszisztémáinak integritását. Magyarország térségeinek 76,7%-át érinti a légköri nitrogén lerakódása, ami meghaladja a 2022-es 72,9%-os uniós átlagot ⁽³⁰⁷⁾. Ez főként a mezőgazdasági eredetű ammónia (NH₃) lerakódásának tudható be ⁽³⁰⁸⁾. Magyarország nem teljesítette a 2020–2029-es időszakra vonatkozó NH₃-kibocsátáscsökkentési célértékeit, és valószínűleg nem fogja elérni a 2030-as célokat, ami a tápanyag-gazdálkodási stratégiák hiányosságaira utal ⁽³⁰⁹⁾. Az NH₃-hoz kapcsolódó légszennyezés évente 1,647 milliárd EUR költséget okoz Magyarországnak ⁽³¹⁰⁾. Emellett a vízszennyezés költsége évi 203 millió EUR ⁽³¹¹⁾, amelynek 78%-a a mezőgazdaságnak tulajdonítható a nitrogén és a foszfor különböző víztestekbe és talajokba történő kimosódása miatt.

A növényvédőszer-szennyezettség sürgető probléma Magyarországon: 2017 és 2022 között a megfigyelés alatt álló folyók 80%-a

esetében a szennyezés meghaladta a növényvédőszer-maradékokra vonatkozó szabályozási küszöbértékeket ⁽³¹²⁾. A növényvédő szerek veszélyeztetik a vízi ökoszisztémákat, és az ivóvíz és az élelmiszerláncok szennyezése révén hosszú távú kockázatot jelentenek az emberi egészségre. Emellett Magyarországon az uniós átlagnál magasabb a talajban kimutatott növényvédőszer-maradványok szintje, ami komoly egészségügyi és környezetvédelmi aggályokat vet fel ⁽³¹³⁾.

⁽³⁰⁶⁾ Agrárminisztérium, *Nemzeti Cselekvési Terv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért (2022–2027)*, 2022, hozzáférés: 2026. március 26., [hivatkozás](#).

⁽³⁰⁷⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Eutrophication caused by atmospheric nitrogen deposition in Europe* (A légköri nitrogén lerakódása által okozott eutrofizáció Európában), 2024. [hivatkozás](#).

⁽³⁰⁸⁾ A 2023. évi teljes nemzeti kibocsátás NH₃-kibocsátásának 92,67 %-a.

⁽³⁰⁹⁾ Európai Bizottság, *EIR, Hungary country report* (A környezetvédelmi politikák végrehajtásának felülvizsgálata, Magyarországról szóló országjelentés), 2025. [hivatkozás](#).

⁽³¹⁰⁾ Európai Bizottság, Környezetvédelmi Főigazgatóság, IEEP, *Green taxation and other economic instruments – Internalising environmental costs to make the polluter pay* (Környezetvédelmi adóztatás és más gazdasági eszközök – A környezeti költségek internalizálása a „szennyező fizet” elv érvényesítése érdekében) (32–33. o., 3. táblázat), 2021. [hivatkozás](#).

⁽³¹¹⁾ Európai Bizottság, *uo.*, (35–36. o., 3. táblázat), 2021. [hivatkozás](#).

⁽³¹²⁾ A szennyezett felszíni vizek 29%-os uniós átlagához képest. Európai Környezetvédelmi Ügynökség, *Pesticides in rivers, lakes, and groundwater in Europe* (Az európai folyókban, tavakban és felszín alatti vizekben található növényvédő szerek), 2024. [hivatkozás](#).

⁽³¹³⁾ JRC, Vieira et al., *Pesticides residues in European agricultural soils – Results from LUCAS 2018 soil module* (Növényvédőszer-maradványok az európai mezőgazdasági talajokban – A 2018. évi LUCAS-talajmodul eredményei), 2023. [hivatkozás](#).

A10.1. táblázat Fő alkalmazkodási mutatók

Climate adaptation and preparedness:							EU-27
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	latest data
Drought impact on ecosystems [area impacted by drought as % of total]	0.77	0.25	1.78	26.19	0	-	2.76
Forest fires burned area ⁽¹⁾ [burned area in ha. per year]	528	265	565	7 287	156	1 141	354 510
Economic losses from extreme events [EUR million at constant 2022 prices]	14	11	36	2 529	31	22	40 452
Insurance protection gap ⁽²⁾ [composite score between 0 and 4]	-	-	-	1	1	1	-
Sub-national climate adaptation action [% of population covered by the EU Covenant of Mayors for Climate & Energy]	43	47	69	76	78	78	34

Water resilience:							EU-27
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	latest data
Water Exploitation Index Plus, WEI+ ⁽³⁾ [total water consumption as % of renewable freshwater resources]	1.37	-	1.36	1.69	1.30	-	4.53
Water productivity [EUR per m ³]	28	26	28	28	29	-	151
Water abstraction							
Water abstraction by source (% from surface water)	87.02%	86.90%	87.60%	86.37%	85.81%		-
	Agriculture	Electricity cooling	Manufacturing	Public water supply	Mining and Quarrying	Construction	
Water abstraction by sector	12.09%	67.28%	3.27%	16.90%	0.46%	0.00%	
Status of water bodies ⁽⁴⁾ [% of water bodies in a good status]							
Surface water bodies (ecological)	-	-	-	-	-	11%	38%
Groundwater bodies (quantitative)	-	-	-	-	-	80%	93%

Nature restoration:							EU-27
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	latest data
Ecosystem dependency [% of direct dependency]	-	-	-	44%	-	-	44%
Protected area [% of terrestrial protected areas]	22.2	22.2	22.2	22.2	22.2		26.4
Invasive alien species (IAS) [number of IAS of Union concern]	-	-	-	-	-	41	29.2
Damage cost of IAS [EUR billion]	-	-	-	-	0.83		1.69
Eutrophication [AAE of area at risk of eutrophication]				353	353		295

Sustainable agriculture and land use:							EU-27
	2012-2018		2018-2021				latest data
Yearly net land taken by Member State [ppm of total urban surface per Member State]	342		901				670
Land conversion in functional urban area [% of total land taken from 2018-2021]							
Arable land					63%		
Complex and mixed cultivation					0%		
Forests					5%		
Herbaceous vegetation associations					1%		
Open spaces with little or no vegetation					0%		
Pastures					28%		
Permanent crops					1%		
Water					1%		
Wetlands					0%		
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	latest data
Livestock density (number of livestock units per hectare of utilised agricultural area)	0.43				0.38		0.75
Ammonia emissions [% of total utilised agricultural area]	94%	94%	94%	93%	93%	-	94%
Pesticide contamination on rivers and lakes water bodies [% of monitoring sites with pesticides exceeding thresholds, 2018-2023]				rivers	80%		27%
				lakes	n.d.		18%
Pesticide contamination in soil [% of samples with a concentration over 0.5 mg/Kg ⁻¹]				79%			57%
Net greenhouse gas removals from LULUCF ⁽⁵⁾ [ktCO ₂ -eq]	-5363.0	-7076.0	-7171.2	-6773.2	-5810.8	-	-198 421

(1) EFFIS (Európai erdőtüz-információs rendszer): [hivatkozás](#).

(2) Az éghajlatváltozással szembeni védelmi rés az éghajlattal kapcsolatos katasztrófák által okozott, nem biztosított gazdasági veszteségek arányára vonatkozik, az árvizekből, vegetációtüzekből, szélviharokból és a biztosítások penetrációjának arányából eredő kockázat modellezése alapján. Skála: 0 (nincs védelmi rés) – 4 (nagyon nagy rés). EIOPA, 2025, Dashboard on insurance protection gap for natural Catastrophes (A természeti katasztrófák biztosítási védelmi részének eredménytáblája).

(3) A teljes vízfogyasztást az adott területen és időszakban rendelkezésre álló megújuló édesvízkészletek százalékában méri. A 20%-ot meghaladó értékeket általában vízhiány jelének tekintik, míg a 40%-os vagy azt meghaladó értékek súlyos vízhiányra utalnak.

(4) Európai Bizottság, 2024 – A Bizottság hetedik jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek a víz-keretirányelv (2000/60/EK) és az árvízvédelmi irányelv (2007/60/EK) végrehajtásáról (Harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és Második árvíz-kockázat-kezelési tervek).

(6) A nettó elnyelés negatív számadatként, a nettó kibocsátás pedig pozitív számadatként szerepel. Az itt feltüntetett adatok az üvegházhatást okozó gázok kibocsátására vonatkozó 2025. évi jegyzékben bejelentett adatokon alapulnak. A nettó üvegházhatásúgáz-elnyelés értéke 2030-ban az (EU) 2023/839 rendelet IIa. melléklete szerint.

Forrás: Eurostat, Európai Környezetvédelmi Ügynökség, Közös Kutatóközpont.

Magyarország munkaeerőpiaca összességében továbbra is feszes, de jelentős egyenlőtlenségeket is mutat.

Magyarország nemzeti foglalkoztatási céljának elérése a kiszolgáltatott csoportok hatékony munkaerőpiaci integrációjától függ. A Magyarországnak szóló 2025. évi országspecifikus ajánlások kiemelték, hogy javítani kell a hatékony aktív munkaerőpiaci intézkedésekhez való hozzáférést – ideértve a továbbképzési és átképzési lehetőségek biztosítását a leghátrányosabb helyzetű csoportok számára –, továbbá javítani kell a szociális ellátások és a munkanélküli ellátások megfelelőségét, és biztosítani kell a hatékony szociális párbeszédet. Magyarország versenyképessége továbbra is kihívásokkal néz szembe, különösen a termelékenység növekedése, a foglalkoztatás támogatása, a munkaerőpiacon tapasztalható regionális és társadalmi egyenlőtlenségek, a munkavállalói mobilitás és a szociális párbeszéd tekintetében.

A munkaerőpiac továbbra is jól teljesít, de a munkanélküliség közelmúltbeli növekedése figyelmet igényel. A foglalkoztatási ráta 2024-ben rekordmagas, 81,1%-os szintet ért el, amely 2025-ben is fennmaradt; ez jóval meghaladja az uniós átlagot (75,8%), de még mindig elmarad a 2030-ra kitűzött ambiciózus nemzeti foglalkoztatási céltól (85%). A munkanélküliségi ráta (2025-ben 4,4%) azonban továbbra is jóval meghaladja a 2022. évi 3,6%-os szintet, de elmarad a 6%-os uniós átlagtól, ami a munkaerőpiac lassulására utal. A tartós és a nagyon tartós munkanélküliségi ráták hasonló tendenciát mutattak: 2025-ben 1,5, illetve 0,7%-ra emelkedtek (szemben az EU-ban mért 1,9, illetve 1%-kal), és a munkanélküliek több mint egyharmada volt 12 hónapot meghaladó ideje munka nélkül.

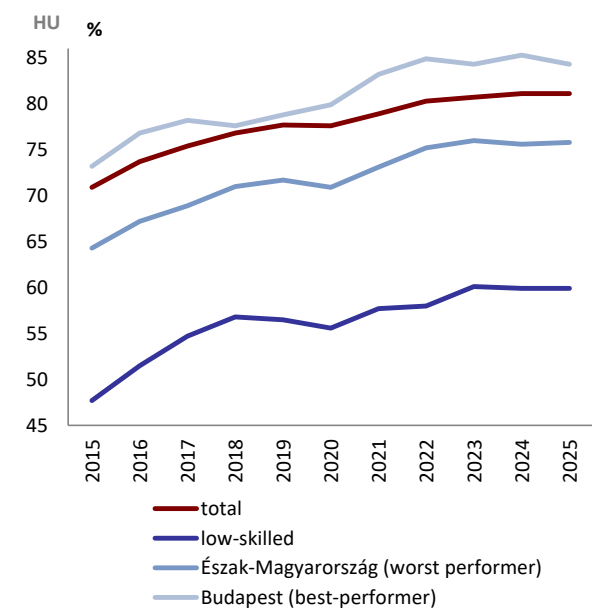
A fiatalok számára nehezített a munkaerőpiacra való belépés. 2025-ben a gazdaságilag aktív 15–24 éves fiatalok 13,9%-a volt munkanélküli, ami 2024-hez képest javulást jelent, és elmarad a növekvő, 15,2%-os

uniós átlagtól, de még mindig 3,3 százalékponttal magasabb 2022-höz képest. Ezzel szemben a fiatal populációnak egyre nagyobb hányada van 12 hónapig vagy annál hosszabb ideig munka nélkül (3,8%, 1,4 százalékpontos növekedés). A munkaerőpiaci eredmények különösen gyengék az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező fiatalok esetében: az ő körükben a munkanélküliségi ráta 23,7% (szemben az EU-ban mért 21,2%-kal). Bár a korai iskolaelhagyók aránya csökken, még mindig valamivel magasabb az uniós átlagnál (lásd a 13. mellékletet), és a legtöbb korai iskolaelhagyó nem dolgozik. A nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülők (NEET-fiatalok, 10,6%) többsége (6,5%) 2025-ben inaktív volt. A roma fiatalok 2024-ben az átlaghoz képest több mint háromszor nagyobb valószínűséggel (36%) váltak NEET-fiattalá ⁽³¹⁴⁾. Jelentősek a regionális különbségek: három hátrányos helyzetű régióban, Észak-Magyarországon, a Dél-Dunántúlon és az Észak-Alföldön a korai iskolaelhagyás, a NEET-fiatalok és az ifjúsági munkanélküliség aránya jóval meghaladja az országos átlagot, különösen a nők körében. E kihívások kezelése érdekében Magyarország az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) támogatásával elindította a megerősített ifjúsági garanciát, beleértve a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) helyi irodáiban kifejezetten ezen a területen dolgozó ifjúsági tanácsadókat és az inaktív NEET-fiatalok vonzására irányuló célzott intézkedéseket. Az inaktív NEET-fiatalok azonban jelenleg alulreprezentáltak, az ifjúsági garancia résztvevőinek csupán 10%-át teszik ki, és az általános lefedettség továbbra is korlátozott, az ifjúsági garancia a NEET-fiatalok mindössze 1%-át éri el.

⁽³¹⁴⁾ 2024-es romafelmérés: [A romák és a travellerek jogai 13 európai országban: Szempontok a 2024-es romafelmérésből](#)



A11.1. ábra: **Foglalkoztatási ráták**



Forrás: Eurostat [lfsi_emp_a], [lfsi_educ_a], [fst_r_lfe2emprr].

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, a romák és a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatása akadályokba ütközik. Az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező felnőttek foglalkoztatási rátája (2025-ben 59,9%) még mindig több mint 20 százalékponttal elmarad az országos átlagtól, és e csoport munkanélküliségi rátája (13,0%) meghaladja az uniós átlagot (12,1%). A 15–64 éves népesség körében 2023-ban a romáknak csupán 48,8%-a állt foglalkoztatásban, szemben a nem romák 75,6%-ával, és a romák 20,4%-a volt munkanélküli, szemben a nem romák 3,8%-ával⁽³¹⁵⁾. A fogyatékossgal élők foglalkoztatási különbsége javult (24,3 százalékpont, szemben az EU-ban mért 24,2 százalékponttal)⁽³¹⁶⁾, és jelenleg megfelel az uniós átlagnak.

A munkanélküli ellátás időtartama nem elegendő ahhoz, hogy segítsen az embereknek minőségi munkahelyet találni. A munkanélküliségben töltött átlagos idő a

⁽³¹⁵⁾ Központi Statisztikai Hivatal

⁽³¹⁶⁾ A fogyatékossgal élők előfordulási gyakorisággal kiigazított foglalkoztatási különbsége javult, és jelenleg az uniós átlag alatt, 3,7%-on áll, ami a fogyatékossgal élő személyek munkaerőpiaci helyzetének javulására utal.

2020. évi nyolc hónapról 2025-ben 12,3 hónapra nőtt⁽³¹⁷⁾), jelentős regionális különbségekkel. A munkanélküli ellátásra való jogosultság felső határa ugyanakkor – egy 2011 óta érvényben lévő szakpolitikai intézkedés alapján – három hónap, ami nem biztosít elegendő időt ahhoz, hogy a munkanélküliek megfelelő munkahelyet találjanak, vagy a foglalkoztathatóságuk javítása érdekében továbbképzésben vagy átképzésben vegyenek részt. Ennek egyik következménye, hogy a magyarországi munkanélküliek körében az egyik legmagasabb a szegénységi arány az EU-ban. A munkanélküli ellátás megfelelőségének javításáról szóló országspecifikus ajánlással kapcsolatban jelenleg nem terveznek szakpolitikai változtatásokat.

Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők mellett jobban ki vannak téve a dolgozói szegénységnek és esetükben valószínűbb, hogy határozott idejű munkaszerződés keretében foglalkoztatják őket. A dolgozói szegénység 2020 óta két egymást követő alkalommal nőtt, 2025-ben 8,3%-ra (+ 2,1 százalékpont), ami megfelel a jelenlegi uniós átlagnak (8,3%). A dolgozói szegénységi kockázat szintje és növekedése 2025-ben a következők körében volt a legmagasabb: alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők (4,7 százalékpontos növekedés, 28%-ra); közepes, illetve közepes-alacsony munkaintenzitású háztartások (6,7 százalékpontos növekedés, 25,1%-ra, illetve 6,0 százalékpontos növekedés, 29,4%-ra), valamint határozott idejű szerződéssel rendelkezők (+ 1,4 százalékpont 26,2%-ra). Az alacsony bérezésű munkavállalók több mint 10%-a legalább négy évig nem tud feljebb lépni az alacsony bérkategóriából, ami a közelmúltbeli erőteljes nominál- és reálbér-emelkedések ellenére bérelosztási problémákra utalhat. Bár a határozott idejű szerződéssel foglalkoztatott munkavállalók aránya 2025-ben alacsony volt

⁽³¹⁷⁾ Központi Statisztikai Hivatal, 2025, 20.1.1.35. A munkanélküliség átlagos időtartama a 15–64 éves munkanélküliek körében [hónap].

(3,8%, szemben az uniós 9,9%-kal), az alacsony iskolai végzettségűek körében ez az arány jelentősen magasabb (20,2%) az uniós átlagnál (19,3%).

Az aktív munkaerőpiaci intézkedések nem hatékonyak az álláskeresők és a kiszolgáltatott csoportok támogatásában. Az elmúlt évtizedben felére csökkentették az aktív munkaerőpiaci intézkedésekre fordított közkiadásokat. A regisztrált munkanélküliek 43%-át érintették az aktív munkaerőpiaci intézkedések, vagyis ennyien vettek részt közmunkában, illetve részesültek képzési és munkaerő-felvételi támogatásban. Ezeknek az embereknek több mint a fele közmunkában vett részt, ami 2023-ban az aktív munkaerőpiaci intézkedések teljes költségvetésének 75%-át tette ki. Bár kiterjesztették a képzési intézkedéseket, még mindig ez a legkevésbé használt eszköz. Hat hónappal az aktív munkaerőpiaci intézkedésben való részvétel után a résztvevők kevesebb mint egyharmada van még alkalmazásban, ami azt jelzi, hogy a munkanélküliek fenntartható munkaerőpiaci reintegrációja kevésbé hatékony. Az NFSZ személyzetének csökkentése tovább nehezíti a helyzetet, mivel így tanácsadás is kevesebb helyen áll rendelkezésre. Az NFSZ vagy alig, vagy egyáltalán nem vesz részt a tartósan munkanélkülieknek nyújtott, a társadalmi, mentális és egészségügyi problémák megoldását célzó szolgáltatásokban, amelyeket a Belügyminisztérium társadalmi befogadásért felelős Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatósága irányít. Az aktív munkaerőpiaci intézkedésekben, a készségigény-előrejelzésben és a képzések megtervezésében részt vevő különböző szervek közötti koordináció nemzeti és vármegyei szinten is fejletlen, ez pedig akadályozza a gazdasági fejlődést és a versenyképességet, többek között vármegyei szinten is.

A közelmúltbeli aktív munkaerőpiaci intézkedések révén még nem sikerült megvalósítani a kiszolgáltatott csoportok hatékony munkaerőpiaci integrálását. Az aktív munkaerőpiaci intézkedések

hatékonyságának javítására irányuló országspecifikus ajánlásra reagálva a vonatkozó jogszabályok 2024. évi felülvizsgálata nyomán ismét bevezették annak lehetőségét, hogy az állami foglalkoztatási szolgálatok megvásárolják munkaerőpiaci képzések tartalmát és felügyeljék azok minőségét, ami pozitív eredményekhez vezethet. Egyelőre azonban hiányoznak ennek rendszeres hatásvizsgálatai. 2025 novembere óta az emberek legfeljebb 10 évig dolgozhatnak közmunkaprogramokban, néhány kivétellel: egyéni értékelés alapján vagy a nyugdíjba vonulást megelőző három éven belül. Ez segít megakadályozni, hogy a közmunkaprogramok tartós megoldássá váljanak azok számára, akik képesek dolgozni. Ugyanakkor meg kell erősíteni az egyéb aktív munkaerőpiaci eszközöket és a szociális védelmi rendszert, mivel a munka nélkül lévők a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatával szembesülnek (lásd a 12. mellékletet). A 2024. évi „munkakipróbálási pilot program”, amelynek célja a tartós álláskereső integrációjának támogatása volt, a munkáltatók elégtelen érdeklődése miatt nem hozta meg a várt eredményeket. Az ESZA+ által finanszírozott nagyobb projektek támogatják a kiszolgáltatott csoportok munkaerőpiaci integrációját (lásd a 2025. évi országjelentést), de az uniós finanszírozás túlsúlya miatt a programozási időszakok között gyakorta nem biztosított a folyamatos finanszírozás és a szakértelem elvesz. A fenntarthatóbb és hatékonyabb szakpolitikai kerethez szükséges lenne annak biztosítása, hogy elegendő nemzeti forrást különítsenek el az aktív munkaerőpiaci intézkedések javítására. Ez magában foglalhatja az NFSZ kapacitásainak növelését, az aktív munkaerőpiaci intézkedések koordinálásában a járási szinten betöltött szerepükre kiterjedően is, valamint a szociális gazdaság szervezeteinek ösztönzését a kiszolgáltatott csoportok munkaerőpiaci integrációjában való részvétellel.

A munkaerőpiaci eredmények régióként jelentősen eltérnek. A budapesti régió foglalkoztatási rátája (20–64 év közöttiek)

2025-ben 85,3% volt. Ezzel szemben Észak-Magyarországon e ráta csak 75,8% volt; itt az alsó középfokú vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők foglalkoztatási rátája különösen alacsony, 52,4% (uniós átlag: 58,2%). A Dél-Dunántúlon, Észak-Magyarországon és az Észak-Alföldön a munkanélküliségi ráta (6,4%, 7%, illetve 6,1%) szintén meghaladja az uniós átlagot. Ezekben a régiókban a gyenge munkaerőpiaci teljesítmény oka az alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők magasabb aránya, a nehézkes közlekedési lehetőségek és a visszafogott gazdasági tevékenység, ami összességében kevesebb munkahelyet eredményez, különösen a vidéki területeken.

A munkaerőhiány összességében enyhült, de egyes régiókban és konkrét ágazatokban továbbra is fennáll. 2025-ben a betöltetlen álláshelyek aránya 2,1% volt; ez megegyezik az uniós átlaggal. A csökkenés főként annak tudható be, hogy kevesebb a képesítést nem igénylő üres álláshely, míg a felsőfokú végzettséget igénylő foglalkozások esetében a betöltetlen álláshelyek aránya nagyjából változatlan maradt ⁽³¹⁸⁾. Nyugat-Magyarországon, az osztrák határ közelében magasabb a betöltetlen álláshelyek aránya: ez a regionális munkavállalói mobilitással magyarázható. Ezek az arányok járasonként is eltérőek, ami az egyes járásokban a közlekedési nehézségekből adódó potenciális mobilitási korlátokra utal ⁽³¹⁹⁾. A betöltetlen álláshelyek aránya 2025-ben továbbra is magas a közszférában, különösen az egészségügyi és szociális ellátási szolgáltatások (3,7%), a közigazgatás, a védelem és a kötelező társadalombiztosítás (3,5%), valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenységek (4,2%, beleértve a jellemzően alacsony képzettséget igénylő munkát végző

munkaerő-kölcsönző ügynökségeket is) terén. Az ipar, az építőipar és a szolgáltatások terén magasabb volt az uniós átlagnál 2025 októberében azon munkáltatók aránya, amelyeknél a munkaerőhiány várhatóan korlátozni fogja a termelést.

Magyarország jelentős kihívásokkal néz szembe a klímasemlegességre való átállás terén. A környezeti áruk és szolgáltatások ágazatának 1%-os foglalkoztatási aránya 2023-ban az egyik legalacsonyabb volt az EU-ban (EU: 2,7%), és a kibocsátásintenzitás jelentősen meghaladja az uniós átlagot. Az energiaigényes iparágak 2025-ben a teljes foglalkoztatás 5,1%-át tették ki, ami jóval meghaladja az uniós átlagot. 2025-ben munkaerőhiányról számoltak be mind a zöld átálláshoz, mind az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó szakmák, például a légkondicionálás és a hűtőmechanika, az építőipari munkák és a hulladékválogatás esetében.

A demográfiai hanyatlás és a kiáramló munkaerő-mobilitás miatt feszes munkaerőpiacon munkavállalók – főként harmadik országbeli állampolgárok – beáramlása volt tapasztalható. Magyarországon 2019 és 2024 között 28%-kal nőtt a munkavállalási célú tartózkodási engedélyek száma: 2024-ben több mint 105 883 engedélyt adtak ki. 2024 őszén a 78 000 harmadik országbeli állampolgár mintegy 60%-át alacsony képzettséget igénylő munkakörökben foglalkoztatták, míg az uniós munkavállalók általában magas képzettséget igénylő munkakörökben dolgoztak ⁽³²⁰⁾. Ugyanakkor a kormány fokozatosan szigorította az EU-n kívülről érkező munkaerő migrációjával kapcsolatos politikáját: 2023 óta csak ideiglenes munkavállalási engedélyeket adnak ki, korlátozták a családegyesítést, korlátozták a származási országok listáját, és csak néhány munkaerő-kölcsönző cég kapott

⁽³¹⁸⁾ Lakatos Judit (2025): Magyarországi munkaerőpiac 2024-2025. In: Munkaerőpiaci Tükör 2025, 11–26. o., [MunkaerőpiaciTukor2025.pdf](#).

⁽³¹⁹⁾ Reizer Balázs (2025): A betöltetlen álláshelyek területi különbségei. In: Munkaerőpiaci Tükör 2025, 82–87. o., [MunkaerőpiaciTukor2025.pdf](#).

⁽³²⁰⁾ Bodor Krisztina, Czifrusz Márton: A külföldi dolgozók a magyarországi munkaerőpiacon. In: Munkaerőpiaci Tükör 2025, 64–71. o., [MunkaerőpiaciTukor2025.pdf](#).

engedélyt nem uniós munkavállalók felvételére. Ezek a korlátozások nem vonatkoznak az időnymunkásokra és a kiemelt beruházási projektekben részt vevő munkavállalókra.

Az elmúlt években erőteljes volt a bérnövekedés, de a bérszintek továbbra is alacsonyok az EU többi részéhez képest. A nominális bérnövekedés 2024-ben 12,6% volt, és az előrejelzések szerint 2025-ben 9,1%, 2026-ban pedig 9,4% lesz. Ez a 2022-ben és 2023-ban elért 17%-os, illetve 15,1%-os gazdasági növekedést követi, és részben a magas inflációt is tükrözi. A reálbérek szintén gyorsan nőttek: 2024-ben 8,5%-kal, 2025-ben 4,5%-kal, és az előrejelzések szerint 2026-ban továbbra is erőteljes ütemben, 6,0%-kal fognak emelkedni. A reálbérek növekedésének felgyorsulása a nominálbérek tartós növekedésének és a gyors dezinflációnak egyaránt köszönhető. A jogszabályban meghatározott minimálbér 2022 januárja és 2026 júliusa között 61,4%-kal nőtt, ami reálértéken 14,0%-os növekedést jelent. E növekmények ellenére a magyarországi bérszintek továbbra is a legalacsonyabbak között vannak az EU-ban, ami tükrözi az alacsony termelékenységet és a bérek nemzeti jövedelmen belüli viszonylag alacsony arányát. 2024-ben Magyarországon volt az egyik legnagyobb (16,9%) a nemek közötti bérszakadék az EU-ban (uniós átlag: 11,1%), amit részben a gondozási feladatok egyenlőtlen eloszlása magyaráz.

Az erőteljes bérnövekedés negatívan befolyásolhatja a versenyképességet, ha a termelékenység – különösen a készségi szintek tekintetében – nem javul ezzel párhuzamosan. 2013 és 2024 között a bérnövekedés meghaladta a standard makrogazdasági tényezők alapján várható (³²¹),

és a várt és tényleges adatok közötti különbség 2025-ben tovább növekedhet. 2022 és 2025 között a fajlagos munkaköltség jelentősen megdrágult a bérek nagy mértékű növekedése és a termelékenység viszonylag alacsony növekedése miatt: 2022-ben 14,2%-kal, 2023-ban 16,8%-kal, 2024-ben 12,0%-kal, 2025-ben pedig 8,9%-kal nőtt. Ugyanebben az időszakban a reál effektív árfolyam 9%-kal emelkedett, és a valuta leértékelődése részben ellensúlyozta a magyarországi fajlagos munkaköltségnek a fő kereskedelmi partnerekhez viszonyított nagyobb növekedését. Az EU-val való bérkonvergencia fenntarthatóságának biztosításához és ezzel párhuzamosan a versenyképesség támogatásához javítani kell az alapkészségeket, növelni kell a felsőfokú végzettséggel rendelkezők arányát, és a készségeket hozzá kell igazítani a zöld és digitális átálláshoz.

A kollektív tárgyalások általi lefedettség alacsony, és a szociális párbeszéd hatékonysága továbbra is korlátozott. A kollektív tárgyalások általi lefedettségi arány Magyarországon önértékelések alapján 2022-ben 16%, 2023-ban pedig 14,8% volt (³²²), míg az OECD egészében 2022-ben (azaz a rendelkezésre álló legfrissebb adatok szerint) ez a mutató 20,4%-on állt, ami csökkenést jelent a 2010-ben mért 25,5%-hoz képest (³²³). Mindkét adatforrás szerint a magyarországi az egyik legalacsonyabb arány az EU-ban. A közelmúltbeli csökkenés részben az egyes közszektorbeli munkáltatók jogállását érintő jogszabályi változásoknak (legutóbb a kutatás területén – lásd a 4. mellékletet) és az irányítási feladatok áthelyezésének (pl. a helyi önkormányzatoktól a központi kormányzathoz) tudható be. Emellett egyes ágazatokban,

Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága.

(³²¹) A bérekre vonatkozó referenciaértékeket az infláció, a termelékenység és a munkanélküliségi ráta alakulása alapján jelzik előre. Részletesebb információkért lásd: Arpaia, A. és A. Kiss (2015): Benchmarks for the assessment of wage developments: Spring 2015 (A bérváltozások értékelésének referenciamutatói: 2015. tavasz), Analytical Web Note 2/2015, Európai Bizottság,

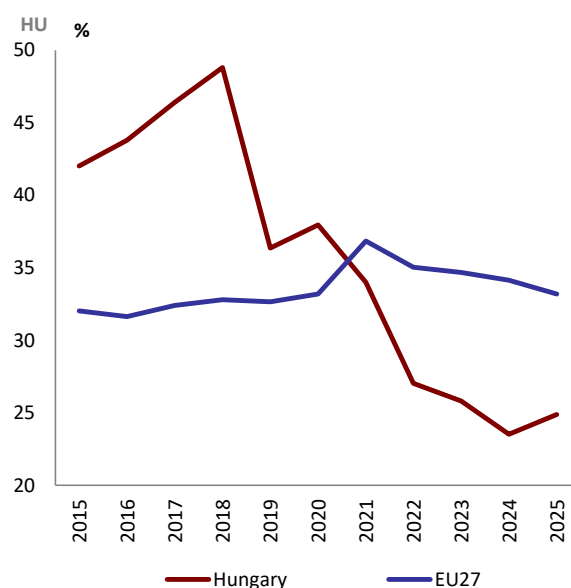
(³²²) Magyarország jelentése az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló irányelvben előírt jelentéstétel keretében. 2025

(³²³) OECD/AIAS ICTWSS v2.0. Ez az Európai Unióban biztosítandó megfelelő minimálbérekről szóló irányelv szerinti 80%-os küszöbérték alatt van.

például az egészségügyben és a közigazgatásban tilos kollektív szerződéseket kötni. A szakszervezetek sűrűsége 2022-ben mindössze 7,4% volt. 2023 októbere óta a Munka Törvénykönyve által a kollektív szerződések feltételeként előírt 10%-os reprezentativitási küszöbérték a gyakorlatban akadályozta az ilyen szerződések megkötését. Ugyanakkor a munkáltatói érdekképviseltek sűrűsége 2022-ben elérte az 53,6%-ot. A munkavállalók gyengébb érdekképviselése korlátozza a munkavállalók munkakörülményekre gyakorolt befolyását. A szociális partnerek politikai döntéshozatalba való bevonása továbbra sem elégséges. 2024-ben elfogadták a háromoldalú fórum (Versenyszféra és Kormány Állandó Konzultációs Fóruma, VKF) jogi keretét, és e fórumon megállapodás született a minimálbér hároméves emeléséről, amelynek célja, hogy 2027-re elérje az átlagbér 50%-át. A 2025. évi minimálbér-emelést végrehajtották, de a 2026. évi megállapodást 2025 őszén a GDP vártnál alacsonyabb (a 2024. évi 3%-os előrejelzés helyett 1% alatti) növekedését követően újratárgyalták. Ez 328 600 HUF helyett 322 800 HUF minimálbért eredményezett. 2025-ben a VKF-en belül négy szakértői bizottságot hoztak létre az ágazati bértáblákra, a kollektív tárgyalások általi lefedettségre, a munkatermelékenységre és a munkát terhelő adókra vonatkozó cselekvési tervek kidolgozása céljából. A kormány a VKF-en keresztül konzultál a szociális partnerekkel, de ez elsősorban információmegosztási fórumként, nem pedig érdemi együttműködésként funkcionál. A hatóságok jelenleg dolgoznak a kollektív tárgyalások javítását célzó jövőbeli cselekvési tervükbe foglalandó intézkedéseken, de ezeket a szociális partnerekkel még nem vitatták meg. A VKF jogi keretének hatásvizsgálata egyelőre nincs tervben. A szociális partnerek kapacitásépítését főként az ESZA+ támogatja, 2021 és 2027 között 0,32%-os, azaz 17 millió EUR összegű allokációval. Ezek az intézkedések még mindig nem elegendőek a szociális párbeszéd hatékonyságának javításához.

Magyarország továbbra is kihívásokkal néz szembe a szociális védelem hatékonyságával és a szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel kapcsolatban. 2025-ben Magyarország országspecifikus ajánlásokat kapott a szociális védelem és a munkanélküli ellátások megfelelőségére, valamint az alapvető és szociális szolgáltatásokhoz és a lakhatáshoz való hozzáférésre vonatkozóan. A szegénység csökkentésére vonatkozó 2030-as cél felé tett egyenlőtlen előrehaladás, valamint a szociális transzfereknek a szegénység és a társadalmi kirekesztés csökkentésére való korlátozott képessége rávilágít arra, hogy tovább kellene erősíteni a szociális védelmi lefedettséget, a hozzáférést, a megfelelőséget és a hatékonyságot. A meglévő kihívások és a lakhatáshoz, valamint az alapvető és minőségi szociális szolgáltatásokhoz és ellátáshoz való hozzáférésre vonatkozó hatékony új intézkedések hiánya, valamint a jelentős regionális egyenlőtlenségek arra utalnak, hogy a kapcsolódó országspecifikus ajánlás végrehajtása akadozik. Emellett az idők egyre szegényebbek, miközben a tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférésük továbbra sem kielégítő. E kihívások kezelése hozzá fog járulni Magyarország inkluzív növekedéséhez és javítani fogja versenyképességét.

A12.1. ábra: **A szociális transzferek hatása a szegénység visszaszorítására (a nyugdíjak nélkül)**



(1) Törés az idősorban Magyarországra vonatkozóan 2019-ben és 2022-ben.

Forrás: Eurostat [tespm050].

A szociális transzferek és az adórendszer kialakítása nem hatékony a szegénység csökkentésében. A szociális transzferek szegénységcsökkentésre gyakorolt hatása 2018 és 2025 között a felére, 48,8%-ról 23,1%-ra csökkent, és a legalacsonyabbak között van az EU-ban (33,2% 2025-ben). Emellett a pénzbeli szociális ellátások (az öregségi ellátások kivételével) 80,3%-os lefedettsége viszonylag alacsony (EU: 83,1%). A jövedelmi ötödök arányában (S80/S20) mért jövedelmi egyenlőtlenség 2025-re 4,68-ra nőtt, ami egy évtized alatt a legmagasabb szint, és meghaladja az uniós átlagot (4,62) is. 2025-ben az adóknak és a (nyugdíjaktól eltérő) szociális ellátásoknak a jövedelmi ötödök arányára (S80/20) gyakorolt hatása az egyik legalacsonyabb volt az EU-ban (23,0%, szemben az EU-s 48,8%-kal), és mindkét összetevő, így az adók (11,5%, szemben az EU-s 34,4%-kal) és az ellátások (9,9%, szemben az EU-s 16,6%-kal) esetében egyaránt az uniós átlag alatt maradt. A gyengébb szociális transzferek és a növekvő egyenlőtlenségek szintén látható hatással vannak a szegénység mélységére: a szegénységi arány (AROP), amely a szegények medián jövedelme és a



szegénységi küszöb közötti különbséget mutatja, 2025-ben további 2,2 százalékponttal javult, de továbbra is az uniós átlag fölött van (24,4% az uniós 22,5%-kal szemben).

A minimumjövedelem-támogatás megfelelése továbbra is nagyon alacsony.

A minimumjövedelem-támogatás megfelelése az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás ⁽³²⁴⁾ – amely a leggyakoribb szociális ellátás – szintjét nem igazították a megélhetési költségekhez. Magyarországon a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők rendelkezésre álló jövedelme a szegénységi küszöb 13,5%-a, szemben az 56,3%-os uniós átlaggal ⁽³²⁵⁾. Nincsenek objektív kritériumok sem a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, sem az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) összegének megállapítására vagy kiigazítására. Nominális rögzített összegük (57 EUR) független a család méretétől, összetételétől vagy jövedelmétől, és 2012 óta nem változott. Jelenleg nem tervezik ennek megváltoztatását annak ellenére sem, hogy az elmúlt években jelentősen megugrottak a megélhetési költségek (2012 és 2025 között 77%-kal emelkedtek az árszintek ⁽³²⁶⁾), különösen az élelmiszer- és lakásárak tekintetében. Csak az öt éven belül nyugdíjba vonuló álláskeresőknél nyújtott ellátás (nyugdíj előtti álláskeresői segély) kapcsolódik a minimálbérhez (a minimálbér 40%-a), amely a szociális partnerekkel kötött hároméves minimálbér-megállapodás szerint 2027-ig évente emelkedni fog (lásd a 11. mellékletet). A szegénység kockázatának kitett, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban

részesülő személyek aránya továbbra is alacsony, becslések szerint 11% ⁽³²⁷⁾ – egy olyan jogosultsági követelmény miatt, amely kizárja a foglalkoztatottakat (néhány egyszerűsített foglalkoztatási forma kivételével). A foglalkoztatást helyettesítő támogatás iránti kérelmek feldolgozása jelentős, mintegy 60 napos késedelemmel történik. A megfelelés javítása, az ellátásoknak a megélhetési költségekhez való rendszeres hozzáigazítása és az aktív befogadás biztosítása – a minimumjövedelemről szóló tanácsi ajánlással összhangban – segítené a kiszolgáltatottabb csoportok támogatását, és hozzájárulna a Magyarországnak címzett 2025. évi országspecifikus ajánlásokban tárgyalt kihívások kezeléséhez.

Annak ellenére, hogy történt némi előrelépés a szegénység és a társadalmi kirekesztődés csökkentése terén, továbbra is jelentős kihívások állnak fenn, ideértve a magas nélkülözés arányát is. 2019 óta a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek (AROE) száma 183 000 fővel csökkent. Összehasonlításképp, Magyarország 2030-ra kitűzött nemzeti szegénységcsökkentési célja 292 000 fő ⁽³²⁸⁾. 2024 és 2025 között a szegénység vagy a

⁽³²⁴⁾ A foglalkoztatást helyettesítő támogatás azoknak jár, akik munkaképesnek tekinthetők, és nem dolgoznak közmunkaprogramban. Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) az egészségügyi problémákkal küzdő vagy gyermekeket gondozó személyeket illeti meg. Nyugdíj előtti álláskeresői segély.

⁽³²⁵⁾ 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentés, 2.4.9. ábra.

⁽³²⁶⁾ HICP, Eurostat.

⁽³²⁷⁾ Európai Bizottság: A Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatósága: The 2025 minimum income report – An overview of the implementation of the 2023 Council recommendation on appropriate minimum income ensuring active inclusion across EU Member States – Joint report prepared by the Social Protection Committee and the European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion (A 2025. évi minimumjövedelem-jelentés – Áttekintés az uniós tagállamokban az aktív befogadást biztosító megfelelő minimumjövedelemről szóló 2023. évi tanácsi ajánlás végrehajtásáról – A szociális védelemmel foglalkozó bizottság és az Európai Bizottság Foglalkoztatás, Szociális Ügyek és Társadalmi Befogadás Főigazgatósága által készített közös jelentés). 2. melléklet, Országkelemzések, Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2767/3005188>

⁽³²⁸⁾ A gyermekes családok anyagi és szociális nélkülözése a 2019. évi 21,0%-ról 2025-re 15,5%-ra csökkent. Magyarország nemzeti célkitűzése, hogy ezt 2030-ra 13%-ra csökkentse.

társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya kismértékben nőtt (0,2 százalékponttal, 19,5%-ra, szemben az uniós 20,9%-kal). Úgy tűnik, hogy a növekedést a dolgozói szegénység növekedése vezérelte, amely 1,3 százalékponttal, 8,3%-ra nőtt, és 2025-ben is az uniós átlag (8,3%) körül volt. Ugyanakkor azon személyek aránya, akik nem engedhetnek meg maguknak bizonyos alapvető javakat (azaz súlyos anyagi és szociális nélkülözésben élnek), további 0,8 százalékponttal javult, de továbbra is az egyik legmagasabb az EU-ban (8,5%, szemben az uniós 6,3%-kal). A jövedelmi szegénység (amelyet a szegénységi küszöb alatt élők, azaz a szociális ellátásokkal együtt rendelkezésre álló mediánjövedelem kevesebb mint 60%-ával rendelkezők arányával mérnek) szintén mérsékelten csökkent, a 2024. évi 14,3%-ról 2025-ben 14%-ra, de a gyermekek körében nőtt. Az EU szegénység elleni stratégiájában meghatározott átfogó megközelítés segíthet a szegénység számos dimenziójának kezelésében és a szegénység leküzdésére irányuló nemzeti cél elérésében.

Egyes veszélyeztetett csoportok esetében jelentősen nagyobb a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázata. Az alsó középfokú vagy annál alacsonyabb végzettséggel rendelkező felnőttek lényegesen nagyobb valószínűséggel (46,1%) vannak kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának, mint európai társaik (34,2%). Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező felnőttek Magyarországon általában nagyobb arányban élnek súlyos anyagi és szociális nélkülözésben, mint az EU-ban, beleértve a munkaképes korú népességet is (18–64 éves korosztály: 28%, EU: 15,2%), és közel egyötödük van kitéve a tartós szegénység kockázatának⁽³²⁹⁾. Magyarországon az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők körében jelentősen (4,7 százalékponttal, 28%-ra) nőtt a dolgozói szegénység, és jelenleg az

egyik legmagasabb az EU-ban (18,8%). A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya javult a nem foglalkoztatottak körében, de még mindig meghaladja a 2019. évi értéket (24,2%; 2025-ben 28,8%). 2025-ben az összes fogyatékossgal élő személy 28,3%-a volt kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának (uniós arány: 28,8%). A romák sokkal nagyobb valószínűséggel voltak kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának (2023-ban 61,5%), mint a nem romák (18,2%), és az előzetes nemzeti adatok arra utalnak, hogy ez a szám 2024-ben tovább nőtt, 64,8%-ra⁽³³⁰⁾. Ez az alacsony iskolai végzettséggel és a gyengébb munkaerőpiaci integrációval hozható összefüggésbe⁽³³¹⁾. Magyarország nemzeti társadalmi befogadási stratégiájának és cselekvési tervének teljes körű és gyorsított végrehajtása hozzájárulhat e kihívások kezeléséhez.

A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak. 2025-ben a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek aránya 23% volt (EU: 24,3%). A roma gyermekek körében ez a helyzet még súlyosabb: az FRA 2024. évi romafelmérése szerint a roma gyermekek 58%-a van kitéve a szegénység kockázatának. A szegénység különösen magas azon gyermekek körében, akiknek a szülei alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek (2025-ben 78%, szemben az EU-ban mért 62,5%-kal). A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett

⁽³²⁹⁾ A tartós szegénységi arány olyan személyekre vonatkozik, akik a megelőző három évből legalább kettőben ki voltak téve a szegénység kockázatának.

⁽³³⁰⁾ [A Központi Statisztikai Hivatal \(KSH\) adatai.](#) A szegénységre vagy a társadalmi kirekesztésre vonatkozó nemzeti adatgyűjtés (az SILC-vel összhangban) a romákra vonatkozó adatgyűjtést is magában foglalja. A nemzeti adatok 2023-as, illetve 2024-es jövedelmi adatokon alapulnak. Az Eurostat SILC-adatait az adatgyűjtéshez képest egyéves késéssel teszik közzé. Ezért a KSH 2023. évi adatai az Eurostat 2024. évi referenciaévének feleltethetők meg. [Helyzetkép | 2024.](#)

⁽³³¹⁾ [A romák és a travelek jogai 13 európai országban: Szempontok a 2024-es romafelmérésből](#)

gyermek gyakran olyan háztartásokban élnek, amelyek lakásköltség-túlterheltséggel (21,2%, szemben az EU-ban mért 22,2%-kal) és túlsúlyfolttsággal (51,4%, szemben az EU-ban mért 44,4%-kal) küzdenek⁽³³²⁾. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett 3 év alatti gyermekek általában jelentősen kisebb arányban vesznek részt a koragyermekkori nevelésben és gondozásban (lásd a 13. mellékletet), ami jelentős hosszú távú hatást gyakorol fejlődésükre. Az elmúlt években nőtt a hivatásos gyermekvédelmi ellátásban részesülő gyermekek száma, részben a családok szociális és pénzügyi nehézségei miatt. E gyermekek egyre nagyobb részét helyezik intézményi gondozásba a rendelkezésre álló nevelőszülők számának csökkenése miatt, ami az oktatás, a foglalkoztatás és a mentális egészség terén negatív következményekkel járhat⁽³³³⁾. Magyarország nem határozott meg kiegészítő nemzeti célt a gyermekszegénység csökkentésére. Az európai gyermekgaranciának való megfelelés magas szintű az egészséges táplálkozás, az iskola előtti nevelésben és az alapfokú oktatásban biztosított ingyenes iskolai étkeztetés, valamint a védőoltások tekintetében. Ugyanakkor reformokra és beruházásokra van szükség olyan területeken, mint a gyermekek mentális egészsége, az alternatív gondozás, a megfelelő lakhatás, valamint a 3 év alatti gyermekek koragyermekkori neveléshez és gondozáshoz való hozzáféréseinek nem pénzügyi akadályai. A rászoruló gyermekek – például a fogyatékkal élő és roma gyerekek vagy az alacsony iskolai végzettségű szülők gyermekei – számára nyújtott célzott támogatás tovább ösztönözheti a társadalmi és területi befogadást.

⁽³³²⁾ A túlterheltségi arányt a tulajdonosi struktúrával (ingatlan tulajdonos, bérlők) együtt kell értelmezni, ez pedig országon belül és régióként eltérő lehet.

⁽³³³⁾ Bárdits – Kertesi: Nevelőszülői családban vagy intézményben felnőni: A nevelési környezet hatása az állami gondozott gyerekek fiatal felnőttkori életkezdésére. KRTK-KTI 2024/3, [KRTK-KTIWP202403.pdf](https://www.krtk.hu/kti/wp-content/uploads/2024/03/KRTK-KTIWP202403.pdf).

Az életkörülmények régióként és területenként igen eltérőek. A vidéki térségekben élő emberek közel egynegyede van kitéve a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának, szemben a városokban mért 13%-kal. A legmagasabb arányt az Észak-Alföldön (28%) és Észak-Magyarországon (28,8%) mérték. Ezek az egyenlőtlenségek gyakran a gazdasági tevékenységek regionális különbségeivel, valamint az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők, illetve a munkanélküliek országon belüli egyenlőtlen eloszlásával függnek össze. Ehhez társul az alapvető és szociális szolgáltatásokhoz való egyenlőtlen hozzáférés. Ennek aránya a vidéki területeken a legalacsonyabb (lásd a 19. mellékletet).

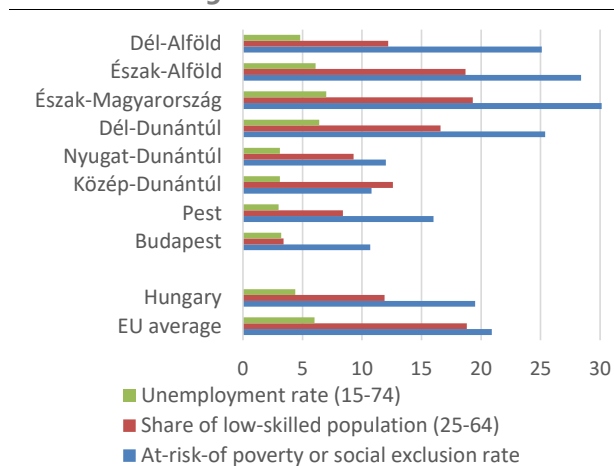
Egyes munkavállalók esetében továbbra is hiányosságok tapasztalhatók a szociális védelmi rendszerben. Az atipikus formákban dolgozó munkavállalók, például az egyszerűsített foglalkoztatás keretében foglalkoztatottak nem férnek hozzá betegségi és anyasági ellátásokhoz. Csak önkéntes alapon rendelkeznek egészségbiztosítással, de nagyon kevesen döntenek e mellett. Hasonló különbségek vannak a főként a mezőgazdaságban és az idegenforgalomban dolgozó idénymunkások esetében is.

A lakhatáshoz való hozzáférés társadalmi kihívást jelent. A háztartások jövedelmének több mint 40%-át lakhatásra költő népesség aránya 3,7 százalékponttal, 5,3%-ra csökkent, és jelenleg az uniós átlag (7,7%) alatt van⁽³³⁴⁾. A városokban mért (6,7%) lakásköltség-túlterheltség továbbra is szűkíti az alacsony jövedelmű háztartások tanulmányi és foglalkoztatási lehetőségeit. Magasabb lakásköltség-túlterheltséggel szembesülnek a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek (21,2%), az egyszülős háztartások (17,1%) és a romák. A túlsúlyfolttság a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés

⁽³³⁴⁾ Ezt a mutatót a tulajdonosi struktúrával (ingatlan tulajdonos, bérlők) együtt kell értelmezni, ez pedig országon belül és régióként eltérő lehet.

kockázatának kitett népesség körében 2025-ben szintén magasabb volt (37,4%) az uniós átlagnál (34,5%). 2024-ben a romák 40%-a elégtelen körülmények között, 93%-uk pedig túlsúlyos háztartásban élt (lásd a 16. mellékletet). A jelzáloghitellel rendelkező tulajdonosok lakhatási költségei alacsonyabbak, a bérlelőkre azonban továbbra is nagy terhet rónak a lakhatási költségek, függetlenül attól, hogy piaci áron való bérbeadásról vagy csökkentett árakról van-e szó (2025-ben 38,4%, illetve 13,3%). A társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű lakosság és a fogyatékkal élő személyek életkörülményeit olyan célzott reformokkal és beruházási intézkedésekkel lehetne javítani, amelyek a hozzáférhető szociális bérlakások felújítását, illetve építését támogatnák a nem szegregált, az oktatáshoz és foglalkoztatási lehetőségekhez, valamint az ezekhez kapcsolódó szociális és ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz, továbbá lakásbérleti támogatásokhoz jó hozzáféréssel rendelkező területeken.

A12.2. ábra: **Regionális különbségek a szegénység és a társadalmi kirekesztődés kockázata, az alacsony iskolai végzettség és a munkanélküliség terén 2025-ben**



Forrás: Eurostat

Az energiaszegénység viszonylag alacsony, és főként az alacsony jövedelmű háztartásokat érinti. 2025-ben a lakosság 5,8%-a nem tudta megfelelően melegen tartani otthonát (EU: 8,8%), míg a szegénység kockázatának kitett háztartásokat ez sokkal

nagyobb mértékben (16,8%) érintette (EU: 19,6%). Az előrejelzések szerint a fűtési kiadások az uniós átlagnál nagyobb mértékben fognak emelkedni, ami azzal magyarázható, hogy a háztartások energiafelhasználásában az átlagosnál nagyobb az ETS2 rendszerbe tartozó tüzelőanyagoknak – különösen a földgáznak – való kitettség⁽³³⁵⁾. Az EU Szociális Klímaalapja, amely 2,5 milliárd EUR-t különített el Magyarország számára, a legkiszolgáltatottabb háztartásokat célzó energiahatékonysági beruházások révén segíthet enyhíteni ezeket a hatásokat.

A közlekedési szegénység egyre nagyobb kihívást jelent. Magyarországon 2025-ben a lakosság 10,4%-a nem engedhetett meg magának saját autót, ami jóval meghaladja az uniós átlagot (5,5%), és ezen belül különösen magas volt a szegénység kockázatának kitett háztartások aránya (26,8%, szemben az EU-s 16,5%-kal)⁽³³⁶⁾. A Budapesten és Pest vármegyén kívüli régiókban, amelyekben az emberek mintegy 16%-át fenyegeti a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés veszélye, különösen rossz a tömegközlekedési szolgáltatás. Az előrejelzések szerint a közlekedési üzemanyagokra fordított kiadások az ETS2 miatt valamivel nagyobb mértékben emelkednek az uniós átlagnál, ami növeli a megfizethetőségi kockázatokat az autófüggő vidéki régiókban és elővárosokban. Alapvető fontosságú lesz a tömegközlekedés megfizethetőségének és elérhetőségének javítása, míg azokon a területeken, ahol korlátozott a tömegközlekedéshez való hozzáférés, mérlegelni kellene a közösségi közlekedés fejlesztésének további lehetőségeit.

Az idők során egyre növekszik a szegénység és súlyosbodnak az

⁽³³⁵⁾ Az Európai Bizottság számításai a [Green EUROMOD](#) adatai alapján.

⁽³³⁶⁾ Eurostat (beleértve a szolgáltatásokhoz való hozzáféréstől szóló 2024. évi EU-SILC felmérést, amely a közlekedésre is kiterjed, és amelyet ebben a hónapban tettek közzé) és a [Közlekedési Szegénység Figyelőközpontból](#) származó adatok.

egyenlőtlenségek. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek aránya az idősök körében 2019 és 2023 között jelentősen nőtt, majd 2025-re fokozatosan 19,8%-ra csökkent, de továbbra is meghaladta az uniós átlagot (18,8%). Az idősök körében a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett nők aránya 2025-ben is magasabb (24%) volt, mint a férfiaké (13,3%). Ez annak ellenére van így, hogy a nyugdíjak terén a nemek között fennálló egyenlőtlenség 2025-ben a 23,9%-os uniós átlaghoz képest relatíve alacsony, 16,7% volt, bár a 2024-es 9,6%-hoz képest növekedést mutatott. A szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitettek viszonylag magas aránya főként a következetesen magas arányú súlyos anyagi és szociális nélkülözésnek (2019 és 2025 között mintegy 9%) tudható be, míg úgy tűnik, hogy a 2019 óta bekövetkezett 7 százalékpontos növekedést követően 2024-ben 16,1%-on álló jövedelmi szegénység növekvő tendenciája 2025-ben megállt (13,8%). A jövedelmi ötödök (S80/S20) arányában mért jövedelmi egyenlőtlenség jelentősen, a 2019. évi 2,70-ről 2025-ben 4,32-re nőtt az idősök körében, és jelenleg meghaladja a 4,12-es uniós átlagot. Az ebben a korosztályban mért jövedelmi egyenlőtlenség a férfiak körében hangsúlyosabb (4,51). Úgy tűnik, hogy az idősök közötti egyenlőtlenségeket főként az elmúlt évek bérnövekedésének mellékhatásai okozzák (lásd a 11. mellékletet): a bérnövekedés miatt egyrészt a közelmúltban nyugdíjba vonultak nyugdíja magasabb (felosztó-kirovó nyugdíjrendszer, felső határ nélkül), másrészt egyenlőtlenségek alakultak ki a bérek tekintetében, amelyek nagyrészt az iskolai végzettséghez és a nemek közötti bérszakadékhöz kapcsolódnak. Emellett a nyugdíjminimum összege (28 500 HUF) 2012 óta nem emelkedett. Az önálló mezőgazdasági termelők és az elsődleges termelők különösen kiszolgáltatottak, mivel többségük csak a nyugdíjminimumra jogosult. Az öregségi nyugdíjak elégtelensége arra kényszeríti a mezőgazdasági termelőket, hogy a nyugdíjkorhatáron túl is dolgozzanak, ami késlelteti a generációs megújulást és a fiatal

mezőgazdasági termelők tevékenységének megkezdését. A demográfiai változások a nyugdíjrendszer hosszú távú pénzügyi fenntarthatóságára is nyomást gyakorolnak (lásd a 2025. évi országjelentést). Magyarország nem hozott intézkedéseket a jövedelmi egyenlőtlenségek kezelésére és a nyugdíjak megfelelőségének megőrzésére. A magyar helyreállítási és rezilienciaépítési terv a nyugdíjrendszer reformjának határidejét 2026-ra tűzte ki, de eddig nem számoltak be előrelépésről ezen a területen. A 13. havi nyugdíj 2021-es újbóli bevezetését követően a kormány 2026-ban bevezette a 14. havi nyugdíjat is az elmúlt évek inflációs sokkjának enyhítése céljából. Ezek az intézkedések azonban eddig nem vezettek az alacsony összegű nyugdíjból élők életkörülményeinek jelentős javulásához.

A minőségi egészségügyi ellátáshoz és a tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén jelentős társadalmi és területi egyenlőtlenségek tapasztalhatók. A magyarországi ápolási-gondozási ágazatot alacsony állami ráfordítás és az igénybe vevők által közvetlenül fizetett jelentős kiadások jellemzik, és munkaerőhiány tapasztalható az egészségügyben (erről bővebben lásd a 15. mellékletet) és a formális tartós ápolás-gondozásban: 2024-ben 100 65 év feletti személyre mindössze 0,9 fő tartós ápolás-gondozást végző személy jutott (uniós átlag: 3,3 fő), jelentős regionális különbségekkel. Az adatok munkaerőhiányt mutatnak, ez pedig hosszú várakozási időket eredményez. A 65 éves korban még jó egészségben tölthető hátralévő évek száma viszonylag alacsony (7,5, szemben az EU-ban mért 9,4-gyel). 2025-ben a vidéki területeken élő idősök 21%-a értékelte jónak vagy nagyon jónak az egészségét; ugyanez az arány a városi területeken élő idősök körében 31,3% volt. A tartós ápolás-gondozás és szakellátás Közép-Magyarország fejlett, városi területeire és a nyugati régiókra koncentrálódik. A tartós ápolásra-gondozásra fordított közkiadások 2022. évi 0,5%-os szintje

az egyik legalacsonyabb az EU-ban (uniós átlag: 1,7%), és egyértelműen a bentlakásos gondozásra irányul (2022-ben 66,5%; uniós átlag: 46,2%), viszonylag kisebb hangsúlyt fektetve az otthoni gondozásra (2022-ben 14,9%; uniós átlag: 28,8%). Az informális gondozók tevékenységét semmilyen jogszabály nem ismeri el. Bár az informális gondozók részesülhetnek pénzügyi kompenzációban (csak pénzbeli ellátásokban), nem részesülnek képzésben, és továbbra is csak alacsony arányban veszik igénybe a formális gondozási szolgáltatásokat, ami hatással lehet a tartós ápolás-gondozás minőségére. Magyarország 2021 és 2027 között 156 millió EUR-t különített el a helyi szociális és egészségügyi infrastruktúrák javítására az Európai Regionális Fejlesztési Alapon és az Európai Szociális Alap Pluszon keresztül. Az átfogóbb megközelítés és a szakképzett munkaerőbe való jelentős beruházás segíthet a regionális egyenlőtlenségek kezelésében és az alacsony jövedelmű népesség hozzáféréseinek javításában. Emellett lehetőség van szociális gazdasági szervezetek (például ápolási-gondozási szövetkezetek) létrehozására annak érdekében, hogy olyan magas színvonalú gondozási szolgáltatásokat nyújtsanak, amelyek megfelelnek a lakosság igényeinek, beleértve a lakóhelyükre vonatkozó igényeket is.

Az alapkészségek alacsony szintje, a felnőtt korú lakosság kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportjainak a tanulásban való alacsony részvétele és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők alacsony aránya jelentős kihívást jelent Magyarország gazdasági versenyképessége, valamint a digitális és zöld átállás szempontjából. 2025-ben a Magyarországnak címzett országspecifikus ajánlások a hátrányos helyzetű csoportok minőségi többségi oktatásban való részvételének növelésére szólítottak fel. Az oktatásban továbbra is jelentős az etnikai, társadalmi-gazdasági és tudományos szegregáció, így a hátrányos helyzetű diákok kisebb valószínűséggel szerzik meg az alapkészségeket, és esetükben nagyobb a korai iskolaelhagyás valószínűsége. A Magyarország által a roma szegregáció kezelése érdekében bevezetett intézkedések nem elég célzottak. Magyarország nagyszabású reformot hajtott végre a tanárok bérezésén, ami hozzájárul a szakma vonzóbbá tételéhez. A tanári népesség előregedése és a tanárok magas munkaterhelése azonban továbbra is komoly kihívást jelent. A szakképzésben való részvétel növekszik, bár továbbra is kihívást jelent a magasabb szintű tanulmányok folytatása és az átjárhatóság megvalósítása, és a kiszolgáltatott helyzetben lévő felnőttek közül csak kevesen tudnak a szakképzésben részt venni. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya még mindig az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (STEM) területén túl kevesen iratkoznak be ahhoz, hogy a szakemberek iránti nagy igényt ki lehessen elégíteni.

Magyarország előrelépett a három év alatti gyermekek intézményes gyermekgondozásának biztosítása terén. 2024-ben a három éves és annál idősebb gyermekek 97,9%-a vett részt kisgyermekkorú nevelésben és gondozásban (uniós átlag: 95,6%), ezzel meghaladva az uniós szintű 96%-os célt. 2025-ben a három év alatti gyermekek intézményes gyermekgondozásban való részvétele nőtt (4,6 százalékponttal 21,1%-ra,

uniós átlag: 40,6%), azonban a szegénység vagy a társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett gyermekek körében ez a szám csupán 9,7% (lásd a 12. mellékletet). Magyarország a 2017. évi 46 000-ről 2025-re 68 800-ra növelte a gyermekgondozási kapacitást, de még mindig vannak olyan körzetek, ahol a kereslet meghaladja a kínálatot⁽³³⁷⁾. 2023-ban a három év alatti gyermekek 16,3%-a nem kapott bölcsődei férőhelyet a lakóhelyén⁽³³⁸⁾. 2026-ra a kormány azt tervezi, hogy országos igényfelmérést végez a bölcsődei férőhelyekbe történő további beruházások előkészítése érdekében⁽³³⁹⁾.

A társadalmi-gazdasági háttérhez kapcsolódó alapkészségek terén a diákok teljesítménybeli hiányosságai az EU-ban a legsúlyosabbak között vannak. 2022-ben a hátrányos helyzetű 15 évesek mindössze 12,2%-a teljesített jól a nemzetközi tanulói teljesítménymérés (PISA) legalább egy területén (szövegértés, matematika, természettudományok), szemben a nem hátrányos helyzetű társaikkal, akik körében ugyanez az arány 60% volt⁽³⁴⁰⁾. Ez az EU-ban mért egyik legnagyobb differencia. A 2023. évi Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS, Nemzetközi trendek a matematikában és a természettudományokban) felmérés⁽³⁴¹⁾ azt

⁽³³⁷⁾ KSH (2026): [25.1.2.2. táblázat](#).

⁽³³⁸⁾ KSH (2024): [Helyzetkép 2023](#). Azoknak a 3 éven aluli gyermekeknek a száma és aránya, akik a lakóhelyükön napközbeni ellátáshoz nem férnek hozzá; Nyilvánosan elérhető legfrissebb adatok.

⁽³³⁹⁾ Magyarország Kormánya (2025): [A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban \(2021–2030\) akcióterv végrehajtásának a 2025–2026. évekre szóló Intézkedési Terve](#)

⁽³⁴⁰⁾ OECD, PISA 2022, az Oktatásügyi és Kulturális Főigazgatóság számításai.

⁽³⁴¹⁾ Von Davier, M., Kennedy, A., Reynolds, K., Fishbein, B., Khorramdel, L., Aldrich, C., Bookbinder, A., Bezirhan, U. és Yin, L. (2024) [TIMSS 2023 International Results in Mathematics and Science](#) (TIMSS 2023: Nemzetközi matematikai és természettudományos eredmények). Boston College, TIMSS & PIRLS International Study Center:



mutatja, hogy a nyolcadik osztályosok matematikai teljesítménye romlott az előző értékelési ciklusokhoz képest⁽³⁴²⁾. A negyedik osztályosok között a nem hátrányos helyzetű, illetve a hátrányos helyzetű tanulók között Magyarországon mért különbség (131 pont, illetve 85 pont) a legnagyobbak közé tartozik. Magyarországon a 4–11. osztályosok körében széles körben végeznek szabványosított vizsgákat különböző tantárgyakból. Ezek eredményei megerősítik, hogy a diákok családi háttere és lakóhelyük társadalmi-gazdasági státusza erősen befolyásolja tanulmányi eredményeiket⁽³⁴³⁾. Az alulteljesítő iskoláknak cselekvési tervet kell kidolgozniuk, és további támogatást kell kapniuk. Az oktatás irányításának és finanszírozásának 2013-as központosítása, amelyet az iskolai és tanári autonómia elvesztése kísért, nem csökkentette az iskolák közötti egyenlőtlenségeket⁽³⁴⁴⁾.

Az oktatási szegregáció továbbra is fennáll.

A 6–15 éves roma gyermekek kétharmada (62%) olyan iskolába jár, ahol kortársaik többsége szintén roma⁽³⁴⁵⁾. Az iskolai szegregációt súlyosbítja, hogy – különösen a hátrányos helyzetű régiókban – terjedőben vannak az egyházi és magániskolák, amelyek egy helyre vonzzák és koncentrálnak a nem hátrányos helyzetű diákokat. Egy 2025-ös véleményében a nemzetiségi jogok védelmét ellátó biztoshelyettes kiemelte a tartós szegregáció problémáját, amelyet a képzett tanárok állami iskolákból való kiáramlása kísér⁽³⁴⁶⁾. Magyarország bevezetett egy olyan

törvényt⁽³⁴⁷⁾, amely szankcionálja azokat az iskolákat, amelyek diákpulációjuk jelentősen eltér a vonzáskörzet társadalmi-gazdasági eloszlásától. Ez azonban az általános iskoláknak csak kis hányadát (kevesebb mint 0,1%-át) érinti. Az egyetlen iskolával rendelkező településeken vagy az ugyanazon iskola által működtetett különböző helyszínek között tapasztalható szegregáció kezelésére irányuló intézkedések végrehajtása késedelmet szenved.

Csökkent a korai iskolaelhagyás aránya.

2025-ben az oktatást és képzést felső középfokú végzettség megszerzése nélkül elhagyó fiatalok (18–24 évesek) aránya 9,3% volt (ez megegyezik az uniós átlaggal). Ez javulás a 2023-as 11,6%-hoz képest, de még mindig magasabb, mint az uniós cél (9%). Jelentősek a regionális egyenlőtlenségek: a városokhoz képest a vidéki térségekben élő fiatalok több mint négyszer nagyobb valószínűséggel kerültek ki idő előtt az oktatásból (3,4%, illetve 15,1%). Az alacsony iskolai végzettség területi koncentrációja a hátrányos helyzetű régiók egyes körzeteiben nőtt⁽³⁴⁸⁾ a fiatalabb korosztály körében. A korai iskolaelhagyás csökkenő tendenciája a második esélyt kínáló programokban való részvétellel⁽³⁴⁹⁾, az iskolarendszerű oktatásba (pl. esti szakképzési programokba) visszatérő fiatalok számának növekedésével, valamint a kötelező oktatásban a korai előrejelző és nyomonkövetési rendszer célzott pedagógiai támogatással együtt történő bevezetésével függhet össze. 2024-ben ugyanakkor a 16 évesek mindössze 94,4%-a vett részt a kötelező nevelés-oktatásban, ami az egyik legalacsonyabb arány az EU-ban (uniós átlag: 98,1%). A tanköteles kor 16 évre való

⁽³⁴²⁾ Oktatási Hivatal (2024): [Tájékoztató a TIMSS 2023 eredményeiről](#).

⁽³⁴³⁾ Magyarország Kormánya: Az Európai Unió számára készített köznevelési stratégia 2021–2030.

⁽³⁴⁴⁾ Hermann Z. és Semjén A. (2021): [Az oktatásirányítás és -finanszírozás központosításának hatásai az oktatási egyenlőtlenségekre](#).

⁽³⁴⁵⁾ Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége (2025): [A romák és a travellek jogai 13 európai országban: Szempontok a 2024-es romafelmérésből](#).

⁽³⁴⁶⁾ AJBH (2025): [6/2025. számú elvi állásfoglalás a párhuzamosan megjelenő egyházi fenntartású köznevelési intézmények felvételi és működési gyakorlatának, valamint](#)

[a roma gyerekek iskolai szegregációjának az összefüggéseiről](#)

⁽³⁴⁷⁾ 2023. évi XCII. törvény.

⁽³⁴⁸⁾ Hermann Z. és Czaller L. (2025): [Munkaerőpiaci Tükör 2025](#).

⁽³⁴⁹⁾ Például a „Dobbantó” program az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15–16 évesek számára, vagy a „Műhelyiskolák”.

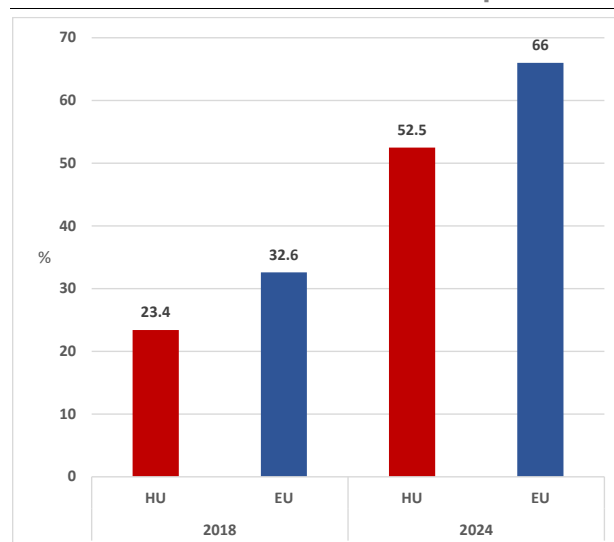
csökkentése 2011-ben nem eredményezte az iskolában lemorzsolódó fiatalok foglalkoztatási helyzetének javulását⁽³⁵⁰⁾. A reform óta jelentősen nőtt a korai iskolaelhagyás valószínűsége a roma fiatalok és az alacsony iskolai végzettségű szülők gyermekei körében.

Magyarországon a tanárok alacsony társadalmi megbecsülésről és növekvő munkaterhelésről számolnak be.

A magyarországi tanárpopuláció az egyik legidősebb az EU-ban (50,0%-uk 50 év feletti; EU-átlag: 39,9%), ami várhatóan csak súlyosítani fogja a már most fennálló munkaerőhiányt. 2020 és 2023 között a szakképzésben dolgozó nyugdíjas korú (65 év feletti) tanárok aránya 1,1%-ról 6,3%-ra nőtt (az uniós átlag ugyanebben az időszakban 1,3%-ról 3%-ra nőtt). Az OECD 2024. évi nemzetközi tanítási és tanulási felmérése (TALIS) szerint Magyarországon az alsó középfokú oktatásban dolgozó tanároknak csupán 8,4%-a véli úgy, hogy a szakmája társadalmi megbecsülést élvez (uniós átlag: 15,4%). Míg a korábbiakhoz képest több új tanár részesül bevezető képzésben (A12.1. ábra), a 30 év alatti tanárok egyötöde számolt be arról, hogy a következő öt évben el kívánja hagyni a szakmát (uniós átlag: 15,2%). A heti munkateher 2018 óta 39,3 óráról 43,2 órára nőtt, és közel kétszer annyi tanár (28,5%) tapasztal nagy stresszt munkája során, mint más uniós országok tanárai (uniós átlag: 16%). A tanárok számos más akadállyal is szembesülnek, például a folyamatos szakmai továbbképzésben való részvétel költségével és időbeosztásukba való beillesztésével. Az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) támogatásával végrehajtott nagyszabású bérreform eredményeként a tanárok átlagos bruttó jövedelme a többi felsőfokú végzettséggel rendelkezőhöz képest a 2023. évi mintegy 60%-ról 2025-re megközelítőleg 80%-ra nőtt⁽³⁵¹⁾. Azok a tanárok, akik olyan

iskolákban dolgoznak, ahol magas a hátrányos helyzetű diákok aránya, esélyteremtési intézkedésekben részesülnek. Ugyanebben az időszakban Magyarország nemzeti forrásokból növelte a szakképzésben dolgozó oktatók fizetését is. Az utóbbi időben pozitív hatás figyelhető meg: megnőtt a tanári alapképzésre benyújtott jelentkezések száma⁽³⁵²⁾. Több erőfeszítésre van azonban szükség a magasabb kompetenciákkal rendelkező fiatal tanárok vonzásához és megtartásához, különösen a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű területeken, amelyeket általában jobban érint a tanárihiány⁽³⁵³⁾.

A13.1. ábra: **Bevezető képzés biztosítása a tanárok számára az iskolába való belépéskor**



Forrás: OECD TALIS 2018, TALIS 2024

A fogyatékkal élő személyek körében Magyarországon az egyik legmagasabb a korai iskolaelhagyók és a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő (NEET) fiatalok aránya az EU-ban. 2024-ben a fogyatékkal élő személyek 41,2%-a volt korai iskolaelhagyó (uniós átlag: 24,6%), ugyanez az arány a teljes lakosságra vetítve 10,1%. Emellett Magyarországon a

⁽³⁵⁰⁾ Adamecz A. (2024): [A tankötelezettség változásának hatásai](#).

⁽³⁵¹⁾ KSH (2026): [23.1.1.32. Köznevelésben dolgozó pedagógusok és a nemzetgazdaságban dolgozó diplomás munkavállalók bruttó átlagkeresete és annak aránya](#).

⁽³⁵²⁾ Európai Bizottság (2025): [Oktatási és Képzési Fiqyelő – Magyarország](#), 2025.

⁽³⁵³⁾ Varga J. (szerk.) (2024): [A közoktatás indikátorrendszere 2023](#).

fogyatékossgal élő fiatalok körében sokkal nagyobb a NEET-fiatalok aránya (59,0%), mint uniós szinten (31,4%). Ami a felnőtteket illeti, 2024-ben az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező, fogyatékossgal élő személyek aránya (33,7%) meghaladta az uniós átlagot (32,9%), a felsőfokú végzettséggel rendelkező, fogyatékossgal élő személyek aránya (11,1%) pedig jóval az uniós átlag (21,4%) alatt volt.

A sajátos nevelési igényű diákok támogatása egyenlőtlen az országon belül. Az elmúlt években nőtt a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók száma, és különösen a viselkedési és tanulási zavarokkal küzdő tanulók száma⁽³⁵⁴⁾. Bár az SNI gyermekek túlnyomó része integrált oktatásban részesül, nem mindegyikük fér hozzá megfelelő szintű támogatáshoz, ami akadályozza társadalmi és gazdasági beilleszkedésüket. A sajátos nevelési igényű tanulók oktatásával foglalkozó szakemberek száma 2015 és 2025 között csaknem megkétszereződött⁽³⁵⁵⁾. Mindazonáltal Magyarország északkeleti részén a délnyugatihoz képest kevesebb a diagnosztizáltan sajátos nevelési igényű gyermek, részben a diagnosztikai szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés miatt⁽³⁵⁶⁾.

Növekszik a szakképzésben részt vevők száma, de bizonyos diákok és régiók lehetőségei továbbra is korlátozottak. A középfokú szakképzésben való részvétel (2025-ben 58,9%) az uniós átlag (52,9%) felett van: a középiskolát végzett, de felsőfokú tanulmányokat nem folytató összes tanuló

mellett a felső középfokú oktatásban tanulók 53,1%-a iratkozott be ilyen képzésre. A szakképzés iránti megnövekedett érdeklődés két fő tényezőnek tulajdonítható. Egyrészt egyre több fiatal iratkozik be ötéves szakképzési programokat nyújtó technikumokba, mert ennek elvégzésekor megszerezhetik a felsőoktatásba való bejutáshoz szükséges érettségi bizonyítványt, másrészt a második szakképesítés ingyenes megszerzésének lehetősége több felnőttet vonz a szakképzésbe (a 2023/2024-es tanévben a szakképzésben részt vevő tanulók több mint egynegyede felnőttképzési jogviszonyban tanult). Ugyanakkor 2024-ben a középfokú szakképzésbe beiratkozott tanulók több mint egyötöde (az összes felső középfokú nappali tagozatos tanuló 10,8%-a) még mindig olyan hároméves szakképzési programokban vett részt, amelyek nem biztosítanak közvetlen hozzáférést további iskolarendszerű, nappali tagozatos tanulmányokhoz. A hátrányosabb helyzetű vármegyékben a diákok nagyobb arányban vesznek részt hároméves szakképzési programokban. Somogy vármegyében például a felső középfokú oktatásban részt vevő diákok 20,1%-a vesz részt ezekben a programokban, míg Budapesten ez az arány a 2024/2025-ös tanévben 3,8% volt⁽³⁵⁷⁾. 2025-ben az ESZA+ által társfinanszírozott kísérleti projekt indult annak megkönnyítése érdekében, hogy a hároméves szakképzésben részt vevő diákok ötéves szakképzést nyújtó technikumokban tudjanak továbbtanulni; ennek eredményei még nem láthatók.

A szakképzésben részt vevő diákok alapkészségek terén nyújtott átlagos teljesítménye általában gyengébb, ami negatív hatással van a hosszú távú foglalkoztathatóságra. A 2022. évi PISA-felmérés alapján Magyarországon az egyik legjelentősebb az általános, illetve a szakképzési programokban részt vevő tanulók

⁽³⁵⁴⁾ A 2021/2022-es és a 2024/2025-ös tanév között 12,5%-kal nőtt a diagnosztizáltan sajátos nevelési igényű tanulók száma (Központi Statisztikai Hivatal, 2025, [23.1.1.6. táblázat](#)).

⁽³⁵⁵⁾ Köznevelési Információs Rendszer; Statisztikai adatgyűjtés: A nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben alkalmazottak száma az alapfokú közoktatásban, nyilvánosan hozzáférhető adatok (KIR-STAT 2015–2025, a02t57).

⁽³⁵⁶⁾ Hegedűs R. (2023): [Sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók számának területi és statisztikai elemzése](#). In: *Educatio* 32 (2), 228–246. o. (2023).

⁽³⁵⁷⁾ KSH (2026): *A középfokú nappali oktatásban tanulók megoszlása iskolatípusok szerint vármegyéenként, 2024/2025*.

átlagos matematikai teljesítménye közötti különbség, ami nagyrészt a két képzési irányt választók eltérő társadalmi-gazdasági összetételével függ össze. A hároméves szakképzési programokban gyakoribb a gyenge teljesítmény, nagyobb a hátrányos társadalmi-gazdasági háttérrel rendelkező tanulók aránya, és magasabb a lemorzsolódók aránya is. A gyengébb oktatási eredmények ellenére a szakképzésben frissen végzett 20–34 évesek foglalkoztatási rátája (84,2%) 2024-ben meghaladta az uniós átlagot (80,0%), ami a munkaerőpiac feszességével van összefüggésben. 2025-ben a kormány újraindított egy, az ESZA+ által finanszírozott nagyszabású projektet a szakképzésben részt vevő diákok tanulási teljesítményének javítása és a lemorzsolódás megelőzése érdekében, többek között a gyengén teljesítők kiscsoportos mentorálása révén. Az olyan további strukturális intézkedések, mint az alapkészségekre fordított tanítási idő növelése a szakképzésben részt vevő valamennyi diák számára, valamint további pedagógiai támogatás nyújtása a gyengén teljesítők számára, segíthetnek a gyenge szakképzési eredmények javításában.

Javításra szorul a szakképzésben részt vevő diákok duális képzésben való részvételi aránya és egyetemekhez való hozzáférése, különösen a kiszolgáltatott csoportok körében. 2025-ben a szakképzésben frissen végzettek 43,1%-a vett részt a szakképzés során munkahelyi környezetben történő tanulásban. Ez növekedést jelent, de továbbra is jelentősen elmarad a 66%-os uniós átlagtól. 2020 és 2025 között a kohéziós politikai alapok 29 ágazati képzési központ és öt ágazati tudásközpont létrehozását támogatták a szakképzésben részt vevő diákok duális képzéshez való hozzáféréseinek javítása érdekében. Ezek a központok a szakképzési központok és a vállalkozások közötti együttműködésre fognak épülni, a tudásközpontok pedig egyetemeket is bevonnak majd.

A felnőttek alacsony szintű alapkészségei és a tartós egyenlőtlenségek komolyan hátráltatják a versenyképességet. A Nemzetközi Felnőttkompetencia-értékelési Program (PIAAC) 2023. évi felmérése szerint a magyar felnőttek viszonylag gyengén teljesítenek a szövegértés, a számolás és a problémamegoldás terén. Azok a 16–24 évesek, akik még mindig iskolarendszerű oktatásban vesznek részt, vagy nemrégiben fejezték be azt, jelentősen gyengébb teljesítményt nyújtottak, ami rámutat az oktatás minőségével kapcsolatos potenciális problémákra. A felnőttek közel egynegyede (24,1%) gyengén teljesít mind a számolási készségek, mind az írás-olvasás területén (uniós átlag: 21,8%), és a szülők tanulmányi háttere felnőttkorban is meghatározó marad. Az iskolai végzettség ugyancsak jelentősen befolyásolja a munkaerőpiaci eredményeket és a béreket. A felnőttek gyenge alapkészségeinek javítása jelenleg nem szerepel a kormány politikai napirendjén. Az ESZA+ egyik pályázati felhívásának célja az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők és a munkanélküliek alapkészségeinek fejlesztése. Mindazonáltal az alacsony képzettségű felnőttek foglalkoztatási kilátásait a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálathoz kapcsolódó állandó struktúrával lehetne javítani (lásd a 11. mellékletet), ezzel is támogatva a felnőttek alapkészségeinek fejlesztését.

Jelentősen javítani lehetne a tudományos, a technológiai és a digitális készségek kínálatát. Míg a STEM-hez kapcsolódó középfokú szakképzési pályákra 2024-ben valamivel többen iratkoztak be az uniós átlagnál (38,77%, szemben 36,63%-kal), a nők részvételi aránya (12%) az uniós átlag (15,9%) alatt volt. A felsőoktatásban a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területére beiratkozott hallgatók aránya 2023-ban 23,8% volt (szemben a 26,9%-os uniós átlaggal és a javasolt 32%-os uniós célkitűzéssel); a nők különösen alulreprezentáltak (25,4%, szemben a 32,2%-os uniós átlaggal). A nyolcadik osztályosok 37%-a

nem rendelkezik alapvető digitális készségekkel (uniós cél: 15%-nál kevesebb), annak ellenére, hogy Magyarország a nemzetközi számítástechnikai és informatikai műveltségi vizsgálaton (International Computer and Information Literacy Study, ICILS) átlagon felül teljesített. A legalább alapvető digitális készségekkel rendelkező felnőttek aránya kismértékben, a 2023. évi 58,9%-ról 2025-ben 57,3%-ra csökkent, ami elmarad a 60,4%-os uniós átlagtól. Az alacsony iskolai végzettségű felnőttek, a vidéki térségekben élők és a munkanélküliek szintén kisebb valószínűséggel (35,5%, 44,8%, illetve 47,1%) rendelkeznek legalább alapvető digitális készségekkel, mint a velük azonos helyzetű uniós lakosság. A foglalkoztatott IKT-szakemberek aránya 2025-ben kismértékben nőtt, de továbbra is elmarad az uniós átlagtól, és a női IKT-szakemberek aránya továbbra is az egyik legalacsonyabb az EU-ban (lásd a 4. és 11. mellékletet). Ugyanakkor az informatikai szakemberek iránt viszonylag nagy a kereslet, különösen Budapesten. A digitális készségek és szakemberek hiányának kezelése érdekében Magyarország az ESZA+ forrásaiból több mint 230 millió EUR-t fektet be a digitális készségek fejlesztésébe különböző szinteken, azzal a céllal, hogy több mint 500 000 résztvevőt érjen el, köztük 180 000 hátrányos helyzetű felnőtt.

Magyarország versenyképessége szempontjából alapvető fontosságú a felnőttkori tanulás terén nyújtott kiemelkedő teljesítmény megtartása, azonban a kiszolgáltatott csoportok még mindig nem részesülnek célzott támogatásban. 2022-ben, amikor az előző 12 hónapban tanulmányokat folytató felnőttek aránya 62,2% volt, Magyarország jóval az uniós átlag (39,5%) felett teljesített, és meghaladta a 2030-ra kitűzött 60%-os nemzeti célt. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező felnőttek, a munkanélküliek és a munkaerőpiacon kívüli személyek azonban lényegesen kisebb arányban (42,1%, 20,7%, illetve 18,6%) vesznek részt felnőttképzésben. Az energiaigényes ágazatokban foglalkoztatott munkavállalók részvétele 2025-ben 7,5%-ra

csökkent, ami az egyik legalacsonyabb arány az EU-ban. A felnőttkori tanulásra vonatkozó jogi keret meghatározza az új felnőttoktatási alap fő jellemzőit, de finanszírozási forrást nem jelöl meg. Az egyéni tanulási számlák ESZA+ támogatással történő tervezett kísérleti bevezetése minden területen javíthatja a felnőttkori tanulóhoz való hozzáférést, többek között a kiszolgáltatott csoportok számára is, különösen, ha hatékonyabb pályaorientációval párosul. Hasonlóképpen, a 2024-ben bevezetett mikrotanúsítványok végrehajtása szempontjából előnyös lenne, ha az oktatási ágazatokban egységes és átlátható megközelítést alkalmaznának. Az európai képesítési keretrendszerrel szóló ajánlás végrehajtásának részeként Magyarországnak még össze kell kapcsolnia a nemzeti képesítési adatbázist az Europass-szal. A meglévő készségigény-előrejelző eszköz (Munkaerőpiaci Előrejelző Rendszer) és pályakövetési rendszerek (Diplomás Pályakövető Rendszer, Szakképzési Pályakövetési Rendszer) és a készségfejlesztési tanácsok közötti szinergiák növelése és azoknak a szakpolitikai döntéshozatalban való szisztematikus alkalmazása, valamint a kapcsolódó kutatások kiaknázása szintén jó eredményeket hozhat az alap- és felnőttoktatási politika irányítása terén.

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya továbbra is alacsony, annak ellenére, hogy a végzettség megszerzése után kiválóak a foglalkoztatási kilátások. 2025-ben a 25–34 évesek mindössze 32,6%-a rendelkezett felsőfokú végzettséggel, ami jóval elmarad a 44,8%-os uniós átlagtól és a 45%-os uniós szintű céltől. A frissdiplomások 93,2%-a áll foglalkoztatásban (uniós átlag: 87%), ami magas keresletre utal. 2002 és 2022 között a mesterdiplomával rendelkező személyek bérprémiuma folyamatosan meghaladta az alsó középfokúnál alacsonyabb végzettséggel rendelkezők jövedelmének 200%-át⁽³⁵⁸⁾. A

⁽³⁵⁸⁾ Varga J. (2025): [Az iskolai végzettség kereseti hozama Magyarországon](#), 2002–2022. In: Hermann Z. és Varga J. (szerk.), *Munkaerőpiaci tükrök 2023–2024: Befektetés az emberi tőkébe Magyarországon*.

felsőoktatáson belül és azon keresztül megvalósuló társadalmi mobilitás azonban tartósan alacsony, többek között a STEM-területeken is ⁽³⁵⁹⁾. Az elmúlt években Magyarország lépéseket tett annak érdekében, hogy megnyissa a felsőoktatást az alulreprezentált csoportok előtt, például azzal, hogy célul tűzte ki a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű diákok arányának növelését, vagy az egyetemekkel együttműködve szakképzési programokat indított. 2023-ban a szakképzésben részt vevő diákok 40%-a iratkozott be olyan képzésekre, amelyek nem biztosítanak hozzáférést a felsőoktatáshoz ⁽³⁶⁰⁾, és az adminisztratív adatok azt mutatják, hogy azóta csak kismértékben (körülbelül 1 százalékponttal) nőtt a felsőoktatáshoz hozzáférést biztosító, középfokú oktatásban részt vevő diákok száma ⁽³⁶¹⁾. A tanulmányi programok bővítése a hozzáférés sikeres kiszélesítésének másik tényezője: míg a felsőoktatásba jelentkezők száma 2020 és 2025 között 42%-kal nőtt, az államilag finanszírozott helyek száma csak 33%-kal emelkedett ⁽³⁶²⁾.

⁽³⁵⁹⁾ Európai Bizottság (2025): [Oktatási és Képzési Figyelő – Magyarország, 2025](#).

⁽³⁶⁰⁾ OECD (2025): [Education at a Glance 2025: OECD Indicators](#) (Az oktatásról dióhéjban, 2025: OECD-mutatók), OECD Publishing, Párizs.

⁽³⁶¹⁾ KSH (2026): [Oktatási adatok, 2025/2026 \(előzetes adatok\) – Központi Statisztikai Hivatal](#)

⁽³⁶²⁾ Felvi.hu, [Microsoft Power BI](#).

14. MELLÉKLET: SZOCIÁLIS EREDMÉNYTÁBLA

A14.1. táblázat: Szociális eredménytábla – Magyarország

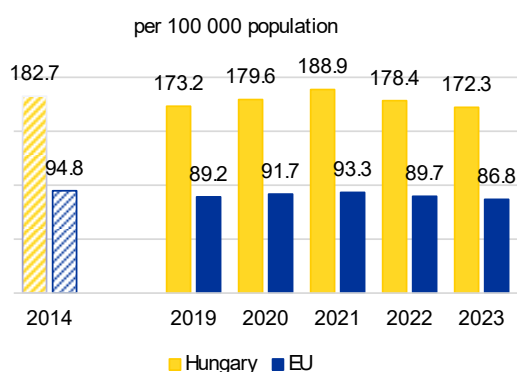
Equal opportunities and access to the labour market		Adult participation in learning (during the last 12 months, excl. guided on the job training, % of the population aged 25-64, 2022)					62.2
		Early leavers from education and training (% of the population aged 18-24, 2025)					9.3
		Share of individuals who have basic or above basic overall digital skills (% of the population aged 16-74, 2025)					57.3
		Young people not in employment, education or training (% of the population aged 15-29, 2025)					10.6
		Gender employment gap (percentage points, population aged 20-64, 2025)					8.1
		Income quintile ratio (S80/S20, 2025)					4.68
Dynamic labour markets and fair working conditions		Employment rate (% of the population aged 20-64, 2025)					81.1
		Unemployment rate (% of the active population aged 15-74, 2025)					4.4
		Long term unemployment (% of the active population aged 15-74, 2025)					1.5
		Gross disposable household income (GDHI) per capita growth (index, 2008=100, 2024)					170.8
Social protection and inclusion		At risk of poverty or social exclusion (AROPE) rate (% of the total population, 2025)					19.5
		At risk of poverty or social exclusion (AROPE) rate for children (% of the population aged 0-17, 2025)					23.0
		Impact of social transfers (other than pensions) on poverty reduction (% reduction of AROP, 2025)					23.1
		Disability employment gap (percentage points, population aged 20-64, 2025)					24.3
		Housing cost overburden (% of the total population, 2025)					5.3
		Children aged less than 3 years in formal childcare (% of the under 3-years-old population, 2025)					21.1
		Self-reported unmet need for medical care (% of the population aged 16+, 2025)					1.4
Critical situation	To watch	Weak but improving	Good but to monitor	On average	Better than average	Best performers	

Frissítve: 2026. május 4-én. A tagállamokat a Foglalkoztatási Bizottsággal (EMCO) és a szociális védelemmel foglalkozó bizottsággal (SPC) egyeztetett módszertan alapján sorolják be a szociális eredménytáblába. A módszertan részleteit lásd a 2026. évi együttes foglalkoztatási jelentés mellékletében (https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/joint-employment-report-2026_hu).

Forrás: Eurostat



Magyarország egészségügyi rendszere jelentős kihívásokkal néz szembe, amelyek negatívan befolyásolják a lakosság egészségét, a társadalmi méltányosságot és a termelékenységet. Ilyen kihívás például az alacsony várható élettartam, amely a kezelhető és megelőzhető okok miatti halálozás magas arányából ered. A problémákat főként a következők okozzák: i. elmarad az optimálistól az egészségügyi rendszer költséghatékonysága és finanszírozása; ii. nem helyeznek kellő hangsúlyt a betegségmegelőzésre és a járóbeteg-ellátásra; valamint iii. túl kevés az egészségügyi dolgozó.

A15.1. ábra: **Kezelhető okok miatti halálozás**

Standardizált halálozási arányszám (az optimális színvonalú egészségügyi rendszer révén elkerülhető mortalitás)

Forrás: Eurostat (mutató: hlth_cd_apr)

Magyarországon a születéskor várható átlagos élettartam 2024-ben még mindig a legalacsonyabbak között volt az EU-ban, és 2022-ben az elkerülhető – megelőzhető vagy kezelhető okok miatti – mortalitás aránya a legmagasabbak között volt. A nemek közötti szakadék szintén a legszélesebbek között van az EU-ban. A nők várhatóan hosszabb ideig élnek, mint a férfiak (2024-ben ez a különbség 6,3 év volt). A kezelhető okok miatti halálozás aránya az egyik legmagasabb volt az EU-ban, ami az egészségügyi rendszer hatékonyságának hiányosságaira utal. Emellett Magyarország azon kevés uniós országok egyike, ahol a kezelhető okok miatti halálozás aránya csak kismértékben javult az elmúlt 10 évben (lásd az A15.1. ábrát). A fő halálokok továbbra is a

keringési rendszer betegségei – a szív- és érrendszeri betegségek – és a rák: 2023-ban Magyarországon az előbbi az összes haláleset több mint 48%-át, az utóbbi pedig a 24%-át tette ki. A rákos megbetegedések standardizált halálozási aránya az egyik legmagasabb volt az EU-ban. Az elmúlt időszakban csökkent az öngyilkossági arány Magyarországon, de az uniós tagállamok adatait tekintve még mindig az egyik legmagasabb. Magyarországon a világjárvány óta tovább nőttek a mentális egészségügyi ellátás iránti kielégítetlen igények ⁽³⁶³⁾.

A megelőzhető halálozás aránya 2023-ban közel kétszerese volt az uniós átlagnak.

Magyarország az elmúlt 10 évben növelte a betegségmegelőzésbe történő beruházásokat, a 2014. évi 2,7%-ról 2023-ban 3,4%-ra, de ez az érték továbbra is elmarad a 3,7%-os uniós átlagtól. Nemzeti népegészségügyi programot dolgoztak ki, de hiányzik a végrehajtáshoz szükséges finanszírozás. Magyarország részt vesz számos, az uniós egészségügyi cselekvési program (EU4Health) keretében finanszírozott közös fellépésben, amelyek célja a rák, a szív- és érrendszeri betegségek, a cukorbetegség és a légzőszervi betegségek okozta terhek csökkentése. Ezen intézkedések közé tartozik a JACARDI, a JA-SAFE, az EUnetCCC JA, a JANE-2, a SOLACE és az EUCanScreen ⁽³⁶⁴⁾.

⁽³⁶³⁾ OECD/Egészségügyi Rendszerek és Politikák Európai Megfigyelőközpontja (2025): *Country Health Profile 2025: Hungary*. (2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország).

⁽³⁶⁴⁾ [JACARDI - A szív- és érrendszeri betegségek és a cukorbetegség elleni együttes fellépés](#), [JA-SAFE - Joint Action on Health Promotion and Disease Prevention including Smoke and Aerosol Free Environments](#) (Együttes fellépés az egészségfejlesztésért és a betegségmegelőzésért, beleértve a füst- és aeroszolmentes környezetet is), [EUnetCCC JA - The European Comprehensive Cancer Centre Network](#) (a Komplex Rákközpontok Uniós Hálózata), [JANE-2 - Joint Action on Networks of Expertise on Cancer](#) (A rákkal foglalkozó szakértői hálózatokra vonatkozó együttes fellépés), [SOLACE - Strengthening the screening of Lung Cancer in Europe](#) (A tüdőrák szűrésének javítása Európában), [EUCanScreen - Implementation of cancer screening programmes](#) (Rákszűrési programok megvalósítása).

Magyarország az EU4Health program keretében közvetlen támogatásban is részesül a nem fertőző betegségek megelőzése, a rákkal kapcsolatos infrastrukturális és szakértői hálózatok létrehozása, valamint a rákszűrés megvalósítása és innovatív megközelítései terén.

önkormányzatok tájékoztató kampányokat fognak tartani a háziorvosok és a nyilvánosság számára, és együtt fognak működni a helyi sportlétesítményekkel annak érdekében, hogy ingyenes mozgási lehetőségeket kínáljanak a recepttel rendelkező betegek számára.

Magyarországon a megelőzhető halálozás szorosan összefügg a magatartási kockázati tényezőkkel ⁽³⁶⁵⁾. Az EU-ban továbbra is Magyarországon a legmagasabb a tüdőrák okozta, megelőzhető halálozások előfordulási gyakorisága. Mind a felnőttek, mind a serdülők körében az egyik legmagasabb a dohányzási arány az EU-ban (2022-ben a felnőttek 25%-a, szemben a 18%-os uniós átlaggal). A dohányzási arány az elmúlt két évtizedben lassabban csökkent, mint más uniós országokban. Emellett a serdülők 33%-a számolt be arról, hogy a megelőző hónapban szívott e-cigarettát – ez az egyik legmagasabb arány az EU-ban, ahol az átlagos arány 21%. A magyar felnőttek gyümölcs- és zöldségfogyasztása az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és a munkaidőn kívüli testmozgás is Magyarországon az egyik legritkább. A rossz táplálkozási szokások nagy arányú obezitást eredményeznek: 2022-ben a lakosság 21,8%-a volt elhízott. A túlsúly és az elhízás aránya a serdülők körében is nőtt az elmúlt évtizedben, a 2010. évi 15%-ról 2022-ben 25%-ra, ami az egyik legmagasabb szám az EU-ban. A felnőttek és a serdülők is magas alkoholfogyasztásról számolnak be. A testmozgás támogatása érdekében 2024-ben elindult a Mozgás Receptre program ⁽³⁶⁶⁾. A jelenleg 30 önkormányzat részvételével testtüzemben zajló program lehetővé teszi a háziorvosok számára, hogy receptre írják fel a testmozgást az életmóddal összefüggő betegségek megelőzése és kezelése, valamint az aktív életvitel előmozdítása érdekében. Az

⁽³⁶⁵⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

⁽³⁶⁶⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

A15.1. táblázat: Fő egészségügyi mutatók

	2020	2021	2022	2023	2024	10-year change**	EU average* (latest year)
Cancer mortality per 100 000 population	320.9	309.9	312.2	315.9	n.a.	0.91	233.1 (2023)
Mortality due to circulatory diseases per 100 000 population	731.4	722.8	732.1	710.2	n.a.	0.93	313.0 (2023)
Current expenditure on health, purchasing power standards, per capita	1 701	1 892	1 892	1 925	2 050	1.47	3834.9 (2023)
Public share of health expenditure, % of current health expenditure	70.8	72.5	73.0	73.7	73.2	1.07	80.6 (2023)
Spending on prevention, % of current health expenditure	3.7	7.6	2.9	3.4	n.a.	1.26	3.7 (2023)
Available hospital beds per 100 000 population***	606	606	592	579	n.a.	0.93	440 (2023)
Doctors per 1 000 population*	3.2	3.3	3.5	3.6	n.a.	1.07	4.3 (2023)*
Nurses per 1 000 population*	4.3	4.3	4.4	4.5	n.a.	0.90	7.6 (2023)*
Mortality at working age (20-64 years), % of total mortality	19.9	21.0	19.1	18.6	18.2	0.78	14.3 (2023)
Consumption of antibiotics in the community and hospital sectors, defined daily doses per 1 000 inhabitants	11.2	11.9	14.4	14.2	13.7	0.87	20.3 (2024)

*Az uniós átlag minden mutató esetében súlyozott, kivéve az 1000 lakosra jutó orvosok és ápolók arányát, amely esetében egyszerű átlagot számítanak a 2023. évi (vagy a legfrissebb elérhető) adatok alapján. Az orvosellátottságra („Doctors per 1 000 population”) vonatkozó adatok minden ország esetében a praktizáló orvosokra vonatkoznak, kivéve Görögországot és Portugáliát (működési engedéllyel rendelkező orvosok) és Szlovákiát (szakmai tevékenységet végző orvosok). Ápolóellátottság („Nurses per 1 000 population”): az adatok a legtöbb országban a gyakorló ápolókra vonatkoznak (az Unióban elismert képesítéssel rendelkezők), kivéve Portugáliát (működési engedéllyel rendelkezők), valamint Szlovákiát (szakmai tevékenységet végzők). Az ápolókra vonatkozó legfrissebb adatok Belgium és Svédország esetében: 2022; Franciaország esetében: 2021; Luxemburg esetében: 2017.

** a rendelkezésre álló legfrissebb 10 éves trend: 2023-as adatok aránya a 2014-es adatokhoz képest, vagy 2024-es adatok aránya a 2013-as adatokhoz képest; a 2.00 azt jelenti, hogy 10 év alatt az arány megduplázódott.

**A rendelkezésre álló kórházi ágyak száma („available hospital beds”) a szomatikus ellátásra vonatkozik, a pszichiátriára nem.

Forrás: Eurostat

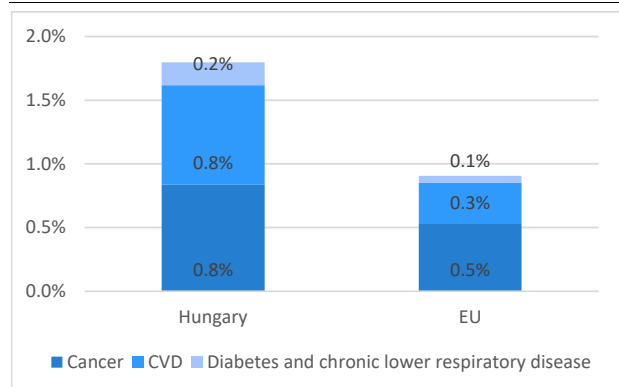
A lakosság rossz egészségügyi állapota negatívan befolyásolja Magyarország munkaerejét, termelékenységét és versenyképességét. Magyarországon a munkaképes korú lakosság mortalitása a teljes halálozáshoz viszonyítva a legmagasabbak között van az Unióban, ami súlyosbítja a népesség elöregedése által a munkaerő csökkenésére gyakorolt hatást. Ezt a hatást az általános egészségügyi állapotnak a megelőzési célú beruházások révén történő javítása tudná ellensúlyozni. Ami a nem fertőző betegségeket illeti, a becslések szerint a szív- és érrendszeri betegségek és a 2-es típusú cukorbetegség akár 80%-a, a rákos megbetegedések akár fele és a legtöbb krónikus tüdőbetegség megelőzhető lenne ⁽³⁶⁷⁾. Így például Magyarországon a nem fertőző betegségekből – különösen a rákból – eredő valamennyi haláleset megelőzése 2022 és 2040 között 1,8%-kal növelné a munkával töltött évek számát (ez a növekedés az EU-ban

0,9% lenne, lásd az A15.2. ábrát). A rák különösen nagy hatással van a munkaerőpiaci részvételre és a termelékenységre ⁽⁷⁾. A munkával töltött évek száma tekintetében Magyarország a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező tagállamok közé tartozik, és a 2022–2040 közötti időszakban mintegy 1 676 600 életévet lehetne ezzel megőrizni. Ez a növekedés enyhítené a 2022-es népesség elöregedése miatt egyébként várható 6,4%-os (EU: 7%-os) munkaerő-csökkenést ⁽³⁶⁸⁾.

⁽³⁶⁷⁾ NCD Alliance (2025): [Noncommunicable Diseases \(NCDs\) overview | NCD Alliance](#) (Áttekintés a nem fertőző betegségekről | NCD Alliance).

⁽³⁶⁸⁾ OECD/EC (2025), EU Country Cancer Profiles Synthesis Report 2025 (2025. évi összefoglaló jelentés az uniós tagállamok rákkal kapcsolatos országprofiljairól).

A15.2. ábra: **A munkával töltött évek megelőzéssel elérhető lehetséges növelése 2022 és 2040 között**



Forrás: Európai Bizottság/OECD, Az egészségügy helyzete az EU-ban: 2025. évi összefoglaló jelentés

Magyarország egészségügyi rendszere erősen kórházcentrikus. Az egy főre jutó egészségügyi kiadások az előző évtizedben nőttek Magyarországon, de 2023-ban továbbra is a legalacsonyabbak között voltak az EU-ban. Magyarország egészségügyi kiadásainak legnagyobb része (az összes egészségügyi kiadás több mint egyharmada) a kórházi szolgáltatásokra irányul, míg a járóbeteg-ellátásra kevesebb mint egyharmad jut. Az egészségügyi kiadások egynegyedét a gyógyászati termékek (gyógyszerek és gyógyászati készülékek kiskereskedelme) tették ki. Az egészségügyi ráfordítások mintegy 23%-át közvetlenül az igénybe vevők fizették ki, ez az arány jóval meghaladja a 16%-os uniós átlagot. A közvetlenül az igénybe vevők által kifizetett összegek legnagyobb részét a gyógyszerek (51%) és a járóbeteg-ellátás (22%) teszi ki. A járóbeteg-ellátáshoz való hozzáférés javítása érdekében Magyarország több intézkedést is elfogadott. A magyar nemzeti e-egészségügyi infrastruktúra (EESZT) keretében 2025-ben új szabályokat vezettek be a digitális időpontfoglalási rendszer javítása érdekében ⁽³⁶⁹⁾. Magyarország számára előnyös lehet a 2024. évi Technikai Támogatási Eszköz projekt eredményeinek végrehajtása, amelynek célja a magyarországi kórházi ellátás

⁽³⁶⁹⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

irányításának, költségeinek, finanszírozási paramétereinek és besorolási rendszerének átfogó felülvizsgálata. E 2026-ig meghosszabbított kezdeményezések végrehajtása jelenleg is folyamatban van. Ezzel egyidejűleg az alapellátás egyénről csoportosra történő átszervezésének célja a járóbeteg-ellátás kapacitásának megerősítése és növelése ⁽³⁷⁰⁾.

Magyarország gyógyszeripari ágazata mérsékelt gazdasági jelentőséggel bír. A magyarországi gyógyszergyártásban foglalkoztatottak száma a legmagasabbak között van az EU-ban (lásd a 4. mellékletet). 2024-ben az egymillió lakosra jutó klinikai kísérletek Magyarország által bejelentett száma (18,7) megközelítette az uniós átlagot. Az ágazat továbbra is szerény részesedéssel rendelkezik az EU-n kívülre irányuló exportban (2025-ben 7%, szemben a 14%-os uniós átlaggal), ami közel áll az uniós országok mediánjához.

Népességéhez viszonyítva 2023-ban a kórházi ágyak száma Magyarországon volt az egyik legmagasabb az EU-ban. Ez annak ellenére van így, hogy az átlagos kórházi tartózkodási idő és különösen a férőhelykihasználtság a legalacsonyabbak között van az EU-ban ⁽³⁷¹⁾. Eközben továbbra is alacsonyak maradtak az egészségügyi ágazatban eszközölt beruházások. Az uniós országok közül 2024-ben – és átlagosan 2015 óta – Magyarországon volt az egyik legalacsonyabb az egy főre jutó egészségügyi infrastrukturális beruházások szintje. Emiatt korlátozottan érhetőek el a kulcsfontosságú diagnosztikai technológiák: az országban uniós összevetésben az egyik legalacsonyabb az egy főre jutó orvosi képképező eszközök száma. Az uniós kohéziós politika (2021–2027) jelenleg 156 millió EUR-t (uniós társfinanszírozású rész)

⁽³⁷⁰⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

⁽³⁷¹⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

különít el Magyarországon egészségügyi ellátásra és egészségügyi infrastruktúrára.

Magyarország betegségekkel kapcsolatos megelőzésre, felkészültségre és reagálásra fordított, egy főre jutó becsült hazai kiadásai a legalacsonyabbak között vannak az EU-ban. ⁽³⁷²⁾ Egy másik jelentős kihívás – különösen a kórházak számára – az antimikrobiális rezisztencia és a kapcsolódó multirezisztens fertőzések. Magyarországon az antibiotikum-fogyasztás 2023 és 2024 között kismértékben csökkent, de további erőfeszítésekre van szükség a 2030-ra ajánlott nemzeti cél eléréséhez ⁽³⁷³⁾.

Az egészségügyi szakemberek tartósan fennálló hiánya korlátozza az egészségügyi ellátást. 2023-ban az 1000 főre jutó gyakorló ápolók száma a legalacsonyabbak között volt az EU-ban; ez a szám az elmúlt évtizedben csökkent. Emellett 2023-ban az ápolók 24%-a volt 55 éves vagy idősebb, míg csupán 16%-uk 34 éves vagy fiatalabb, ami az egyik legalacsonyabb arány az EU-ban. Magyarország népességéhez viszonyítva viszonylag alacsony volt az ápolói végzettséggel rendelkezők száma is. Ezenkívül a 15 évesek kevesebb mint 1%-a szeretne ápolóként dolgozni ⁽³⁷⁴⁾. Magyarországon az orvosellátottság évek óta nem éri el az uniós átlagot (1 000 lakosra vetítve 4,3). Emellett az egy lakosra jutó háziorvosok száma az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és a szakorvosokkal összehasonlítva is nagyon alacsony az arányuk. Az egészségügyi szakemberek egyenlőtlen földrajzi eloszlása szintén problémát jelent ⁽³⁷⁵⁾.

(lásd a 12. és a 18. mellékletet). Magyarországon az egészségügyi dolgozók között a legelterjedtebb a depresszió: a válaszadók 39%-a éri el a valószínűsíthetően súlyos depresszió küszöbértékét, míg ugyanez az arány az általános népesség körében 8% ⁽³⁷⁶⁾. Emellett az egészségügyi szakemberek közel fele számolt be rossz általános érzelmi állapotról. Mindezek jelentős kihívást jelentenek az egészségügyi szolgáltatások és tágabb értelemben az ellátórendszer hosszú távú hozzáférhetősége szempontjából (lásd a 11. mellékletet). Az egészségügyi szakemberek megtartásának javítását célzó kormányzati intézkedések közé tartozik az orvosok, fogorvosok, gyógyszerészek és ápolók fizetésének fokozatos emelése (2021 óta), valamint a kiemelkedő munkavégzésért járó akár 40%-os jutalom (2022 óta). 2024. március 1. óta az egészségügyi szakemberek alapfizetése átlagosan 20%-kal nőtt ⁽³⁷⁷⁾. A kormány ösztöndíjakat is biztosít az egészségügyi szakemberek kínálatának növelése érdekében. 2026 januárjában otthontámogatási programot indított az állami egészségügyi rendszerben dolgozó egészségügyi dolgozók számára. Magyarországon két új reformot is végrehajtottak az egészségügyi szakemberek és a háziorvosok kompetenciáinak megerősítése érdekében ⁽³⁷⁸⁾. Magyarország az EU4Health program által finanszírozott, az egészségügyi dolgozók képzését célzó számos projektben vesz részt ⁽³⁷⁹⁾.

A digitális egészségügyi eszközök használatában megfigyelhető

⁽³⁷²⁾ Az OECD 2025-ös egészségügyi statisztikái.

⁽³⁷³⁾ Az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet célzó uniós intézkedéseknek az „Egy az egészség” koncepció keretében történő fokozásáról szóló, 2023. június 13-i tanácsi ajánlásban [\(2023/C 220/01\)](#) meghatározott nemzeti cél.

⁽³⁷⁴⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

⁽³⁷⁵⁾ Pál V. et al. (2022): Az egészségügyi dolgozók területi eloszlása Magyarországon: Mintázatok, okok és különböző narratívák. In: Tér – Gazdaság – Ember 10(2):9–31.

⁽³⁷⁶⁾ WHO Európai Regionális Iroda (2025), *Mental Health of Nurses and Doctors survey in the European Union, Iceland and Norway* (Felmérés az ápolók és orvosok mentális egészségére vonatkozóan az Európai Unióban, Izlandon és Norvégiában).

⁽³⁷⁷⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

⁽³⁷⁸⁾ [51/2025. \(XII. 22.\) BM rendelet – Nemzeti jogszabálytár](#), [13/2025. \(IV. 17.\) BM rendelet – Nemzeti jogszabálytár](#).

⁽³⁷⁹⁾ [Unió finanszírozási és pályázati portál](#).

társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek ellenére a magyar egészségügyi rendszer a digitálisan érettebbek közé tartozik az EU-ban. 2023-ban az információs és kommunikációs technológiákra (IKT) fordított egészségügyi kiadások 100 000 lakosra vetítve 0,6 millió EUR-t tettek ki, ami elmarad az uniós átlagtól (2,3 millió EUR/100 000 lakos) ⁽³⁸⁰⁾. Magyarország más országokhoz képest korlátozott haladást ért el a digitális egészségügyi beruházások terén. Mindazonáltal 2020 és 2024 között meredeken nőtt és meghaladta az uniós átlagot azon magyarok aránya, akik online férnek hozzá személyes egészségügyi dokumentációjukhoz vagy személyes konzultáció helyett online (nem telefonos) egészségügyi szolgáltatásokat vesznek igénybe. A digitális egészségügyi eszközök használata terén azonban jelentős társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségek tapasztalhatók. Azon alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya, akik online keresnek egészségügyi információkat, foglalnak orvosi időpontot vagy férnek hozzá az elektronikus egészségügyi dokumentációhoz, sokkal alacsonyabb, mint a magas iskolai végzettséggel rendelkezőké. Ez a szakadék az EU-ban Magyarországon az egyik legnagyobb. Magyarország MI-alapuló döntéstámogatási rendszert tesztel a patológiai diagnosztikában a vastagbélrákszűrés javítása érdekében. A Mesterséges Intelligencia Koalíció felügyeli az előrehaladást, és tervezi a mesterségesintelligencia-technológiák rendszerszintű integrációját ⁽³⁸¹⁾. Magyarország a távorvoslás szabályozási keretének kialakításán is dolgozik. Magyarország az EU4Health program által finanszírozott DQ4HDAB és XDSI_NS projekteken keresztül részesül uniós finanszírozásban ⁽³⁸²⁾. Az előbbi

projekt célja, hogy javítsa Magyarországon az egészségügyi adatok minőségét ezen adatok másodlagos felhasználásának előmozdítása érdekében, míg az utóbbi projekt a digitális szolgáltatási infrastruktúrát bővíti.

⁽³⁸⁰⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

⁽³⁸¹⁾ 2025. évi egészségügyi országprofil: Magyarország – lásd fent.

⁽³⁸²⁾ [DQ4HDAB – Enhancing Data Quality for Use by the Health Data Access Body](#) (Az egészségügyi adatokhoz való hozzáférés tekintetében illetékes szerv által felhasznált adatok minőségének javítása), [XDSI_NS – Expansion of](#)

[MyHealth@EU Digital Service Infrastructure \(eHDSI\) with new services](#) (A MyHealth@EU digitális szolgáltatási infrastruktúra (eHDSI) bővítése új szolgáltatásokkal).

A 2025. évi országspecifikus ajánlások végrehajtása terén csupán korlátozott előrelépés történt. A 2025. évi országspecifikus ajánlások felhívták Magyarországot arra, hogy a lakáságazati támogatási intézkedések keretében nyújtson célirányos támogatást az alacsony jövedelmű háztartásoknak, és növelje a lakáskínálatot, többek között a szociális lakások esetében is. Az ország bevezetett bizonyos intézkedéseket, de kérdéses, hogy ezek mennyiben lesznek sikeresek az alacsony jövedelmű háztartások és a szociális lakhatás célirányos támogatásában, tekintettel arra, hogy a szociális lakásállomány aránya alacsony és folyamatosan csökken.

Mivel Magyarországon a lakhatási politika a lakástulajdonlásra irányul, hiányzik a szociális bérlettel foglalkozó nemzeti szakpolitika. A tulajdonlást a középpontba helyező szakpolitikák akaratlanul is fellendítették a keresletet és az árakat anélkül, hogy bővítették volna a kínálatot.

Az elmúlt évtizedben a lakásárak gyorsabban nőttek, mint bármely más uniós országban, és a bérleti díjak is meredeken emelkedtek, megelőzve a bérek növekedését. Sok háztartás – beleértve a közepes jövedelmű családokat is – bevételének nagy részét lakhatásra költi, ami sokakat aránytalan költségterhekbe vagy lakhatási szegénységbe taszít.

Magyarország jelentős lemaradásban van az új otthonok építése terén. A hiány különösen súlyos a városi központokban és az ipari csomópontokban, ahol a korlátozott kínálat tovább ösztönzi a keresletet és felnyomja az árakat.

A lakhatás megfizethetőségével kapcsolatos kihívások aránytalanul érintik a kiszolgáltatott csoportokat. A lakásárak jövedelemhez viszonyított aránya a legmagasabbak között van az EU-ban. Nőtt – és mostanra meghaladja a 8,2%-os uniós átlagot – azoknak az aránya is, akik rendelkezésre álló jövedelmük több mint 40%-

át költik lakhatási költségekre. A hátralékokat elsősorban a közüzemi számlák okozzák.

A lakások minősége összességében javult, de a lakáskörülmények tekintetében súlyosan depriváltak aránya még mindig viszonylag magas, az alacsony jövedelmű családok lakásainak energiahatékonysága pedig gyenge. Az energiaszegénység viszonylag alacsony, de a szegénységi küszöb alatti jövedelemmel rendelkezők négyszer nagyobb valószínűséggel nem tudták megfelelően fűteni otthonukat, mint a magasabb jövedelemmel rendelkezők.

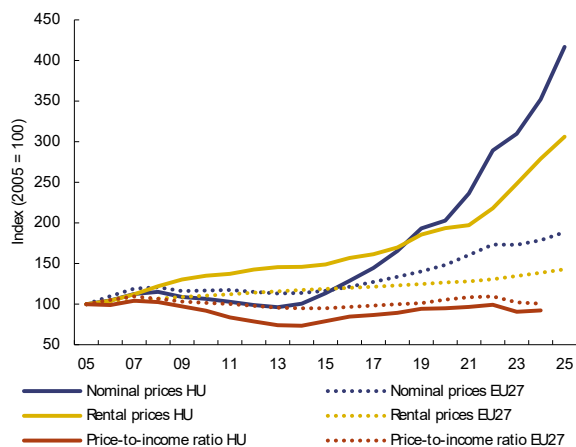
A lakás piac alakulása

Az elmúlt évtizedben a lakásárak jelentősen emelkedtek. 2013 és 2024 között a nominális lakásárak 265%-kal emelkedtek, ami a legnagyobb növekedés az EU-ban (A16.1. ábra). 2025-ben a nominális lakásárak éves növekedése elérte a 18,3%-ot. A lakás- és bérleti díjak regionális különbségei továbbra is jelentősek. A lakásárak és a bérleti díjak közötti növekvő különbség (2023-ban 29,7%, 2025-ben 37,4%) a lakás piac túlhevültségét jelzi.

A támogatott jelzáloghitel-programok elősegítették ugyan a megfizethetőséget, de az elmúlt években túlértékeléshez vezettek. A lakásárak és a jövedelmek aránya 2015–2024-ben 16,7%-kal nőtt (uniós átlag: 5,6%). A háztartások jövedelmének kamatfizetésre fordított aránya 2024-ben 1,7% volt, ami elmarad a 2000–2024-es 2,7%-os átlagtól. Ez a kedvezményes jelzáloghiteleknek tulajdonítható (). Az országos szintű túlértékelési rés azonban 2025-ben elérte a 22%-ot (az Európai Bizottság standard módszertana alapján).



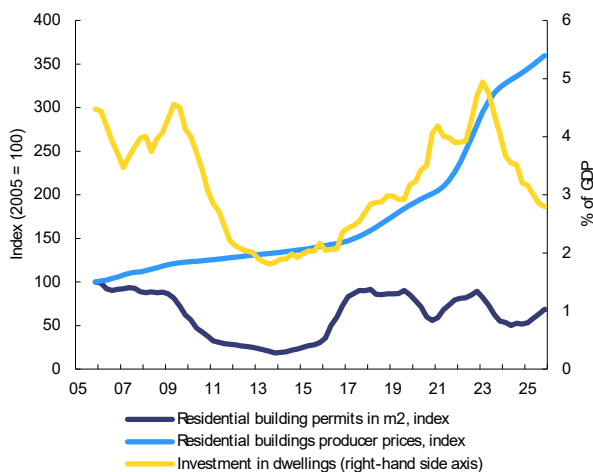
A16.1. ábra: Lakásárak, bérleti díjak és az ár/jövedelem arány alakulása Magyarországon és az EU-27-ben 2005 óta



Forrás: Eurostat

Az új otthonok építése 2023-ig jelentős növekedést mutatott, de az építőipar termelékenysége továbbra is alacsony. Az egy munkavállalóra jutó bruttó hozzáadott értékben mért építőipari termelékenység az elmúlt évtizedben következetesen alacsony volt: átlagosan mintegy 30%-kal maradt el a gazdaság egészére vonatkozó átlagtól. Az építőipari termelékenység emellett az uniós átlagtól is jóval elmarad, annak ellenére, hogy reálértéken mérsékelt konvergencia figyelhető meg: 2016 IV. negyedévében az uniós átlag 28%-ának felelt meg, míg 2025 III. negyedévében már a 43%-ának.

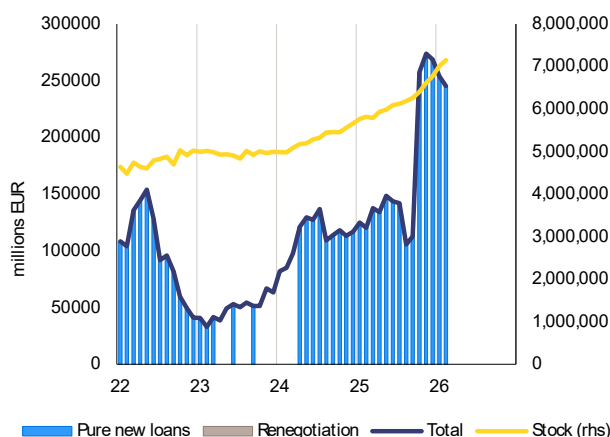
A16.2. ábra: Lakáskínálati mutatók Magyarországon 2005 óta



Forrás: Eurostat

Az ingatlanok iránti erős kereslet és a korlátozott kínálat a közelmúltban az ingatlanárak további emelkedéséhez vezetett. 2024-re a kedvezőbb pénzügyi feltételek és a családi otthonteremtési kedvezmény plusz (CSOK Plusz) eszköz bevezetése következtében fellendült az ingatlanok iránti kereslet, amelyet 2025-ben az Otthon Start program tovább erősített⁽³⁸³⁾ (A16.3. ábra). A demográfiai tendenciák és a 4,6 millió lakásból álló nagy lakásállomány azt jelenti, hogy a lakásépítési hiány meglehetősen alacsony, 2035-re további 38 684 lakásra van szükség⁽³⁸⁴⁾. A kereslet legnagyobb része azonban a fővárosra és a nagyvárosi régiókra koncentrálódik, ahol nincs elegendő kínálat.

A16.3. ábra: Háztartásoknak nyújtott lakáscélú bankhitelek



Forrás: MNB

Strukturális politikák

Az új nemzeti építési és tervezési szabályok hozzájárulnak a közigazgatási eljárások egyszerűsítéséhez. Magyarország új közigazgatási szabályokat kezdett alkalmazni annak érdekében, hogy felgyorsítsa a megfizethető lakáshitel-programokhoz (pl.

⁽³⁸³⁾ Az MNB lakáspiaci jelentése, 2025. november.

⁽³⁸⁴⁾ Balouktsi et al. (2026): Housing investment needs in the EU (Lakóingatlan-beruházási szükségletek az EU-ban), [JRC Technical Report 144703](#).

Otthon Start) kapcsolódó nagy lakóépület-fejlesztések jóváhagyását. Emellett új nemzeti építési és tervezési követelményeket (Településrendezési és építési követelmények alapszabályzata) vezettek be annak érdekében, hogy a magyarországi építési szabályozás korszerűsítése révén növeljék az építők és a befektetők bizalmát.

Bár a lakhatással kapcsolatban különböző adókedvezmények léteznek, ezek közül csak néhány van hatással a lakhatási költségekre.

A lakhatással kapcsolatos adókedvezmények a következőkből állnak össze: célzott áfacsökkentések, korlátozott transzferadókedvezmények, munkáltatói juttatásokra vonatkozó rendelkezések, kapcsolódó családtámogatási/lakhatási támogatási struktúrák. Az adórendszer jelenleg tartalmaz néhány olyan, az adózással kapcsolatos ösztönzőt és preferenciális elbánást, amelyek hatással vannak a lakhatási költségekre, bár ezek nagy része a szélesebb körű családtámogatáshoz vagy a munkavállalói juttatásokhoz kapcsolódik, és nem kifejezetten a megfizethető lakhatást támogató adópolitika részét képezi.

Nincs olyan bérletidő-szabályozási törvény, amely országos szinten felső határt szabna a bérleti díjaknak, vagy szabályozná azokat. A bérleti szerződésekre általában igaz, hogy a bérbeadók és a bérlők magánszerződésekre, a piaci feltételekre és a polgári jog általános szabályaira támaszkodnak. A rövid távú bérbeadás esetében Budapest és egyes települések elkezdték szigorítani a szabályokat azáltal, hogy moratóriumokat, tilalmakat vagy korlátozásokat alkalmaznak az új rövid távú szálláshely-szolgáltatások nyilvántartásba vételére.

A hitelfelvételi költségeket és a belépési korlátokat csökkentő intézkedések célja, hogy hozzáférhetőbbé tegyék a jelzáloghiteleket, különösen az olyan, közepes jövedelmű és fiatal vevők számára, akik rendelkeznek saját forrásokkal. A jelzálogjog új épületekre való bejegyzését a

folyamat korábbi szakaszában lehetővé tevő jogszabályi változások várhatóan fellendítik az ingatlanfejlesztést, és segítik a vevőket a támogatott hitelekhez való hozzáférésben. Az ingatlantulajdonlás támogatások és adókedvezmények révén történő előmozdítása azonban általában drágítja az ingatlanokat azáltal, hogy növeli a vevői keresletet anélkül, hogy ezzel egyidejűleg bővítené a kínálatot.

A helyi önkormányzatok mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a megfizethető lakhatás helyi kezelésének módját illetően. A lakhatás megfizethetőségének javítását célzó intézkedések bevezetése terén Budapest a legaktívabb település. Ezek az intézkedések olyan programok (pl. önkormányzati lakásügynökségek) létrehozására vonatkozó javaslatokat tartalmaznak, amelyek a köztulajdonú bérlakások és a már meglévő magáningatlanok bevonásával növelnék a megfizethető lakások számát. A főváros kerületi szintű lakhatási szakpolitikákkal is rendelkezik; ezek közvetve befolyásolják a helyi ingatlankínálatot és -költségeket.

A strukturális problémák, a megfizethetőséggel kapcsolatos nyomás, a szabályozási és szakpolitikai hiányosságok, valamint a kereslet és a kínálat közötti eltérés megnehezítik a szociális és megfizethető lakhatás előmozdítását. 2024-ben a szociális/önkormányzati lakások a lakásállomány mindössze 0,8%-át tették ki. A lakosság 30–35%-a él lakhatási szegénységben a standard mutatók legalább egyike alapján⁽³⁸⁵⁾, és kialakulóban van egy „bérlő generáció” (azok a fiatalok, akik azért bérelnek, mert a vásárlást nem engedhetik meg maguknak)⁽³⁸⁶⁾.

Az üresen álló házak nem elhanyagolható része gyakran jelentős minőségjavításra

⁽³⁸⁵⁾ Habitat for Humanity 2025, [Éves lakhatási jelentés](#).

⁽³⁸⁶⁾ Csizmady, Kőszeghy (2022): [‘Generation Rent’ in a Super Homeownership Environment: The Case of Budapest](#) (Az „albérlet-generáció” kiemelkedése a lakástulajdonosi kultúrából: a budapesti helyzet).

szorul ahhoz, hogy újra piacra kerülhessen. Ez az 570 000 üres lakás a teljes lakásállomány 12–13%-át teszi ki⁽³⁸⁷⁾. E lakások közül sok rossz állapotban van, vagy olyan területeken található, ahol alacsony a kereslet: ez megnehezíti, hogy a meglévő lakásállományt beruházás nélkül megfizethető lakhatásra használják fel. Az önkormányzatok gyakran nem rendelkeznek finanszírozással vagy jogi eszközökkel a szociális bérlakások bővítéséhez vagy felújításához. A szabályozási akadályok megnehezíthetik az üres épületek megfizethető lakóegységekké történő átalakítását; a nemzeti és helyi lakhatási programok közötti stratégiai koordináció ritka.

Magyarországon nem fogadtak el központi lakhatási stratégiát. Bár úgy tűnik, hogy 2024-ben hivatalos stratégiát dolgoztak ki, azt még nem tették közzé.

A jelenlegi központi lakhatási politika a tulajdonlás bővítését kezeli prioritásként olyan ad hoc intézkedések révén, mint a támogatott hitelek és a pénzügyi ösztönzők. A 2025 márciusában elindított Lakhatási Tőkeprogram várhatóan évente 5 000 új lakással, bérlakással és kollégiumi szobával fogja bővíteni a kínálatot. A 2025 szeptemberében elindított Otthon Start program⁽³⁸⁸⁾ az első otthonukat megszerző, 40 év alatti vásárlók támogatásával növeli a keresletet. A legalább 250 lakásból álló projektek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházássá nyilváníthatóak, amennyiben a lakások legalább 70%-a megfelel az Otthon Start program kritériumainak. A jogosultsági feltételek sokkal kevésbé szigorúak, mint a korábbi kormányzati ösztönző programok esetében.

⁽³⁸⁷⁾ Habitat for Humanity (2025): [Social housing and empty spaces landscapes in Hungary](#) (Szociális lakhatás és üres terek Magyarországon).

⁽³⁸⁸⁾ [About Hungary - Government publishes draft decree on Home Start Programme](#) (About Hungary – A kormány közzétette az Otthon Start Programra vonatkozó rendelet tervezetét).

A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) és a kohéziós politikai programok keretében nyújtott támogatások nem teljesen valósultak meg. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politikai programok (az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) és az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)) mintegy 430 millió EUR összegű támogatást nyújtanak, amely összeg várhatóan csökkenni fog. A Felzárkózó települések (300 település) program magában foglalja az életkörülmények javítását, azonban úgy tűnik, hogy az eredetileg tervezett 2 000 nem szegregált lakás létrehozása nem valósult meg, és néhány házat szegregált területeken építettek. Emellett az ESZA+ és az ERFA hozzájárulhat a lakhatási körülmények javításához, és segítheti az embereket abban, hogy nem szegregált területekre tudjanak költözni. 2025-ben a Terület- és Településfejlesztés Operatív Program keretében új intézkedést dolgoztak ki kifejezetten a hátrányos helyzetű személyek megfizethető és szociális lakhatásának támogatására.

Kiszolgáltatott csoportok

A leginkább rászorulóknak továbbra sem férnek hozzá a megfizethető lakhatáshoz. A lakásköltség-túlterheltségi arány az uniós átlagnál magasabb szintről (2024-ben 9%) 2025-ben 5,3%-ra csökkent (uniós átlag: 7,7%)⁽³⁸⁹⁾. Mindazonáltal továbbra is a legmagasabbak között van az EU-ban a piaci árat fizető bérlők (8,4%) és a csökkentett áron bérlők (13,3%) esetében. A szegénység kockázatának kitett személyeket, az egyszülős háztartásokat, a fogyatékossgal élőket és a romákat aránytalanul nagy mértékben terhelik a lakhatási költségek. Az elmúlt években nem nyújtottak célzott támogatást az alacsony jövedelmű csoportok és a fiatalok lakhatáshoz

⁽³⁸⁹⁾ A túlterheltségi arányt a tulajdonosi struktúrával (ingatlan tulajdonos, bérlők) együtt kell értelmezni, ez pedig országon belül és régióként eltérő lehet.

való hozzáféréseinek elősegítésére. 2024-ben a lakáshitelek felét a legmagasabb jövedelmi ötödbe tartozó háztartások vették fel, ami arra utal, hogy a hitelalapú intézkedések nem támogatják hatékonyan az alacsonyabb jövedelmű háztartásokat⁽³⁹⁰⁾. A 2025-ben bejelentett lakhatási programok nem javítottak a helyzeten.

Az emelkedő lakásárak negatívan érintik a legkiszolgáltatottabb csoportokat. Egyre kevesebb lakás van önkormányzati tulajdonban: 2024-ben a számuk első alkalommal csökkent 100 000 alá (2000 óta ez – 76 százalékpontos esés). A szociális bérlakásokként kiadható, az önkormányzatok tulajdonában lévő lakások aránya szintén csökken (2016-ban 1,3% volt, míg 2024-ben már csak 0,8%). Ugyanakkor nőtt a családok átmeneti otthonaiban tartózkodó gyermekek száma (2019-ben 6 422 fő, míg 2024-ben 7 005 fő⁽³⁹¹⁾), ami azt jelzi, hogy egyre több család szembesül lakhatási nehézségekkel.

A hajléktalanság fokozatosan növekszik, és hiányoznak a tartós hajléktalanság felszámolására irányuló célzott intézkedések. 2024-ben 9 448 embert szállásoltak el hajléktalanok tartós vagy átmeneti szállásán⁽³⁹²⁾. A hajléktalanná válás gyakori okai közé tartoznak a közüzemi számlák tekintetében felhalmozott tartozások és az informális bérleti megállapodások. Egyes források szerint a hajléktalanok egynegyede 60 év feletti lehet, és a 30 év alatti hajléktalanok fele nőtt fel intézményi nevelőszülői gondozásban⁽³⁹³⁾. 2024-ben a becslések szerint 30–40 ezer ember volt

hajléktalan⁽³⁹⁴⁾. Magyarország nem rendelkezik olyan jogszabályi mechanizmussal, amely az utcán élők számbavételét vagy hajléktalansági nyilvántartás vezetését írná elő országos szinten. A szociális lakások kínálatának és a hajléktalanság megelőzésére irányuló célzott intézkedéseknek a hiánya, illetve az ingatlantulajdonlásra összpontosító szakpolitikák miatt a hajléktalanság továbbra is problémát jelent.

A romák számára továbbra is lényegesen nehezebb a megfelelő lakhatáshoz való hozzáférés. A romák 47%-a rossz lakáskörülmények között él (az uniós átlag ~18%). A túlszűfolttság rendkívül magas (83%)⁽³⁹⁵⁾. A romák nagy része szegregált településeken, rossz infrastruktúrával és bizonytalan bérleti feltételekkel jellemezhető környékeken él, ez pedig jelentősen megnehezíti a munkahelyekhez, az oktatáshoz és a szolgáltatásokhoz való hozzáférésüket. A nem megfelelő integrációs szolgáltatások és szociális lakhatás tovább súlyosbítják a szegregációjukat, és a földrajzi mobilitásuk is korlátozott. A hátrányos helyzetűek letelepedésének közigazgatási korlátozását előíró helyi rendeletek („helyi önazonosság védelme”) 2025-ben tovább súlyosbították ezt a helyzetet.

A fogyatékkal élő személyek és az alacsony jövedelmű idős emberek jelentős strukturális, pénzügyi és akadálymentességi problémákkal szembesülnek a megfelelő és független lakhatáshoz való hozzáférés terén, különösen a magánlakás-piacon. A lakhatás minősége és az akadálymentes otthonokhoz való hozzáférés nagymértékben függ az adott személy pénzügyi helyzetétől, azaz attól, hogy képes-e finanszírozni az akadálymentesítési beavatkozásokat, vagy hogy családja képes-e pénzügyi támogatást nyújtani. Emellett a megfelelő lakhatási támogatáshoz való

⁽³⁹⁰⁾ [penzugyi-stabilitasi-jelentes-2025-majus.pdf](#).

⁽³⁹¹⁾ KSH [25.1.2.3. Gyermekek és családok átmeneti otthonaiban az év folyamán ellátott gyermekek vármegye és régió szerint](#).

⁽³⁹²⁾ KSH [25.1.1.31. A tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézményekben ellátottak ellátási típusonként](#).

⁽³⁹³⁾ Utcáról Lakásba Egyesület (2025): [A 30 év alatti hajléktalan emberek között minden második állami gondozott volt](#).

⁽³⁹⁴⁾ [OECD \(2024\): Hungary](#) (Magyarország).

⁽³⁹⁵⁾ FRA: A romák és a travellerok jogai 13 európai országban: Szempontok a 2024-es romafelmérésből.

A16.4. ábra: **A lakhatás megfizethetőségére vonatkozó kiválasztott mutatók**

	unit	EU27					HU				unit	2023	2024	2025	
		2000-25 avg.	2023	2024	2025		2000-25 avg.	2023	2024	2025					
House price to income ratio	2000-25 avg = 100	100.0	102.0	100.2			100.0	97.3	99.3			YoY%	-8.9	2.0	
Rent to income ratio	2000-25 avg = 100	100.0	85.1	83.5	84.5		100.0	73.1	73.5	75.5		YoY%	-2.8	0.6	2.7
Overburden rate, total	%	9.9	8.8	8.2			9.8	7.3	9.0	5.3		PPS/y	-0.8	1.7	-3.7
Overburden rate, tenant with market rent	%	23.8	20.3	19.2			37.6	38.7	43.8	38.4		PPS/y	18.7	5.1	-5.4
Overvaluation gap	%						1.3	11.1	12.8	22.0					
Deflated construction production price	2010 = 100	102.2	112.2	111.8	110.5		112.6	144.1	146.2	148.0		YoY%	-2.3	2.1	1.8
Building permits	m ² per ths persons	483.5	376.9	362.9	379.9		292.7	260.6	240.5	325.8		YoY%	-38.9	-7.7	35.5
Residential construction investment	% GDP	5.5	5.8	5.1	5.0		3.5	4.1	3.2	2.8		YoY%	-12.8	-22.0	-12.5
Share of ownership	%	70.0	69.1	68.4			89.0	90.5	91.6	89.8		PPS/y	0.3	1.2	-2.0
Share of people living in overcrowded homes	%	17.7	16.8	16.9			34.7	15.5	14.6	14.6		PPS/y	-1.5	-0.9	0.0

Forrás: Eurostat és az Európai Bizottság számításai. A túlterheltségi arányt a tulajdonosi struktúrával (ingatlan tulajdonos, bérlők) együtt kell értelmezni, ez pedig országon belül és régióként eltérő lehet.

hozzáférés nagyon korlátozott, és hiányzik az intézményesített csökkentésre irányuló megközelítés.

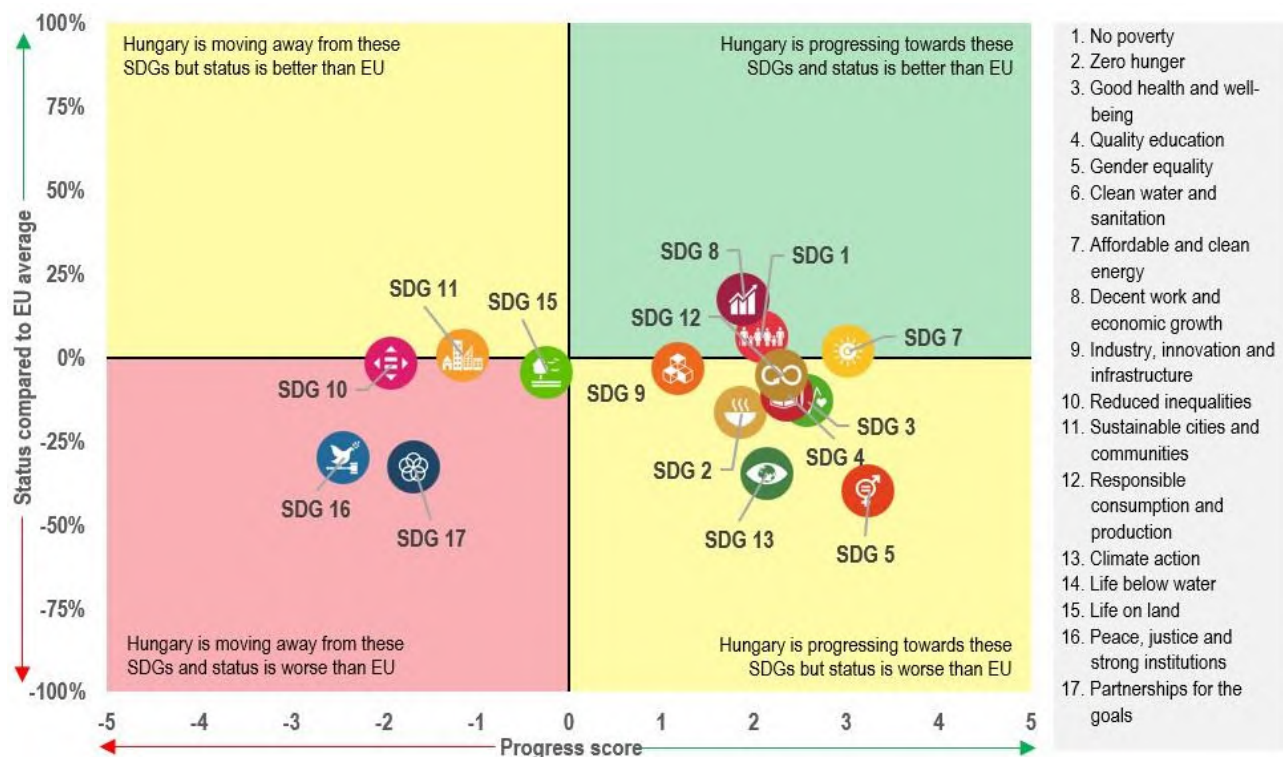


Ez a melléklet a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziója: a versenyképesség, a fenntarthatóság, a társadalmi méltányosság és a makrogazdasági stabilitás mentén értékeli a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén elért magyar eredményeket. A 17 fenntartható fejlődési cél és az azokhoz kapcsolódó mutatók szakpolitikai keret biztosítanak az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjéhez. A menetrend célja a szegénység valamennyi formájának felszámolása, az egyenlőtlenségek elleni küzdelem, valamint az éghajlatváltozás és a környezeti válság kezelése a „senkit nem

hagyunk hátra” elv érvényesítése mellett. Az EU és tagállamai elkötelezték e történelmi jelentőségű globális keretmegállapodás mellett, és aktív szerepet vállalnak a fenntartható fejlődési célok terén elért eredmények maximalizálásában. Az alábbi ábra a fenntartható fejlődési célokra vonatkozó uniós mutatókészleten alapul, amelyet azért dolgoztak ki, hogy segítségével nyomon követhető legyen a fenntartható fejlődési célok megvalósítása az EU-ban.

Magyarország a versenyképességre vonatkozó összes fenntartható fejlődési cél tekintetében (4., 8. és 9. cél) javuló teljesítményt mutat. A 4. és 9. fenntartható

A17.1. ábra: A fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén elért eredmények Magyarországon



Az egyes fenntartható fejlődési célokban elért haladás részletes értékeléséért lásd az Eurostat [Fenntartható fejlődés az Európai Unióban](#) című éves jelentését, a tagállamok rövid távú előrehaladására vonatkozó átfogó országspecifikus adatokért [a fenntartható fejlődési mutatókkal kapcsolatos fő megállapításokat](#), az uniós országok által a fenntartható fejlődési célok terén elért haladás interaktív megjelenítéséért pedig [A fenntartható fejlődési célok országoként](#) internetes oldalt. A kiemelkedő eredmény nem azt jelenti, hogy egy ország közel van az adott fenntartható fejlődési cél eléréséhez, hanem azt, hogy az uniós átlagnál jobban teljesít. A haladási pontszám ezzel szemben konkrét mérőszámként a mutatók alakulásának elmúlt öt vagy hat évi trendjét jelzi. A kiszámítása során nem vesznek figyelembe célértékeket, mivel a legtöbb uniós szakpolitikai cél csak az összesített uniós szinten érvényes. Az egyes célokra vonatkozó adatok rendelkezésre állásától függően nem minden országnál látható mind a 17 fenntartható fejlődési cél.

Forrás: Eurostat, legutóbbi frissítés: 2026. április 29. Az adatok főként a 2019–2024-es vagy a 2019–2025-ös időszakra vonatkoznak. A fenntartható fejlődési célokhoz kapcsolatos adatok a jelentésben és annak mellékleteiben a különböző határidők miatt eltérhetnek.

fejlesztési cél tekintetében fel kell zárkóznia az uniós átlaghoz, míg a 8. cél esetében a teljesítménye némileg meghaladja az uniós átlagot. Magyarország gyengén teljesít az ipar, innováció és infrastruktúra terén (9. fenntartható fejlődési cél), ugyanakkor javultak bizonyos K+F mutatók, például a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya (2024-ben a 25–34 éves korú lakosság 32%-a, szemben a 44%-os uniós átlaggal) és a K+F-személyzet létszamaránya (2024-ben a munkaerő 1,24%-a, szemben az 1,59%-os uniós átlaggal). A beruházások GDP-hez viszonyított aránya (8. fenntartható fejlődési cél; 2024-ben 23,2%) továbbra is meghaladja az uniós átlagot (21,7%), ugyanakkor negatív trend figyelhető meg. A nemek közötti szakadék kivételével Magyarország valamennyi foglalkoztatási mutató (8. fenntartható fejlődési cél) tekintetében felülmúlja az uniós átlagot, azonban a munkaerőn belül kismértékben nőtt a tartósan munkanélküliek aránya (2025-ben 1,5%; uniós átlag: 1,9%). A helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan intézkedéseket, amelyek támogatják a K+F-együttműködés fejlesztését, továbbá felgyorsítják a digitalizációt az oktatásban, a közigazgatásban, valamint az egészségügyi, a közlekedési és az energiaágazatban.

Míg Magyarország a fenntarthatósághoz kapcsolódó egyes fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén javuló teljesítményt mutat (2., 7., 9., 12. és 13. fenntartható fejlődési cél) vagy jól teljesít (7. és 11. fenntartható fejlődési cél), más céloktól távolodik (11. és 15. fenntartható fejlődési cél), illetve fel kell zárkóznia az uniós átlaghoz (2., 9., 12., 13. és 15. fenntartható fejlődési cél). Fejlesztésre van szükség a hulladékkezelés és -gazdálkodás terén, ahol alacsony a körforgásos anyagfelhasználási arány (a hazai anyagfelhasználás 7,3%-a, szemben a 12,2%-os uniós átlaggal; lásd még a 9. mellékletet), és nőtt a keletkezett hulladék mennyisége (a 2018. évi 1892 kg/főről 2022-re 2850 kg/főre). A környezeti ipar ugyanakkor az uniós átlagot meghaladó méretű (2023-ban a hozzáadott

értéke a GDP 3,4%-át tette ki, szemben a 2,9%-os uniós átlaggal). Az új személygépkocsik kibocsátása az uniós átlagnál lassabb ütemben csökken, és alacsony az energiatermelékenység (a kibocsátás 2024-ben 5,7 EUR/kg, míg az uniós átlag 10 EUR/kg volt). Kedvező fejlemény, hogy a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás (13. fenntartható fejlődési cél) 2024-ben 5,0 tonna/fő volt, és ezzel továbbra is az uniós átlag (6,5 tonna/fő) alatt maradt. Emellett a földhasználatból és az erdőgazdálkodásból származó nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás csökkent, és továbbra is jóval az uniós átlag alatt maradt. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben előírányzott egyes intézkedések elősegítik a megújuló energia fejlesztését, valamint javítják a közlekedés, a vízgazdálkodás és a körforgásos gazdaság fenntarthatóságát.

Ami a társadalmi méltányosságot illeti, Magyarország valamennyi fenntartható fejlődési cél tekintetében javulást mutat (1., 3., 4., 5., 7. és 8. cél), a 10. cél kivételével, amelynek az esetében visszalépés történt. Az 1., 7. és 8. fenntartható fejlődési cél tekintetében Magyarország jól teljesít, a méltányosságra vonatkozó 3., 4. és 5. fenntartható fejlődési cél esetében azonban fel kell zárkóznia. Az ország haladást ért el a többdimenziós szegénységgel (1. fenntartható fejlődési cél) kapcsolatos számos mutató terén, és az anyagi, szociális és lakáskörülmények tekintetében súlyosan depriváltak aránya továbbra is az uniós átlag alatt van, csakúgy, mint a relatív medián szegénységi rés. A 3. fenntartható fejlődési céllal (egészség és jóllét) kapcsolatban pozitív tendencia figyelhető meg Magyarországon, de az országnak csökkentenie kell az elhízási rátát (amely 2025-ben 20,5, míg az uniós átlag 16,3 volt) (lásd a 15. mellékletet). Míg a nemek közötti, kiigazítatlan bérszakadék (5. fenntartható fejlődési cél) az EU egészében átlagosan a férfiak átlagos bruttó órabérének 11,1%-ára csökkent, Magyarországon e szakadék 2019 és 2024 között csupán 1,3 százalékponttal, 16,9%-ra szűkült. A 10. fenntartható fejlődési cél (az egyenlőtlenségek csökkentése) megvalósítása terén mutatkozó visszaesést főként az

egyenlőtlenségek országon belüli súlyosbodása okozza: ezt jól mutatja az is, hogy a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázata tekintetében nőtt a városi és a vidéki területek közötti különbség. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv támogatja a hátrányos helyzetű települések társadalmi fejlődését, emellett elősegíti a felsőoktatás és a szakoktatás javítását, valamint az egészségügyi ágazat korszerűsítését.

Ami a makrogazdasági stabilitást illeti, Magyarország jól teljesít, javulást azonban csupán a 8. fenntartható fejlődési cél tekintetében mutat, és távolodik az uniós átlagtól a 16. és 17. fenntartható fejlődési cél tekintetében, amelyekhez fel kell zárkóznia. A 16. fenntartható fejlődési céllal kapcsolatban (béke, igazság és erős intézmények) mind a bíróságokra fordított államháztartási összkiadások, mind az igazságszolgáltatási rendszer érzékelt függetlensége, mind pedig a korrupcióérzékelési index szerinti pontszám terén érdemi javulásra van szükség ahhoz, hogy az ország fel tudjon zárkózni az EU többi részéhez. A 17. fenntartható fejlődési cél tekintetében (partnerség a célok eléréséért) Magyarország továbbra is elmarad a globális partnerségi mutatók uniós átlagától. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv tartalmaz olyan reformokat, amelyek az államháztartás javítására, a jogállamisággal és a korrupcióellenes kerettel kapcsolatos intézkedésekre, valamint az igazságszolgáltatás függetlenségének megerősítésére irányulnak.

Mivel a fenntartható fejlődési célok átfogó keretet alkotnak, a releváns fenntartható fejlődési célokkal való összefüggéseket a többi mellékletben is kifejtjük vagy grafikusan jelezzük.

Regionális fejlődési tendenciák

Annak ellenére, hogy Magyarország összességében folyamatosan közeledik az uniós átlaghoz, és magas az egyes régiók egy főre jutó GDP-növekedése, az országon belüli regionális egyenlőtlenségek a legmagasabbak közé tartoznak az EU-ban ⁽³⁹⁶⁾. A konvergencia üteme régióként eltérő volt, és a regionális egyenlőtlenségek az idő előrehaladtával jelentősen nőttek. 2024-ben a vásárlóerő-egységben (PPS) kifejezett, egy főre jutó GDP a fővárosi régió kivételével valamennyi magyar régióban az uniós átlag 70%-a alatt volt, négy régió – Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország és Észak-Alföld – pedig az EU 20 legszegényebb régiója közé tartozott. A vidéki és peremterületek, valamint az ipari átalakulás által érintett területek tartós társadalmi és gazdasági kihívásokkal néznek szembe.

Az egy főre jutó GDP-vel kapcsolatos egyenlőtlenségek a régiók közötti, a munkatermelékenység terén mutatkozó különbségekkel függenek össze (A18.2). 2013 és 2023 között egy régió (Nyugat-Dunántúl) kivételével az összes régió termelékenységnövekedési rátája meghaladta az 1,7%-ot (az uniós átlag 0,7% volt). A munkatermelékenység ugyanakkor alig haladta meg az uniós átlag 75%-át Pest vármegyében, illetve 79%-át a fővárosban, a hat további régió (Dél-Alföld, Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, Észak-Alföld, Közép-Dunántúl, Nyugat-Dunántúl) pedig az uniós átlag 70%-a alatt teljesített.

A régiók gazdaságának szerkezete a gazdasági teljesítményt meghatározó kulcsfontosságú tényező. Az ország központja – Budapest és Pest vármegye – a tudásalapú tevékenységek által vezérelt

dinamikus növekedést mutat. Az erős ipari és újraiparosított bázisokkal rendelkező vármegyékben, beleértve azokat is, amelyek nagymértékben támaszkodnak a közvetlen külföldi befektetésekre épülő gyártásra, mérsékelt növekedés vagy stagnálás figyelhető meg (pl. Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Fejér, Heves). Ugyanez igaz a nagy egyetemi központokkal rendelkező, határ menti vármegyékre is (például Baranya, Csongrád-Csanád). Eközben más, határ menti vármegyékben lassú konvergencia figyelhető meg ⁽³⁹⁷⁾. Az erőteljes feldolgozóipari tevékenységgel rendelkező vármegyékben (pl. Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok) a bruttó hozzáadott érték legnagyobb részét a közvetlen külföldi befektetések által vezérelt ipar adja. Ez a külső sokkhatásokkal szembeni nagyobb sebezhetőségre utal. Más régiókban a nem kereskedelemképes szektorok a legjelentősebb hozzájárulók ⁽³⁹⁸⁾.

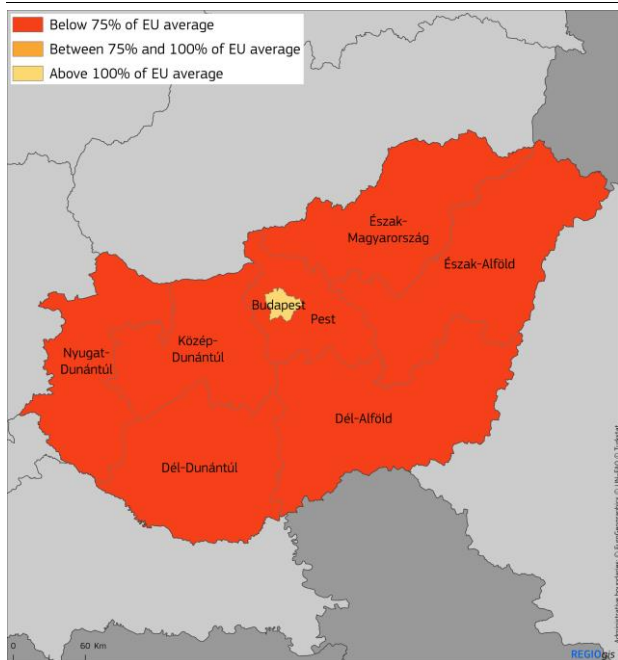


⁽³⁹⁶⁾ Lengyel I. és Kotosz B. (2018): Felzárkózás és/vagy távolságtartó követés? A visegrádi országok térségeinek fejlődéséről. In: Tér és Társadalom 32(1):5–26. o.

⁽³⁹⁷⁾ Lengyel I., Vas Zs. (2024): Az újraiparosítás hatása a hazai térségek felzárkózási pályáira. In: Közgazdasági Szemle 71(11):1176–98. o.

⁽³⁹⁸⁾ Egyed I., Zsibók Zs. (2024): Területi különbségek a foundational economy szemszögéből a 2016 utáni Magyarországon. In: Területi Statisztika 64(3):273–307. o.

A18.1. térkép: **Az egy főre jutó GDP az uniós átlaghoz képest.**

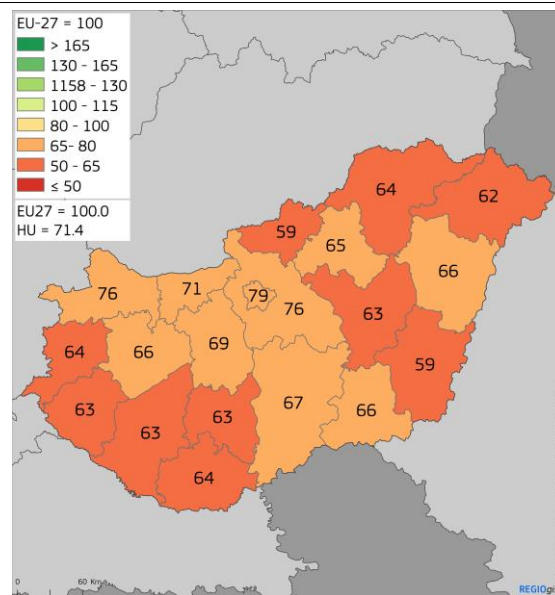


A 2021–2023-as időszakra vonatkozó, vásárlóerő-egységben kifejezett, egy főre jutó GDP az uniós átlaghoz képest.

Forrás: A Bizottság számításai az Eurostat 2025. július 16-i adatai alapján.

A régiók gazdasági teljesítménye közötti különbségeket tovább mélyíti a munkaerő csökkenése. 2015 és 2024 között a 20–64 éves korú népesség átlagos éves százalékos csökkenése 0,7% volt. A Dél-Dunántúlon, Észak-Magyarországon és a Dél-Alföldön a csökkenés mértéke 1,4% és 1,2% között alakult, növekedést pedig csak Pest régióban mértek (0,5%). Az egyes régiók foglalkoztatási rátái ugyancsak jelentős eltéréseket mutatnak. Három régióban (Dél-Dunántúl, Észak-Alföld és Észak-Magyarország) – és főként azok vidéki térségeiben – magasabb a munkanélküliségi ráta (körülbelül 7%), és különösen magas az ifjúsági munkanélküliség (17–22,8%, EU: 14,9%) (lásd a 11. mellékletet).

A18.2. térkép: **Munkatermelékenység (2023), Magyarország (NUTS 2 régiók)**



Termelékenység, egy ledolgozott munkaóra jutó GDP (vásárlóerő-egységben), EU = 100%.

Forrás: A Bizottság számításai a Közös Kutatóközpont (JRC) adatai alapján

A18.1. táblázat: **Főbb fejlődési tendenciák, kihívások és az erőforrások koncentrációja**

	Main development trends
Less developed regions (population 7.9 million)	According to 2021-2023 data, all but one Hungarian region(the capital) recorded a GDP per head below 75% of the EU average, with labour productivity significantly below the EU average in all regions. Nyugat- and Közép-Dunántúl, however, attracted significant foreign-direct investment, attained deeper integration in international value chains and had a greater adoption of advanced technologies. Four regions continue to be among the EU's 20 poorest regions, with significant internal disparities. Overall, some areas in less developed regions have achieved successful reindustrialisation, attracted foreign-direct investment and higher value-added services. However, their peripheral districts struggle with population loss, poor access to public services and a lower share of qualified workers.
More developed region (population 1.7 million)	Budapest is the only more developed region in Hungary, with a significantly higher R&I intensity than the other regions and a service-oriented economy. It is the centre of the largest functional urban area of Hungary (around 3 million inhabitants). The region faces specific challenges, such as insufficient coordination of public services and a lack of affordable housing.
Specific territories	Urban areas in mid-sized cities and in the capital face specific challenges, including: (i) implementing coordinated, integrated urban investments and smart solutions; (ii) improving low energy efficiency in residential housing; (iii) tackling deteriorating housing affordability; and (iv) strengthening climate resilience. Areas with more advanced manufacturing and services are more exposed to industrial automation and generative AI, respectively. Other areas centred around heavy industry and mining face more risks from the green transition, while other territories historically reliant on declining industries struggle with shrinking economic activity. Rural areas, especially in the north and south, lag behind with: (i) lower levels of investment; (ii) weaker productivity; (iii) outdated industries; (iv) limited integration into national supply chains; (v) higher shares of disadvantaged populations; (vi) poor access to public services; (vii) weak transport infrastructure; and (viii) less capacity to cope with the impact of climate change. The transition away from lignite mining and energy use as well as industrial decarbonisation have created localised socio-economic challenges and investment needs. Hungary's territorial just transition plan identifies the most affected territories.
National cohesion aspects	Although Hungary has a modern motorway network, it is heavily centred around Budapest. Rail connectivity is weak in the country and faces severe infrastructural difficulties that increase car usage. Several regions face environmental challenges with: (i) the health of natural ecosystems; (ii) regular droughts and water scarcity; (iii) the poor quality of drinking water; (iv) inadequate wastewater and waste management; and (v) poor air quality.

Forrás: Európai Bizottság, az Eurostat adatai alapján; a régiókat kategóriák az A18.1. térképen alapulnak.

A regionális versenyképesség előtt álló fő kihívások

A versenyképesség szempontjából jelentős különbségek figyelhetők meg Magyarország régiói között. A 2022. évi regionális versenyképességi mutató szerint egyedül Budapest fővárosi régió teljesít az uniós átlag felett, míg a dél- és kelet-magyarországi régiók körülbelül 30%-kal az alatt maradnak. Ezeket az egyenlőtlenségeket azok a különbségek okozzák, amelyek a gazdasági szerkezet, a kutatásba, fejlesztésbe és innovációba történő beruházások, valamint a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés terén figyelhetők meg.

A régiók versenyelőnyeinek regionális szakosodás révén történő kiaknázása

fellendítheti a hosszú távú versenyképességet. Komárom-Esztergom, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Heves és Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyékben az ipar már most is jelentős mértékben hozzájárul a regionális bruttó hozzáadott értékhez. Ezen erősségek kiaknázása olyan fontos lehetőségek előtt nyit ajtót, mint: i. az elektromobilitás Győr-Moson-Sopron vármegyében; ii. a gyógyszeripar és a mezőgazdaság Hajdú-Bihar vármegyében; iii. az egészségügyi és biotechnológiai ipar Csongrád vármegyében; iv. az IKT Veszprém vármegyében; valamint v. a geotermikus energia kinyerésére szolgáló zöld technológiák a Dél-Alföldön, a Dél-Dunántúlon és Észak-Magyarországon.

A regionális potenciál csak akkor aknázható ki teljes mértékben, ha e régiók magasabb hozzáadott értékkel és fejlett

technológiákkal rendelkező gazdasági tevékenységek felé mozdulnak el, és előmozdítják a vállalkozások K+F tevékenységeit és az innovációt.

Kiaknázatlan lehetőségek rejlenek a magas hozzáadott értékű szolgáltatásokban⁽³⁹⁹⁾ is, különösen a nagy egyetemi központokkal (pl. Debrecen, Győr, Miskolc, Pécs, Szeged) rendelkező vármegyékben, mivel a magyar vármegyékben – Budapest kivételével – alacsony (5–8% közötti) az üzleti szolgáltatások bruttó hozzáadott értéken belüli aránya. A vállalatok, egyetemek és helyi önkormányzatok közötti együttműködés elengedhetetlen a sikeres tercier szektorbeli iparágak bevezetésének kedvező környezet megteremtéséhez, amint azt Debrecen és Szeged példái mutatják. E régiók számára ugyanakkor nehézséget jelent, hogy a régió sajátos igényein és a regionális komparatív előnyök alapos ismeretén alapuló stratégiai kereteket hozzanak létre a regionális versenyképesség hatékony fellendítése érdekében. Az intelligens szakosodási stratégiák megfelelő kiindulópontot szolgáltatnak e keretek kialakításához, jelenleg azonban e stratégiák kidolgozására nem mindig a megfelelő érdekelt felek részvételével kerül sor.

A K+F-kiadásokban mutatkozó jelentős eltérések, a gyenge regionális innovációs ökoszisztémák és az élvonalbeli technológiák lassú bevezetése visszavetik a fejlődésben lemaradt térségek versenyképességét.

Bár Budapest a GDP-jének 2,2%-át költi K+F-re, Pest (0,4%), a Dél-Dunántúl (0,6%) és Észak-Magyarország (0,7%) az uniós régiók alsó 20%-ába tartozott 2023-ban. A legtöbb vármegyében (különösen Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Tolna, Somogy, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Zala vármegyében) alacsony a K+F-intenzitás, amit tovább tetéz a belső hajtóerők hiánya, a humán tőke korlátozottsága és a kvv-ágazat

széttagoltsága⁽⁴⁰⁰⁾, valamint a globális értékláncokkal fennálló gyenge kapcsolat. Néhány pozitív példától (pl. Győr) eltekintve gyengék a helyi innovációs ökoszisztémák, és korlátozott az együttműködés a tudományos élet, az ipar és a helyi önkormányzatok között. A szorosabb együttműködés segítheti a fiatal diplomások megtartását, ösztönözheti a magasabb hozzáadott értéket képviselő tevékenységeket és az innovációt, és megkönnyítheti a fejlett technológiák bevezetését (lásd a 4. mellékletet). A déli vármegyék – több keleti vármegyével együtt – lemaradásban vannak a legkorszerűbb Ipar 4.0 technológiák bevezetése terén⁽⁴⁰¹⁾, ami tovább mélyíti az országon belüli, a digitális technológiák elterjedésével kapcsolatos szakadékokat. E megállapításokkal összhangban az elemzések arra utalnak, hogy a központosított ágazati programok csak korlátozott sikereket értek el a gazdasági fejlődés terén mutatkozó regionális egyenlőtlenségek csökkentésében. Ezzel szemben a megfelelő funkcionális területi szinten folytatott ágazatközi együttműködés és koordináció hozzájárulhatna a lehetőségek jobb kiaknázásához, az innováció tovagyűrűző hatásainak fokozásához és a versenyképesség megerősítéséhez.

⁽³⁹⁹⁾ Juhász K. (2020): Az SSC szektor és területi kérdései Magyarországon. In: Tér - Gazdaság - Ember 8(1):77–87. o.

⁽⁴⁰⁰⁾ Kovács Sz., Lux G., Páger B. (2017): A közép vállalatok szerepe a feldolgozóiparban: egy magyarországi kutatás első eredményei. In: Területi Statisztika 57(01):52–75. o.

⁽⁴⁰¹⁾ Kiss É., Páger B. (2024): Spatial Patterns of Manufacturing Sectors and Digitalisation in Hungary in the Age of Industry 4.0 (A feldolgozóipari ágazatok térbeli mintázatai és digitalizáció Magyarországon az Ipar 4.0 korában). In: European Planning Studies 32(3):668–93. o.

A18.2. táblázat: Magyarország fő regionális mutatói (NUTS 2 szinten)

	GDP per head (PPS, index)	Net migration	Real GDP growth	Population aged 25-34 with high educational attainment	Human resources in science and technology (core)	Employment rate 20-64	Unemployment rate	At-risk-of- poverty or social exclusion rate (AROPE)	Energy poverty
	EU27=100	Average annual change per 1000 residents	Average annual % change	% of population aged 25-34	% of total employment	% of population aged 20-64	% of labour force	% of population	% of total population
	2024	2015-2024	2014-2024	2025	2025	2025	2025	2025	2025
EU	100	3.5	1.6	44.8	49.9	76.1	6.0	21.0	9.2
Hungary	76	2.4	2.7	32.6	43.8	81.1	4.4	19.5	5.7
Budapest	168	0.6	3.2	62.0	71.0	84.3	3.2	10.7	4.1
Pest	64	11.1	4.2	33.0	47.9	83.6	3.0	16.0	2.5
Közép-Dunántúl	66	3.7	2.5	23.2	35.3	83.1	3.1	10.8	1.4
Nyugat-Dunántúl	66	4.6	0.9	21.0	36.5	82.2	3.1	12.0	3.0
Dél-Dunántúl	50	-0.6	2.1	22.0	34.1	77.3	6.4	25.4	6.7
Észak-Magyarország	47	-3.1	2.1	20.9	32.7	75.8	7.0	30.5	12.7
Észak-Alföld	50	-2.5	2.6	26.0	34.7	78.2	6.1	28.4	9.4
Dél-Alföld	52	-0.5	2.1	23.3	36.6	81.3	4.8	25.1	6.8

Sötétzöld – a mutató az uniós átlag legalább 120%-a.

Halványzöld – a mutató az uniós átlag legalább 100%-a, de kevesebb mint 120%-a.

Sárga – a mutató az uniós átlag legalább 90%-a, de kevesebb mint 100%-a.

Halványpiros – a mutató az uniós átlag legalább 75%-a, de kevesebb mint 90%-a.

Sötétpiros – a mutató az uniós átlag kevesebb, mint 75%-a.

Ez a színskála a „pozitív” mutatókra vonatkozik, ahol a magasabb értékek a kedvezőbbek.

A „negatív” mutatók esetében (ahol a magasabb értékek a kedvezőtlenek) a színek megfordulnak.

Forrás: Eurostat és JRC

A magyar régiók között jelentős eltérések mutatkoznak a humán tőke mértékében, ami nagymértékben akadályozza a növekedést, különösen a magasabb hozzáadott értéket képviselő tevékenységek esetében. 2024-ben a tudásintenzív és csúcstechnológiai ágazatokban foglalkoztatottak együttes aránya (44%) némileg elmaradt az uniós átlagtól (47%). Csupán Budapest és Pest régió haladta meg ezt az átlagot (66% és 48%), és az összes többi régió az uniós átlag 40%-a alatt maradt. 2024-ben a fővárosi régióban a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 59% volt a 25–64 éves népesség körében, ami jelentősen meghaladja a 36%-os uniós átlagot. Ezzel szemben az összes többi magyar régió lemaradásban volt, és a legalacsonyabb arányt a Dél-Dunántúl (22%), Észak-Magyarország (21%) és az Észak-Alföld (22%) regisztrálta. Ezt a különbséget az okozta, hogy 2006 óta csökkent a felsőoktatásban részt vevő diákok száma, ami a kisebb, vidéki intézményekben és

a kevésbé fejlett megyékben volt a legmarkánsabb. Hét vármegye (Békés, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom, Nógrád, Tolna, Vas, Zala) már nem ad otthont egyetlen felsőoktatási intézménynek sem, ami jelentősen megnehezíti a helyi vállalkozások és intézmények szakképzett munkaerő-kínálathoz való hozzáférését.

Területi különbségek mutatkoznak a diákok iskolai teljesítményében is. A magasabb osztályokba járó diákok iskolai teljesítménye tekintetében nő a különbség Magyarország legfejlettebb, illetve legkevésbé fejlett járásai között. Ezenfelül jelentős a különbség a városi és vidéki területek között a diákok különböző tantárgyakban nyújtott teljesítménye tekintetében (PISA, 2022). Ez olyan mögöttes problémákat tükröz, mint az oktatásra fordított közkiadások stagnálása, a társadalmi-gazdasági és etnikai szegregáció, valamint a

pedagógusállomány elöregedése⁽⁴⁰²⁾, ami különösen a vidéki és a peremterületeket sújtja (lásd a 13. mellékletet). Ennek eredményeként a peremterületeken élő diákok kisebb valószínűséggel kapják meg a felsőoktatásba való bejutáshoz szükséges felkészítést: 2024-ben az egyetemre felkészítő felső középfokú oktatási intézményekbe beiratkozott diákok aránya a kevésbé fejlett régiókhoz tartozó számos vármegyében (különösen Csongrád-Csanád, Jász-Nagykun-Szolnok, Nógrád, Somogy és Tolna vármegyében) jelentősen elmaradt az országos átlagtól⁽⁴⁰³⁾. Emellett az iskolák igazgatásának központosítása sikertelennek bizonyult a területi és társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésében⁽⁴⁰⁴⁾.

A népesség csökkenése (A18.3. térkép) és az elöregedés a két legsürgetőbb, jelentős regionális eltéréseket mutató demográfiai kihívás, amelyek veszélyeztetik a helyi gazdaságok versenyképességét. Pest kivételével 2015 és 2024 között valamennyi magyar régióban csökkent a népesség, ami az uniós átlagban megfigyelt növekedéssel szemben jelentős nemzeti szintű csökkenést eredményezett. Különösen meredek csökkenés volt tapasztalható Észak-Magyarországon és a Dél-Dunántúlon, azokon belül is különösen a peremterületeken és a vidéki területeken.

A magas színvonalú helyi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés döntő fontosságú a népesség megtartása és a helyi versenyképesség fenntartása szempontjából, az intelligens megoldások pedig egyértelműen javíthatják a szolgáltatások minőségét és hatékonyságát. Bár a Nyugat-Dunántúlon viszonylag kedvező

a szolgáltatások szintje, a keleti és déli régiók gyengébb infrastrukturális feltételekkel és a kulcsfontosságú közszolgáltatásokhoz, például a gyermekgondozáshoz, az oktatáshoz, illetve az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való rosszabb hozzáféréssel szembesülnek (lásd a 12. mellékletet). Ezek a régiók a demográfiai hanyatlás által leginkább érintett régiók közé és egyúttal az ország legkevésbé versenyképes régiói közé tartoznak. Ez összhangban áll azzal a kutatással, amely bemutatja a közszolgáltatások központi szerepét a népesség megtartásában és a gazdasági teljesítmény növelésében⁽⁴⁰⁵⁾. Ami az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést illeti (lásd a 15. mellékletet), Pest, a Dél-Dunántúl, Észak-Magyarország, az Észak-Alföld és a Dél-Alföld vidéki területei az uniós régiók alsó 20%-ába tartoznak. A helyzet az EU hasonló területeivel összehasonlítva lényegesen rosszabb, különösen ami az egészségügyi szakemberek elérhetőségét és kínálatát illeti⁽⁴⁰⁶⁾. Az adatvezérelt intelligens megoldások javíthatják a helyi közszolgáltatások és közigazgatás minőségét és reagálóképességét, és lehetővé tehetik az erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodást. Elfogadásukat azonban jelenleg akadályozza a helyi adatok és a műszaki know-how korlátozottsága és az elégtelen vezetői elkötelezettség. Az intelligens városokkal kapcsolatos célok ritkán tükröződnek a városfejlesztési stratégiákban, és a legtöbb település az alapvető infrastrukturális fejlesztésekre összpontosít⁽⁴⁰⁷⁾.

⁽⁴⁰²⁾ Hajdu T. et al. (2024): A Közoktatás Indikátorrendszere 2023, Budapest, HUN-REN Közgazdaság- és Regionális Tudományi Kutatóközpont.

⁽⁴⁰³⁾ Állami oktatásban és szakoktatásban részt vevők (Központi Statisztikai Hivatal, www.ksh.hu).

⁽⁴⁰⁴⁾ Velkey G. (2020): Az oktatási rendszer változásainak hatása az elmaradott vidéki térségekben élő fiatalok iskoláztatási és foglalkoztatási esélyeire. In: Tér és Társadalom 34(4):122–42. o.

⁽⁴⁰⁵⁾ Horeczki R., Póla P. (2023): Fejlesztési lehetőségek a periférián egy Baranya megyei felmérés tükrében. In: Tér és Társadalom 37(3):77–97. o.

⁽⁴⁰⁶⁾ Pál V. et al. (2022): Az egészségügyi dolgozók területi eloszlása Magyarországon: mintázatok, okok és különböző narratívák. In: Tér – Gazdaság – Ember 10(2):9–31. o.

⁽⁴⁰⁷⁾ Varró K., Szalai Á. (2022): Discourses and Practices of the Smart City in Central Eastern Europe: Insights from Hungary's "Big" Cities (A közép-kelet-európai intelligens város diskurzusai és gyakorlatai: a magyarországi "nagy" városok). In: Urban Research & Practice 15(5):699–723. o.

A tömegközlekedés megfelelő területi kiépítettsége ellenére továbbra is jelentősek az infrastrukturális szűk keresztmetszetek, amelyek akadályozzák a helyi közszolgáltatásokhoz való hozzáférést a nagyvárosokon kívüli területeken. Magyarország közlekedési hálózatainak Budapest köré összpontosulása súlyosbítja a meglévő egyenlőtlenségeket. Bár az autópálya-hálózatba eszközölt beruházások javították az uniós piacokkal való összeköttetést, ez elsősorban a fejlett városközpontok és az azokhoz közeli elővárosi területek javát szolgálja ⁽⁴⁰⁸⁾. A vasúti összeköttetés – amelynek mérőszáma a vasúton 90 percen belül elérhető lakosság aránya – Magyarországon alacsony (12,1%) az uniós átlaghoz (16%) képest, különösen ami a Dél-Dunántúlt (2,9%) és Észak-Magyarországot (3,3%) illeti. Közelebbről, a vasúti hálózat olyan súlyos nehézségekkel néz szembe, mint a kétvágányú kapacitás hiánya az elsődleges vonalakon, valamint a közelmúltbeli vasútbezárások, amelyek magasabb utazási költségeket és a peremterületek további elszigetelődését eredményezték. A vasútvonalak megszüntetése számos régióra egyértelműen negatív hatást gyakorolt; ennek egy közelmúltbeli példája a Debrecent a román határral összekötő 106-os számú vonal bezárása.

A közlekedési hálózatok szerkezetátalakítása során gyakran nem vették figyelembe a hátrányos helyzetű régiók szükségleteit ⁽⁴⁰⁹⁾, ami elmélyítette a peremterületek elszigeteltségét, amelyek így fejlődési csapdába estek. A gyér járatsűrűség, a nem megfelelően összehangolt közlekedésszervezési rendszerek és a nem

kellően hatékony autóbuszút-hálózatok tovább súlyosbítják a regionális infrastrukturális problémákat. Magyarország fejletlen másodlagos és harmadlagos úthálózata emellett korlátozza a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést ⁽⁴¹⁰⁾, és hozzájárult a peremterületek kialakulásához. Az autóhasználat aránya ezenfelül a 2011. évi 35,3%-ról 2022-ben 46,4%-ra nőtt, a tömegközlekedés és a kerékpáros közlekedés pedig csökkent ⁽⁴¹¹⁾, különösen a peremterületeken. Bár a helyi tömegközlekedést használó utasok száma a Covid19-világjárvány alatti jelentős visszaesést követően nőtt, az továbbra is elmarad a világjárvány előtti szinttől.

A helyi önkormányzatok rendkívül szigorú pénzügyi korlátokkal és csökkenő költségvetési autonómiával szembesülnek ⁽⁴¹²⁾, különösen a legkevésbé fejlett régiókban. 2015 óta meredeken csökkentek saját működési bevételeik, és bár ezt részben ellensúlyozták az állam által nyújtott működési támogatások, a helyi önkormányzatok 71%-a legalább egy évben működési hiányt mutatott 2020 és 2023 között. Mivel a magyarországi települések elsődleges bevételi forrása a helyi iparüzési adó, a jelentős gazdasági bázissal rendelkező önkormányzatok jobban teljesítenek, míg mások a kiszámíthatatlan állami transferekre támaszkodnak, különösen a legkevésbé fejlett régiókban, illetve a fokozottan szegény és társadalmilag szegregált területeken. A helyi szintű közszolgáltatások minőségét ez az egyenetlen finanszírozási struktúra határozza meg, amely ráadásul a rövid távú beruházásokat ösztönzi. Mindezt súlyosbítja a települési határokon átnyúló, széttagolt ágazatközi területi együttműködés, holott

⁽⁴⁰⁸⁾ Egri Z., Kőszegi I. (2020): A közúti elérhetőség szerepe a kelet-magyarországi gazdasági teljesítményben és gazdaságfejlesztésben. In: Területi Statisztika 60(6):653–87. o.

⁽⁴⁰⁹⁾ Lieszkovszky J. P., Hardi T. és Ács B. (2021): A vidéki térségek közforgalmú közlekedési hálózatának fejlődése Magyarországon a kezdetektől a XXI. század elejéig. In: Tér és Társadalom, 35(2), 89–109. o.

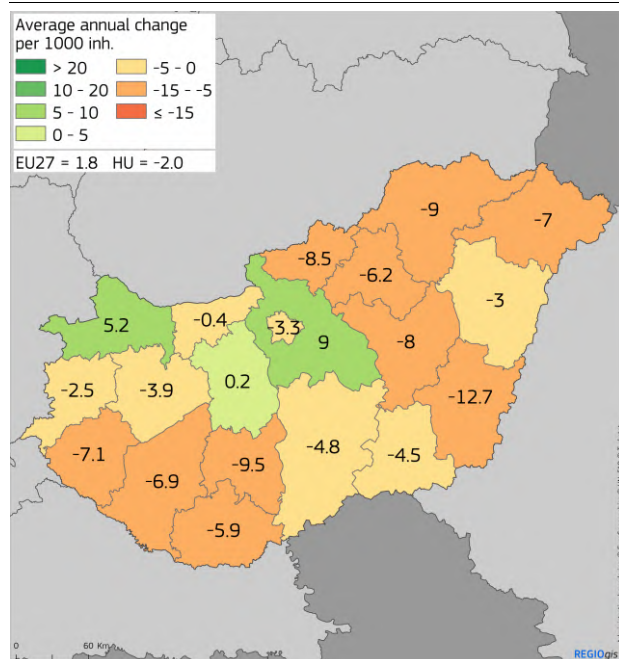
⁽⁴¹⁰⁾ OECD (2019), OECD Economic Surveys: Hungary 2019 (Magyarország 2019), OECD Publishing, Párizs.

⁽⁴¹¹⁾ Központi Statisztikai Hivatal, 2022.

⁽⁴¹²⁾ Bogdán G. et al. (2025): Az önkormányzatok működési költségvetési mozgástere és forrásszerkezeti mobilitása a feladatfinanszírozás rendszerében. In: Comitatus: Önkormányzati Szemle 35(253):17–36. o.

abban megvan az erőforrások hatékonyabb felhasználásának lehetősége.

A18.3. térkép: **Átlagos éves népességváltozás NUTS 3 szinten (2015–2024)**

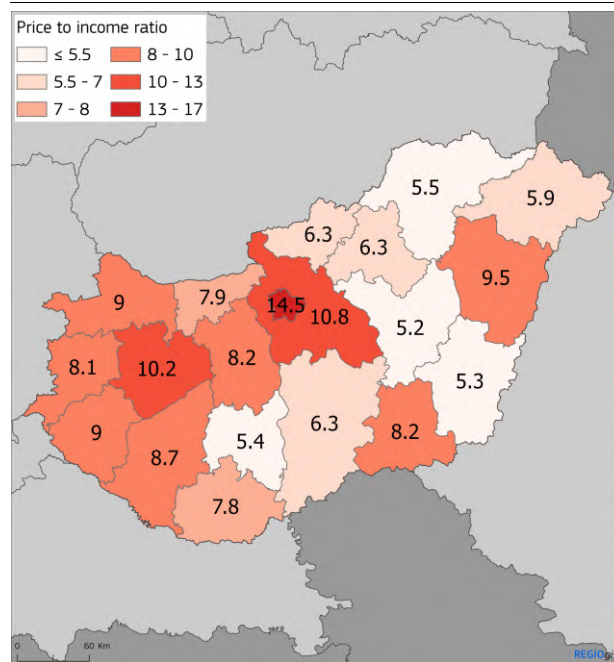


Forrás: Eurostat és JRC

A lakásárak jelentősen emelkedtek az elmúlt 10 évben, különösen a városokban és azok agglomerációjában, a keleti régiók pedig szubstandard lakhatással küzdenek. 2015 és 2025 között az új és használt lakások árindexe 267%-kal nőtt. Az általános áremelkedést magyarázó legfontosabb tényezők a keresletet fokozó kormányzati ösztönzők, a régióközi migrációs minták, a korlátozott lakáskínálat, a tömegközlekedés korlátai, valamint az építőipari erőforrások szűkössége, amely megemelte a már amúgy is növekvő építési költségeket. Mindezekhez egyes területeken további helyi tényezők – például növekvő külföldi kereslet – is járulnak. Mindezek következtében romlott a megfizethetőség (A18.4. térkép), különösen a gazdaságilag tehetősebb városi és agglomerációs területeken (Budapest, Pest, Nyugat-Dunántúl). Ez tükröződik az árak jövedelemhez viszonyított arányának növekedésében, amely Budapesten – a régióban található más fővárosokkal nagyjából összhangban – 14,5-ös értéken mozog, míg a legtöbb keleti régióban kicsivel 7 alatt marad

(2024). A megfizethető lakások rossz minőségűek és túlszűfoltak, különösen a vidéki területeken. A szubstandard lakásállomány aránya Észak-Magyarországon és az Észak-Alföldön a legmagasabb, ami hozzájárul a lakhatás további térbeli és társadalmi polarizációjához. Ezekben a régiókban a megfizethető lakhatással kapcsolatos problémákat tovább súlyosbítja az energiaszegénység: a magyar háztartások 10–21%-a (körülbelül 380 000–800 000 háztartás) energiaszegénynek minősül, és a peremterületekre koncentrálódik. Sok ilyen háztartásban az elsődleges hőforrást a szilárd tüzelőanyagok jelentik, amelyek hozzájárulnak az uniós átlag feletti PM_{2,5}-koncentrációhoz, rontják az életminőséget és lerövidítik a várható egészséges élettartamot (lásd a 8. mellékletet).

A18.4. térkép: **Jövedelemhez viszonyított lakásvásárlási kapacitás (2024)**



Forrás: ESPON-H4ALL

Magyarország régióinak éghajlatváltozással szembeni sérülékenysége rendkívül egyenetlen. Az éghajlatváltozással szembeni sérülékenységgel kapcsolatos területi különbségek felerősítik a meglévő társadalmi-gazdasági egyenlőtlenségeket, mivel a peremvidégi települések nagyobb kockázatokkal szembesülnek az

éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási képességük tekintetében ⁽⁴¹³⁾. Az Alföld nagymértékben kitett, különösen érzékeny és alacsony alkalmazkodóképességű terület. Észak-Magyarország szintén nagy érzékenységgű (idősödő népesség, gyenge minőségű talajok) és alacsony alkalmazkodóképességű régió, míg a legkevésbé veszélyeztetett területek Nyugat-Dunántúlon találhatók. A városi területeken egyre gyakoribbá váló hőstresszek, amelyeket tovább súlyosbít a sűrű beépítettség és a növényzet hiánya, szintén növekvő népegészségügyi kockázatot jelentenek a déli régiókban. Következésképpen az éghajlati kockázat gazdasági hatása (A18.5. térkép) régióként eltérő. A modelleken alapuló becslések azt mutatják, hogy 2050-re a lakosság 16%-a fog olyan kiszolgáltatottabb területeken élni, ahol a GDP 2–5%-os csökkenésével kell számolni, további 48%-uk pedig olyan régiókban, ahol ez a veszteség 1–2%-os lesz. A legsúlyosabban érintett vármegyék várhatóan Csongrád-Csanád, Jász-Nagykun-Szolnok és Győr-Moson-Sopron lesznek, a GDP 2,5%-át meghaladó veszteséggel. Ezzel szemben az északkelet-magyarországi vármegyék vesztesége várhatóan alacsonyabb lesz, és a munkatermelékenységre gyakorolt további negatív hatások lesznek a legfontosabbak.

Mivel az éghajlatváltozás hatásai számos régióban főként a vízhez kapcsolódnak, a vízgazdálkodás döntő fontosságúvá vált az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia szempontjából. Az Alföld különösen ki van téve a jövőbeli aszályoknak, amelyek a becslések szerint éves szinten 110 millió EUR összegű kárt fognak okozni ⁽⁴¹⁴⁾. Az

Alföldön – különösen a Homokhátságon és a Nyírségben – csökken a felszín alatti vizek szintje az alacsony vízviszatartás és a jelentős illegális vízkitermelés miatt. Ez a szárazság fokozódásához, valamint a természeti erőforrások és élőhelyek károsodásához vezet, amit tovább súlyosbít a földtulajdon elaprózódása. A felelősségi körök különböző ágazatok és területek közötti megoszlása miatt hiányzik a vízgazdálkodással kapcsolatos területileg integrált, ágazatközi megközelítés. A magyar területfejlesztési politika a vízgazdálkodási célokat a funkcionális területi hidrológiai régiók helyett továbbra is a különálló közigazgatási területekhez igazítja ⁽⁴¹⁵⁾.

Számos régió rendelkezik kiaknázatlan potenciállal a megújulóenergia-termelés terén, és e területeken a zöld technológia lehet a növekedés mozgatórugója. Bár Magyarország a napenergia-termelés terén az uniós átlag felett teljesít (lásd a 9. mellékletet), még mindig messze elmarad az ország teljes tényleges potenciáljától, különösen a vidéki területeken. Az Észak-Alföld, a Dél-Alföld és a Dél-Dunántúl települései jelentős kiaknázatlan napenergia-termelési potenciállal rendelkeznek, a korlátozott hálózati kapacitás és az elégtelen digitalizáció azonban visszafogja azt. Más régiók – különösen a Nyugat-Dunántúl – potenciállal rendelkeznek a szárazföldi szélenergia hasznosítására.

Számos magyar régió bővelkedik geotermikus erőforrásokban, amelyeket a magas kezdeti beruházási költségek, valamint a megfelelő beruházási források hiánya és a régóta fennálló jogi korlátok miatt nem használnak ki teljes mértékben. A Közép-Dunántúl kivételével valamennyi régióban vannak olyan területek, amelyek határozott

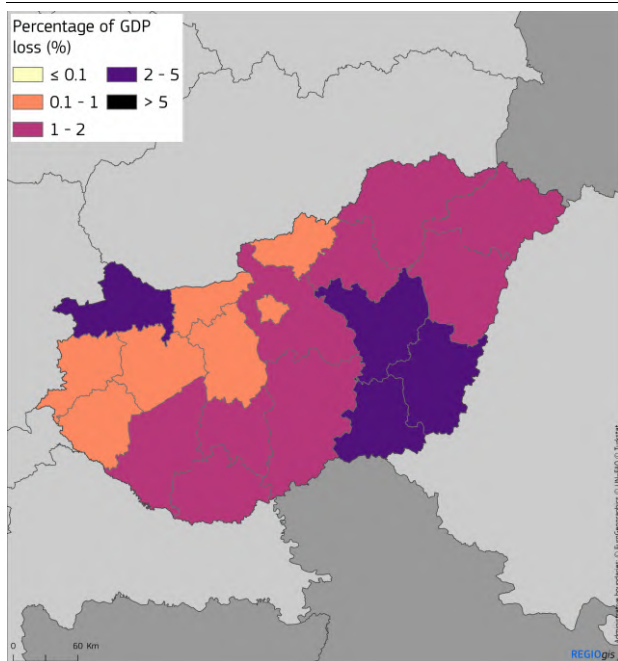
⁽⁴¹³⁾ Lennert J. et al. (2024): A magyarországi klímaterületi különbségei. In: Tér és Társadalom 38(2):103–29. o.

⁽⁴¹⁴⁾ OECD (2023): Promoting nature-based solutions in municipalities in Hungary (A természetalapú megoldások előmozdítása a magyar településeken), OECD Environment Policy Papers, 39. sz., OECD Publishing, Párizs.

⁽⁴¹⁵⁾ Szabó P., Józsa V. és Gordos T. (2021): Cohesion policy challenges and discovery in 2021–2027. The case of Hungary (Kohéziós politikai kihívások és felfedezések 2021–2027: Magyarország). In: DETUROPE – The Central European Journal of Tourism and Regional Development. 13. 66–100. o.

potenciállal rendelkeznek a stratégiai lehetőséget képező geotermikusenergia-termelésre és kapcsolódó tevékenységekre.

A18.5. térkép: **Az éghajlatváltozás gazdasági hatása (2024)**



Forrás: Európai Bizottság és JRC



Ez a melléklet a közlekedéssel foglalkozik, és bemutatja az aktuális helyzetet és a Magyarország előtt álló kihívásokat a transeurópai közlekedési hálózat (TEN-T) és az Európai Vasúti Forgalmirányítási Rendszer (ERTMS) kiépítése, illetve a közúti közlekedésbiztonság terén.

Öt európai közlekedési folyosó halad át Magyarországon (Balti-tenger – Adriai-tenger, Balti-tenger – Fekete-tenger – Égei-tenger, Mediterrán, Rajna–Duna, illetve Nyugat-Balkán – Kelet-mediterrán). A magyar TEN-T vasúti hálózat 3669 km hosszú (ebből 1652 km a törzshálózat része). A közúthálózat 2706 km hosszú (ebből 1102 km a törzshálózat része). Magyarország a TEN-T hálózathoz tartozó 405 km hosszúságú belvízi úttal, három repülőtérrel (köztük egy törzshálózati repülőtérrel), nyolc kikötővel (köztük két törzshálózati kikötővel) és kilenc városi csomóponttal rendelkezik ⁽⁴¹⁶⁾.

Magyarországon az elmúlt két évtizedben javult a vasúti infrastruktúra, de az ország lemaradásban van a vasúthálózat minősége tekintetében. A TEN-T követelményeknek való megfelelés biztosítása érdekében jelentős beruházásokra van szükség a törzshálózaton és a kiterjesztett törzshálózaton.

Ezt jelenleg a budapesti vasúti csomópont jelentősen megnehezíti. A Hegyeshalom-Csorna-Porpác-Szombathely-Zalaszentiván vonal nem felel meg a TEN-T követelményeknek. Ez a projekt a Zalaszentiván-Nagykanizsa vonal villamosításra és sebességnövelésre irányuló korszerűsítésével együtt javítani fogja a létfontosságú észak-déli áru fuvarozási összeköttetést Nyugat-Magyarországon. A kelet-nyugati tengelyen javítani fogják az adriai-tengeri kikötőkkel való összeköttetést egy olyan projekt révén, amely magában

foglalja a Székesfehérvár-Lepsény vonal korszerűsítését, beleértve a tengelyterhelés és a sebesség növelését is. Ezenfelül a határokon átnyúló zökkenőmentes vasúti közlekedés biztosítása érdekében kritikus fontosságú, hogy a vasúti rendszer kölcsönös átjárhatóságáról és a vasútbiztonságról szóló uniós irányelveknek megfelelően a nemzeti szabályok minimálisra szorítása révén harmonizálják a műszaki és üzemeltetési szabályokat.

A vasúti rendszer digitalizálása, valamint a vasút működésének Európa-szerte történő korszerűsítése és harmonizálása érdekében elengedhetetlen az Európai Vasúti Forgalmirányítási Rendszer (ERTMS) megvalósítása. Az ERTMS az egységes jelzőrendszer bevezetésével garantálja a vasúti hálózatok biztonságát, és ezáltal jelentősen csökkenti a balesetek kockázatát. Biztosítja továbbá a nemzeti vasúti rendszerek közötti átjárhatóságot, ezzel javítva a határokon átnyúló vasúti közlekedést. Végezetül az ERTMS növeli a hálózati kapacitást és a működési hatékonyságot, és ezáltal növeli a vasúti ágazat versenyképességét.

2024. év végén ⁽⁴¹⁷⁾ Magyarország TEN-T vasúti hálózatának 16%-án működött az ERTMS. A nemzeti tervben foglalt, az ERTMS 2035-ig történő kiépítésére vonatkozó cél elérése érdekében Magyarország további 528 km hosszúságú vonalra kívánja kiterjeszteni az ERTMS-t.

A magyarországi infrastrukturális projektek késedelmet szenvedtek a közbeszerzési dokumentáció vártnál hosszabb elkészítése, valamint a sikertelen ajánlattevők által benyújtott panaszok és fellebbezések miatt. Egyes esetekben a közbeszerzéseket törölni kellett és újra le kellett folytatni, mivel nem nyújtottak be ajánlatot, vagy azok meghaladták a rendelkezésre álló költségvetést. Problémákra

⁽⁴¹⁶⁾ Az (EU) 2024/1679 rendelet szerinti TENtec információs rendszerből származó adatok.

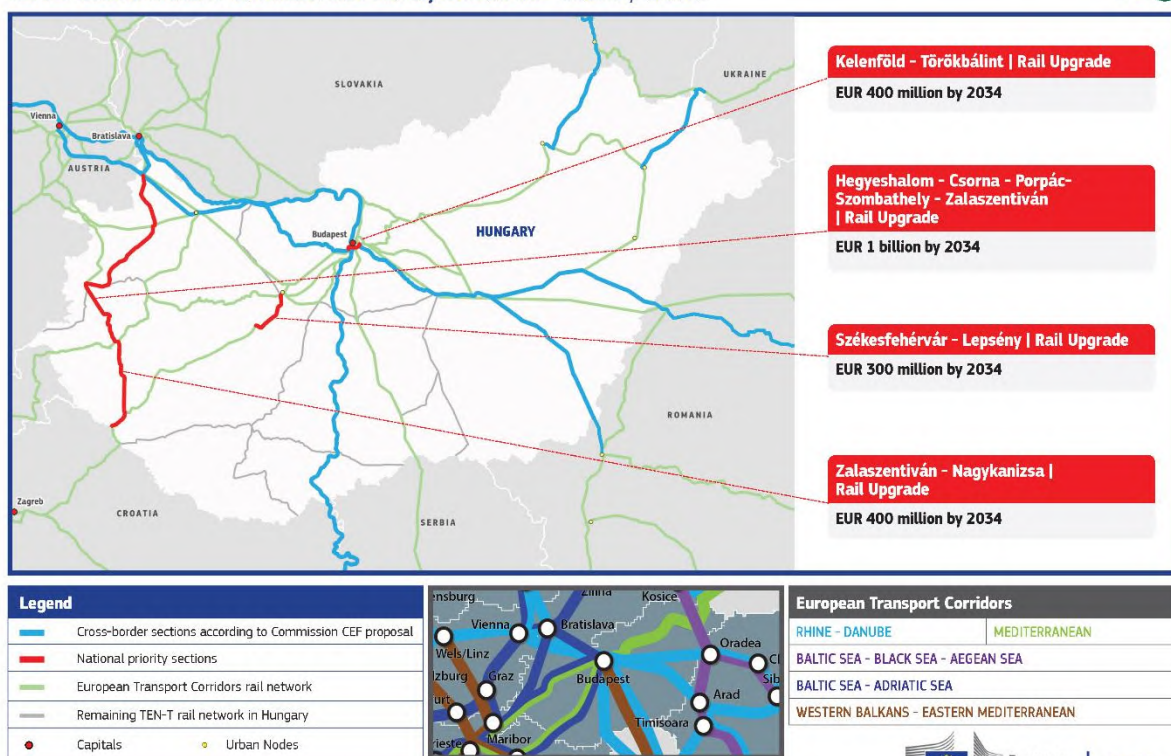
⁽⁴¹⁷⁾ Matthias Ruete, az ERTMS európai koordinátorának harmadik munkaterve alapján.

A19.1. táblázat: **Az ERTMS kiépítése Magyarországon.**

ERTMS in Hungary				
TEN-T rail network	ERTMS (trackside) in operation			Min. estimated cost of additional deployment until 2035
	year	length	% of total TEN-T	
3667 km	end 2024	597 km	16 %	EUR 127 million
	by 2035	1 125 km	31 %	

A19.1. térkép: **TEN-T határokon átnyúló és magyarországi kiemelt szakaszai.**

TEN-T Cross-Border & National Priority Sections - Country Sheet



derült fény a közbeszerzésekkel és a szerződések kezelésével kapcsolatban. Az építőanyagok és a munkaerő szűkössége miatt több esetben jelentősen meghaladták a költségbecsléseket, ami költségtúllépésekhez vezetett. Az egyik fő vasúti infrastrukturális beruházással kapcsolatban több fellebbezést is benyújtottak, és sorra visszavonták a projektekre kiadott környezetvédelmi engedélyeket.

A közúti balesetek hatalmas társadalmi, gazdasági és egészségügyi terhet rónak az EU gazdaságára. A halálos kimenetelű, súlyos és kisebb sérülések külső társadalmi-gazdasági

A nemzeti biztonsági hatóság feladatait ellátó Közlekedési Hatóság nehezített feltételek mellett működik. Továbbra is kihívásokkal néz szembe a szervezés és vezetés, a készségmenedzsment fejlesztése, a felügyelet rendszeressége és hatékonysága, valamint a járműengedélyezés megfelelő működése terén.

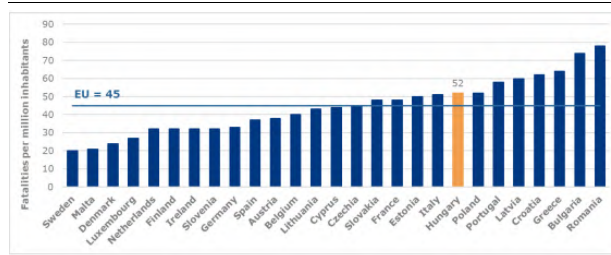
költségei a balesetek gyakoriságának és súlyosságának csökkentése terén elért eredmények ellenére továbbra is tartósan magasak. Ezek az erőforrások más esetben az

innovációt, az oktatást, az egészségügyet szolgálhatnák, és más kulcsfontosságú közberuházásokat mozdíthatnának elő ⁽⁴¹⁸⁾.

2024-ben Magyarországon 52 halálos kimenetelű közúti baleset jutott egymillió lakosra, ami meghaladja az EU átlagát (45 baleset / 1 millió lakos). Az uniós átlaghoz viszonyítva Magyarországon a halálos kimenetelű balesetek aránya nagy volt a 25–49 éves korosztály körében, valamint a városi területeken közlekedő kerékpárosok esetében. A városi területeken kívüli utakon és az autópályákon szintén viszonylag magas volt a halálos kimenetelű balesetek aránya. A súlyos sérüléseket tekintve a legnagyobb arányt a városi területeken regisztrálták, és viszonylag magas volt a súlyos sérülést szenvedett motorkerékpárosok és kerékpárosok száma.

A rendelkezésre álló legfrissebb adatok alapján Magyarország elfogadható előrelépést ért el, de többet kell tennie a 2030-ra kitűzött azon cél teljesítéséhez, hogy a halálos kimenetelű közúti balesetek számát a felére csökkentse. További erőfeszítésekre van szükség a súlyos sérülések számának visszaszorítása érdekében, amit a vonatkozó szakpolitikák előtérbe helyezésével vagy más releváns tevékenységek azonosításával lehet támogatni, különös tekintettel a városi területeken bekövetkező balesetekre, a veszélyeztetett úthasználókra és a balesetek utáni ellátásra ⁽⁴¹⁹⁾.

A19.1. ábra: **Az egymillió lakosra jutó halálos kimenetelű közúti balesetek száma Magyarországon 2024-ben**



Forrás: Félidős jelentés – Magyarország, SWD(2026) 45 final

⁽⁴¹⁸⁾ Az uniós közúti közlekedésbiztonsági uniós szakpolitikai keret félidős végrehajtásáról szóló jelentés, COM(2026) 77 final.

⁽⁴¹⁹⁾ További részletekért lásd az uniós közúti közlekedésbiztonsági szakpolitikai keret Magyarországon való félidős végrehajtásáról szóló jelentést, SWD(2026) 45 final.